

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000334305

BK
K 326

Αρ. Εισ. 139043

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΕΥΔΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΔΑ

Μητροπολίτου Κορυθαῶς

Τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου

ΑΝΑΤΥΠΩΝ

Ἐκ τοῦ ε'. τόμου τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» 1950

ΕΝ ΒΟΛΩΓ 1950

Ι. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ

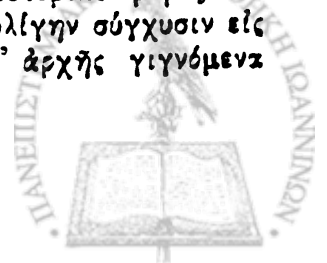
Ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου (1926) ἐχρημάτισαν ἐν Ἀγλίῳ Ὅρει 12, νομίζω, διοικηταί. Σπανίως ὅμως παρετηρήθη ἀρμονικὴ συνεργασία αὐτῶν μετὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἐὼν ἐξαιρέσωμεν τὸν πρῶτον, τὸν μακαρίτην Μπατιστάτον. Εἶχε πολὺ δίκαιον ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Τοιμισκῆς, ὁ ἀείμνηστος κτήτωρ τῆς Μεγίστης Λαύρας, προοιμιαζόμενος εἰς τὸ Α'. Τυπικὸν (970) ν' ἀποκλείη τὴν ἀνάμιξιν ξένων προσώπων εἰς τὰ κοινὰ τοῦ ἱεροῦ Τόπου: «μὴ... ὑπὸ κοσμικὸν ἕγχεσθαι κριτήριον μηδὲ παρ' ἀρχοντικῶν προσώπων τὰ κατ' αὐτοὺς διεξετάζεσθαι... διὰ τὸ τὰ τῶν μοναχῶν τοῖς κοσμικοῖς μὴ διὰ βᾶθος δυνάμενα ἰκέσθαι· ἄλλα γὰρ τὰ τῶν μοναχῶν ἦθη αἶ τε διαφοραὶ καὶ ἐγκλήσεις καὶ αἶ κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις». (1) Ἄνεμνομεν πάντες, καὶ πρῶτος ὁ γράφων ταῦτα, ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς κατοχῆς, ἠνώως φυγαδεύτριαν τῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας κακῶν ἐχαιρετίσαμεν, βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ καθεστώτος, εἰς ἣν περιωπὴν ἀνήγαγον αὐτὸ οἱ ἀξιόμνητοι βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες. Βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τῆς γλυκείας ταύτης ἐλπίδος προθύμως ἀνέλαβον τῷ 1914 νὰ ὑποβοηθῶ τὴν κρατικὴν χειρονομίαν καὶ παρακληθεὶς ὑπέβαλον ἐκτενέστατον ἀνορθωτικὸν ὑπόμνημα, ἧς κατ' ἀκολουθίαν μοι ἀνετίθετο ἡ ἐφαρμογὴ σπουδαίων μεταρρυθμίσεων, ὧν ἡ ἀρχὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς πρώτης τῆ τάξει Μεγ. Λαύρας. Ἀλλὰ τὰ ἐπακόλουθα τραγικὰ γεγονότα καὶ ἡ ἐγκατάλειψίς μου ὑπὸ τοῦ κράτους, ἔνεκεν ἐξωτερικῆς πιέσεως, μὲ ἐπεισαν, ὅτι σπουδαῖα πράγματα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναμείνωμεν ἐκ τῆς κρατικῆς ἀναμίξεως. Ἀνακληθεὶς τῷ 1924 ὑπὸ τῆς Μετανοίας μου ἠξιώθηγν νὰ προσφωνήσω τὸν πρῶτον διοικητὴν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Μονῆς παρὰ τῆ Ἱ. Κοινότητι. Πρὶν φθάσω ἐξ Ἀθηνῶν εἶχον δημοσιεύσει εἰς τὸ «Ἐμπρός» ἑννέα ἄρθρα, δι' ὧν ἀνέπτυξα ἐν ἐκτάσει τὰ δέοντα γενέσθαι, ἅπερ εἶχεν ἐγκρίνει ἡ κυβέρνησις· διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου οὐδέποτε ἦλθεν ἡ Ἱ. Κοινότης εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὸν διοικητὴν. Δὲν ἦτο μόνον τοῦτο. Οἱ πρῶτοι διοικηταὶ μέχρι τοῦ κ. Πανουργιά, ἦσαν πάντες συνηδᾶ τῆ Κατ. χάρτη τῆς καριέρας ἤτοι τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, πρῶτην πρόξενον καὶ ἀνώτερον αὐτοῦ ὑπάλληλοι, μεθ' ὧν ἠδύνατο ὁ

(1) Οὐσπένσκη Χριστ. Ἀνατολή, Ἀθῶς, τόμος III. Κίεβον 1877, σ. 265. Τῶν Τυπικῶν τοῦ ἀγίου Ὁρους αὐθεντικὸν κείμενον καὶ πλήρες δὲν ἔχομεν εἰσέτι. Ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι μεταχειρίζονται τὸ βιβλίον τοῦ Φιλίππου Μάγερ (1894) διότι περιέχει βλα τὰ Τυπικά καὶ ἄλλα σχετικὰ. Ἀλλὰ ταῦτο προσέρχεται ἐκ κώδικος τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος εὐρισκομένου εἰς τὸ ἀνωθεν τῶν Καρεῶν Λαυρ. κελλίον τῆς ἀγίας Τριάδος. Ἐπρομηθεύθη ἐκ Γερμανίας δύο ἀντίτυπα, ἀλλ' οὐδέτερον ἔχω ἐνταῦθα. Τὸ ἐν ἀπέρωσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς, καὶ τὸ ἕτερον ἔχω ἐν τῇ ἐκεῖ βιβλιοθήκῃ μου. Εὐτυχῶς ἔχω τὸν Οὐσπένσκη.

τόπος νὰ συνεννοηθῆ εὐκολώτερον—δὲν ἦσαν, ὅπως νῦν, ἀπλῶς δικηγόροι—Ὁ μακ. Δ. Πετρακᾶκος, ὁ εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν ἐπιτύχῃ, καίτοι εἶχεν ὄλα τὰ μέσα, μόνον καὶ μόνον διότι δὲν προήρχετο ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ κλάδου, παρ' ὄλα ὅτι εἶχε χρηματίσει καὶ νομάρχης, νομάρχαι δὲ τότε διωρίζοντο διακεκριμένοι ἄνδρες. Ὁ νῦν διοικητὴς κ. Παναγιωτάκος—καὶ εἶναι ὁ μόνος διοικητὴς, ὃν δὲν ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω—ἀπασχολεῖ τὴν Ἱ. Κοινότητα καὶ ταρασσει τὴν ἡσυχίαν τοῦ ἱεροῦ Τόπου, ὡς μανθάνω, μὲ τὴν ἄκαιρον ἀνακίνησιν δύο ζητημάτων, πλαισιουμένων εὐ τε καὶ καλῶς ἐν τῷ αἰωνοβίῳ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καθεστῶτι. Ἀγωνίζεται δηλ. νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σύγκλησιν Διπλῆς συνάξεως καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀντιπροσωπείας εἰς Ἀθήνας. Περὶ τούτων ἐπιμόνως παρακληθεὶς ἐξ ἁγίου Ὁρους νὰ γράψω ἐδίστασα ἐπὶ πολὺ νὰ πράξω τοῦτο, διότι ὡς ἀρχιερεὺς ἔχω παύσει ν' ἀναμιγνύμαι εἰς τὰ τοῦ ἁγίου Ὁρους, καίτοι οὐδὲ στιγμὴν ἐληομόνησα, ὅτι εἶμαι Ἀγιορείτης, καὶ τώρα ἐνίκησε τὸ τελευταῖον καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπαντῶ ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος. Οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ δὲν ἐξέτιμησαν δυστυχῶς τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς δεόντως, ὅπερ εἶναι σεβαστὸν λείψανον τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, ὡς διετύπωσε αὐτὴν ὁ κάλαμος τοῦ Μακεδόνος φιλοσόφου. Εἰς τὴν «Θρησκευτ. καὶ χριστιανικὴν Ἐγκυκλοπαιδείαν» (1936) ἐγράψαμεν τὸ ἄρθρον «Ἄθως» εἰς 200 καὶ πλέον σελίδας διηρημένον εἰς δύο μέρη ὅλως πρωτότυπον, τὸ περὶ γενέσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τὸ περὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος τοῦ Ἄθω. Εἰς τὸ τελευταῖον ἀπεδείξαμεν, ὅτι ἐνταῦθα σώζονται μέχρι σήμερον τὰ τρία μέρια τῆς ἀρχαίας ἐκείνης πολιτείας: «τὸ βουλευόμενον», «τὸ περὶ τὰς ἀρχάς» καὶ «τὸ δικᾶζον» (ἐνθ. ἀνωτ. σ. 594 - 595). (¹) Ἐθαμβώθη ὁ κόσμος ὄλος, ὅταν ἀνεκαλύφθη τῷ 1890 ὑπὸ τοῦ Ἁγγλοῦ Kenyon ὀλόκληρον τὸ κείμενον τῆς Ἀθηναίων πολιτείας εἰς τοὺς παπύρους τῆς Ὄξυρύγχου, καὶ οἱ Ἕλληνες οὐδεμίαν προσοχὴν δίδουσιν εἰς τὸ καθεστῶς τοῦ Ἄθω, ἐν ᾧ διεσώθη εἰς διηνεκῆ ἐφαρμογὴν ἡ πολιτεία ἐκείνη. Ὅπως ἐπὶ τοῦ Ἀραράτ ἐπέπλευσεν ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε, οὕτως ἐπὶ τοῦ ὑπεργείου Ἄθωνος ἐσώθη τὸ τιμαλφές κειμήλιον τῆς ἀρίστης πολιτείας. Ἐνταῦθα κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἐπεφοίτησεν ὁ Ἁγγλος φιλόσοφος Θωμᾶς Μῶρος, ἵνα γράψῃ τὴν «Οὐτοπίαν» καὶ ἀνεκάλυψεν ὅντως, ἐκεῖνο ὅπερ οὐδαμοῦ ἠδυνήθη νὰ συναντήσῃ, ὅπως ὁ Πλάτων τὴν ἰδεώδη «Πολιτείαν» του εἰς τὴν ὑπερπόντιον Ἀτλαντίδα, ἐνθα κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν καὶ νῦν ζῶσιν οἱ εὐτυχεῖς θνητοὶ εἰς τὴν ἀρίστην δημοκρατίαν. Πρὸς Θεοῦ μὴ θίγετε τὸ ἀριστοτεχνικὸν τοῦτο πολίτευ-

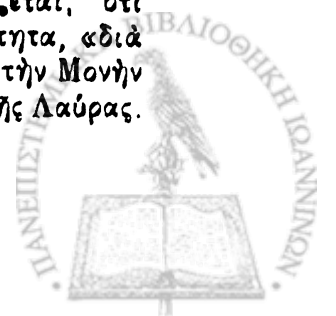
(¹) Ὁ κ. Παναγιωτάκος γράψε τὴν «Ὁργάνωσιν τοῦ μοναχ. πολιτεύματος ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἄθω» (Ἀρχεῖον ἐκκλησ. καὶ κανον. δικαίου, ἔτ. Δ'. τευχ. 2. Ἀθήναι 1949 σ. 79 - 192) δὲν ἐγνώριζε τὴν ἐργασίαν ταύτην, οὔτε ἄλλην ἐμὴν ἐκ τῶν 2 - 3 δεκάδων κυκλοφορουσῶν περὶ Ἁγίου Ὁρους. Μὴ γνωρίζων δὲ τὸ ἱστορικὸν μέρος καὶ γράψε ὡς ἀπὸ τρίποδος καὶ ὡς δικανικὸς ἀνὴρ, ἐποίησατο οὐκ ὀλίγην σύγχυσιν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν του· «καλῶς ἂν τις ἐξετάσειεν, εἰ ἀπ' ἀρχῆς γιγνόμενα θεωρήσειε τὰ πράγματα» εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης.

μα, ὅπερ οἱ αἰῶνες καὶ αὐτὴ ἡ Τουρκοκρατία ἐσεβάσθη. Ἀναλύσαντες τὸ πολίτευμα τοῦτο ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐγράφομεν: «ἐκ τῶν ἐκτεθέντων συνάγεται, ὅτι αἱ τακτικαὶ καὶ αἱ ἔκτακτοι συνάξεις εἶναι ἀνεξάρτητα σώματα» (σ. 578) ὥστε αἱ ἔκτακτοι συνάξεις ἢ ἡ διπλῆ σύναξις, ὡς λέγεται νῦν, ὑπῆρχον ἀνέκαθεν ὡς θεσμὸς πανάρχαιος· διὸ καὶ διετηρήθη διὰ τοῦ χρόνου ἀλώβητος. Τὸ ὅτι ὅλα τὰ Τυπικὰ δὲν προβλέπουσιν, ὅπως οὐδ' ὁ Καταστ. χάρτης, αὐτὸ οὐδὲν σημαίνει· διότι οἱ θεσμοὶ ἐγκεχαραγμένοι εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, εἶναι αἱ ἄγραφοι πλάκες τοῦ φυσικοῦ δικαίου, εἶναι ἀπαύγασμα τῆς πανδήμου λαϊκῆς θελήσεως, καὶ κατισχύουσι τοῦ θετοῦ δικαίου, ὅπερ οἱ νομοθέται χωρὶς πολλάκις νὰ ἐρωτήσωσι τὸν λαὸν ψηφίζουσιν. Οἱ θεσμοὶ οὕτως εἰς τὰς ἀρίστας πολιτείας συμπίπτουσι μετὰ τοῦ θείου δικαίου, ὅθεν καὶ Θέμις ἢ θεὰ τῶν νόμων παρ' ἀρχαίοις ἐλέγετο. Μήπως ὁ Καταστ. χάρτης περιλαμβάνει τὸ πᾶν καὶ εἶναι τέλειον κατασκευάσμα; Ἄν ἦτο τοιοῦτος θεβαίως δὲν θὰ ὑπέκειτο εἰς ἀναθεώρησιν. Τὸ ἐλληνικὸν σύνταγμα ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι σήμερον διήλθεν ἐκ τῶν 4 ἐθνοσυνελεύσεων, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸ τέλειον (¹). «Εἰς τὰ ὅμματα τῶν μεταγενεστέρων ὅτι δὲν εἶναι τετελειωμένον, ἔγραφεν ὁ Πλίνιος εἰς τὰς ἐπιστολάς του, θεωρεῖται ὡς μὴ ἐγκεχειρισμένον» (²). Ἄλλ' ὡς παρετήρησεν ὁ μακ. Πετρακάκος σημειούμενος τὰς ἐλλείψεις τῶν Γεν. κανονισμῶν τοῦ Ἁγ. Ὁρους: «ἐκεῖνο δμως, ὅπερ ἐξαιρετικῶς πρέπει νὰ ἐξαρθῆ, ὑπάρχει τὸ πνεῦμα τὸ κυριαρχοῦν πρὸς ἀναλλοίωτον τοῦ καθεστῶτος ἐπὶ τῶν σημαινόντων καὶ ἐπιμάχων ἄλλοτε ζητημάτων τὴν διατήρησιν» (Τὸ μοναχικὸν πολίτευμα τοῦ Ἁγίου

(¹) Εἶναι δὲ γνωστὸν τοῖς Ἀγιορείταις, ὅτι ὁ Καταστ. χάρτης δὲν εἶναι ἔργον σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἀναδιφήσεως τῶν Τυπικῶν. Τὸ κείμενον, ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῷ 1923, ἐπιγράφεται: «Σχέδιον Καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἁγ. Ὁρους ἂθω ψηφισθὲν ἐν σπουδῇ μεγάλῃ ὑπὸ τῆς ἱεράς ἐκτάκτου διπλῆς συνάξεως τῶν εἰκοσιν ἱερῶν Μονῶν» (πλὴν τῆς τοῦ Ρωσικοῦ Προσοχῆ εἰς τὸ ἄγ. Ὁρος, 1926, σ. 39). Ἡ ἐν Ἀθήναις ὅμως ἐπιτροπὴ δὲν ἔσπευδεν. Ἐπὶ ἡμιόλιον ἔτους ἀνεθεώρησε μόνον τὰ πρῶτα 11 ἀρθρα! Ἦτο Μάϊος νομίζω τοῦ 1924, ὅτε παρέστην εἰς τὴν Διπλῆν σύναξιν καὶ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσωπείας τῆς συνεργαζομένης μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἣτις ἔγραφε «νὰ κάμωμεν ἐνέσεις εἰς τὰ μέλη (ἐξαιρουμένου τοῦ Εὐταξίου) διότι λίαν νωχελῶς ἐργάζονται!» καὶ ὥριζε καὶ τὰ ποσά! ὡς πρῶτος τῇ τάξει λαβὼν τὸν λόγον ἐτορπίλισα κυριολεκτικῶς τὴν τοιαύτην ἐπιτροπὴν, ὅπως ἀαρμοδίαν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸν χάρτην. Ἀλλοίμονον δὲ εἶπον, ἂν ἀντιληφθῶσιν, ὅτι τὰ ταμεῖά μας εἶναι ἀνοικτὰ δι' αὐτούς, οὐδέποτε θὰ ἀποκτήσωμεν χάρτην! ἔγραψαμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι οὔτε νὰ περιμένωμεν οὔτε νὰ πληρώνωμεν εἰμεθα διατεθειμένοι, ἀλλ' οὔτε καὶ μεταβολὰς οὐσιώδεις θὰ ἐγκρίνωμεν. Ἐχομεν τοὺς Γενικοὺς κανονισμοὺς· ἀπετάθημεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἅπερ δὲν εἶχον ἐρωτηθῆ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔληξεν ἡ ὑπόθεσις (ἐνθ' ἀνωτ. σ. δ', ε').

(²) Αἱ ἀτέλειαι λοιπὸν τοῦ Κατ. χάρτου συμπληροῦνται ὑπὸ τῶν κατ' ἔθος διατηρουμένων ἀγράφων θεσμῶν· π. χ. περὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἡγουμένου ὀρίζεται, ὅτι ἄμχ τῇ ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος ἐκλογῇ στέλλεται ἔγγραφον εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα, «εἰς τὴν κατὰ τὰ ἔθιμα ἐγκαθιδρύουσιν» (ἄρθρ. 114). Ἔθος δὲ εἶναι ἡ κάθοδος εἰς τὴν Μονὴν τῆς Κοινότητος, καὶ ἡ ἐγχείρισις τῆς ἡγουμ. ράβδου ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Λαύρας.

Ὅρους Ἄθω, Ἀθήναι 1925, σ. 19). Τὸ πνεῦμα αὐτὸ διακρίνω καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Διπλῆς συνάξεως, ὅταν ἀναγινώσκω ἐν τῷ κεφ. Γ' τοῦ Ν. Δ. τοῦ κυροῦντος τὸν Κατ. χάρτην: «**Δικαιώματα Διπλῆς Δισενιασίου συνάξεως**» (sic), ὅπερ ἐπανελήφθη εἰς ὄλας τὰς ἀνατυπώσεις, χωρὶς νὰ παρατηρηθῆ ἔννοεῖται, ὅτι τὸ περιεχόμενον οὐδόλως ἀναφέρει τὴν Διπλῆν. Τί συμβαίνει λοιπόν; Διαστρέβλωσις, χωρὶς νὰ διορθωθῆ ἢ ἐπιγραφῆ. (!) Ἄρα ἡ νομοθέτης ἐν τῷ προσχεδίῳ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποσιωπήσῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐβόα τὸ πᾶν καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι. Ἀναγινώσκω εἰς τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ Ν. Δ. «**Κυροῦται ὁ προσηρητημένος Καταστατικὸς χάρτης τοῦ Ἁγίου Ὅρους Ἄθω... ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς συνάξεως, καὶ ἐγκριθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου...**» δηλ. ἐπανάληψις τοῦ σχεδίου. Ἀναγινώσκω ἐν τέλει τοῦ καταστατικοῦ: «**Ὁ παρῶν Καταστατικὸς χάρτης ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Διπλῆς συνάξεως τῶν εἴκοσιν Ἱ. Μονῶν**». Τὸ προσχέδιον μάλιστα αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ «**Τριπλῆς συνάξεως... τῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἑξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν**», τῇ βοήθειᾳ τοῦ μετακληθέντος ἐξ Ἀθηνῶν νομικοῦ συμβούλου Ν. Στεφανίδου τῷ 1918, ὅπερ ἐκλήθη «**Θεμελιώδης χάρτης**» (Προσοχὴ σ. 37).

Προχωρῶ περαιτέρω καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν ἐλληνικὴν κατοχὴν τοῦ 1912, ἣτις ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἱερὸν τόπον, ἀλλ' ὅπως λέγει ὁ Σωκράτης τὸ καλὸν ἔχει τὴν ἰδίαν μὲ τὸ κακὸν λαβὴν. Ἀμέσως τότε ὡς βόμβα ἐξερράγη ὑπὸ τῆς Ρωσσίας πρότασις περὶ διεθνοποιήσεως τοῦ ἁγίου Ὅρους! Σύσσωμος ὁ τόπος ἐξηγέρθη καὶ ἐκήρυξε τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα ὑπὲρ διασώσεως τοῦ καθεστώτος καὶ ἐκαλοῦντο οἱ Ἁγιορεῖται: «**νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ τὸν ἀμυράντινον τοῦ μαρτυρίου στέφανον**». Καὶ πάλιν λοιπὸν συνέρχονται εἰς Διπλῆν σύναξιν καὶ ὑπογράφουσι τὸ «**Ἱερὸν ψήφισμα**» ἀφ' ἐνός: «**Οἱ καθηγούμενοι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν ἡμῶν Μονῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἑκτακτον ἱερὰν σύναξιν**», καὶ ἀφ' ἑτέρου: «**Οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν ἡμῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν τακτικὴν ἱερὰν σύναξιν**».

Τί ἀποδεικνύουσιν ἕλα αὐτὰ τὰ ἀξιοσημεῖωτα ἱστορικὰ γεγονότα; τί ἄλλο; ἢ ὅτι ἡ Διπλῆ σύναξις, ἡ ἐκτάκτως εἰς σοβαρὰς καὶ κρισίμους περιστάσεις καλουμένη, ἀποτελεῖ τὸ κύριον τῆς πολιτείας, εἶδος ἐθνοσυνελεύσεως; Πῶς θέλετε, κύριε διοικητὰ τοῦ ἁγίου Ὅρους, νὰ καταργήσῃτε τοιοῦτον σῶμα κυρίαρχον, εἰς ὃ ὀφείλεται κατὰ περιστάσεις ἢ σωτηρία τοῦ τόπου; Ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Ἡλιάκης, ὅστις ἀρκούντως εἶχεν ἐμβαθύνει εἰς τὴν ἰδιότυπον τοῦ Ὅρους ὀργάνωσιν, λόγον ποιούμενος περὶ τῆς Δισενιασίου ἀπεφαίνετο: «**καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἶναι νὰ συνέρχεται δις τοῦ ἔτους ἡ ἱ. Δισενιασίου, ἀλλ' ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἐκκρεμῆ θέματα τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητός της, πρέπει νὰ συμπράτῃ μετὰ τῆς ἱ. κοινότητος διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς λεγομένης Διπλῆς, τῆς ἀναγραφομένης ἐν**

(!) Βλ. Ἡλιάκη, «Ἀγιορειτικοὶ θεσμοί», Ἀθήναι 1938, σ. 17 σημ.

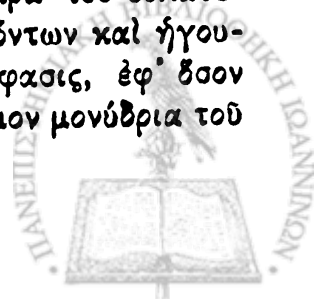
τῷ κανονισμῷ τῆς ἰ. κοινότητος, ἡ ὁποία παλαιόθεν ἐλειτούργησεν ἐπωφελῶς διὰ τὸν ἀγιώνυμον τόπον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Διπλῆ αὐτῆ σύναξις θὰ ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐκείνων, διὰ τὰ ὁποῖα τυχὸν ἐδίσταζε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἡ Ἰ. Κοινότης νὰ λάβῃ ἀπόφασιν» («Οἱ Ἅγιορ. θεσμοί» Ἀθῆναι 1938, σελ. 16). Τὰ ἐφεξῆς τοῦ Ἡλιάκη εἶναι συγκεχυμένα καὶ ἔχει δίκαιον ἔκ. Παναγιωτᾶκος νὰ γράφῃ περὶ ἀντιφάσεως (ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 132 σημ. 1). Δὲν ἐνόησε καὶ ἐκεῖνος τὴν θέσιν, ἣν κατέχουσιν ἐν τῇ ἀγιορ. δημοκρατίᾳ αἱ ἕκτακτοι συνάξεις, ἀφοῦ ἀναγνωρίζει τὸν θεσμὸν ὡς παλαιγενῆ. Εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ καθεστῶτα οἱ ἐντεταλμένοι τὴν φρούρησιν καὶ ἀδιατάρακτον αὐτῶν λειτουργίαν δέον νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ προλαμβάνωσι τὰς «παρεκβάσεις»· διὰ τοῦτο «τὸ βουλευόμενον περὶ τῶν κοινῶν» ἦτοι ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου τὸ πάλαι συνεδριάζεν ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος. Ἀλλ' ἐν Ἀθῶν ἕνεκα τῶν ἀποστάσεων καὶ τῶν κινδύνων τῆς ὁδοιπορίας κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς συστάσεως τῆς ἀγιορ. πολιτείας, ἦτο ἀδύνατον νὰ συνέρχωνται συχνὰ αἱ «καθολικαὶ συνάξεις», συνήρχοντο δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν τρίς, εἶτα δις καὶ ἄλλοτε ἅπαξ. Ὅθεν ἀπ' ἀρχῆς πρὸς τήρησιν τοῦ πολιτεύματος καὶ διὰ τὰς παρεμπιπτούσας καιρικὰς ἀνάγκας ἐπενοήθησαν αἱ ἕκτακτοι συνάξεις, ὧν αἱ ἀποφάσεις οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶσι συμβουλευτικαί, ὡς ἀποφαίνεται ὁ Ἡλιάκης, διὰ τὴν Ἰ. Κοινότητα. Ἡ «Διπλῆ» εἶναι τὸ κύριον σῶμα εἰς ὃ συμπίπτουσι καὶ ἐκείνη, ἐπομένως εἶναι ὑποχρεωτικαὶ κατ' ἀνάγκην αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς καὶ ἐπαφίενται εἰς τὴν Κοινότητα πρὸς ἐκτέλεσιν. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους σπανίως αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν τακτικὴν Σύναξιν (ὅπως π.χ. ἡ «Ἀσφάλεια» διὰ τὸν Πλατύν, ὅστις παρεχωρήθη εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, βλ. Ἀθωϊτ. Στοὰ 7, 8. Actes de Lavra, Paris 1837, 10, 13.) Ὁ τύπος ἦτο: «Ἡμῶν τῶν ἐγκρίτων πάντων ἡγουμένων τε καὶ γερόντων τῶν σεβασμίων ἱερῶν τε μεγάλων καὶ βασιλικῶν μονῶν τοῦ ἀγιωνύμου τούτου Ὅρους συναχθέντων εἰς τὸ Πρωτάτον χρείας κατεπειγούσης ποιῆσαι σύναξιν κατὰ τὸ σύνηδες» 1544. Λαύρα διὰ τὸ Προφουρνι. Ἄλλος τύπος: «Κατενώπιον τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρὸς κὺρ Ἀθανασίου καὶ ἡγουμένου τῆς Λαύρας καὶ τοῦ κὺρ Ἀθανασίου καὶ ἡγουμένου τοῦ Βατοπεδίου καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἡγουμένων τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγίου Ὅρους» 1030, Acta Russici 1, σ. 1. ὑπογράφονται 12 ἡγούμενοι καὶ 3, σ. 18. ὑπογρ. 33 ἡγούμ. καὶ ὁ οἰκονόμος τῆς Μέσης. Ἡ σύναξις οὔτε μεγάλη λέγεται οὔτε καθολικὴ ὡς αἱ τακτικαί, ἀλλ' ἀπλῶς: «ἐνώπιον τῶν ἡγουμένων...» Ἐμφαντικώτερος εἶναι ὁ ἐξῆς τύπος. Ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ Α' τῷ 1083, ὁ πρῶτος Παῦλος μοναχὸς καλέσας εἰς ἕκτακτον σύναξιν «τοὺς ἀπανταχοῦ κατοικοῦντας» καὶ «μικροῦ δεῖν μείζω τῆς εἰωθυΐας κατὰ τὸν Αὐγουστον μῆνα συνάξεως ἢ τούτων γέγονεν ἄθροισις, ἐν οἷς καὶ μεθ' ἡμῶν ὁ τῷ ἀγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ οἰκεῖος κὺρ Θεόδωρος ὁ Συναχερεῖμ ἦν συγκαθήμενος. Τῆς βασιλικῆς οὖν προσταγῆς εἰς τὸ μέσον ἀναγνωσθείσης τῶν ἀπάντων πεύσεων καὶ αὐτῶν λοιπῶν ἀποκρίσεων αὐτήκοος γέγονε...» (Actes de Xenophon σ. 22). Καὶ ἤδη ἐρωτῶ τὸν κ. διοικητὴν τοῦ

Ἁγίου Ὄρους, ὅστις θέλει τὴν κατάργησιν τῆς διπλῆς καὶ τῶν ἐκτάκτων συνάξεων, τί θὰ ἔκαμνον οἱ Ἀγιορεῖται, ἂν ὁ βασιλεὺς ἢ ἡ κυβέρνησις ἔστελλεν ἀπεσταλμένον καὶ ἀπήτει ἄμεσον συζήτησιν καὶ ἀπάντησιν; ἐνθυμοῦμαι, ὅταν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1915 ἦλθεν ὁ μακ. Θ. Σοφούλης, γεν. διοικητὴς τότε τῆς Μακεδονίας εἰς Καραάς, προσεκάλεσε τὴν διπλῆν καὶ ἦλθον τὴν ἐπομένην ἐν μέσῳ ραγδαιοτάτης βροχῆς ὄλοι ἐλ τῶν Μονῶν. Εἶχεν ἀνατραπῆ ὑπὸ τῆς Κοινοῦτητος (ἢ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ μακ. Βαρλαάμ παρασούραντος 4-5 ἀντιπροσώπους) τὸ κοινὸν τῆς Λαύρας καὶ ἐγὼ εἶχον ἀποχωρήσει οἰκιοθελῶς εἰς Κausοκαλύβιον. Προσεπάθει τότε ἡ κυβέρνησις νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα.

Ἄλλο γεγονός, ἡ παρουσία τοῦ βασιλέως τῶν Σέρβων Οὐγκλεση εἰς τὸ Ὄρος 1866: «Ἐπειδὴ προκαθημένου τοῦ πανοσιωτάτου πρώτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἱερομονάχου κὺρ Δωροθέου, ἔτι τε τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους κὺρ Δαβίδ, συνελεύσει καὶ τῶν ἐκ πασῶν τῶν ἁγίων Μονῶν συνδεδραμηκότων ἡγουμένων καὶ προηγουμένων καὶ λοιπῶν ἁγίων γερόντων ἐπεχόντων τὸν τόπον τῶν ἰδίων προεστώτων, ἔτι τε παρακελεύσει καὶ ὀρισμῶ καὶ τοῦ εὐτυχεστάτου δεσπότη Οὐγκλεση» (Actes de Chil. 152, σ. 321). Ἐρωτῶ τώρα, ἠδύναντο οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι νὰ μὴ ὑπακούωσιν εἰς τὸν φοβερὸν ἐκείνον δυνάστην, περὶ οὗ ὡς καὶ τοῦ Οὐρόση λέγεται, ὅτι ἔκαμαν τόσα κακὰ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὅσα οὐδ' αὐτοὶ οἱ Τοῦρκοι διέπραξαν; Νὰ ἔλεγον, περίμενε νὰ ἔλθῃ ἡ τακτικὴ σύναξις, ἵνα ἀκούσῃ τὰς προτάσεις σου; Ἴδου λοιπὸν διατί εἶναι ἀπαραίτητος θεσμὸς ἡ Διπλῆ σύναξις, καὶ ὁ θέλων νὰ σταματήσῃ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀνατρέπει τὸ καθεστῶς:

Ἦριζον οἱ Χιλιανδαρινοὶ πρὸς τοὺς Ἑσφιγμένους τῷ 1562 περὶ ὀριακῆς διαφορᾶς, ὅτε μετέβη ὁ Πρῶτος μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του καὶ τῶν πλησιοχώρων ἡγουμένων διὰ νὰ συμβιβάσῃ τὰ δύο στρατόπεδα, ὅστις μετ' αὐτῶν ἀπετέλει τότε τὴν Ἱ. Κοινότητα, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. «ἀλλ' οὐκ ἐπιστώθησαν, γράφει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκτάκτου συνάξεως, καὶ δὴ σύναξιν συγκροτήσαντες τῶν λογάδων πάντων τῶν Μονῶν σὺν τῷ πανοσιωτάτῳ Πρῶτῳ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγίου Ὄρους Κυρίλλῳ ἱερομονάχῳ καὶ ἐπιστάντες τῷ τόπῳ καὶ ἰδόντες ὡς μηδὲν ἔχοντες δίκαιον, ἐφ' οἷς ἀρπάζειν ἐπειρῶντο οἱ Χιλιανδαρινοὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἑσφιγμένου, ἐάσαμεν αὐτὰ εἰς τοὺς Ἑσφιγμένους» (Actes d' Esphigmenou XXVII, σ. 50, 40). Προγενεστέρα πολὺ καὶ λίαν ἐκτεταμένη μεγάλη σπουδαιότητος ἀπόφασις ἐκτάκτου συνάξεως τοῦ 1279 εἶναι ἡ κατὰ Νοέμβριον ἐκδοθεῖσα (Actes de Chil. 9, σ. 19 ἔ. συνήθως τοιαύτη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χαρατῶν ὡς ἡ τοῦ 1581 αὐτ. 164, σ. 349). Προχωροῦμεν ἔτι παλαιότερον καὶ εὐρίσκομεν ἀπόφασιν τοῦ 1071 ἐπίσης κατὰ Νοέμβρ. ἐκδοθεῖσαν: «ἐγένετό τις διαφορὰ ἀναμέσον τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ἐυλουργοῦ καὶ τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ Σκορπίου περὶ τόπου τινὸς ἐπιμάχου... Ἐδεήθησαν τοίνυν τὸν τοιοῦτον τόπον αὐτοφεί θεωρηθῆναι παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ κὺρ Παύλου καὶ πρώτου καὶ τῶν λοιπῶν γερόντων καὶ ἡγουμένων» (Acta Russici 5, σ. 42). Ἡ ἀρχαιότερα ὀριακὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγὼ οἶδα, εἶναι τοῦ 1000 ἢ 1012 διὰ τὰ περὶ τὸν Μυλοπόταμον μονῶδρια τοῦ

Νικ. Κάσπακος καὶ τοῦ Συμ. Ἀτζιϊωάννου (γρ. Ἀρτζ.) «ἐκρίναμεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθεῖν ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τῷ ἐπιμάχῳ τόπῳ καὶ πρὸς ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην συνελᾶσαι τοὺς ἀδελφούς... ὅτε ὁ κυρὸς Νικηφόρος ὁ πρῶτος καὶ ὁ κυρὸς Ραφαήλ ὁ τοῦ Ξηροποτάμου καὶ ὁ κὺρ Θεοφύλακτος, ὅτε κυρὸς Εὐθύμιος ὁ Ἰβηρ μετὰ τῶν λοιπῶν προκρίτων ἡγουμένων τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀγίου Ὄρους καὶ διεχωρίσαμεν τὸν φιλονικούμενον τόπον...» Ὑπογράφονται περὶ τοὺς 20 (Actes de Lavra 15). Ἐτέρα ὁμοία ἀπόφαισις διὰ τὰς Μονὰς τῆς Πτέρης (Φιλοθέου) καὶ τοῦ Μαγουλά (ἄνωθεν τῆς τῶν Ἰβήρων) ἐκδοθεῖσα τὸν Μάϊον τοῦ 1017, ἐνθα δρίζονται καὶ κυρώσεις (αὐτ. 19). Μετὰ 4 ἔτη συνέρχεται πάλιν ἡ ἕκτακτος σύναξις γὰ διαχωρίσῃ τὰς εἰς τὴν παραλίαν διαφορὰς τῶν ἐν λόγῳ Μονῶν (αὐτ. 22). Αἱ συνάξεις αὗται ἐκαλοῦντο, ὁσάκις ὁ Πρῶτος μετὰ τῶν πλησιοχώρων ἡγουμένων δὲν ἠδύνατο γὰ συμβιβάζῃ ἐπὶ τόπου γενόμενος (βλ. Meyer σ. 148, 160). Ἀξιόλογος καὶ ἡ κατὰ Μάϊον ἀπόφαισις τοῦ 1316: «καὶ γίνεται δὴ ἐνταῦθα (ἕκτακτος) σύνοδος ἱερὰ καὶ ἀθροίζεται σὺν ἡμῖν ὅσον ἔγκριτον, οἳ τε καθηγούμενοι, φημί, τῶν βασιλικῶν μεγάλων Μονῶν, οἳ προεστῶτες τῶν ὑπὸ τὸν πρῶτον ἐτέρων μοναστηρίων, ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι πνευματικοὶ καὶ λοιπὸς οὐκ εὐαρίθμητος τοῦ μοναχικοῦ σχήματος σύλλογος» (Actes d' Esphigmeiou, VIII, σ. 16). πραγματικῇ ἐθνοσυνέλευσις! μετὰ τῶν πολυαρίθμων συνέδρων, ὑπογράφεται καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Πρωτάτου, ὁ πνευματικὸς, ὁ μέγας οἰκονόμος, ὁ ἐκκλησιάρχης καὶ ὁ ἐπιτηρητής. Τῷ 1057 ἠρίθμει ἡ σύναξις 34 ἀντιπροσώπους τῶν Μονῶν, (1) ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὑποσημειοῦνται ὁ οἰκονόμος τῆς Μέσης, τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, οἳ προεστοὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Μονῶν καὶ ἀπλοῖ ἔτι μοναχοὶ (Acta Russici 4, σ. 30 Μάϊος). Τὸ προτελευταῖον Ὑπικόν, ἔβδομον τῇ τάξει, τὸ καταρτισθὲν ἐπὶ πατριάρχου Γαβριήλ Δ' τῷ 1780 πρὸς κατοχύρωσιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Πρώτου, ἐν τῷ Κ' ἄρθρῳ διαλαμβάνει περὶ Διπλῆς συνάξεως καὶ ἐμπεδοῖ τὸ πατροπαράδοτον τοῦτο καθεστῶς: «εἰς τὰς συνελεύσεις αὐτῶν ἀπὸ κάθε μοναστήριον δύο μόνοι, οἳ δοκιμώτεροι, γὰ καθέζωνται καὶ γὰ συνομιλῶσιν· εἰ δὲ τύχῃσιν πολλοὶ ἀπὸ ἑνα καὶ τὸ αὐτὸ μοναστήριον οἳ ἄλλοι γὰ μὴ πηγαίνωσιν εἰς τὴν συνέλευσιν» (παρὰ Σμυρνάκη σ. 313). Ἐνεκα τοῦ συρρέοντος πλήθους τῶν μοναχῶν ἡ σύναξις αὕτη εἶχεν ἀποβῆ πράγματι ἐκκλησία τοῦ δήμου, ὅπου ἐλευθέρως ἐξεδηλοῦτο ἡ κοινὴ γνώμη, κατὰ τὸν ἐνίστε ὀχλοκρατικόν, διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ Α' Ὑπικοῦ περιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς.

Τῷ 1795 συνέρχεται ἡ ἕκτακτος Διπλῆ σύναξις κατ' ἐπιταγὴν πατριαρχικὴν, «Λαβόντες τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον μῆνα (2) σταλεῖσαν ἡμῖν παναγίαν αὐτῆς πατριαρχικὴν καὶ προσκυνητὴν ἡμῖν ἐπιστολὴν συνήχθημεν ἅπαντες εἰς ἓν ἐν ταῖς Καρεαῖς ἐν τῷ παρ' ἡμῖν συνηθισμένῳ τόπῳ

(1) Ἠγούμενοι 34 ὑπογράφονται καὶ εἰς τὴν ἕκτακτον σύναξιν τοῦ 1108 διὰ τὸ Προφουρνι (Actes de Lavra 52).

(2) Ἐσημειώσαμεν τὸν μῆνα εἰς τὰς καταλεχθείσας ἀποφάσεις, ἵνα ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ διπλαὶ δὲν συμπέπτουσι πρὸς τὰς τακτικὰς συνάξεις.

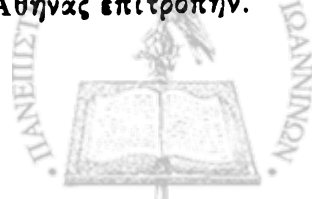
τῆς συνάξεως, ἐν ᾗ καὶ ἀναπτύξαντες αὐτὴν εὐλαβῶς ἀνέγνωμεν...» (1). Εἰς τὰ Τυπικὰ τὰ συνταχθέντα ἐπὶ Παϊσιῶλου Πατριάρχου Κων]πόλεως (1744) καὶ Γαβριήλ Δ' (1783) ἀνάγεται ἡ σύστασις τῆς Ἐπιστασίας τοῦ Ἁγ. Ὁρους καί-
τοι ὑπὸ τινων προωθεῖται ἔτι προσωτέρω. (2) Οὐδεὶς ὁμως τῶν πραγματευσα-
μένων περὶ αὐτῆς διεμνημόνευσε τὸ ἐπίσημον γεγονός, ὅτι ἡ πραγματικὴ
σύστασις καὶ καθιέρωσις αὐτῆς εἶναι πρῶξις τῆς ἐκτάκτου
Συνάξεως συνελθούσης ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ ιζ' τοῦ 1778. Ἀπὸ
τοῦδε αἱ ἀποφάσεις ἐκδίδονται εἰς τὰ λεγόμενα ὀλοσφράγιστα, τιθεμένων
πέριξ τοῦ ἐγγράφου τῶν σφραγίδων τῶν 20 ἱερῶν Μονῶν. Τὸ ἐγγραφον εὐτυ-
χῶς σώζεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Λαύρας καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ πρωτότυπον,
οὗ ἡ ἀρχή: «Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὀλοσφραγίστου ἀποδεικτικοῦ γράμματος
γίνεται δῆλον, ὅτι μὲ κοινὴν βουλὴν καὶ γνώμην καὶ ψῆφον ἀπάντων ἡμῶν
τῶν προεστώτων τῶν ἱερῶν καὶ σεβασμίων μοναστηρίων τοῦ ἁγίου Ὁρους κα-
τεψηρίσαμεν (sic), ὡς προεκρίθη, εὐλογον καὶ πρέπον καὶ ἐπωφελές...»

Τῷ 1791 ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ γ' συνέρχεται ἕκτακτος Σύναξις
πρὸς διάλυσιν τῆς ἀγορᾶς τῶν Καρεῶν, διότι «τὸ ἐκ τῆς θείας
προνοίας ἅγιον τοῦτο Ὁρος... ἐγένετο καὶ ὄρος ἐμπορίου» (παρὰ Συμυρνάκη
σ. 158 - 160). Τέλος ἡ ἕκτακτος σύναξις Διπλῆ τε καὶ Ἀπλῆ ἐπρωτοστάτησεν
εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς σύστασιν πολλῶν τοῦ Ἁθω Μονῶν καὶ εἰς εὐεργετικὴν
ἐπέμβασιν εἰς τὰς κακῶς διοικουμένας καὶ εἰς διάλυσιν προβαινούσας καὶ ὡς
παράδειγμα ἀναφέρω τὴν Μονὴν Σταυρονικήτα (βλ. αὐτ. σ. 112 - 132.)
Κατὰ ταῦτα ἡ τριαύτη σύναξις σχεδὸν παρηγγώνισε τὰς «καθολικὰς» ἐνιαυ-
σίους ἢ δισενιασίους συνάξεις καὶ εἶναι ἡ διαρκῶς ἐνεργοῦσα, δρα-
στηρίως ἐπιλαμβανομένη καὶ πρωτοστατοῦσα πρὸς ἀπαραχά-
ρακτον διατήρησιν τοῦ αἰωνοβίου καθεστώτος καὶ συμπλήρω-
σιν αὐτοῦ ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν, ὡς μαρτυ-
ροῦσιν αἱ πολυάριθμοι συντακτικαὶ πράξεις, ἃς αὕτη εἰσηγεῖτο καὶ ἀπετύπου.
Καὶ ἐρωτῶ ἐν τέλει τὸν νομοδιδάσκαλον διοικητὴν τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἐὰν πρό-
κηται νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ συμπληρωθῇ ὁ νῦν ἐν ἰσχυρῷ Καταστατικῷ χάρτι,ς,
(3) τίς θὰ ἀποτελέσῃ τὴν συντακτικὴν συνέλευσιν; Οὔτε ἡ Ἰ. Κοινότης, οὔτε
ἡ δισενιασίς ἔχει τοιαύτην δικαιοδοσίαν. Βεβαίως ὁ χάρτης δὲν προβλέπει,
διότι οἱ συντάξαντες αὐτὸν ἐφρόνουν, ὡς φαίνεται, ὅτι ἐγγραφον τὸν θεόγραπτον
νόμον, μὴ ὑποκείμενον εἰς ἀναθεώρησιν. Εἰς τοῦτο, ὅπως συντόμως ἀπεδείξα-

(1) Περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μονῆς τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος, Κων]πολις ὑπὸ Φι-
λαλήθους 1874, σ. 138.

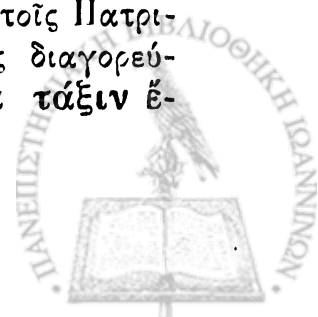
(2) Βλ. τὰ παρ' ἡμῶν γραφέντα ἐν Ἑθνηκ. χριστ. ἐγκυκλ. Α', σ. 598 ἔ. ὅπου
ἐξελέγχονται τοιαῦτα πλάναί,

(3) Τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἐπισπευθῇ, διότι τὰς ἀτελείας ἀνωμολόγησε καὶ αὐ-
τὸς ὁ Εὐταξίας καὶ δὴ «εὗρο κεφαλαιώδεις ἐλλείψεις... καθ' ἃς οὗτος συνετάχθη ἄ-
νευ συνεργασίας ἀντιπροσώπου τῆς πολιτείας, δὲν ὑπεβλήθη δὲ εἰς τὴν ἐγκρι-
σιν τοῦ οἰκ. Πατριαρχείου προηγουμένως» (Προσοχὴ σ. 39). Τοῦτο τὸ τελευταῖον
κατὰ πρότερόν μου ἐγράφε τῷ 1924 ἡ Ἰ. Κοινότης εἰς τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπιτροπήν.

μεν (δυστυχῶς τὸ ἀρχεῖον μου εὐρίσκεται μετὰ τῆς βιβλιοθήκης μου εἰς τὰ κλειδωμένα δωμάτιά μου ἐν Λαύρα) οὐδεὶς ἄλλος πολιτειακὸς παράγων εἶναι ἀρμόδιος πλὴν τῆς Διπλῆς συνάξεως. Καὶ ὀρθῶς ἀπήντη Ἰωακείμ ὁ Γ'. πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα, «ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐγκρίνει τὸ προτεινόμενον μέτρον τῆς συγκροτήσεως ἐκτάκτου συνάξεως τῶν καθηγουμένων καὶ προΐσταμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ (κελλιωτικοῦ) ζητήματος, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσοι καὶ αὐτὴ ἄλλοτε συνέστησε τὴν συγκρότησιν τοιαύτης γενικωτέρας συνάξεως προκειμένου περὶ ἄλλων ζητημάτων γενικωτέρας φύσεως...» (βλ. Πετρακάκου, Τὸ μοναχ. πολίτευμα σ. 60 σημ. 44.) Οὕτω θεσπίζουσα ἡ Μεγ. Ἐκκλησία ἀνεγνώριζεν ἐπισήμως τὴν ἀναγκαιότητα τῆς λειτουργίας τῆς Διπλῆς συνάξεως καὶ ἔρχεται ὁ νεαρὸς διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Παναγιωτᾶκος, χωρὶς κἄν νὰ συμβουλευθῆ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ προτείνει τὴν κατάργησιν αὐτῆς καὶ ἐμποδίζει τὴν Ἱ. Κοινότητα νὰ συγκαλέσῃ αὐτήν, ὅπως ἔπραττεν ἀπὸ 25ετίας, ὑπάρχωντος τοῦ κατὰσ. χάρτου! Καὶ διερωτῶμαι, τίνα λόγον εἶχεν ἡ ἀνακίνησις τοιοῦτου καθεστῶτος; καὶ ζητήματος ἐν ταῖς παρούσαις πονηραῖς ἡμέραις; ἴσως διὰ νὰ δοθῆ ὕλη εἰς τὸν Βισύνση πρὸς ἀνακίνησιν τῆς διεθνοποιήσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους!

Πρὸς θεβαιότεραν ἐμπέδωσιν τῶν εἰρημένων ἀναφέρομαι εἰς τὸν Γ. Λουδ. Μάουρερ, τὸν Βαυαρὸν ὀργανωτὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821. «Τὰ πατροπαράδοτα ὅμως ἔθιμα εὐρίσκονται πάρα πολὺ πλησίον πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐμποδισθῆ ἐντελῶς ἢ διαμόρφωσις ἐνὸς ἰδιαιτέρου ἐθιμικοῦ δικαίου», ὁμολογεῖ δὲ ἐπισήμως, ὅτι οἱ κατὰ τύπου θεσμοὶ καὶ τὰ ἔθιμα ἐβεβάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι καὶ ἐτεροθρησκοὶ νομοθέται: «Καὶ ἀληθῶς κατὰ τὸ ἀτομιστικὸν σύστημα, ὅπερ ἴσχυε κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πράξει διατηρεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν διεμορφώθησαν ἰδίᾳ ἐθιμικὰ δίκαια μόνον εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, περιοχὰς καὶ νήσους, ἀλλὰ καὶ εἰς μεμονωμένας πόλεις καὶ χωρία, καὶ προστίθησι: «τὸ ἐθιμικὸν τοῦτο ἐλληνικὸν δίκαιον ἴσχυεν ἐν τούτοις ὄχι μόνον ἐνώπιον τῶν ἐλληνικῶν, ἀλλὰ θεωρητικῶς τοῦλάχιστον καὶ ἐνώπιον τῶν τουρκικῶν δικαστηρίων» (καὶ ἀναφέρει τὰς πολλὰς πόλεις καὶ προνομιοῦχους περιοχὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας. (Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς εἰς τὰς σχέσεις τοῦ δημοσίου, ἐκκλ. καὶ ἰδιωτ. δικαίου, μετάφρ. ὑπὸ Χ. Πράττικα καὶ Ε. Καραοσίθη, Ἀθήναι 1943, Α'. σ. 94-95) Ὁ Καποδίστριας, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀγνώρισιν τῶν θεσμῶν τῶν Μανιατῶν παραπέμπει εἰς τὸν Οὐλπιανὸν 31: «Τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφιστάμενον ἔθιμον ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ τηρεῖται ὡς τοιοῦτος, 42. Τὸ μακροχρόνιον ἔθιμον ἰσχύει ἀντὶ τοῦ νόμου, ὅπου δὲν ὑπάρχει γραπτὸς τοιοῦτος» (αὐτ. 430). Τίς νόμος καθιέρωσε καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν Ἑλλάδι; τίς ἄλλος, εἰ μὴ ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διηνεκὴς χρῆσις καὶ συνήθεια, περὶ ἧς τὰ βασιλικά ρητῶς διαγορεύουσι; 2, 1, κεφ. νβ'. «Ἡ μακρὰ συνήθεια καὶ δοκιμασθεῖσα τάξις ἔ-

χει νόμου». Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα ἐλύθη διὰ τῶν Διπλῶν συνάξεων ἰσχύοντος τοῦ Κατ. χάρτου, τί θὰ ἐγένετο, ἐὰν ἀνεμένομεν τὴν συνέλευσιν τῆς δισησιασίου Συνάξεως;

Ἐν συνεχείᾳ δημοσιεύεται καὶ «Κανονισμὸς τῆς τριπλῆς συνάξεως». (1)

† Ὁ Μητροπολίτης Κορυθαῖς

Εὐλόγιος Κουρίλας

Ψυχικόν 24-3-50

(1) Ἡ Ἱ. Κοινότης ἐξέδωτο τῷ 1930 τὸν τῆς Διπλῆς συνάξεως Κανονισμόν.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτάκτου μεγάλης Τριπλῆς Συνάξεως τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἄθω, τῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἑξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν ἱερῶν Μονῶν.

Α'. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ἄρθρον 1ον

Ἡ ἑκτακτος πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν κανονισμῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω Τριπλῆ Συνάξις, ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν πρὸς τοῦτο ἀποσταλέντων ὑπὸ τῶν εἴκοσι ἱ. Μονῶν δύο ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ τακτικοῦ ἀντιπροσώπου μιᾶς ἐκάστης Μονῆς.

Ἄρθρον 2ον

Ἡμέραι συνεδριάσεως ὀρίζονται Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη καὶ Παρασκευὴ ἐκάστης ἑβδομάδος, ὥρα δὲ ἐνάρξεως ἢ 8 1/2 πρωϊνῆ—τῆς 12ης Ἑυρωπαϊστὶ. Μεταξὺ τῶν ἐργασίμων ὥρῶν ὀρίζεται διάλειμμα 1/3 τῆς ὥρας.

Ἄρθρον 3ον

Ὅπως θεωρηθῆ ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἀπαιτεῖται νὰ ἐκπροσωπῶνται ἐν τῇ συνεδρίᾳ οἱ ἀντιπρόσωποι δεκατεσσάρων τοῦλάχιστον Μονῶν.

Ἄρθρον 4ον

Οὐδενὶ τῶν προϊσταμένων ἢ τῶν καθηγουμένων τῶν ἱ. Μονῶν ἐπιτρέπεται νὰ παρακάθῃται εἰς τὴν ἱεραρχικὴν θέσιν τῆς ἀντιπροσωπείας ἐκάστης Μονῆς, ἐκτὸς τῶν ἐξουσιοδοτηθέντων καὶ ἀναγνωρισθέντων πληρεξουσίων.

Ἄρθρον 5ον

Ἐκάστη Μονὴ ἐκπροσωπεῖται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τριῶν ἀπεσταλμένων αὐτῆς ὀφειλόντων νὰ διαμένωσιν εἰς Καρυὰς καὶ ἐχόντων μίαν ψήφον θεωρουμένην ὡς ψήφον τῆς Μονῆς. Μόνον ἐν ἐκτάκτῃ ἀνάγκῃ δύναται νὰ ἀπουσιάσῃ ὁ εἰς τῶν ἀντιπροσώπων· οὕτω δὲ προσωρινῶς ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ δύο. Ἰφ' ἐνὸς ἀντιπροσώπου δὲν δύναται νὰ ἀντιπροσωπευθῆ μία Μονή.

Ἄρθρον 6ον

Ἐν διαφωνίᾳ τῶν ἐκπροσωποῦντων τὴν Μονὴν ἀντιπροσώπων, κατισχύει ἡ γνώμη πρὸς ἣν συντάσσονται τὰ δύο μέλη.

Β'. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἄρθρον 7ον

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως, ἐκλεγείς κατὰ πλειοψηφίαν προΐσταται καὶ διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τῆς Συνάξεως, δίδων τὸν λόγον εἰς

τοὺς ζητοῦντας αὐτόν, τηρῶν τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν Μονῶν.

Ἄρθρον 8ον

Τὸν πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ δ ἐν τῇ ἐκλογῇ πρῶτος ἐπιλαχών.

Ἄρθρον 9ον

Χρέη γραμματέων ἐκτελοῦσιν οἱ ἐκλεγέντες κατὰ τὴν προκείμενην συνεδρίασιν τῆς 2ας Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Ἄρθρον 10ον

Ὁ πρόεδρος ἐν συννενοήσει μετὰ τῶν γραμματέων ἐρίζει τὰ συζητητέα θέματα δι' ἐκάστην συνεδρίαν.

Ἄρθρον 11ον

Ὁ πρόεδρος εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει ἐκάστης συνεδριάσεως ἐξελέγχει μετὰ τῶν γραμματέων τὴν ὑπαρξιν ἀπαρτίας κατὰ τὸ ἄρθρον 3ον. Ἐν περιπτώσει οἰαοδήποτε διαφωνίας διατάσσεται ἢ ἀνάγνωσις τοῦ ἐκ τῶν προτέρων κατηρημένου καταλόγου.

Ἄρθρον 12ον

Οὐδενὶ τῶν μελῶν τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως ἐπιτρέπεται ν' ἀπουσίαση ἄνευ ἐπαρκῶς δικαιολογημένης αἰτίας. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας παρατεινομένης ὑπὲρ τὰς τέσσαρας Συνεδριάσεις, εἰδοποιεῖται περὶ τούτου ἡ οἰκεία Μοφή.

Ἄρθρον 13ον

Κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης Συνεδριάσεως ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης ἐν σχεδίῳ, μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος καὶ δύο γραμματεῖς θεβαιοῦσιν ὑπευθύνως τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν μονογραφοῦντες ταῦτα. Τὰ πρακτικὰ τῶν ὁποίων τὸ σχέδιον ἐνεκρίθη κατὰ τὴν προηγουμένην Συνεδρίασιν καθαρογράφονται καὶ υπογράφονται ὑφ' ὄλων τῶν πληρεξουσίων Ἀντιπροσώπων.

Ἄρθρον 14ον

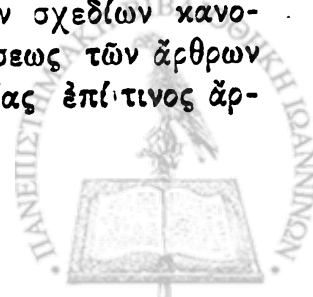
Κατὰ τὰς συνεδριάσεις προηγεῖται πάντοτε ἡ συζήτησις τῶν ἐξωδίκων θεμάτων καὶ ἀκολουθεῖ ἡ νομοθετικὴ.

Ἄρθρον 15ον

Κατὰ κανόνα πάντα τὰ ἀναγόμενα εἰς τρεχούσας ἐργασίας τῆς Κοινότητος θέματα παραπέμπονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνάξεως εἰς τὴν Ἰ. Κοινότητα.

Ἄρθρον 16ον

Τὰ νομοθετικὰ θέματα συζητοῦνται δις, ἤτοι ἅπαξ μὲν κατ' ἀρχὴν καὶ ἀκολούθως κατ' ἄρθρον. Αἱ τροπολογίαι τῶν διανενημένων σχεδίων κανονισμῶν γίνονται προφορικῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τῶν ἄρθρων καὶ λύονται διὰ πλειοψηφίας ἐν περιπτώσει ριζικῆς διαφωνίας ἐπί τινος ἄρ-

θρου ή συζήτησις ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην·

Ἄρθρον 17ον

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὁμιλήσωσι δηλοῦσι τοῦτο εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ ὁμιλοῦσι κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν σειρὰν τῆς Μονῆς των, τηροῦντες ὡσαύτως τὰς Ἱεραρχίας μεταξὺ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐκάστης Μονῆς.

Ἄρθρον 18ον

Ἐὰν ἀφ' οὗ ὁμιλήσῃ ὁ πρῶτος καὶ οἱ δύο ἄλλοι δὲν ζητήσωσι κατὰ σειρὰν τὸν λόγον, ἢ σειρὰ τῆς Μονῆς θεωρεῖται λήξασα. Μετὰ τὸ πέρας ὄλων τῶν ἐχόντων νὰ ὁμιλήσωσιν, ἐπιτρέπεται ἢ δευτερολογία δηλούντων τοῦτο τῶν ἐπιθυμούντων νὰ δευτερολογήσωσι καὶ ὁμιλοῦν καθ' ἣν σειρὰν ἐζήτησαν τὸν λόγον· πρὸς τριτολογίαν δέον νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Σύναξις.

Ἄρθρον 19ον

Αἱ συζητήσεις διεξάγονται ἐν ἀπολύτῳ μὲν ἐλευθερίᾳ λόγου, ἐν πλήρει δὲ κοσμιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καὶ ἀπαραγνωρίστῳ σεβασμῷ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ ἄλλου. Ἀπαγορεύονται αἱ ὑπ' ἄλλου διακοπαὶ καὶ ἡ μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις.

Ἄρθρον 20ὸν

Ὅσάκις Ἀντιπρόσωπός τις παρεκτραπῆ κατὰ τὴν συζήτησιν, γίνεται αὐτῷ ἢ δέουσα παρατήρησις ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὅστις παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐπρέπειαν καὶ νὰ ἀννακαλέσῃ τὰς τυχόν προσβλητικὰς φράσεις. Ἐὰν οὗτος ἐπιμένῃ ἀνακαλεῖται εἰς τὴν τάξιν· ἐξακολουθοῦντος δ' αὐτοῦ καὶ πάλιν νὰ φέρηται ἀπρεπῶς, ὁ Πρόεδρος ἐρωτᾷ παραχρῆμα ἐὰν ἡ Σύναξις ἀποδοκιμάζῃ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ παρεκτραπέντος συναδέλφου καὶ ἢ ἀπόφασιν τῆς Συνάξεως καταχωρίζεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς. Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπιμένῃ θορυβῶν καὶ ἀνοικελῶς φερόμενος, παρακαλεῖται νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν Συνεδρίαν, καὶ ἐν ἀρνήσει του διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις καὶ διατάσσεται ἡ ἀπομάκρυνσίς του πρὸς στιγμήν. Κατόπιν τούτου· ἐὰν μεταμεληθεὶς ζητήσῃ συγγνώμην, συγχωρεῖται καὶ καλεῖται νὰ καταλάβῃ τὴν ἐν τῇ Συνάξει θέσιν του.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Ἄρθρον 21ον

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως ὁ πρόεδρος ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ θέματος καταφανῶς παραδεκτοῦ, ἐρωτᾷ γενικῶς τὴν Σύναξιν ἐὰν τὸ ἄρθρον εἶναι δεκτόν· ἐὰν ὁμως ἔστω καὶ ἐν τῶν μελῶν τῆς Συνάξεως ἔχει ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς τοιαύτης ψηφοφορίας, ζητεῖ τὴν κατὰ Μονὰς ψήφισιν, τότε δὲ σημειομένης τῆς αἰτήσεως εἰς τὰ πρακτικὰ ὁ πρόεδρος προβαίνει παραχρῆμα εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν ἀντιπροσωπειῶν μιᾶς ἐκάστης Μονῆς κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν.

Ἄρθρον 22ον

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἢ ἀπόφασις ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἀμέσως ἐπὶ -

μένην συνεδρίασιν, καθ' ἣν μὴ ἐπιτευχθείσης πλειονοψηφίας κατισχύει ἡ γνώμη, πρὸς ἣν συνετάχθη ὁ πρόεδρος.

Ἄρθρον 23ον

Ἄπαξ ληφθείσης τῆς ἀποφάσεως τελειωτικῶς κατὰ τὸ ἀμέσως κατωτέρω ἄρθρον πᾶσα ἐπάνοδος ἐπ' αὐτῆς ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 24ον

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως λαμβάνονται διὰ πλειονοψηφίας τῶν Μονῶν.

Ἄρθρον 25ον

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως οὕτω νομίμως ληφθεῖσαι ἰσχύουσιν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς ψηφοφορίας. Εἰς οὐδεμίαν ἀντιπροσωπείαν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐμειοψήφισε νὰ ἀρνηθῇ τὴν ὑπογραφήν τῶν πρακτικῶν, δικαιουμένης μόνον εἰς καταχώρησιν γνώμης.

Ἄρθρον 26ον

Αἱ νομίμως κατὰ τ' ἀνωτέρω ληφθεῖσαι ἀποφάσεις πλειονοψηφίας ὑποχρεοῦσι πάσας τὰς Μονάς, ἀδιαφόρως ἐὰν αὐταὶ ἐψήφισαν κατὰ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἄρθρον 27ον

Ἄπαξ ψηφισθέντος τοῦ θεμελιώδους Κανονισμοῦ καὶ τῶν συναφῶν νομοθετημάτων, ἅπασαι αἱ ἀντιπροσωπείαι τῶν Μονῶν εἶναι ὑποχρεωμέναι νὰ ὑπογράψωσι καὶ διὰ τῶν τριῶν μελῶν αὐτῶν, τηρουμένης ἐννοεῖται τῆς Ἱεραρχικῆς τάξεως, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἀρνήσις ὑπογραφῆς ἀντιπροσωπειῶν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐμειοψήφισαν.

Ἄρθρον 28ον

Ὁ νομικὸς Σύμβουλος εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Τριπλῆς Συνάξεως παρεδρεύει ἄνευ δικαιώματος ψήφου. Γνωμοδοτεῖ καὶ παρέχει ἐξηγήσεις ἐπὶ πάντων τῶν ἄρθρῶν καὶ παντὸς ζητήματος νομικοῦ καὶ δικαιουῦται νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφως περὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων ἐκθέσεις εἰς τὴν Τριπλῆν Σύναξιν.

Ἄρθρον 29ον

Ἡμέραι ἀργίας τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως λογίζονται αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τῷ ἑορτολογίῳ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Προηγ. Βενιαμὶν Βατοπαιδινός.

Προηγ. Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Διονυσιάτης.

Ἀρχιμ. Θεοδόσιος Φιλοθεΐτης.

Γέρον Στέφανος Γρηγοριάτης.

Ἐπισημείωσις διὰ τὴν Διπλὴν Σύναξιν

Ὅσοι ἐν ἀγίῳ Ὄρει ἀνέγνωσαν τὸ ἄρθρον ἔμειναν πλήρως ἱκανοποιημένοι. Εἷς δὲ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων γράφει μοι: «Τὰ ἐν τῇ «Ἁγιορειτικῇ βιβλιοθήκῃ» ἐκτεθέντα παρὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος γενικῶς ἐπεκροτήθησαν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἡγέτην τῆς μειοψηφίας... μὲ τὴν παρατήρησιν τούτου, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς διπλῆς προσβάλλεται ἐκ τῆς μὴ κατοχυρώσεώς του διὰ τοῦ Κ.Χ. Ὅλοι ὅμως οἱ Ἁγιορεῖται, ὅσοι δὲν εἶχον λόγους (οἱ λόγοι εἶναι προσωπικοί, διότι κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος) νὰ ταχθοῦν μὲ τὴν ἄποψιν τοῦ Παναγιωτάκου, ἠσθάνθησαν ἐκ τοῦ δημοσιεύματός Σας μεγάλην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν... καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι... δὲν θὰ παραλείψητε νὰ ἐπιδιώξητε τὴν δικαίωσιν τοῦ ἀγίου Ὄρους διὰ τῶν αὐθεντικῶν Σας εἰσηγήσεων καὶ ἐνεργειῶν ὅπου δεῖ καὶ νὰ εἴσθε βέβαιοι, ὅτι αἱ ἐνεργεῖαι Σας αὗται θὰ ἔχουν εὐμενεστάτην ἀπήχησιν καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἁγιορεῖταις καὶ παρὰ τοῖς φίλοις τοῦ ἀγίου Ὄρους ἐν τῇ Κοινωνίᾳ» (28 - 5 - 50). Δὲν πιστεύω ὅτι ὁ φίλιστός μοι Γέρον Ἰγνάτιος δισχυρίζεται ταῦτα. Ἐγὼ ἔθεσα τὸ ζήτημα ἀπὸ περιωπῆς ἀποφαινόμενος καὶ ἐὰν δὲν ἐπεκύρωσε τὸ περὶ Διπλῆς Συνάξεως ἄρθρον ἡ Κυβέρνησις, τοῦτο ἰσχύει ὡς θεσμὸς θεμελειώδης, καὶ ὅμως ἐφ' ὅσον ἐνέκρινεν ἐν τῷ συνόλῳ τὸν Κάταστ. Χάρτην βεβλῶως ἐψήφισε καὶ τὸ 36 ἄρθρον, ὅπερ διὰ τὰς εἰσφορὰς πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Ἱ. Κοινότητος λέγει, ὅτι ὀρίζονται «ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου εἰκοσαμελοῦς συνάξεως». Ἡ σύναξις αὕτη μετὰ τῆς Κοινότητος ἀποτελεῖ τὴν Διπλὴν. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναφέρει καὶ τὸν διορισμὸν «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγίου Ὄρους» ὃν τοιοῦτον σφοδρῶς κατεπολέμησεν, ὡς ὁψόμεθα, ὁ Παναγιωτάκος.

Τὸ ὅλον ἄρθρον ἔχει οὕτως: Ἡ καταβολὴ τῶν προσόδων τοῦ κοινοῦ ταμείου τῆς Ἱ. Κοινότητος διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Σκευοφυλακείου, Πρωτάτου, Σχολῆς, κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγίου Ὄρους, φυλάκων (σεῖμένιδων καὶ σερδαῶν) καὶ διὰ τὰς τιτικὰς καὶ ἐκτάκτους ἀνάγκας εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς Ἱ. Μονὰς καὶ τὰ ἐξουτήματα αὐτῶν, σκῆτας καὶ κελλία κατ' ἀναλογίαν, καθοριζομένην ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου εἰκοσαμελοῦς συνάξεως, εἰσπράττονται δὲ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἐπιστασίας κατὰ τὴν ἀνεκαθεν κρατοῦσαν τάξιν. Εἷς διακεκριμένον ἐνταῦθα, ἀνώτερον δικαστικόν, ἐπισκεψάμενόν με ἀνεκοίνωσα τὸ ζήτημα καὶ τυπικῶς καὶ οὗτος μοι εἶπε τὸ αὐτό, ἀλλ' ὅταν ἀνέπτυξα τοὺς λόγους ἐκλονίσθη καὶ μοῦ ἐζήτησε τὸ ἄρθρον νὰ τὸ μελετήσῃ, δὲν ἤθελεν ἔκτοτε, καὶ ἂν ἔλθῃ, δὲν πιστεύω νὰ μοι κάμῃ λόγον, διότι ὁ Παναγιωτάκος εἶναι συμπατριώτης καὶ εὐνοοῦμένός του. Λοιπὸν πρὸς τὸν ἀξιόλογον τοῦτον θεράποντα τῆς Θεμίδος ἔλεγον, ὅτι οἱ θεσμοὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μετὰ τὴν ἄλωσιν γλώσση λέγονται προνόμια, χάρις δὲ εἰς αὐτὰ ἐσώθη ἡ Ἐκ-

κλησία καὶ τὸ ἔθνος. Δὲν ἔτυχε δὲ μόνον τὸ Πατριαρχεῖον τοιούτων προνομίων, ἀλλὰ ἐξ ἴσου καὶ τὸ ἅγιον Ὅρος καὶ πολλαὶ ἄλλαι Κοινοτήτες, ὧν προέχει ἡ Μοσχόπολις. Τοιοῦτοι θεσμοὶ καὶ ἐπὶ βυζαντινῶν εἶχον ἀξίαν νόμου καὶ ἀποτελοῦσι μέχρι σήμερον ἐν Ἑλλάδι τὸ ἐθιμικὸν δίκαιον· διότι ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἄλωσιν οἱ Ἕλληνες εἶχον τὰ ἰδικὰ τῶν δικαστήρια ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προεστώτων καὶ τῆς δημογεροντίας. Ἰσχυε δὲ οὐ μόνον ἐνώπιον τῶν ἐλληνικῶν, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ τῶν τουρκικῶν δικαστηρίων. Οἱ ἐπίσκοποι ὅμως προὔτιμον καὶ ἐφήρμοζον τὸν Ἀρμενόπουλον. Περὶ τῶν θεσμῶν τούτων οἱ νομολόγοι δογματίζουσιν, ὅτι εἶναι ἀνώτεροι τῶν νόμων, διότι προσαρμόζονται εὐκολώτερον πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὧν εἶναι ἀπόρροια, ἐνῶ ὁ νόμος πατέρα καὶ πηγὴν ἔχει ἓνα ἀνθρώπον, τὸν νομοθέτην. Τούτου ἕνεκα ἄνευ ἀντιδράσεως ἐμορφώθη τὸ ἐθιμικὸν δίκαιον, ὡς ἀντίρροπον τοῦ ἀτομιστικοῦ συστήματος· διὸ καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖται ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ κατὰ τόπου (ἰδίᾳ ἐν Μάνη) δικαστήρια ὑποχωροῦσι καὶ σέβονται αὐτό, καὶ μόνον πού δὲν συνεστήθησαν λαϊκὰ δικαστήρια. (1) Ὁρθῶς ἐλέγχθη, ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο, ἀποτελεῖ ἐν μέρει συνέχειαν τοῦ δικαίου τῶν Βυζαντινῶν, ὅπερ μάλιστα ἐκέκτητο ὁ προνομιοῦχος θρόνος τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν πατριαρχῶν (πρὸβλ. τὸ «ὁ βασιλεὺς νόμοις οὐχ ὑπόκειται!»). Εἶναι ὁ ἄγραφος νόμος· διὸ καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ὠρίζε τὸ ἀστικὸν δίκαιον γραπτὸν ἢ ἄγραφον (Βασ. βιβλ. II, καὶ νόμ. 6) ὅστις περαιτέρω (νόμ. 31) διαγορεύει: ὅταν περὶ τινος δὲν ὑπάρχη νόμος, πρέπει νὰ τηρήσωμεν τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα· «τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφιστάμενον ἔθιμον ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ τηρεῖται ὡς τοιοῦτος». Ὁ κυβερνήτης Καποδίστριας ἐπέτατε τοῖς ταγοῖς τοῦ δικαίου νὰ προσέλωσι τὸν νοῦν εἰς τοὺς κατὰ τόπους θεσμοὺς καὶ ὑπενθύμιζε τὸν νόμον 44 τοῦ Ἐρμογένους, ὅστις λέγει: «καὶ τὸ διὰ μακροχρονίου ἐθίμου δοκιμασθὲν καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τηρηθὲν δὲν ἰσχύει ὀλιγώτερον τοῦ γραπτοῦ» καὶ αὐτὸς πρῶτος ἀνεγνώρισε τοῦτο ὡς πηγὴν τοῦ δικαίου ἐν Ἑλλάδι. Ταῦτα βεβαίως διὰ πολλῶν ἁγίων παραδειγμάτων ὑποστηρικθέντα ἐκλόνισαν τὴν γνώμην τοῦ δεινοῦ νομομαθοῦς τῆς ἑλλ. δικαιοσύνης. Εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς Ἀγιορείτας ἔχω νὰ κάμω τὴν ἐξῆς σύστασιν: Ἄς μὴ παρορῶσι καὶ τὸν ἄγραφον νόμον, ὅθεν κατὰ τὸ πλεῖστον προῆλθεν ὁ Κατ. Χάρτης, ὅστις μόνον μέρος τῶν ἀγράφων ἠθῶν καὶ ἐθίμων περιέχει· διότι ἀνστηρικθῶσι μόνον εἰς αὐτόν, τότε θὰ πέσωσιν ἔξω καὶ δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ κατ' ἔθος γινόμενα, ὅπως ἡ ἀπουσία τῶν ὑπογραφῶν

(1) Δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως τὰ ἀυθαίρετα τῶν κομμουνιστῶν δικαστήρια, ὑφίσταται μεγάλη διαφορά· ὅ τι διακρίνει τὰ ἔθιμα τῶν κοινῶν ἀτομικῶν συνηθειῶν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὁ ὁμαδικὸς αὐτῶν χαρακτήρ, δὲν εἶναι δηλ. συνήθειαι κανονίζουσαι τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας τῶν ἀτόμων, ἀλλ' ἀποτελοῦσι κανόνα διὰ τὴν ἐνεργείαν καὶ τὴν διαγωγὴν κοινωνικῶν ομάδων, καὶ ἐπιβάλλονται διὰ τοῦ ἠθικοῦ καταναγκασμοῦ, καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται ἡ συνεκτικὴ τῆς κοινωνίας δύναμις.

τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀπολυόμενα ἔγγραφα.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου, ὡς ἀντιπροσώπου, ἐλάβομεν ἀπόφασιν τοῦ εἰσαγγελέως Θ)νίκης περὶ ἀπαρადέκτου αὐτῶν, καὶ ἠγωνίσθημεν πολὺ νὰ παρακάμψωμεν τὸν σκόπελον τοῦτον. Ποῦ στηρίζεται τοῦτο; ἐπὶ τοῦ ἀγράφου νόμου, ἐπὶ τοῦ ἐθίμου, «ἔτσι τὸ ἡῦραμε». Ἄς σεβασθῶμεν τὸν πανάρχαιον τοῦτον θεσμόν, ἀφοῦ καὶ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τὸν ἐσεβάσθη, πανάρχαιος, διότι ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι οἱ Ἀγιορεῖται ἐμιμήθησαν, ὡς εἶπομεν, τοὺς ἀρχαίους εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ πολιτεύματος. Δύο ἀντιπροσώπους ἔστειλεν ἐκάστη πόλις τὸ πάλαι εἰς τὴν «σύνοδον», (ὡς ἐλέγετο τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον), τὸν **ἱερομνήμονα** καὶ τὸν **πυλαγόραν** «ἀγαθοὶ γὰρ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα». Διπλῆ βουλή λέγεται ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἐθνοσυνέλευσις (ἀποτελουμένη ἐκ τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας). Ἄς διατηρήσωμεν τὸν πανσέβαστον τοῦτον θεσμόν. Διὰ διπλῶν καὶ ἐκτάκτων συνάξεων συνετάχθησαν ἅπαντα τὰ ἀρχαῖα τοῦ Ὄρους τυπικά.

Οἱ ἐνιστάμενοι εἰς τοῦτο σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἀκρωτηριάσωσι τὸ πάγκαλον ἡμῶν πολίτευμα, νὰ παραλύσωσι τὸ αἰωνόβιον καθεστῶς, νὰ ὀδηγήσωσι τὸν τόπον εἰς τὴν ἀναρχίαν καὶ πέραν τούτου εἰς τὸν ἐπάρατον κομμουνισμόν. Δὲν ἀφαιροῦσιν ἀπλῶς κίονα ἀπὸ τὸ καλλιπρεπὲς αὐτὸ οἰκοδόμημα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ κρηπίδωμα, τὴν βᾶσιν αὐτοῦ· διότι «ἡ διπλῆ σύναξις» εἶναι τὸ «κύριον τῆς Πολιτείας», ὡς ἀπεδείξαμεν. Μὴ συγκατατεθῆτε ποτὲ εἰς τὸ ἀνοσιούργημα τοῦτο, πατέρες ἄγιοι, διότι ὕψυλος ἐχθρὸς ἐπενόησε καὶ μικρὸν δεῖν ἔφερεν εἰς πέρας, ἐὰν μὴ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς καὶ θεματοφύλαξ, προῦλάμβανε τὸ κακόν, καταγγείλασα τὴν ἄφρονα σκέψιν τοῦ παυθέντος διοικητοῦ. Εἰς τὴν ἀγνησίν των νὰ ὑπογράψωσι τὸν Κατ. Χάρτην οἱ ἀδελφοὶ Σλαῦοι μᾶς ἀντέτεινον, ὅτι εἰσήχθησαν νεωτερισμοί. Νομίζω ὅτι δὲν εἶχον ἄδικον· ἄς ἀποδείξωμεν λοιπόν, ὅτι ὡς πρὸς τοὺς ἀποκαλυπτομένους νεωτερισμοὺς εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι καὶ ἠνωμένοι πρὸς ἀποσκορακισμόν αὐτῶν καὶ ἀπαράτρεπτον διατήρησιν τοῦ καθεστῶτος. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ἡμῶν ἠνωμένων ἐν τῇ ἀγιορευτικῇ πίστει.

Ὁ Κορυτσᾶς
† Εὐλόγιος Κουρίλας

ΤΑ ΔΙΑΜΕΙΦΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ κ. Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΥ

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν

Πρὸς ἀποσαφήνισιν τῶν γραφομένων δημοσιεύομεν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ διοικητοῦ κ. Παναγιωτάκου καὶ τῆς Ἱ. Κοινότητος, ἀφοῦ μάλιστα οὗτος ἤδη, ὡς πληροφοροῦμαι, ἐπαύθη καὶ ἀποστέλλεται ὁ ἀντι-

καταστάτης. Ἡ δημοσίευσίς ἐπιβάλλεται, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ νέος διοικητὴς ἕως ποῦ ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ φέρῃ τὴν ἁρμονίαν εἰς τὸν ἱερὸν Τόπον, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὁ ἀποστελλόμενος εἶναι ἀρχούντως συνετός, ὄριμος καὶ γνώστης οὐ μόνον τῶν ἀγιορειτικῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐκκλησι. ζητημάτων, ἅμα δὲ καὶ μύστης τῆς διεθνoῦς πολιτικῆς καὶ διπλωματίας. Ὁ ὑποφαινόμενος χαίρω, διότι συνετέλεσα εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν καὶ τὸν ιερματισμὸν τῆς διαφωνίας τῆς Ἱ. Κοινότητος πρὸς τὸ ἐνταῦθα κέντρον.

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 12 Μαρτίου 1950
† Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ἈΓΙΟΥ Ὄρους—ΑΘΩ

Ἐν Καρυκίς τῇ 31/5/1949

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 388

Π ρ ὀ ς

Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ ἁγ. Ὄρους Ἀθω

Ἐ ν τ α ῦ θ α

Σχετικὰ Ὑμέτερα 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 15/28—5—1949
Τὴν Ὑμέτεραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Λαβόντες τὰ ὑπ'ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῆς σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συναξέως, ἧς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωτικῆς Κοινότητος, ὅστις καὶ θὰ καλεῖται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὄρους» κατ' ἐπίκλησιν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἁγίου Ὄρους, ὡς τοιοῦτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Πανοσ. Γέρ. Βασιλείου Καρακαλλινού, οὕτινος ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπειγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου Τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσιν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὄργανα τῆς Β. Χωρ(κῆς) διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἴτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Ἐπειδὴ τόσοσιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὄρους ὅσον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Π. Δ(τος) τῆς 10. 9. 1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐκτακτοσ διπλῆ Ἱ. Συναξίς μὴδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωτικῇ Κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσοσιν κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὄρους ὅσον καὶ τὸ ἀπὸ 10 9)26 Π. Δ)μα τὸ κυρώσαν αὐτὸν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὄρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν

ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ Νόμῳ μνείας περὶ τῶν συνιστῶντων τὸν θεσμόν νομίμων προϋποθέσεων, ἤτοι ἰδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκός) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθυκόντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 36 τοῦ Κ. Χ. ἀγ. "Ὁρους, προβλέποντος περὶ τρόπον καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινῶν ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ὁρους» ἀορίστως καὶ ἀνευ ἀπαραιτήτου μνείας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθησῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιοῦτου θεσμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσῶν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνὸς τοιοῦτου θεσμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων «ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ὁρους» ἔτι ἀορίστως παντάπασιν μὴ προσδιορίζουσῶν ὑπαρξιν θεσμοῦ «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθῆναις» καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ, κατὰ τὸν Κ. Χ. ἀγίου "Ὁρους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ διπλῆ Ἱ. Σύνταξις.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἔννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ τοῦτῳ τρόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκύσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ἱμετ. Πανοσιλ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ρηθέντος μοναχικοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ διπλῆ Ἱ. Σύνταξις καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν Νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ. Χ. ἀγ. "Ὁρους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ. Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας, παρακαλέσαι αὐτὴν ὅπως ἔσον οἶόν τε τάχιον συνερχομένη καὶ μελειῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὡδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριθείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χάρτου ἀγ. "Ὁρους συλλήθδην προβλεπόμενα.

Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀγίου "Ὁρους
Παναγ. Παναγιωτάκος

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
«Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Ἐν Θεσ)νίκῃ τῇ 6)4)1949

Ἀριθ. πρωτ. 318

Π ο ὶ ς

Τὴν ἱερὰν Σύνταξιν τοῦ ἁγίου "Ὁρους.—Καρυὰς

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ἔτι τὸ καθ' ἡμᾶς ἔθνικόν Ἰδρυμα (Ἀριστοτέλης), ὅπερ στεγάζεται εἰς μέγα περίλαμπρον κτίριον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δόπου ἢ ἡθικῆ καὶ οἰκονομικῆ σᾶς ἐνίσχυσιν ὑπῆρξαν σημαντικώταται, εἰς ἐνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν εὐεργεσίαν σᾶς εἰς ἐντοιχισμένην πλάκα εἰς τὸ πρῶτον διαμέρισμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς

τούτου οἰκοδομήματος χρυσοῖς γράμμασιν ἀναγράφονται αἱ λέξεις «Θάλαμος ἁγίου "Ὁρους», διενεργεῖ καθ' ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν τὴν 22)4)49 τὸν διὰ Νόμου καθιερομένον ἐτήσιον ἔρανον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων του.

Στηριζόμενοι εἰς τὰ φιλόφροντα ὑμῶν αἰσθήματα καὶ εἰς τὸ ἑκδηλον ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματός μας ἐνδιαφέρον σᾶς πρὸς εὐδ-

καταστάτης. Ἡ δημοσίευσίς ἐπιβάλλεται, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ νέος διοικητὴς ἕως ποῦ ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ φέρῃ τὴν ἄρμονίαν εἰς τὸν ἱερὸν Τόπον, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὁ ἀποστελλόμενος εἶναι ἀρκούντως συνετός, ὄρμιος καὶ γνώστης οὐ μόνον τῶν ἀγιορειτικῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐκκλησιῶν. Ζητημάτων, ἅμα δὲ καὶ μύστης τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς καὶ διπλωματίας. Ὁ ὑποφαινόμενος χαίρω, διότι συνετέλεσα εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν καὶ τὸν ιερματισμὸν τῆς διαφωνίας τῆς Ἱ. Κοινότητος πρὸς τὸ ἐνταῦθα κέντρον.

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 12 Μαρτίου 1950
† Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ἉΓΙΟΥ ὌΡΟΥΣ—ἈΘΩ

Ἐν Καρυαῖς τῇ 31/5/1949

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 388

Π ρ ὀ ς

Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ ἁγ. Ὄρους Ἀθω

Ἐ ν τ α ῦ θ α

Σχετικὰ Ὑμέτερα 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 15/28—5—1949

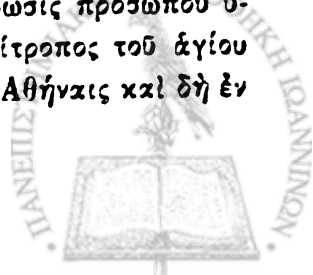
Τὴν Ὑμέτεραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Λαβόντες τὰ ὑπ'ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῆς σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἧς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωτικῆς Κοινότητος, ἔστις καὶ θὰ καλεῖται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὄρους» κατ'ἐπίκλησιν τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἁγίου Ὄρους, ὡς τοιοῦτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Πανσο. Γέρ. Βασιλείου Καρακαλλινεῦ, οὗτινος ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπειγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου Τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσὶν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὄργανα τῆς Β. Χωρ(κῆς διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἴτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ἕσπον ἀφορᾷ τὴν ἐνομομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Ἐπειδὴ τόσον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὄρους ἕσπον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Π. Δ(τος τῆς 10. 9. 1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἑκτακτοῦ διπλῆ Ι. Σύναξις μηδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωτικῇ Κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσον κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὄρους ἕσπον καὶ τὸ ἀπὸ 10 9)26 Π. Δ)μα τὸ κυρῶσαν αὐτόν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὄρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν

ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ Νόμῳ μνείας περὶ τῶν συνιστῶντων τὸν θεσμόν νομίμων προϋποθέσεων, ἤτοι ἰδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκός) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθιζάντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἀρθρῷ 36 τοῦ Κ. Χ. ἀγ. "Ὁρους, προβλέποντας περὶ τρόπον καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινῶν ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ὁρους» ἀορίστως καὶ ἀνευ ἀπαραιτήτου μνείας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθησῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιοῦτου θεσμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσῶν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνδὸς τοιοῦτου θεσμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων «ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ὁρους» ἔτι ἀορίστως παντάπασιν μὴ προσδιορίζουσῶν ὑπαρξιν θεσμοῦ «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθῆναις» καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ, κατὰ τὸν Κ. Χ. ἀγίου "Ὁρους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ διπλῆ Ἰ. Σύνταξις.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἐννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ τοῦτω τρόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκύσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ἰμετ. Πανοσιλ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ρηθέντος μοναχικοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ Διπλῆ Ἰ. Σύνταξις καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν Νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ. Χ. ἀγ. "Ὁρους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ. Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας, παρακαλέσαι αὐτὴν ὅπως ἔσον οἷον τε τάχιον συνερχομένη καὶ μελετῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὡδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριβείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χάρτου ἀγ. "Ὁρους συλλήθδην προβλεπόμενα.

"Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀγίου "Ὁρους
Παναγ. Παναγιωτάκος

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
«Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Ἐν Θεσ)νίκῃ τῇ 6)4)1949

Ἀριθ. πρωτ. 318

Π ο ὶ ο

Τὴν ἱερὰν Σύνταξιν τοῦ ἁγίου "Ὁρους.—Καρυὰς

ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς ἐθνικὸν ἴδρυμα (Ἀριστοτέλης), ὅπερ στεγάζεται εἰς μέγα περίλαμπρον κτίριον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δόπου ἢ ἠθικὴ καὶ οἰκονομικὴ σας ἐνίσχυσιν ὑπῆρξαν σημαντικώταται, εἰς ἐνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν εὐεργεσίαν σας εἰς ἐντοιχισμένην πλάκα εἰς τὸ πρῶτον διαμέρισμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς

τούτου οἰκοδομήματος χρυσοῖς γράμμασιν ἀναγράφονται αἱ λέξεις «Θάλαμος ἁγίου "Ὁρους», διενεργεῖ καθ' ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν τὴν 22)4)49 τὸν διὰ Νόμου καθιερομένον ἐτήσιον ἔρανον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων του.

Στηριζόμενοι εἰς τὰ φιλόθροπα ὑμῶν αἰσθήματα καὶ εἰς τὸ ἑκδηλον ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματός μας ἐνδιαφέρον σας πρὸς εὐδ-

δωσιν τῶν σκοπῶν του, Σᾶς παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως εὐαρεστούμενοι προέλθητε εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διενεργείας τοῦ ἐράνου τούτου καὶ μεταξὺ τῶν Ἱ. Μ. τοῦ ἀγ. Ὅρους διὰ τῶν ἀποστελλομένων ὑμῖν διὰ ταχυδρομικοῦ δέματος 10 μπλόκ τῶν 50 ἀποδείξεων ἠριθμημένων.

Ἄμα δὲ τῷ πέρατι τοῦ ἐράνου οἱ πα-
ρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως τὸ ἔξ αὐτοῦ προ-
ϊδὸν ἀποστείλῃτε εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑποκ)μα
Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, πρὸς πίστω-
σιν τοῦ παρ' αὐτῆ λ)σμοῦ μας, τὰ δὲ στε-
λέχη τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων καὶ τὰ
τυχὸν μὴ χρησιμοποιηθησέμενα τοιαῦτα,
ἐπιστρέψῃτε εἰς τὴν Δ)σιν τοῦ Ἰδρύματος
γνωρίζοντες καὶ ἡμῖν τοῦτο.

Ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι θέλομεν τύχη
καὶ αὐθις τῆς ἀρωγῆς ὑμῶν καὶ ὑποστηρί-
ξεως καὶ θεωροῦντες περιττὸν νὰ ὑπογραμ-
μίσωμεν τὴν ἱερότητα τοῦ ἐπιδιωκομένου
σκοποῦ μὲ θάσιν πάντοτε τὴν προσήλω-
σιν τῶν τροφίμων μας πρὸς τὴν χριστια-
νικὴν θρησκείαν, τὴν ἀνεξάντλητον ταύ-
την πηγὴν τῆς δυνάμεως τῆς ἡθι:κῆς, τοῦ
δικαίου καὶ παντὸς ἀγαθοῦ.

Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε τὴν ἔκ-
φρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν 860 περι-
θαλπωμένων τροφίμων μας, ὡς καὶ τὴν
ἔκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπο-
λήψεως, μεθ' ἧς διατελοῦμεν.

Ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. Ἐπιμελητῆς
Κ. Κολοτούρος (Τ.Σ.) Δ. Τριμέρης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἄριθ. πρωτ. 401

(α/ἀ. Ἱ. Κ. 7/25/5 49Η.Λ.)

Ἐν Καρυαῖς τῆ 2/6/1949

Π ρ ὀ ς

Τὴν Ἱ. Κοινότητα ἀγ. Ὅρους Ἄθω.—Ἐνταῦθα

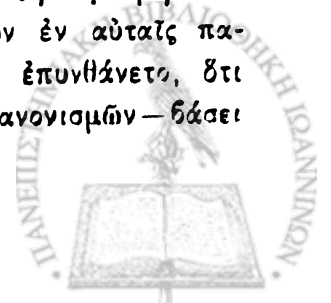
Σχετικὸν ὑμέτερον 141/19/5/49

Τὴν Ἑμετέραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐπιποθοῦντες εἰς διατήρησιν ἔργῳ καὶ
λόγῳ παρὰ τῆ Ἑμ. Πανοσιολ. τῆς ἧς καὶ
αἱ Κ' Ἱεραὶ Μοναὶ τοῦ ἁγιωνύμου Τόπου
κεκράτηνται, ὡς ἐκ τῆς μεθ' Ἡμῶν ἀλ-
ληλογραφίας Αὐτῶν δείκνυται, οὐ μόνον
ἐλπίδος ἀλλὰ καὶ πίστεως περὶ τῆς ἐν τῷ
προσώπῳ Ἡμῶν εὐρέσεως τοῦ «καταλλή-
λου δημοσίου λειτουργοῦ καὶ γνωστοῦ τῶν
ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ συμπαρα-
στάτου ἐπὶ τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν
καὶ δὴ τοῦ ἐνθέρμου ὑπερασπιστοῦ τῶν
ἐκπαλαί ἱερῶν θεσμίων αὐτοῦ» ὑπηγορεύ-
σαμεν τῆ Ἑμ. Πανοσιολ. τὸ ὑπ' ἀριθ.
388)49 ἔγγραφον Ἡμῶν εἰς ἀπάντησιν
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 135)49 ἔγγραφου αὐτῆς,

οὔτινος τὸ περιεχόμενον σφόδρα λυπούμε-
θα δρώμενοι, ὅτι παντελῶς δὲν ἐγένετο
ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῆς Ἑμ. Πανοσιολ., πι-
θανῶς, καὶ μόνον οὕτω δεδικοιολογημέ-
νως—λόγῳ ἐλλείψεως νομοκανονικῶν γνώ-
σεων τῶν παρ' Ἑμῖν ἀγίων Ἀντιπρο-
σώπων.

Διότι ἐὰν καὶ ἐφόσον ἡ Ἑμ. Παν)της
πρὶν ἢ σπεύσῃ εἰς τὴν πρὸς Ἡμᾶς ἀπο-
στολὴν τοῦ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 141 ἐγ-
γράφου αὐτῆς προετίμα θάσει τοῦ ἡμετέ-
ρου 388 νὰ ἐκζητήσῃ τὴν γνώμην τῶν
Κ' Ἱ. Μονῶν καὶ δὴ τῶν ἐν αὐταῖς πα-
λαιότερων Πατέρων θὰ ἐπυριθάνετο, ὅτι
τὸ ὑπὸ τῶν γενικῶν γανονισμῶν—θάσει

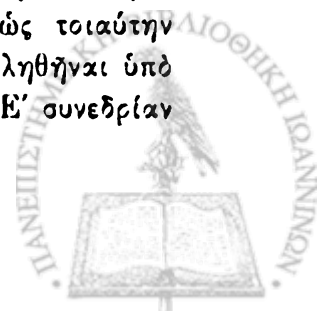

τοῦ νομοκανονικοῦ καθεστῶτος τῶν ὁποίων πρὸ τοῦ Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους διωκεῖτο ἡ Ἀθωίτις Κοινότης—προβλεπόμενον διοικητικὸν Μοναχικὸν Σῶμα «Ἐκτακτος διπλῆ ἱερὰ Σύναξις» ἔλαβεν ἐν τῇ ιδιότητι τοῦ τῆς γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων τὴν ὑστάτην νόμιμον ἐντολὴν ὅπως καταρτίσῃ τὸ νέον τοῦ ἀγ. Ὅρους συνταγματικὸν πολίτευμα, ἦτο: τὸν Κ. Χάρτην τῆς 10)5)1924 καὶ μετὰ ταῦτα παύσῃ ἔχον ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν ὡς διοικητικὸν Μοναχικὸν Σῶμα ἐν τῇ Ἀθωίτιδι Μοναχικῇ Κοινότητι. Διὰ τὸν λόγον δὲ τούτον οὐδαμοῦ ἐν τῷ ἰσχύοντι Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους εὗρητε διάταξις ἐρίζουσα περὶ τῆς λειτουργίας ἀρμοδιοτήτων καὶ δικαιομάτων αὐτοῦ καθόλου, ὡς μόνων διοικητικῶν σωμάτων τῆς Ἀθωίτιδος Κοινότητος θεοπισθέντων α) τῆς Ἰ. Κοινότητος (τὸ δουλευτικόν), β) τῆς Ἰ. Ἐπιστασίας (τὸ ἐκτελεστικόν) καὶ γ) τῆς 20μελοῦς Δισεναιουσίας Συνάξεως ἐν τῇ περιωρισμένῃ δικ. ἐξουσίᾳ αὐτῆς (ἄρθ. 43 Κ. Χ., ἄρθ. 6,9 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος) καὶ τῇ τοιαύτῃ τοῦ ψηφίζειν κανον. διατάξεις, μὴ ἀντικειμέναι εἰς τὸν Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους. Ἐκ τούτων καταφαίνεται πόσον ἄστοχος εἶναι νομικῶς ἡ ἐκ μέρους Ὑμῶν ἐπίκλησις τῶν ἄρθ. 1 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος καὶ 188 τοῦ Κ. Χ., ἀτινᾶ εὕρηται τεθειμένα καθηκόντως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἱστορίας, καὶ μόνον ταύτης, τῆς ψηφίσεως τοῦ Κ. Χ., ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ ὡς συνταγματικοῦ χάρτου αὐτοδιοικήτου κοινότητος, καθ' ὑπαγόρευσιν ἄλλωστε τῆς ἐπὶ τούτου σταθερᾶς διδασκαλίας τοῦ Συν)κοῦ Δικαίου. Καὶ αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν καὶ αἱ διπλαὶ ἀναθεωρητικαὶ Βουλαι κατήρτισαν Κ. Χάρτας Πολιτειῶν, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τῷ 1864 τῷ 1911 κ. ἄ., καὶ ἐν τέλει τῶν ὑπ' αὐτῶν

ἐκπονηθέντων Κ. Χαρτῶν σημειοῦται περὶ τοῦ ἀπὸ μέρους αὐτῶν καταρτισμοῦ καὶ τῆς ψηφίσεως αὐτῶν χάριν τῆς συν)κῆς τῶν πολιτευμάτων ἱστορίας, πλὴν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῶν ἔργου διελύθησαν. Ἐνα λειτουργήσωσιν αἱ ἐξουσίαι, περὶ ὧν αὐταὶ ἐθεσμοθέτησαν.

Ἀκριβῶς δὲ διότι διερμηνεύομεν ὀρθῶς τὰ περὶ τῆς νομικῆς ἐννοίας τοῦ Μοναχ. Σώματος «Ἐκτακτος διπλῆ ἱερὰ Σύναξις», εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 1)20)9)48 καὶ 340)10)5)49 ἡμέτερα πρὸς Ὑμᾶς καὶ τὴν Ἱερὰν Ἐπιστάσιν ἐπεζητήσαμεν τὴν ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν ἐνταῦθα μιᾶς τοιαύτης Ἐκτάκτου Διπλῆς, ἔνα διὰ ζώσης ἐξηγήσωμεν περὶ τῆς μὴ ἰσχύος αὐτῆς νόμῳ ὡς Μοναχικοῦ Σώματος, ἀλλὰ τὰ γεγονότα προέλαβον Ἡμᾶς δυστυχῶς. Τὸ δὲ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τῆς Ὑμ. Π)τος ἀπόσπασμα τῆς 55ης 1)10)48 Συνεδρίας Αὐτῆς πάλιν ἐξηγεῖ τὴν γνώμην Ἡμῶν ταύτην διὰ τῶν λεχθέντων «θὰ ἐπεθύμουν ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μοὶ γνωρῶσθε τίνα θέματα θὰ ἀπασχολήσουν ταύτην».

Μία τοιαύτη Ἐκτακτος Διπλῆ δὲν δύναται ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους νὰ λειτουργῇ ἐνταῦθα ὡς Μοναχικὸν Σῶμα. Μία ὁμοῦς Διπλῆ Ἰ. Κοινότης ἀνεπισήμω καὶ χάριν ἐνισχύσεως τῆς ἀπλῆς Ἰ. Κοινότητος, μόνως ἐπισήμου Ἀρχῆς (παρακτὸς τῆς Ἰ. Ἐπιστασίας καὶ τῆς 20μελοῦς Δισεναιουσίου Συνάξεως) τυχὸν προκαλουμένη εἰς σύνοδον δι' ἀνταλλαγὴν σκέψεων χάριν τῆς προόδου καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἀγιωνύμου Ἱδρύου, θὰ ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ πλὴν ἀνεπισήμως καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως ἐκ τῶν συμβουλευτικῆν καὶ μόνον ἰσχὺν δυναμένων ἔχειν ἀποφάσεών τῆς, ὡς τοιαύτην δ' ἐβλέπομεν τὴν μέλλουσαν κληθῆναι ὑπὸ τῆς Ὑμ Παν)τος κατὰ τὴν ΜΕ' συνεδρίαν

αὐτῆς, προτείνοντες καὶ τὴν ἐνώπιον ταύτης συζήτησιν τῶν ὑφ' ἡμῶν προταθέντων μηδέποτε φανταζόμενοι ὅτι ἡ Ὑμ. Παν)ότης—καὶ τότε καὶ νῦν—θα ἡγνῆσει τοιαῦτα στοιχειώδη περὶ τῆς μοναχικῆς δ)σεως ἐν Ἄγ. Ὅρει ζητήματα.

Καθῶσον νῦν ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ κοινοφανοῦς θεσμοῦ «ἐπίτροπος τοῦ ἁγ. Ὅρους» ματαίως ἐπιχειρεῖ δι' ἑλως ἀσταθῶν ἐπιχειρημάτων νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 388/49 διατυπωθείσας νομικὰς ἡμῶν παρατηρήσεις. Οὐτε μάλιστα ἐπικαλουμένη τὸ πρακτικὸν τῆς Ε'. Συνεδρίας Αὐτῆς τῆς 1/15—10—48, ἐνθα ὠμιλήσαμεν περὶ ἀντιμετώπισεως συζητήσεως «ἀντιπροσώπου», ἡγουν ἀπλοῦ νομικοῦ πληρεξουσίου, ὡς ἢ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κ. Χάρτου ἁγ. Ὅρους πρακτικῆ ὁμιλεῖ (ἢ περίπτωσις τοῦ ἀειμνήστου Ηλικάκη) μηδέποτε δὲ περὶ «ἐπιτρόπου μονίμου ἐν Ἀθήναις».

Ταῦτα παρατηροῦντες καὶ τὴν διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας μὴ συμβουλεύοντες ὡς ἐκλογὴν ἐπιχειρημάτων, ἐν ἁγ.τῇ καὶ ἱερᾷ τελοῦντες ἐπιθυμῶν τῆς πάσης θυσίας τηρήσεως τῶν ἀγιορειτικῶν θεσμῶν ἀλωθῆτων ἀπὸ πάσης αὐτῶν προσβολῆς, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ Ἡμῶν τοῦ Ἐπόπτου ἐπὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ Νόμου, τοὔτεστι τοῦ Κ. Χ., συνιστῶμεν καὶ αὐθις τῇ Ὑμετ. Παν)τι τὴν λεπτοτέραν μελέτην τοῦ ὑπ' ἀριθ. 388)49) ἡμετέρου ἐγγράφου καὶ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὰ αὐτέθι παρατηρούμενα, πολλῶ μᾶλλον καθῶσον προερχόμενοι πλέον εἰς διαφωνίαν μετ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐν ἔψει ζητήματος ἤχθημεν ἤδη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων (ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος.

Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς ἁγ. Ὅρους
(Τ.Σ.) Παναγ. Παναγιωτάκος

Π ρ ὀ ς

Τὴν αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν μόνιμον Ὑφυπουργὸν
κ. κ. Π. Πιπινέλην

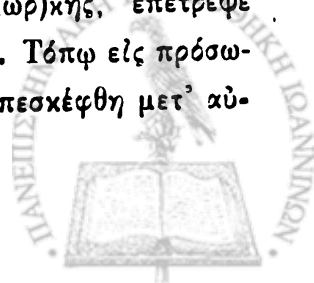
Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν οἱ εὐσεβᾶτως ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἱεράς Κοινότητος τοῦ ἁγ. Ὅρους, νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν ὅτι μεταξὺ τῆς ἱ. Κοιν. καὶ τοῦ διοικητοῦ κ. Π. Παναγιωτάκου δὲν ὑφίσταται ἀρμονικὴ συνεργασία ὑπέροπε καὶ ἄλλοτε σήμερον ἐπιβαλλομένη, καὶ τοῦτο διὰ τοῦς ἑξῆς λόγους:

Ὁ κ. Διοικητὴς ἀναλαβὼν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ π. μ. Σ)δρίου κατ' ἀραιὰ διαστήματα καὶ ἐπὶ ἡμέρας μόνον παρέμεινεν ἐν ἁγίῳ Ὅρει, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου δὲ μόνιμος πλέον ἐγκατασταθεὶς, ἀντὶ νὰ ὑποδογηθῆσῃ τὴν ἱ. Κ. εἰς τὴν προσπάθειάν τῆς πρὸς ἀνασύνταξιν ὕλικήν καὶ

πνευματικὴν τοῦ ἱ. Τόπου, κατατρίβεται εἰς τυπικὰς διατάξεις, καὶ προσκολλᾶται εἰς τὴν στενὴν ἐρμηνείαν τοῦ γράμματος, ἐνῶ ὡς ἄγνωστον ὁ Κ. Χάρτης τοῦ ἁγ. Ὅρους, ὡς ἰδιότυπος καὶ νεοσύστατος νομοθεσία, πολλὰ τὰ κενὰ ἔχει εἰς τε τὸ διοικητικὸν καὶ δικαστικὸν αὐτοῦ μέρος καὶ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληροῦν ἐν πολλοῖς ἢ παράδοσις καὶ αἱ πηγαὶ ἐξ ὧν οὗτος ἀπέρρευσεν. Ἐσχάτως καὶ παρὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω γενικὴν γραμμὴν, ἐναντίον σαφῶν διατάξεων τοῦ Κ. Χάρτου καὶ δεδηλωμένης γνώμης τῆς ἱ. Ἐπιστασίας καὶ τῆς Διοικήσεως Χωρ)κῆς, ἐπέτρεψε τὴν παραμονὴν ἐν τῷ ἱ. Τόπῳ εἰς πρόσωπα ἀνεπιθύμητα καὶ ἐπεσκέφθη μετ' αὐ-

τῶν ἐνίας Ἰ. Μονὰς συνηγορῶν εἰς ἐνεργείας διασπαστικὰς τῆς ἐνότητος, καὶ ἀντικρυσ ἀντιθέτους πρὸς τε τὰς ἀπόψεις τοῦ Θεοσωσίου Κράτους μας καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἀγιωνύμου Τόπου.

Πρὸς τούτοις ἀστόχως χειρισθεὶς τὴν προκύψασαν ἀντιγνωμίαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἰ. Κοιν. ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἀντιπροσωπεύσεώς μας ἐν Ἀθήναις, ἐδημιούργησεν ὡς μὴ ὄφειλε ζήτημα ψυχρότητος σχέσεων, καὶ εἰς τὰ καίρια θίγον ὀλέκκληρον τὸν ἀγιορειτικὸν κόσμον.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀρμοδιότητος τῆς Ὑμετέρας Ἐξουχότητος, λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ ἐπεκταθῶμεν καὶ ἀποσαφηνίσωμεν αὐτὸ χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ καλῶς ἐνοουμένου ἐθνικοῦ συμφέροντος.

Γνωρίζει ἡ Ὑμ. Ἐξουχότης ὅτι τὸ ἄγιον Ὅρος εἶχεν ἀπὸ αἰώνων ἐπιτρόπους Μοναχοὺς ἐν Κων(π)όλει καὶ Θεσ(ν)ίκη, καὶ μέχρις ἐσχάτων λαϊκοὺς τοιοῦτους ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὴν καὶ εἶτα ἐνδημοῦντας ἀρχιερεῖς, ἐν Θεσ(ν)ίκη δὲ εἰσέτι τὸν Μητροπολίτην κ. Γεννάδιον.

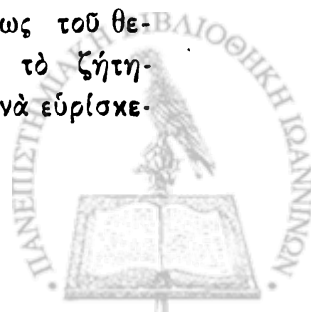
Ὡσαύτως γνωρίζει πῶσα ζητήματα καὶ πῶσαι ἀνάγκαι ἀπασχολοῦσι τὸν ἱερὸν Τόπον μας, ὡς καὶ πῶσαι αἱ δυσκολαὶ περὶ τὴν λύσιν τούτων λόγῳ τῆς κρατούσης εἰσέτι ἀνωμαλίας ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τῆς ἀτελοῦς μὲ τὴν πρωτεύουσαν συγκοινωνίας καὶ ἐπικοινωνίας.

Ἐπίσης εἶπερ τις ἄλλος καὶ γνωρίζει ὁποῖα ἡ κατάστασις τῆς πολιτικῆς διοικήσεως ἐν ἀγ. Ὅρει ἀπὸ διετίας καὶ πλέον, αὐτόχρημα τραγικῆς διὰ τε τὸ Κράτος καὶ τὴν χερσόνησον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ διότι ἡ δι' ἐκτάκτων ἀπεσταλμένων διαχείρησις τῶν ζητημάτων καὶ ἀτελῆς ἀπέβαινε καὶ διαπανηροτέρα, προήλθεν ὁ ἱ. ἡμῶν Τόπος εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Ἀ-

θήνας μόνιμον ἀντιπρόσωπόν του, πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ἐκάστοτε ζητημάτων. Παραδόξως ὁμως καὶ παρὰ τὴν ἀγνήν πρόθεσιν μας ὁ κ. Διοικητῆς ἀπηγόρευσε τὴν ἀναχώρησιν δι' Ἀθήνας τοῦ ἐκλεγέντος ἀντιπροσώπου μὲ τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἡ διορίσασα αὐτὸν ἱ. διπλῆ Σύναξις δὲν ὑφίσταται ὡς εἰς σῶμα ἀφ' ὅτου ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ Κ. Χάρτης καὶ ὅτι οὗτος δὲν ὀρίζεται σαφῶς τὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐπιτροπείας ἔξω τοῦ ἀγ. Ὅρους καὶ δρατιόμενος τῆς εὐκαιρίας ἤλεγξε τὴν ἱ. Κ. ἐπὶ ἀδαημοσύνη καὶ ἐλείπει στοιχειωδῶν νομοκανονικῶν γνώσεων, ὡς ἀποφαίνεται ἐν τοῖς πρὸς αὐτὴν ἐγγράφοις του.

Ταῦτα καὶ ἕτεραι ἐνέργειαι καὶ ἐκφράσεις τοῦ κ. Διοικητοῦ, ὑπονοοῦσαι ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν ἱ. Κ. καὶ θέτουσαι ἐν ἀμφιβόλῳ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τῶν ἐν αὐτῷ ἀντιπροσώπων, κατεθορήθησαν τὸν ἱ. Τόπον καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν ἐνταῦθα, ἵνα σὺν τοῖς ἄλλοις διευκρινισθῇ ἐν τούτῳ ἡ ἀποφίς τοῦ Σου Ὑπουργείου, καθότι δύο τινα ἐν προκειμένῳ ὑποθέτομεν, ἢ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης τοῦ κ. Διοικητοῦ, ἢ τὴν ἐπιδίωξιν εὐκαιρίας πρὸς ἐπίδειξιν τῶν νομοκανονικῶν του γνώσεων εἰς βάρος μας. Εἰς ἀμφοτέρω ὁμως νομίζομεν σφαλερὰν τὴν κατεύθυνσίν του, διότι εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι τὸ ἀγ. Ὅρος οὐδέποτε ἀπέστη τῆς ἐθνικῆς γραμμῆς, ἀλλὰ καὶ πάντοτε γνωρίζει ποῖα τὰ ἐκ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν τοῦ Κ. Χάρτου καὶ τοῦ Συντάγματος δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν του. Ἀσχέτως ὁμως πρὸς ταῦτα, μία στοιχειώδης διοικητικὴ φρόνησις καὶ προοπτικὴ ἐκ μέρους τοῦ Διοικητοῦ, μίᾳ ἀπλῇ εἰσῆγησίς του διὰ τὸ τυχὸν ἀσύμφορον τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ θεσμοῦ, θὰ παρεμέριζεν ἀμέσως τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὁ κ. Διοικητῆς ἀντὶ νὰ εὕρσκε-

ται ἐν ἀγ. Ὅρει κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Συνάξεων Δισενιαυτοῦ καὶ Διπλῆς, παρέμεινε ἐν Θεσπλίῃ καὶ ἀντὶ νὰ συστήσῃ εἰς τὴν ἱ. Κ. ὅταν ἦλθε, μικρὰν ἀναμονὴν μέχρις ἀποσαφάνισως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἀνέμενε σκοπίμως σιωπῶν τὴν θεώρησιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀναχωρήσεως τοῦ ἐπιτρόπου μας, ἵνα δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας κολαφίσῃ αὐτὴν κατὰ πρόσωπον, διὰ τῆς ρητῆς πρὸς τοῦτο ἀρνήσεώς του.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν ἔχομεν τὰς νομοκανονικὰς γνώσεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου, ἐξιστάμεθα ὅμως, πῶς ἐπὶ 40ετίαν ὄλην, ἐλευθέρου βίου, οὐδεμία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠμφισβήτησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας μας, καὶ πῶς τόσο Διοικηταὶ πρὸ αὐτοῦ δὲν διέγνωσαν τὴν ἀνυπαρξίαν τῆς ἱ. Διπλῆς Συνάξεως.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον γνωρίζομεν καὶ τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρει καὶ τὸ Κράτος καὶ ἡμᾶς

καὶ ἐπὶ τὸ ὅποιον νομίζομεν ὅτι ὑποχρεοῦμεθα νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ Σου Ὑπουργείου μας, εἶναι ἡ θέσις τῆς μεταξὺ ἱ. Κ. καὶ Διοικήσεως συνεργασίας, πᾶν ἄλλο ἢ ἀρμονικὴ σήμερον καὶ τὸ καθῆκον τῆς Ὑ. Ἐξοχότιτος ὅπως διευθετήσῃ ταύτην πρὶν ἢ λάβῃ ἔντασιν μεγαλύτεραν, ἐπὶ ζημίᾳ προφανεῖ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἐπὶ τοῦ ἀγιωνύμου Ὅρους.

Ταῦτα καθυποβάλλοντες τῇ Ὑ. Ἐξοχότητι καὶ ἀναμένοντες τὴν ὡς ἐν παντὶ καὶ πάντοτε εὐμενῇ κρίσιν καὶ ἐπίλυσιν καὶ ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου διὰ τὸν ἱ. Τόπον μας ζητήματος, διατελοῦμεν μετὰ θαυμάτου σεβασμοῦ, διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τῆς ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἀγ. Ὅρους Ἀθῶ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουνίου 1949.

Π ρ ὀ ς

Τὸν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δ. Χέλμην

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

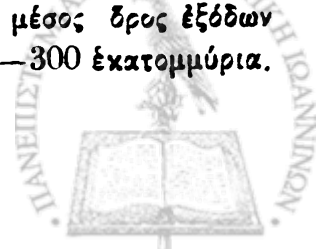
Ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ ἀγ. Ὅρους λαμβάνομεν καὶ αὐθις τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς παρακαλέσωμεν ὅπως ρυθμίσητε τὸ ζήτημα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μετοχικῶν μισθωμάτων. Δύο μῆνας περιμένομεν ἐδῶ κε Ὑπουργέ διὰ ζήτημα ἐξηκριθῆναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ἀπὸ τοῦ π. Μαρτίου ἡ ἱ. Κοιν. δι' ἐκτάκτου ἀποστολῆς ἐνημέρωσε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν διὰ τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγ. Ὅρους.

Ἀπεστάλημεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα καὶ ὑπεβάλλαμεν γραπτῶς τὰ τῆς καταστάσεως. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δάσει τῶν πληροφοριῶν καὶ τοῦ διοικη-

τοῦ τοῦ ἀγ. Ὅρους, ἀλλὰ καὶ τῆς βεβιωσέως καὶ τοῦ κ. Μηχανικοῦ τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ, εἰδικῶς εἰς ἀγ. Ὅρος ἀποσταλέντος πρὸ μηνός, εἰσηγήθη τὴν ὅσον ἐνεσσι δικαιοτέραν ἀναπροσαρμογὴν ἵνα αἱ ἱ. Μοναὶ δυνηθῶσι καὶ στηρίξωσιν ὄχι μόνον τὸ ἐμψυχον ὕλικόν αὐτῶν, δι' ἀνθρωπινότερας διαβιώσεως ἀλλὰ ἐπιδιορθώσωσι καὶ τὰ οἰκήματα αὐτῶν, ἵνα μὴ καταρρεῦσωσι.

Πέρυσι, Κύριε Ὑπουργέ, μᾶς ἐδώσατε 1 δισεκατομμύριον, δηλαδὴ 500.000 δραχ. κατ' ἄτομον. Πῶς θὰ διατηρηθῇ ἐν ἄτομον μὲ τὸ ποσὸν αὐτό; ἢ μία Μονὴ μὲ 30—40 ἑκατομμύρια; ἐνῶ ὁ μέσος ὄρος ἐξόδων τῶν Μονῶν εἶναι 250—300 ἑκατομμύρια.

Μόνον διὰ τὸ ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ, τὸ ὁποῖον προχθὲς μᾶς παρεχώρησε τὸν σίτον καὶ τὰ ἄλευρα, ὡς καὶ μερικὰ ἐφόδια τοῦ δελτίου θέλομεν 1 δισεκατομμύριον καὶ διὰ τὰς κατὰ μῆνα διανομὰς ἑτέρων 10 μηνῶν ἕτερα 1500 ἑκατομμύρια καὶ ταῦτα διὰ 100 δράμια ρύζι, 100 καφέ, 200 ζακχάρεως καὶ λίγα φασόλια. Ἐρωτήσατε τὸν κ. Ἀθήρωφ, κ. Ἵπουργέ, καὶ θὰ πληρροφηθῆτε μὲ ποίαν πολυτέλειαν ζῶμεν εἰς τὸ ἄγ. Ὅρος, ἀγοράζομεν τὰ σπασμένα φασόλια τῶν 450 δραχ. κατ' ὁκᾶν καὶ τὰ κτηνοτροφικὰ κουκιά διὰ νὰ ἐπαρκέσωμεν. Ἐνῶ εἰς τὰ Μετόχια μᾶς τὰ καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ Κράτους ζοῦν 40.000 οἰκογένειαι προσφύγων καὶ ἀκτημόνων.

Ἐάν, Κε Ἵπουργέ, τὰ ἐζητούσαμεν ἐλεημοσύνη, θεοχίως δεκτὸν θὰ ἦτο καὶ τὸ ἐλάχιστον ποσόν.

Τὸ ἄγ. Ὅρος ἔδωκεν ὄλην τὴν περιουσίαν του, ἡ ὁποία ἐκτιμηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κράτους θάσει τῶν τιμῶν μιᾶς διαιτίας 1925—1930 ἀπέδωκεν ὑποχρέωσιν ἐτησίας εἰσφορᾶς τοῦ Κράτους πρὸς τὸ ἄγ. Ὅρος 15.000.000 δραχ. αἱ ὁποῖαι μὲ μέ-

σιν τιμὴν λίρας κατὰ τὴν ὡς ἄνω δετίαν 300 δραχ. ἰσοδυναμοῦν πρὸς 45.000 λίρας. Σήμερον ζητοῦμεν τὸν τρίτον τοῦ ποσοῦ τούτου, ἵνα καὶ ἡμεῖς ζήσωμεν καὶ τὸ Κράτος εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις ταύτας μὴ στενοχωρήσωμεν.

Ἐάν πιστεύετε ὅτι ὑπάρχει τρόπος ἄλλος καλύψεως τῶν δαπανῶν μας, τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, καὶ ἐάν νομίζετε ὅτι τὸ Κράτος δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πρὸς τὸ ἄγ. Ὅρος ἢ καὶ ὅτι μᾶς θεωρεῖ περιττοὺς πλέον, ἄς μᾶς τὸ εἰπῆτε νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐντεῦθεν τὸ ταχύτερον. Ἡ ἀποστείλασα ἡμᾶς ἰ. Κοιν. ἔχουσα λόγους νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ θεόσωστον ἡμῶν Κράτος δὲν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν θέσιν τοῦ 1940—1945, ἐλπίζει θετικῶς ὅτι ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις θὰ φανῇ στοργικὴ καὶ δικαία καὶ θὰ θελήσῃ νὰ καλύψῃ μέρος τοῦλάχιστον τῶν ἀναγκῶν μας τὰς ὑποίας τόσον ἀπαραιτήτους καὶ ἐπειγούσας εὑρήκε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸ ὑπαγόμεθα.

Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ

Οἱ Πληρεξούσιοι τοῦ ἀγίου Ὅρους

Ἀθῆναι 8 Αὐγούστου 1949

(Συνεχίζονται τὰ ἔγγραφα)

ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΚΑΙΝΟΦΩΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Ἀλ. Πώπ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά

Μετὰ πολλῆς ἀγανακτήσεως παρακολουθοῦμεν τὰ περὶ ἀγίου Ὅρους εἰρωνικὰ καὶ βλάσφημα ἄρθρα, ἅπερ πρὸ διμήνου δημοσιεύονται εἰς τὸ φύλλον «Τὰ Νέα» ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Πώπ. Οὐδένα λόγον θὰ ἐκάμνομεν, ἐάν δὲν ἐθεωροῦμεν τοιαῦτα δημοσιεύματα ἐπιζήμια διὰ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐάν δὲν παρηνωχλούμεθα παρὰ πολλῶν φίλων τοῦ ἱεροῦ μας τόπου νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν ἀθυρβόστομον ἀρθρογράφον σας. Ἐλλην αὐτὸς καὶ γόνος ἡρώων καὶ λογίων προγόνων ἐνδόξου καὶ ἀθανάτου νήσου τῶν Ψαρῶν τοῦ 1821, περιέρχεται τελείως ἀδιάφορος τὰ σεπτὰ τοῦ Ἄθω σκηνώματα, ἅπερ καὶ ἀλλόθρησκοι θαυμαζοῦσι καὶ

σέβονται και σύμπας ὁ πεπολιτισμένος θεωρεῖ τὸ σέμνωμα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατ. Ἐκκλησίας. Ἐπεσκεύατο μόνον τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου και ἐθαύμασε τὸν περιώνυμον τοῦ Πανσελήνου Πρόδρομον, ἀλλὰ φεῦ! τὸ αἶσθημα αὐτὸ τὸ ἐγκαταλείπει μόλις ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν και ἀντίκρυσσε τὸν θεότρελλον και γνωστὸν ρασοφόρον Κώσταν. «Ἀργότερα, γράφει, σ' ἓνα μαγαζάκι τοῦ Πρωτάτου καθισμένος στὴν καρέκλα ἀντίκρυσσα και πάλι, τὴν φορὰ ὁμως αὐτὴ ὀλοζώντανο τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴ στὴ μορφὴ ἑνὸς μισότρελλου γέροντα μοναχοῦ μὲ ἀνάκατη τὴν βρωμερὴ του κόμη και μὲ σκισμένο τὸ ράσο του ποῦ μουρμούριζε ἀνοίκειες γιὰ τὸν ἱερὸ χῶρο βωμολογίες...» (1 Ἰουνίου σ. 3). Τίποτε ὁ ἀσύνετος αὐτὸς προσκυνητῆς δὲν εὔρε ἄξιον σεβασμοῦ! Ὁ ἀείμνηστος Ζαχ. Παπαντωνίου (1) και παλαιότερον ὁ Μωραϊτίδης, ὅταν εἰσῆρχοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τὴν τραπεζαρίαν, περιήρχοντο εἰς ἕκστασιν και ἐκοπίαζον πολὺ οἱ μοναχοὶ νὰ τοὺς ἀποσπάσουν, αὐτὸς οὔτε ἐσκέφθη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν λειτουργίαν νὰ προσευχηθῆ και νὰ δοκιμάσῃ τὴν ψυχικὴν ἀγαλλίασιν, οὔτε εἰς τὴν τραπεζαρίαν νὰ συμπάγῃ μετὰ τῶν κοινοβιατῶν, ὅπου ὁ εὐλαβὴς Μωραϊτίδης ἐσταμάτησε και ὅταν ὁ τραπεζαρὴς τὸν ἐβίαζε νὰ φάγῃ ἀπὴντα: «ἐμὸν βρῶμά ἐστι τὸ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» και ἔβλεπεν ἀτενῶς πρὸς τὸν μανδυοφορεμένον μοναχόν, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἀνεγίνωσκε τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας. (βλ. Τὸ ἱερὸν κοινόβιον τοῦ Διονυσίου, ἐν Παρνασσῶ ἸΖ'. 1894 σ. 17—32). Πταίουσιν οἱ ἀδελφοὶ Ξενοφωντινοί, ὅπου εἰς ἡμέραν πανηγύρεως τῆς Μονῆς δὲν τὸν ἐστεῖλαν εἰς τὴν «κουζινιέραν» (οὕτως ὀνομάζει τὸ μαγειρεῖον), ἀλλὰ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ συνοδικόν νὰ συμπάγῃ μετὰ τῶν ἐπισήμων διὰ νὰ γράψῃ πράγματα φανταστικά, χλευαστικά, «τὸ τρικούβεργο γλέντι ποῦ μόνον καλόγεροι ξέρουν νὰ διοργανώσουν». Τί πρῶτον τί δ' ὕστατον νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἐκ τῆς τερθρείας τῶν λόγων του; ἐκεῖνο ὁμως, ὅπερ δὲν θὰ ἡδυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν, εἶναι ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς εἰς τὸ γενικὸν παράπονον τῶν Ἀγιορειτῶν, ὅτι δὲν ἔρχονται νέοι νὰ μονάσουν και κινδυνεύουν νὰ διαλυθῶσιν, αἱ Μοναί, ἀφιερώνει ὀλόκληρον ἄρθρον. «Διατί δὲν πηγαίνουν πιά μοναχοὶ στὸ ἅγιον Ὅρος» (6 Ἰουν. σ. 3) και προσπαθεῖ, και ἂν ὑπῆρχε και νέος τις κλίνων πρὸς τὸν μοναχισμόν, νὰ τὸν δηλητηριάσῃ και ὅταν ἀντίκρυσσε τοὺς ὀλίγους νέους κάμνει τὴν ἀποστροφὴν. «Μὰ εἶναι δουλειὰ αὐτὴ νὰ φεύγουν νέοι ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς γιὰ νὰ πᾶνε νὰ κλειστοῦνε μέσα στὰ μουχλιασμένα ντουβάρια τῶν μοναστηριῶν; Νὰ φεύγουν σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅπου τὰ πάντα εἶναι πάλῃ, πάλῃ ἀτελείωτη γιὰ τὴν ἐπιβίωσιν;... Πρωτάκουστο εἶναι τὸ παράπονο σὰν νὰ μοῦλεγε κάποιος πῶς στίς φυλακὰς δὲν ὑπάρχει φυλακισμένος και δι' αὐτὸ θὰ κλείσουνε τὰ δεσμοτήρια!» και θέτει εἰς τὸ στόμα προῖσταμένου Μονῆς μεγάλῃς, ὅστις ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος ἀπὸ ἡλικίας 17 ἐτῶν και ἔζησεν ἐκεῖ ἐξήκοντα ὄλα ἔτη, λόγια τὰ ὁποῖα

(1) Κατέβη τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν ἀκολουθίαν—ἦτο εἰς τὴν Μονὴν Βατοπεδίου—ἦτο Αὐγούστος μῆν και τὰ στασίδια σχεδὸν ἦσαν ἄδεια, διότι ἐκείνην τὴν ὥραν ἔνεκα τῶν κυνικῶν καυμάτων δὲν εἶχον κοιμηθῆ οἱ πατέρες, ἐν τούτοις ἐκεῖ ἐνεπνεύσθη και ἔγραψε τῷ 1936 τὸν «Βυζαντινὸν ὄρθρον». Ἀθῆναι 1936.

εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἐλέχθησαν ποτέ, ὅτι θεωρεῖ ἔγκλημα ὅτι ἔγινε καλόγερος ἐνῶ θὰ ἤμποροῦσε νὰ γείνη «ἀγωνιστὴς μέσα στὴ ζωή» καὶ προσθέτει «πῶς λίγοι καλοῦργοι στάθηκαν σὰν καὶ μένα στὸ ὕψος τῆς πνευματικῆς τους ἀποστολῆς καὶ λίγοι μποροῦν νὰ κλείσουν τὰ μάτια—πάλι σὰν κι' ἐμένα—μὲ τὴ χαρὰ πῶς δὲν ἐρράκωσαν τὴν πραγματικὴ ὑπόστασι τοῦ "Ἄθω πού πρέπει καὶ ἦτανε ἄλλοτε, μὰ σήμερα δὲν εἶναι πιά, τὸ ἅγιο βουνὸ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν ἐνατενιστῶν στὰ ὑπερκόσμια» καὶ ἐξαγγέλλει ταῦτα περὶ τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης τοῦ "Όρους καταστάσεως : «ἀμάθεια φοβερὴ κρύβει μέσα στοὺς σαρακωμένους χιτῶνας τῆς ἡ πολιτεία τοῦ "Ἄθω, ἀμάθεια μαζὺ μὲ κακότητα καὶ ταπεινὰ ἔνστικτα. Καὶ τὸ ἅγιον "Όρος σὰν μίαν νέα γερμανικὴ Βαλχάλα (γρ. Βαλχάλλα, εἶναι τὸ μαγικὸν καὶ φοβερὸν κρυψόφυγον τῶν ἡττημένων ἀνθρωποφάγων ἡρώων), θὰ γκρεμιστῆ κάποιον σκοτεινιασμένο δειλινὸ μέσα στὶς φλόγες καὶ τὴν πυρκαϊὰ καὶ τὴν καταστροφή...» καὶ ἐπιφέρει ὁ ἀρρητογράφος ὅτι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς «πῶς ταυτόχρονα εὐχὴ καὶ κατάρα θὰ ἔδινε σὲ κάθε ἀνθρώπο νὰ μὴ μιμηθῆ τὸ παράδειγμά του» 6—6—50. Καὶ δι' ὅλης τῆς ἀρθρογραφίας ἐξακολουθεῖ εἰς τὸν ἴδιον τόνον τὸ τραγοῦδι τοῦ διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι σήμερον δὲν ὑπάρχουσιν ἐρασταὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ ἂν τις μεταβαίη εἰς τὸ ἅγιον "Όρος, τοῦτο πράττει, ἢ δι' ἔγκλημά τι, ἢ νὰ ἀποφύγῃ τὸ στρατιωτικὸν ἢ τέλος καὶ ἐκ τῆς πείνης.

«Ἡμῶνα ὁ 7ος γυιὸς μιᾶς φτωχῆς, φτωχοτάτης οἰκογενείας πού ζοῦσε στὸ χωριὸ τῆς πεθαίνοντας ἀπὸ τὴν πείνα. Ζοῦσε ἀργοπεθαίνοντας... γιὰ νὰ σωθῶ ἀπὸ τὸν ἀφανισμό σκέφθηκα τὸ ἅγιον "Όρος. Ἰουν. 6—5(1), καὶ ὅταν ἠρώτησε τὸν γέροντα τοῦ νεκροῦ ὑποτακτικοῦ (βεβαίως τυπογρ. λάθος εἶναι τὸ «ὑποστατικὸς») ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν : «ψοφοῦσαν τῆς πείνας οἱ δικοὶ τοῦ στὸ χωριὸ καὶ ὁ πατέρας τοῦ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν πάρω στὸ ἅγιον "Όρος γιὰ νὰ λείψῃ ἓνα στόμα ἀπὸ τὸ καθημερινὸ δειπνο τῆς οἰκογενείας», ἀλλ' ἀντιφάσκει καὶ παραπαλεῖ ὁ ἀρθρογράφος, ὅστις λησμονεῖ, ὅτι παρέβαλε τὰ μοναστήρια πρὸς δεσμοτήρια, καὶ ἐρωτῶ αὐτόν· ποῖος, ὅσον καὶ πεινασμένος ἂν εἶναι θὰ ἔκρουε τὴν θύραν τῶν φυλακῶν ζητῶν νὰ καταδικάσῃ ἑαυτὸν ἐντὸς αὐτῶν; Μὲ αὐτὰ θέλει οὗτος νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδεὶς σήμερον ἀπὸ εὐλάβειαν μεταβαίνει εἰς τὸ ἅγιον "Όρος.

Ἄ Ζαχ. Παπαντωνίου εἰς τὸν «Ἄθωνά» του (Ἄθῆναι 1935), τὸ θαυμάσιον τοῦτο μυστικοπαθὲς βιβλίον, ὅπου ἀναλύεται ἡ ἰδεολογία καὶ ψυχολογία τοῦ μοναχοῦ, (1) ἐπιμένει πολὺ εἰς τὸ αἷτιον, τὸ ὁποῖον ἐξωθεῖ τοὺς νέους νὰ ἀφήσουν τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀπομακρυνθοῦν εἰς τὸν ἐρημικὸν "Ἄθω. Καὶ ἀναφέρει νέον, ὅστις κατελήφθη ὑπὸ θεοῦ ἔρωτος καὶ μόλις ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν ἀφήνει τὴν τέχνην του—ἦτο ἄριστος ἐπιπλοποιός, ἀφήνει περιουσίαν—διότι ὁ πατήρ του ἦτο κτηματίας—καὶ κλείεται εἰς τὸ μονῦδριον τοῦ ἀγίου Δημητρίου, ἀνήκον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Φιλοθέου. Ὁ δυστυχὴς γέρων πατήρ του,

1) Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν γραφομένων τοῦ Παπαντωνίου θὰ πρέπεμπον τὸν ἀναγνώστην εἰς διατριβὴν μου «Ὁ ἅγιοςρεῖτης, πῶς πραγματοποιεῖ τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ» δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Ἄγιον. βιβλιοθήκην, ἔτ. ιγ'—ιε' 1948—1950.

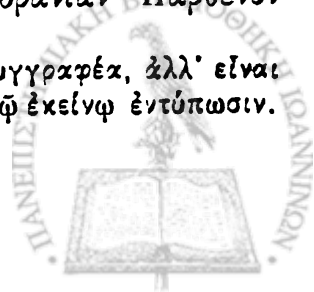
αὐτὸν ἔχων τὸ στήριγμα τῆς οἰκογενείας (εἶχε καὶ ὀκταετῆ υἱόν, ἀλλὰ καὶ αὐτός, μὲ τὴν αὐτὴν τραγικὴν περιπέτειαν, 16ετῆς εὔρε τὸν ἀδελφόν του καὶ ἠκολούθησεν αὐτὸν) ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ ἀποσπάσῃ τὸν υἱόν του, ἀλλ' οὔτε οἱ λόγοι οὔτε τὰ κλάυματά του ἔπεισαν τὸν νεοφώτιστον. Ἦναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἔξουσίαν, καὶ ὁ Καϊμακάμης τοῦ ἁγίου Ὅρους ἔστειλε καὶ ὠδήγησαν τὸν λιποτάκτην τῆς πατρικῆς ἐστίας εἰς τὸ καραβάνι τῶν ξενιτευμένων, ὅπερ ἔφευγε διὰ τὴν Κορυτσᾶν. Ἀλλ' αὐτὸς νυκτὸς ἐδραπέτευσε καὶ εὑρίσκεται ἐν τοῖς Ἰωσὶ μέχρι σήμερον καὶ εἰς τὸ ἴδιον μονῆριον ἄγων τὸ 85 ἔτος τῆς ἡλικίας. (1)

Ἀποτεινόμενοι πρὸς ὑμᾶς, κ. Διευθυντά, καὶ πρὸς τὸ νοῆμον ἑλλ. κοινόν, θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὰς τοιαύτας ἐρεσχελίας καὶ ἀνατρεπτικὰς ἰδέας. Τὸν παραδίδομεν εἰς τὴν κοινήν περιφρόνησιν. Τοῦτο μόνον λέγομεν, ὅτι καθ' ὃν χρόνον τὸ ἅγιον Ὅρος παραχώρησαν ὅλα τὰ μετόχια πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἀδελφῶν προσφύγων ἐστερήθη τῶν προσόδων, ἀγωνίζεται δὲ διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ κατορθώνει ἐκ τῶν ἰδίων πόρων νὰ συντηρηθῆ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν πατροπαράδοτον γνωστὴν φιλοξενίαν καὶ τὰ ἱερὰ σκηνώματα, τὰ κειμήλια καὶ τοὺς ἄλλους προγονικοὺς θησαυροὺς καὶ πρὸ παντὸς τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς θρησκευτικὰς τελετάς, φρονοῦμεν, ὅτι ὁ τὰ ἀνωτέρω γράφων ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τοῦ ἱεροῦ μας Τόπου, ὅπερ εἶναι τὸ προπύργιον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τὸ ἱερὸν παλλάδιον τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἐχομεν τὴν πληροφορίαν, ὅτι διατελοῦσιν ἐν ἀναβρασμῷ σύμπαντες οἱ ἁγιορεῖται διὰ τὸν διασυρμὸν καὶ τὴν ἀγρίαν πολεμικὴν.

Ἵπάρχει δὲ φόβος νὰ κλείσουν τὰς πύλας εἰς τοιοῦτους Ἑλληνας δημοσιογράφους, οἵτινες ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως γίνονται κήρυκες τῶν ἀντιχριστιανικῶν σκοπῶν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ καταβάλλουσι πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ὑπονομεύσωσιν ἐν καθεστῶς αἰωνόβιον, ὅπως εἶναι ἡ χιλιετῆς ἁγιορειτικὴ πολιτεία. Δὲν θέλομεν ποτὲ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὸ σεπτὸν τοῦτο ἴδρυμα, ὅπερ ἐσεβάσθη ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ ἐπιδρομεῖς καὶ θάρβαροι, ὅπου τὸ Βυζάντιον ζῆ ἐν ὄλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, οἱ Ἕλληνες, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπεφάσισαν ἄρδην ν' ἀνατρέψωσι. Μὴ γένοιτο Χριστὲ βασιλεῦ!

Λυποῦμαι, διότι τόσο ἀποκαρδιωτικὴ παρουσιάζεται ἡ νοοτροπία τῶν Νεοελλήνων, οἵτινες καὶ εἰς τοῦτο δίστανται τῶν ἀρχαίων παρασάγγας. Ἐκείνοι καίτοι δὲν εἶχον ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἦσαν θεοφοβούμενοι καὶ εἰς ἄκρον μυστικοπαθεῖς, δὲν ἤρκοῦντο εἰς τὰ Ἐλευσίνια καὶ τὰ ἄλλα ἐν Ἀθήναις μυστήρια, ἀλλ' ἐνδιέτριβον καὶ εἰς ὄρη, ὅπερ εἶχον ἀνακηρυχθῆ ἱερά, ὡς ὁ Ἄθως, τὸ Γάνος, τὸ Λάτρον (ἢ Λάτρος), ὅπως καὶ ἡ Σχμοθράκη. Εἰς ὠριζόμενας ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἐγκατέλειπον τὸν κόσμον, καὶ, ἵνα μεταρσιωθῶσι καὶ ἐπικαιωνήσωσι μετὰ τοῦ θεοῦ κατέφευγον εἰς τὰ ὄρη ταῦτα καὶ τὰς ἐρήμους, μακρὰν τῆς τύρβης καὶ ὀχλαγωγίας, εἰς τὸν Ἄθω μάλιστα, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ὑπῆρχεν ἡ Οὐρανόπολις. Ἐνταῦθα ἐλατρεύετο οὐχὶ ἡ πάνδημος, ἀλλ' ἡ κατὰ Πλάτωνα οὐρανία Ἀφροδίτη, ὅπερ προεφαίβαζε τὴν οὐρανίαν Παρθένον

1) Δὲν γνωρίζω ποῦτος ἐδιηγήθη τὸ γεγονός τοῦτο εἰς τὸν συγγραφέα, ἀλλ' εἶναι πολλοὶ γέροντες ὅπου γνωρίζουν αὐτὸ διότι ἔκχμεν ἰσχυρὰν τῷ κειρῷ ἐκείνῳ ἐντύπωσιν.

Θεοτόκον, καὶ ἄνωθεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γιγαντώδους καὶ ὑπεργείου ὄρους, ὁ ἄθως Ζεὺς. Σήμερον ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀνυψοῦται ὁ ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἦθελον καὶ τοῦτο νὰ προσθέσω διὰ τὸν ἀμύητον νέον, ὅτι καὶ οἱ φιλόσοφοι κατέφευγον εἰς τὸ Ὄρος διὰ νὰ λύσωσι σπουδαῖα προβλήματα «ἐχρῶντο φροντιστηρίω», κατὰ τὸν Φιλόστρατον. Ὁ πνευματικῶς ἀστοιχείωτος Πῶπ οὐ μόνον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν ἔχει τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' οὐτε τῶν Βυζαντινῶν, οἵτινες κατέστησαν τὸ Ὄρος τόπον ἀγιότητος, ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπέδωκαν αὐτῷ, καὶ «πόλιν οὐράνιον» (Καντακουζηνός) ὠνόμασαν. Εἶπε δὲ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος Β΄ Παλαιολόγος: «Εἰ δὲ παράδεισον ἕτερον ἢ κατὰστερον οὐρανὸν ἢ καὶ ἀρετῶν πασῶν καταγώγιον τοῦτ' ἂν τις καλέσειεν οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι τοῦ δέοντος». Γερμανὸς σοφὸς καθηγητῆς βυζαντιολόγος, ὁ κ. Φραγκίσκος Dölger, ἐκ τῶν τελευταίως γραφάντων περὶ ἁγίου Ὄρους εἰς πολυτελέστατον λεύκωμα «Mönchsland Athos», δὲν εὕρσκει λόγους ἱκανοὺς νὰ ἐξάρη τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ. Οὗτος πλέκει τὸν ἐκπρεπέστατον ὕμνον εἰς τοὺς μοναχοὺς, διότι συνέδεσαν τὴν ἄσκησιν μετὰ τῆς ἐπιστήμης τῶν γραμμάτων, καὶ τὴν προσευχὴν μετὰ τῆς καλλιτεχνίας, καὶ τὴν εὐσέβειαν ἐν γένει μετὰ τῆς φυσιολατρίας, πλουτίσαντες τὴν χλωρίδα τοῦ Ἄθω καὶ ἀναδειξαντες αὐτὴν διὰ συντόνου καλλιεργείας ὑπόδειγμα ἀριπρεπῆς εἰς τοὺς περὶ τὴν γεωπονίαν ἀσχολουμένους. Περὶ τῆς χλωρίδος τοῦ Ἄθω ἐξεδώκαμεν τῷ 1935 τόμον σχεδὸν τριακοσιοσέλιδον ὑπὸ τὸν τίτλον «Δασονομία καὶ Γεωπονία πάλαι τε καὶ νῦν, Ἄθως, φῶς ἐν σκότει κτλ.». Καὶ ἐρωτῶ ἤδη εἰς τίνας ὑφέλλεται τὸ θαῦμα τοῦτο; τί θὰ ἦτο ὁ Ἄθως, ἂν οἱ κάτοικοι δὲν ἦσαν μοναχοί; ὅτι εἶναι τὰ ἄλλα θουὰ τῆς Ἑλλάδος, κατσάβραχοι. Καὶ ὅμως οἱ ὡς τὸν Πῶπ Ἕλληνας «βλέποντες, οὐ βλέπουσιν», ἐτύφλωσε γὰρ ἡ ἀμάθεια καὶ τὸ πάθος τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἀφέντες τὴν εὐθειαν καὶ δεξιὰν ὁδὸν ἐστράφησαν πρὸς τὴν σκολιὰν καὶ ἀριστεράν. Τῷ 1929 διέτριβον εἰς Θεο)νίκην πρὸς ἔκδοσιν τῆς «Ἱστορίας τοῦ ἀσκητισμοῦ», ὅτε εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι Γαλλίς τις ὑποδυθεῖσα τὸν ἄνδρα, ἡ Μαρία Σουαζύ, ἐπεφοίτησεν εἰς τὴν πόλιν, διότι εἶχε στοιχηματίσει ὅτι θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ἀλλὰ προδοθεῖσα κατ' οἰκονομίαν τῆς κυρίας Θεοτόκου, τῆς ἐφόρου τοῦ ἱεροῦ Τόπου, ἣτις δὲν θέλει ἄλλη γυνὴ νὰ πατήσῃ ἐκεῖ, ἀνεχαιτίσθη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν - ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν-. Μετ' ὀλίγον ἐκυκλοφόρει λιβελλογραφία κατὰ τοῦ ἁγίου Ὄρους εὐτελεῆς καὶ βωμολοχικῆ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Maryse Choisy, Un mois chez les hommes» Paris 1929 16ον, σ. 1254. Εὐλόγως ἀπεδόθη εἰς τὸν εὐλαβέστατον(;) ἐκεῖνον Ἕλληνα, ὅστις ἀνέλαβεν ὁ οἰκτρὸς νὰ γείνη ὑπηρέτης τοῦ θαύματος καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Γαλλίδα εἰς τὰ ἄδυτα τῶν ἱερῶν Μονῶν, ὅπου δισχυρίζεται, ὅτι δῆθεν εἰσῆλθεν. Ἦτο τόσον ἀλγεινὴ ἡ ἐντύπωσις ὅλων τῶν ἐν Εὐρώπῃ θαυμαστῶν τοῦ Τόπου καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὅστις τὸν θεωρεῖ μετὰ τὸν ἅγιον Γάβρον τὸ ἱερώτατον προσκύνημα, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ διαψεύσῃ τὸν συγγραφέα καὶ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι οὐδέποτε ἐπάτησε τὸν πῶδα εἰς τὸ ἀπηγορευμένον ταῖς γυναῖξι ἔδαφος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐξητήσατο μετὰ δακρύων συγγνώμην παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ, διότι ἐγένετο ἀφορμὴ

σκανδάλου καὶ ἐπέριψεν ὅλην τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς σκανδαλοθῆρας Ἑλληνας. Οὕτως ἔγραψε πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα καὶ ἡ ἐπιστολὴ διεβιβάσθη διὰ τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας τοῦ ἀειμνήστου Παύλου Κουντουριώτου καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον. Δυστυχῶς ἡ σκανδαλοθηρία δὲν ἐσταμάτησε, συνέχισεν ὁ ἀσεβέστατος καὶ βωμολόχος Κορνάρος, ὅστις ἐπύκνωσεν ἔπειτα τὰς φάλαγγας τῶν ἐλασιτῶν. Εἶναι λίαν γνωστὸν τὸ κατάπτυστον τοῦτο ὕβρεολόγιον, ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐνταῦθα νὰ μολύνωμεν τὰς ἀκοὰς τῶν ἀναγνωστῶν. Θὰ ἀναφέρω μόνον ἓνα μαργαρίτην ἐκ τῶν «ληστρικῆς φιλολογίας» τῶν Ἑλλήνων θαυμαστῶν τῶν ἀρχιληστῶν Νταβέλη, Μπαλούρδου, Γιαγκούλα, Ρετζαίων καὶ λοιπῶν συγγραμμάτων.

Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις 1933 δαπάναις, (ὡς ἔχω λόγους νὰ πιστεύσω) τοῦ μεγάλου ἐφοπλιστοῦ Λεωνίδα Ἐμπειρικοῦ (χωρὶς ἀσφαλῶς νὰ τὸ ἀναγνώσῃ) καὶ φέρει εὐφημον τίτλον «Ληστὲς» ἐγγραφή δὲ ὑπὸ Πέτρου Ἀφθονιάδου, γόνου ἴσως τῆς οἰκογενείας τῶν ἐν Φιναρίῳ Ἀφθονιδῶν. Βασισθεὶς οὗτος εἰς τὸ μοῖρον λαϊκὸν ἀπόφθεγμα «σκότωσε τὸν πατέρα σου καὶ γίνου καλόγηρος ν' ἀγιάσῃς!» κατατάσσει καὶ τοὺς Ἀγιορείτας εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, ὅτι μόνον τὸ ἔγκλημα τοὺς ὠδήγησεν ἐκεῖ. (1) Τοῦ κανόνος τούτου δὲν ἐξήρσεν ὁ ἀλιτήριος οὔτε τὸν ἰδρυτὴν τῆς Δαύρας καὶ εἰσηγητὴν τοῦ κοινοβίου, τὸν μεγαλῶνυμον ἅγιον Ἀθανάσιον τὸν Ἀθωνίτην. Ἴδου ἐπὶ λέξει τί φθέγγεται : «Ὁ Ἀθανάσιος; αὐτὸς θᾶτανε ἓνας φοβιτισάρχης, τὸ εἶχε σκάσει ἀπὸ τῆ ζωῆ. Εἶταν κατοάκης, ἀντάρτης ἢ ληστής» !!! (σ. 12) πᾶν σχόλιον περιττεύει. Αὐτὰ διδάσκονται οἱ νέοι ἀπὸ τοὺς διανοουμένους, πῶς ἔπειτα νὰ ὑπάγουν νὰ μονάσουν ; Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ὑπάγουν καὶ ἡ καλὴ ἐκείνη προπολεμικὴ ἀρχή, νὰ ὀδηγήσουν τοὺς γυμνασιόπαιδας ἐκεῖ οἱ γυμνασιάρχαι πρέπει νὰ συνεχισθῇ, δὲν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία. Ὁ μακ. Παπαζαχαρίου πολιτευτῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Δράμας μοι διηγεῖτο, ὅτι ἐξέδραμε μὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ εὐλαθῶς ὄλα τὰ παιδιὰ προσεκύνησαν τὰς ἱεράς Μονάς. Ὑπῆρχον τότε τὸ 1924 δύο κομμουνισταὶ εἰς τὸ διδασκαλεῖον, αὐτοὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐγιναν οἱ πλέον θρησκοβλήπτοι. Ὁ ἄριστος ἐκεῖνος μοι ἔλεγεν, ὅτι ἡ μεγαλητέρα παιδούπολις πρέπει νὰ γείνη εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος. Ἄς σύρῃσι λοιπὸν οἱ δημοσιογράφοι, ἐὰν ἀγαπῶσιν ὄντως τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὸν τὸν χορὸν, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνον ὃν ἐγκαινίασε διάσημος συνάδελφός των ὁ Οὐράνης, ὅστις εὔρε τὸν Ἀθωνα εἰς τὴν πορείαν τοῦ θανάτου, δὲν ἠθέλησε νὰ ταράξῃ τὸν ὕπνον τὸν ἐπιθανάτιον τῶν Μοναχῶν καὶ ἔψαλλε τὸν ἐπικήδειον. Ναί, ἂν ὁ Θεὸς ἐξ ἀμαρτιῶν μας παραχωρήσῃ, ἴσως διαλυθῶσιν ἐκ λειψανδρίας, ἀλλὰ μόναι αἱ ἑλληνικαὶ Μοναί—ἄς τὸ σημειώσουν μέσ' στὴν καρδιά τους αὐτὸ οἱ Ἑλληνας, καὶ ἄς τὸ μελετήσουν κελῶς οἱ ἔξυπνοὶ δημοσιογράφοι. † Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγ. Κουρίλας

(1) Πλανῶνται οἰκτιρῶς οἱ ταῦτα φρονοῦντες. Τὸ 1914 ἐκόσμη τὸν θρόνον τοῦ πρωτεπιστάτου ὁ μακ. Διονυσιάτης Νικόδημος Κρητικός, Μοναχὸς λίαν μεμορφωμένος (τελειόφοιτος τῆς νομικῆς). Δὲν γνωρίζω πῶς ἡ ἀντιπολίτευσις τῆς Ἱερᾶς Κοινοτικῆς ἀνεκάλυπεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ φονεὺς τοῦ Λιάμπη (Κρητὸς ὀπλαρχηγοῦ) καὶ μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς ποινῆς ἦλθε καὶ ἐμόνασε καὶ πράγματι διέπρεψεν ἐπ' ἀρετῆς. Ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μείνη εἰς τὴν θέσιν καὶ ἐπαύθη.

**Ἔργα καὶ ἡμέραι τῆς ἐν ἀγίῳ Ὁρει Ἄθω «Διορθοδόξου
Ἐπιτροπῆς» ἐν ὄψει τῆς μελετώμενης νὰ συνέλθῃ
ἐκεῖ προσυνόδου.**

Ἐπειδὴ οὐδὲν ἐγράφη περὶ τῆς κατὰ τὸ 1930 συνελθούσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἀπὸ ἀγιορειτικῆς ἀπόψεως, ἐθεώρησα ἐπικαιρον τώρα, ὅπου τόσον ἀπασχολεῖ τὴν ὀρθόδοξον ἐν γένει Ἐκκλησίαν τὸ ζήτημα τῆς ἐπὶ δέκα καὶ πλέον ἔτη ἀναβληθείσης «Προσυνόδου», νὰ δημοσιεύσω ἐν συνόψει τὰ πεπραγμένα τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τὰ ἀνέκδοτα κείμενα τὰ διαμειφθέντα μετὰ τοῦ ἱεροῦ Τόπου καὶ αὐτῆς καὶ νὰ ἐκθέσω τὴν τηρηθεῖσαν ὑπὸ τε τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν καὶ μοναχῶν ἐν γένει στάσιν ἐναντι τῆς ἐπισήμου πασῶν (σχεδὸν) τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀντιπροσωπείας. Πιστεύω, ὅτι εἶμαι ὁ καταλληλότερος πρὸς τοῦτο, διότι οὐ μόνον διώκουν καὶ διηύθυνον τότε τὰ τῆς κοινότητος ὡς πρωτεπιστάτης, ἀλλὰ καὶ διότι συνδεόμενος μετὰ τῶν ἐγκρίτων τοῦ συνεδρίου ἐκείνου διὰ προσωπικῆς φιλίας ἠδυνήθην νὰ διεισδύσω εἰς τὰς βουλὰς καὶ τὰς διαθέσεις αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ συντελεσθὲν τότε ἔργον, τὰς συμφωνίας δηλ. τῶν συζητηθησομένων ἐν τῇ προσυνόδῳ θεμάτων. Παρακολουθήσας δὲ ἔκτοτε τὴν κίνησιν ταύτην καὶ τὰς ἐκδηλωθείσας ἐν ἐκάστη ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τάσεις καὶ ἐνεργείας πρὸς ἀποκρυστάλλωσιν τῶν θεμάτων, ἄπει μὲλλουσι ν' ἀποσχολήσωσι τὸ συνέδριον, καὶ ἐλθὼν εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μετὰ πολλῶν θεολόγων καὶ ἱεραρχῶν τῶν ἄλλων ὀμοδόξων Ἐκκλησιῶν, μάλιστα εἰς τὰ ἐν Λονδίῳ καὶ Ἐδιμβούργῳ συνέδρια τοῦ 1937, διὰ ταῦτα πάντα εὐελπιστῶ, ὅτι θὰ κατορθώσω νὰ ρίψω φῶς εἰς τὰς κατευθύνσεις, πρὸς ἃς τείνει ἐκάστη τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ περισσότερο ἢ ἐλλαδικῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς οἰκειότερος πρὸς αὐτὴν ἔχων καὶ ἐπὶ 12ετίαν ἤδη διαμένων ἐν Ἀθήναις καὶ περὶ τὰ κανονικὰ τῆς Ἐκκλησίας θέματα ἀσχολούμενος οὐκ ὀλίγον, ὧν καρπὸς καὶ ὁ κατ' αὐτὰς κυκλοφορῶν 500σέλιδος ὀγκώδης τόμος. Μεγάλως διεφωτίσθην ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας δι' ἧς τιμᾶ με ἡ Α. Μακαριότης ὁ γερῶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείαν κ. Χριστοφόρος, μεθ' οὗ ἀπὸ τριακονταετίας συνδέομαι καὶ δύναμαι

νά διαπιστώσω τὴν μεγάλην εὐσέβειαν καὶ ὀρθοφροσύνην περὶ τὰ τοιαῦτα (!). Οὗτος μετέβη εἰς Μόσχαν καὶ ἐφιλοξένησεν εἰς τὰ πατριαρχεῖα τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον, διατηρεῖ δὲ μετ' αὐτοῦ τακτικὴν ἀλληλογραφίαν. Πέρουσι δ' ἐκλήθη ἐνταῦθα διὰ τὰ ἀποφασίσουν τὴν σύγκλησιν τῆς Προσυνόδου, περὶ ἧς καὶ αὐτὸς ἐπιμένει νὰ συγκληθῇ τὸ ταχύτερον, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Κατὰ πρῶτον ἐγένετο σκέψις ποῦ πρέπει νὰ συνέλθῃ, περὶ δὲ τοῦ τόπου ὃς καταλληλότερος ἔχει προτιμηθῆ τὸ ἁγίον Ὅρος, ὅπερ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ παρὰ πάντων ὡς «πόλις οὐρανία» ὡς ὀνόμαζον αὐτὸ οἱ βυζ. αυτοκράτορες καὶ κέντρον πανορθόξου καὶ μητρόπολις τῆς Ὀρθοδοξίας, ἣν διὰ τῶν αἰώνων διετήρησεν ἀταραχάρακτον, ἀλλ' οἱ ἐνταῦθα ἀπέκρουσαν δυστυχῶς τὴν ὁμόθυμον πάντων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἣτις εἶναι καὶ ἐπιθυμία παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὃ δὲ λόγος ποῖος; διότι θέλουσι νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν διατήρησιν τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἣν ἀντικανονικῶς εἰσήγαγον καὶ φοβοῦνται τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀγιορειτῶν ἴσως φοβοῦνται τὸ κράτος τῆς ἀληθείας καὶ ὀρθοδοῦσι πρὸ τῆς πραγματικότητος καὶ ἐπρότειναν τὸ Μέγα σπήλαιον, ἵνα κλείσωσιν ἐκεῖ τοὺς ἱεράρχας καὶ ἀποκλείσωσι πᾶσαν ἐπαφὴν καὶ ἐπικοινωνίαν αὐτῶν μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, ἀλλ' οὐδεὶς ἐνέκρινε τοῦτο καὶ αὖθις τῶρα συζητεῖται ἐνταῦθα ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐκ Κ/πόλεως ἀπεσταλμένων συνοδικῶν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἀντιπροσωπεύω τὴν ἐπίσημον τοῦ ἁγ. Ὅρους γνώμην, ἐκφράζω τὴν ἐμὴν ταπεινὴν σκέψιν, διότι ἴσως δὲν συγκατατεθῶσιν οἱ ἀγιορεῖται εἰς τὰς δυσχερεῖς ταύτας περιστάσεις νὰ φιλοξενήσωσι τὴν προσίνουσαν, ἡ σιάσις δὲ τῶν ἀγιορειτῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς διορθόδοξου ἐπιτροπῆς, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν κατωτέρω, ὑπῆρξεν ἄμεμπτος καὶ προὔκάλεσε τὸν θαυμασμόν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξέφρασε τὸς εὐχαριστίας καὶ ἐπεδαψίλευσεν ἀφθόνως τὴν εὐλογίαν. Ἀλλ' ἴδωμεν τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα περὶ τούτου.

(!) Μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, ὅστις δις καὶ τρις μοὶ ἔγραψε δὲν ἔχομεν συζητήσει εἰσέτι τὸ σπουδαῖον τοῦτο θέμα.

Πατριαρχικά πρὸς τὸ ἅγ. Ὅρος γράμματα διὰ τὴν ἐκεῖ προσύνοδον

1ον) Πρὸς τὴν Ἐπιστάσιαν τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Ἀριθ. πρωτ. 480

Ὁσιώτατοι ἐπιστάται καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐκ τῆς ἐγκλειομένης ὡδε ἡμετέρας Πατριαρχικῆς πρὸς τὴν σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου ἐπιστολῆς, ἦν διαβιβάζομεν διὰ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ὁσιότητος, ἡ ὁσιότης ὑμῶν λαμβάνει γνῶσιν τῆς ἀνακοινομένης προσεχοῦς συναθροίσεως ἐν τῇ εἰρημένῃ ἱερᾷ καὶ σεβασμίᾳ Μονῇ ἐπισήμου γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἀπηρτισμένης ἐξ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, σκοπὸν καὶ ἔργον ἔχούσης, ἵνα διὰ κοινῆς συσχέψεως καὶ ἐγκρίσεως ὀρίση τελειωτικῶς τὰ καθέκαστα τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης, ἵνα συνέλθῃ ἀκολούθως γενικῆς Ὁρθοδόξου Προσυνόδου, ἐν ἣ μέλλουσιν, ἵνα ἐξετασθῶσιν ἐπείγοντα σύγχρονα ἐκκλησιαστικά ζητήματα.

Οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι διὰ τὴν καλὴν τῶν πάντων εὐόδωσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν γενικὴν συνάθροισιν, πρώτην ἐν ταῖς ἐλπιζομέναις τακτικαῖς ἐφεξῆς γενικαῖς Ὁρθοδόξοις συναντήσεσι καὶ συναθροίσεσι καὶ οὕτως αἰσίως νῦν ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν τόπῳ συνερχομένην, ἐπιδειχθήσεται ἰδιαίτερα ἀξιόχρεως καὶ παρὰ τῆς ὁσιότητος ὑμῶν πρόνοιαν, ὅπως ἢ τε δεξιῶσις καὶ ἡ περιποίησις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἢ ἄνετος καὶ εὐχάριστος τόσον ἐν τῇ ἐν ἣ πρόκειται, ἵνα συνέλθῃ αὕτη

Ἱερᾷ Μονῇ, ὅσον καὶ ὀλουδήποτε ἄλλοχοῦ ἐν τῷ Ἱερῷ τόπῳ.

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει καὶ προσδοκίᾳ ταύτῃ ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν καὶ ἀπονέμοντες ὑμῖν τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

1930 Μαΐου 12.

2ον) Πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους καὶ προΐσταμένους τῆς Ἱ.Μ.Βατοπεδίου.

Ὁσιώτατοι ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ προΐσταμένοι τῆς ἐν ἁγ. Ὁρει Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροτηγιακῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐχοντες τὴν εὐμενῆ συγκατάθεσιν τῆς ἐντίμου ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως⁽¹⁾ ἐνεκρίναμεν καὶ ὠρίσαμεν συνοδικῶς, ὅπως τῇ 8ῃ προσεχοῦς μηνὸς Ἰουνίου, Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, συνέλθῃ ἐν ἁγ. Ὁρει γενικὴ Διορθοδόξου Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ δύο Ἀρχιερέων ἀντιπροσώπων ἐξ ἐκάστης Ὁρθοδόξου Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας, σκοπὸν καὶ ἔργον ἔχουσα τὸν διὰ κοινῆς συσχέψεως καὶ ἐγκρίσεως τελικὸν καθοριστὸν τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τοῦ προγράμματος τῆς ἐπακολουθησάσης κατὰ τὴν κοινὴν ἔφεσιν καὶ ἐκπεφρασμένην ἤδη γνώμην πασῶν τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γενικῆς Ὁρθοδόξου προσυνόδου, ἐν ἣ μέλλουσιν, ἵνα

(1) Ἐχοντες—Κυβερνήσεως δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ δημοσιευθέντα Πρακτικά.Κ)πολις 1930,σ.36

ἔξετασθῶσιν ἐπείγοντα σύγχρονα γενικά ἔκκλησιαστικά ζητήματα.

Ἐπειδὴ δὲ προκειμένου περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἐπὶ μέρος ἐν Ἀγ. Ὅρει τόπου διὰ τὴν συνάθροισιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, λίαν πρόσφορον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, σχεψάμενοι μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, εὐχόμεν τὴν ὑμετέραν Ἱερὰν καὶ σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατολεδίου, ἣτις πρὸς τῷ εὐρυχώρῳ καὶ καταλλήλῳ τῶν οἰκημάτων αὐτῆς εἰς φιλοξενίαν τῶν συναθροισθησομένων ἀντιπροσώπων καὶ τῇ σεπτῇ αὐτῆς περιώλῃ ἐν τῇ τάξει τῶν αὐτόθι εὐαγῶν ἰδρυμάτων ἀείποτε διεκρίθη καὶ διὰ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸ πρόσφορον τῆς διαθέσεως αὐτῆς εἰς συναντίληψιν ὑπὲρ παντὸς γενικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καλοῦ, θαυρούντως καὶ ἀσμένως διὰ τοὺς λόγους τούτους ὡς μέρος τῆς συναθροίσεως καὶ συγχρονίσεως τῆς εἰρημένης σπουδαίας γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς προετιμήσαμεν καὶ ὠρίσαμεν καὶ ἐν ταῖς πρὸς τὰς Ὁρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας παρ' ἡμῶν ἀπολυθείσαις προσκλήσεσιν ἐσημειώσαμεν τὴν Ἱερὰν ὑμετέραν σεβασμίαν Βασιλικὴν καὶ Πατριαρχικὴν Μονήν.

Ὅθεν ἄσμενοι ἀνακοινοῦμεθα τοῦτο διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, οὐδύλως δ' ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Μονὴ μετὰ χαρᾶς τε ἐνωτισθήσεται τὸ ἄγγιγμα καὶ ἀποδέξεται τὸ ἀνατιθέμενον αὐτῇ βᾶρος, ἐλαφρυνθησόμενον ἄλλως τε διὰ τῆς παρὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἀναλήψεως πάντων τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν

χρόνον τῆς ἐν τῇ Μονῇ διατριβῆς αὐτῆς, καὶ μετὰ πάσης τῆς ἐγνωσμένης πρόσφορον καὶ εὐσγοῦς αὐτῆς προθυμίας φροντίσει καὶ προνοήσει περὶ τῆς ἐγκαίρου καὶ ἀρτίως παρασκευῆς τῶν ἀναγκασιούτων καταλυμάτων καὶ τῶν λοιπῶν, πρὸς ὧς οἶόν τε καλὴν καὶ ἄνετον ἐγκατάστασιν καὶ φιλοξενίαν τῶν ἐλευσομένων ἐπισήμων ἀντιπροσώπων.

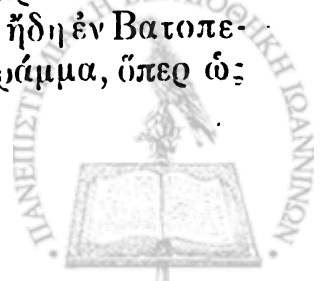
Ἐπιδηλοῦντες δὲ ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Διορθοδόξῳ ἐπιτροπῇ διορίσθησιν οἱ ἱερώτατοι Μητροπολίται Ἡρακλείας κ. Φιλάρτος, Θυατείρων κ. Γερμανὸς καὶ Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθος τρεῖς ὄντες ἀντι δύο, ὅσοι πρόκειται, ἵνα ἔλθωσιν ἐξ ἑκάστης τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν (1) προτρεπόμενοι τὴν ὑμῶν ὁσιότητα, ὅπως περὶ παντὸς σχετικοῦ πρὸς τὴν δεξιῶσιν καὶ φιλοξενίαν τῆς ἐπιτροπῆς συνεννοηθῇ καὶ συνεννοῆται μετὰ τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας καὶ δὴ μετὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἡμετέρου Ἀποκριταρίου ἐν Ἀθήναις ἱερωτάτου Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθου, ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν εὐαρέσκειαν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὴν Ἱερὰν ὑμῶν Μονήν καὶ αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετὰ τῆς ἀγαπητῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

1930 Μαΐου 12

† ὁ Κων)λεως Φώτιος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

1) Τρεῖς Ἐκκλησιῶν δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ Πρακτικά σ. 37

* Ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντά μου ὡς πρωτεπιστάτης τοῦ ἁγ. Ὄρους κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἀρχομένου τοῦ Ἰουίου μηνός, ἐκ τῶν πρώτων καθηκόντων τῆς Ἱερᾶς ἐπιστασίας ἔκρινα γὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπαρῆν μετὰ τῆς εὐρισκομένης καὶ συνεδριαζούσης ἤδη ἐν Βατολεδίῳ Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς, διὸ καὶ ἀπεστείλαμεν τότε τὸ γράμμα, ὅπερ ὡς

μόνον ἁγιορειτικὸν μνημεῖον κατεχωρίσθη εἰς τὰ ἐπίσημα «πρακτικά» τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς (σ. 119-120), ἔχει δὲ ὧδε:

Ἀριθ. πρωτ. 1

Ἐν Καρραῖς τῇ 2 Ἰουνίου 1930.

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἁγίου Ἡρακλείας κ. Φιλάρετον Βαφείδην.

Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἱερὰ Ἐπιστοασία τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἁθω, ἀναλαβοῦσα τὴν ἀρχὴν, σπεύδει νὰ ὑποβάλῃ ὑμῖν καὶ δι' ὑμῶν πρὸς τὰ διαπρεπῆ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ τὰ ταπεινὰ σέβη καὶ διαδηλοῖ, ὅτι τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ἡμῶν τόπῳ παρουσίαν τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ὑπολαμβάνει ὡς ἔνδειξιν μεγίστης τιμῆς καὶ εὐνοίας, μεθ' ἧς αἱ Ἐκκλησίαι περιβάλλουσι τοὺς ἁγιορείτας. Τὸ γεγονός τοῦτο θὰ εἶναι ἀξιοσημεῖωτον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ. Τούτου ἕνεκεν ὑψοῦμεν χεῖρας πρὸς τὸν ὑψιμέδοντα Θεὸν ἰκέτιδας, ἵνα ἐνισχύσῃ τὰς ὑμετέρας Σεβασμιότητας ἐν τῇ ὑψηλῇ ταύτῃ διακονίᾳ καὶ ἐμπνεύσῃ ἀγαθὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ὅπως τὸ κυοφορούμενον ἔργον ἐξυψώσῃ μὲν τὸ ὀρθόδοξον πολίτευμα, κραταιώσῃ δὲ τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, ἐφ' ᾧ καὶ τὰς θεοπειθεῖς ὑμῶν ἐπικαλούμενοι εὐχὰς διατελοῦμεν ἕσαι εὐοχῆσαι ὁτρηροὶ θεράποντες.

Οἱ Ἐπιστάται τῆς ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἁθω.

Ὁ Πρωτεπιστάτης τῆς Μεγίστης Λαύρας Γέροντος Εὐλόγιος.

Ὁ τῆς τοῦ Δοχειαρίου Ἐπιστάτης προηγούμενος Δανιὴλ.

Ὁ τῆς τοῦ Ξενοφῶντος Ἐπιστάτης Παρθένιος.

Ὁ τῆς τοῦ Ἐσφιγμένου Ἐπιστάτης Παΐσιος.

Ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπιστολῆς ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει ἐγένετο ἡμῶν ἡ ἐξῆς ἀπάντησις:

Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιῶν.

Ἐν τῇ Ἱ. καὶ Σεβασμίᾳ Μεγίστῃ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου τῇ 18 Ἰουνίου 1930

Ἀρ. πρωτ. 25

Π ρ ὸ ς

Τὸν Πανοσιολογιώτατον Πρωτεπιστάτην τῆς Μεγίστης Λαύρας Γέροντα Εὐλόγιον

Εἰς Καρράς.

Πανοσιολογιώτατε,

Ἡ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ συνεδριάζουσα Σεβάσμιος Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ γηθοσύνως πάνυ ἐδέξατο τὸν ὑποβληθέντα αὐτῇ εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ τὰ σέβη τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστοασίας τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἁθω.

Ἡ ὑπὸ πασῶν τῶν ὀρθόδοξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν ἐπικροτηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ σεπτοῦ οἰκουμενικοῦ Πατρισρχείου ὅπως ὡς τὸπος τῆς πρώ-

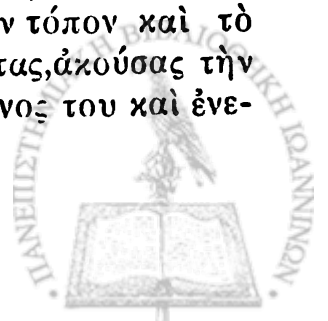
της κοινῆς συσκέψεως Ἀντιπροσώπων αὐτῶν, χρησιμεύσῃ τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, ἀποτελεῖ ὄντως σταθμὸν ἀξιόλογον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ αὐτοῦ.

Ἡ Σεβασμιος Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὰς εὐχὰς ὑμῶν ὑπὲρ αἰσίας διεκπεραιώσεως τοῦ ἀναληφθέντος ὑπ' αὐτῆς βαρέως ἔργου καὶ εὐχεται, ὅπως ὁ Κύριος διαφυλάττῃ ἀσινῆ τὸν Ἱερὸν τοῦτον Τόπον καὶ παρέχῃ δαψιλεῖς τὰς εὐλογίας αὐτοῦ ἐπὶ πάντα Ὑμᾶς.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς

† ὁ Ἡρακλείας Φιλάρετος

Ἐμμανθάνομεν παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Βατοπεδίου, ὅτι ἑτεροματίζοντο (μετὰ πολλῆς δυσκολίας) αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου. Ὁ σλαβικός συνασπισμὸς ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ τῶν Σέρβων καὶ Ρουμάνων δὲν ἦτο καθ' ὅλην σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν ἄλλων συνέδρων, ὡς θὰ ἴδωμεν. Ἡμέραν τινὰ μὲν καλεῖ ὁ Τραπεζοῦντιος Χρυσάνθος, ὅστις κατ' οὐσίαν διηύθυνε τὰς ἐργασίας, ἦτο ὁ κήνσωρ τοῦ συνεδρίου, καὶ τηλεφωνικῶς μὲν παρκαλεῖ νὰ ἐκδώσωμεν μερικὰ «διαμονητήρια», διότι τινὲς τῶν ἀρχιερέων κατὰ τὸν ἀπόπλου ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπισκέψωνται μονὰς τινὰς παραλιακῶς κειμένας. Ἐμμεῖνα ἐκπληκτοί, ὅτι ἀνεχώρουν χωρὶς νὰ παρασιασθῶσιν εἰς τὸ Πρωτάτον, χωρὶς νὰ χαιρετίσωσι τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, χωρὶς νὰ προσκυνήσωσι τὴν πολιούχον τοῦ Τόπου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, τὴν εἰκόνα, «ἄξιόν ἐστιν» ἐπιλεγομένην, ἣτις κοσμεῖ τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου. Αὐτὰ ἀπήντησα εἰς τὸν Χρυσάνθον, ἀλλ' ὁ μακαρίτης, πείσμων καὶ ἰσχυρογνώμων, ἐπέμενε εἰς τὴν πρότασίν του προφασιζόμενος, ὅτι ὁ Πρόεδρος ἅγιος Ἡρακλείας ὑπέρογρος ὢν δὲν δύναται νὰ ἰπεύσῃ καὶ νὰ ἀνέλθῃ δύο ὡρῶν διάστημα ἐκ τοῦ Βατοπεδίου εἰς Καρυάς. Ἀπαντῶ ὅτι ἐν Ἀθῶ ὅλοι ἰπεύομεν νέοι καὶ γέροντες καὶ χάρις εἰς τὴν Παναγίαν οὐδεὶς ποτε ἔλαθεν. Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Ι' ἀνήρχετο γέρον καὶ αὐτὸς ἔφιππος μέχρι τῆς ὑπερογειότητος κορυφῆς τοῦ Ἀθῶνος! Καὶ πῶς θέλετε εἶπον, νὰ σέβωνται οἱ ξένοι τὸ καθεστῶς αὐτό, δι' οὓς ὑμεῖς παραπονεῖσθε, ὅτι Πρόσβεις καὶ Πρόξενοι Σλαῦοι πορεύονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Μονὰς χωρὶς νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὴν Κοινότητα; Ὅταν θὰ θελήσωμεν νὰ τοὺς παρατηρήσωμεν θὰ φέρωσιν ὑμᾶς ὡς παράδειγμα. Ἐπὶ τέλους ἐπέσθη καὶ ὁ Τραπεζοῦντιος, ἀφοῦ συγκατετέθη ὁ Πρόεδρος μαθὼν τὰ διαμειφθέντα, καὶ ἐκέρδισα μὲν ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ καθεστῶτος τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἔλασα τὴν φιλίαν τοῦ Χρυσάνθου, ὅστις ἔκτοτε ἐκηρύχθη ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐχθρὸς μου καὶ μὲ ἐξεδικήθη ἔπειτα, διότι ἀπεστάλην εἰς Ἀλβανίαν ὡς ἐπίσκοπος Κορυτσᾶς καὶ οὐχὶ ὡς μητροπολίτης Κορυτσᾶς καὶ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας, ὡς εἶχεν ἀποφασισθῆ παρὰ τοῦ Πατριαρχείου (ἀλλὰ περὶ τούτου ἔχω γράψει ἀλλαγῶν). Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας σεβ. Νικόλαος Ἀχιδῶν, οὐτινοῦς ἢ εὐλάβεια πρὸς τὸν τόπον καὶ τὸ φιλακόλουθον, ἔκαμαν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀγιορείτας, ἀκούσας τὴν ἀπόφασιν, ὅτι θὰ ἀνεχώρουν διὰ θαλάσσης, προηγῆθη μόνος του καὶ ἐνε-

φανίσθη εἰς τὸ Πρωτάτον. (1) Συνέπεσε καθ' ἣν ἡμέραν προσῆλθεν ἡ Ἱεραρχία νὰ πανηγυρίσῃ τὸ Πρωτάτον τὴν ἐπέτειον τῆς θαυματουργοῦ εἰκό-
νος «ἄξιόν ἐστιν» καὶ εἶχομεν καλέσει καὶ τὸν πρωτοψάλτην τοῦ Ὄρους τὸν
μακ. Συνέσιον ἱεροδιάκονον Σταυρονικητινόν. Ἄλλ' ἔνεκα τῆς ἀποστά-
σεως οἱ ἐπίσημοι ξένοι ἔφθασαν μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Ἐγένετο με-
γαλοπρεπεστάτη ἡ ὑποδοχὴ καὶ εἰς τὸν ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Πρωτάτου
ἐψάλη δοξολογία, μεθ' ἣν ἠκολούθησε:

Προσφώνησις

Τοῦ Πρωτεπιστάτου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἀγίου Ὄρους Ἁθῶ.
Εὐλογίου Λαυριώτου.

Σεβασμιώτατε ἅγιε Πρόεδρε καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίλεκτα μέλη τῆς διορ-
θοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Διπλῆν καὶ εὐσημον ἐορτὴν ἄγει σημερον ὁ ἱερὸς ἡμῶν Τόπος. Μετὰ
τῆς σεπτῆς πανηγύρεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκφω-
νηθέντος ὑπὸ θείου ἀγγέλου θεσπεσίου ὕμνου, τοῦ ἄξιόν ἐστιν, ἐνώπιον
τῆς εἰκόνας ταύτης, συμπίπτει καὶ ἡ παρουσία τῶν ὑμετέρων Σεβασμιο-
τήτων.

Προσέρχεσθε ὡς ἱεροὶ προσκυνηταί, ἵνα καταθέσητε τὸν εὐλαβῆ χαι-
ρεισμὸν πρὸς τῆς ἐφεστίου τοῦ Τόπου ἡμῶν, τῆς βασιλείσης τῶν οὐρανῶν.
Τὸ ἔκτακτον τοῦτο θέαμα, ἱερὸς σύλλογος ἀρχιερέων ἐκ πασῶν τῶν ὀρθο-
δόξων Ἐκκλησιῶν, συγκινεῖ ἡμᾶς βαθύτατα, καὶ ἀποροῦμεν λόγων ἀξίων
πρὸς ἔκφρασιν τῶν καταπλημμυρούντων ἡμᾶς αἰσθημάτων. Χαίρετε ἱε-
ροφάντορες τῆς Ἐκκλησίας. Χαίρετε οἱ ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς
ἀληθείας. Χαίρετε οἱ ἐναρμόνιοι τοῦ θείου λόγου κήρυκες, οἱ μίαν καὶ
ἐνιαίαν τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀποφαίνοντες. Οὕτω προσαγορευόμεν
ὑμᾶς, ἡμεῖς οἱ τὸν βίον παρακολούθησαντες καὶ τὰς πράξεις ὑμῶν ἐκτι-

(1) Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν μετὰ διετίαν ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος ἦλθεν εἰς τὸν
Ἁθῶ καὶ ἔχων ὡς δεδόμενον τὸ προηγούμενον καιρηθύνθη εἰς τὴν σερβικὴν μονὴν
τοῦ Χελανταρίου ἀπὸ Ἱερισσοῦ, χωρὶς νὰ βαδίσῃ τὴν μέχρι τοῦ Πρωτάτου ὁδόν.
Ἐκεῖ μάλιστα κατώρθωσε νὰ πείσῃ τοὺς πατέρας νὰ ὁμολογήσωσι καὶ ἀποκατέστησε
τὸ κοινόβιον. Μαθὼν τοῦτο τὸ Πατριαρχεῖον διέταξε τὸν ἐν Ἀθήναις ἀποκριτῆρα
Χρυσάνθον, ὅστις μεταβὰς ἐπὶ τόπου κατήγγειλε τὸν Ἀρχιερὸν πρὸς τὰ πατριαρχεῖα
τὸ ὁποῖον παρεπονήθη πρὸς τὸν Σέρβον πατριάρχη καὶ ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν τοῦ
περιφρονητοῦ τῶν ἁγίων, ἐθίμων, ἀνέτρεψε δὲ τὸ κοινόβιον. Εἰς τὸ αὐτὸ παράλτω-
μα ἐνέπεσε τῷ 1936 καὶ ἔγκριτος τῆς ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας κανονολόγος καὶ ἐμὸς σε-
βαστὸς φίλος ὁ Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱεζεκιὴλ Βελανιδιώτης, ἐπισκεψάμενος τὸ ἅγιον
Ὄρος καὶ συνεχίσας ἀπὸ τῆς Δάφνης τὴν περιοδείαν. Ἡ ἱερὰ Κοινότης τὸν ἐσταμά-
τησεν εἰς Λαύραν καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ φύγῃ ἔξωρηγισμένος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τόπου, καὶ
ἐπανελθὼν ἐπετέθη λάβρως κατὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος διὰ τῆς «Φωνῆς τῆς Ἐκκλη-
σίας» (10—9—36). Εὐρισκόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας ἠθέλησα νὰ τὸν κάμω νὰ συνέλθῃ γρά-
ψις εἰς τὸν Ἐκκλησ. Τύπον: «Θλιβερά ἱστορία εἰς Ἀθῶνα ἀποδημοῦντος ἐγκρίτου
ἱεράρχου τῆς Ἑλλάδος» 24—10—36 καὶ ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ δικαιολογηθῇ ἠναγκά-
σθην νὰ δευτερολογήσω, καὶ ν' ἀπαντήσω τὸ τρίτον.

μῶντες καὶ ἐκ τῶν σοφῶν συγγραμμάτων καρπούμενοι. Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ποσῶς, ὅτι καὶ ἡ νέα ἡμῶν αὕτη καὶ ὑψηλὴ ἀποστολή, θὰ διατρανώσῃ καὶ θὰ ἀποκορυφώσῃ τὴν μέχρι τοῦδε εὐσεβῆ δρασιν ὑμῶν, καὶ θὰ ἐπιστέψῃ πλήρως τὰς προσδοκίας πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἔξαρσιν τοῦ φρονήματος τῶν ὀρθοδόξων.

Σύμπας ὁ ὀρθόδοξος κόσμος εἶναι ἐστραμμένος πρὸς τὸν Ἄθω καὶ ἐναγωνίως ἀναμένει νὰ μάθῃ τὰ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως σωτηριώδη ἡμῶν βουλευματα. Ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διεκρίθη διὰ τῶν αἰώνων ὡς πιστὸς θεματοφύλαξ τῶν ἱερῶν δογμάτων καὶ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως, ὡς ταῦτα ἐξετέθησαν καὶ κατοχυρώθησαν ἐν ταῖς 7 Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις. Ἴδου τὸ καύχημα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ! Τοῦτο ἐστὶ τὸ οὐσιῶδες τῆς πίστεως ἡμῶν γνῶρισμα, ὄρος ἀσφαλείας, καὶ βύσις ἀδαμαντίνη πρὸς πᾶσαν συζήτησιν καὶ συνεννόησιν. Οἱ ἀγιορεῖται ἀπὸ χιλιετηρίδος καὶ πλέον ἐπὶ τῶν βράχων τούτων προσπεπαταλευμένοι ἀδιαλείπτως τὴν ὑποκάρδιον ἐπαναλαμβάνουσι δέησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ συμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Διὸ ὑπερβαλλόντως ἐπαγαλλόμεθα ἐπὶ τῆδε τῇ παρουσίᾳ ὑμῶν, καὶ εὐφροσύνως χαιρετίζομεν τὴν πρώτην ταύτην ἐνταῦθα σινέλευσιν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς κοινὴν συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν. Τοῦτο ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὰς μετὰ τὴν ἄλωσιν συνόδους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἰασίου. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν καλὴν ἀπαρχὴν καὶ τὸ προμήνυμα αἰσιωτέρου μέλλοντος διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν θεωροῦμεν ὡς ἀπλήν σύμπτωσιν τὴν προτίμησιν πρὸς τοῦτο τοῦ Ἄθω, ἐνθ' ἀπ' αἰώνων διαβιοῦσι ἐν ἀγαστῇ ἀρμονίᾳ δίαυλον τῆς ἀσκήσεως εὐσθενῶς διανύοντες, μοναχοὶ ἐκ πάντων τῶν ὀρθοδόξων Ἐθνῶν καταγόμενοι, ἠνωμένοι ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ· συνηδελφωμένοι, οἱ ἀγιορεῖται τῇ ἀληθείᾳ διέρρηξαν τὸ μεσότοιχον τῶν ἔθνων καὶ ἔργῳ ἀπέδειξαν τὸ τοῦ Παύλου: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐκ ἔνι Ἑλληνας... πάντες γὰρ ἐν ἑσμὲν ἐν Χριστῷ».

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν Μονῶν παριστάμενοι κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην τελετὴν καὶ δεξίωσιν αἰσθάνονται ἀληθῆ ὑπερηφανίαν καὶ διατρανοῦσι τὴν χαρὰν, ὅτι ὁ τόπος ἡμῶν προτιμήθη διὰ τὴν συνάντησιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Βεβαίως ἡ ἐξαιρετικὴ σῦτι τιμὴ ἀντανακλᾷ πρὸς αὐτὸ τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέντρον, τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ὁ τόπος ἡμῶν ὑπάγεται. Ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις καὶ διατρένωσις τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀπὸ μέρους τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐνδείκνυται, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς πικρᾶς δοκιμασίας τῆς δυσποτησίας αὐτῆς, καὶ ἀποτελεῖ λίαν εὐχάριστον καὶ παρήγορον γεγονός, ὅπερ ἔξει σπουδαίαν τὴν ἐπίδρασιν ἐν τῇ καθόλου ἐξελείξει τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Οἱ Ἄγιορεῖται, στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν καλὸν

ἀγῶνα ἐνταῦθα ἀγωνιζόμενοι. ἀκλόνητοι καὶ ἀμετακίνητοι ἐν τῇ τῶν δογμάτων τῆς πίστεως ὀρθότητι, καὶ αὐστηροὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων τηρηταί, εὐρισκόμεθα, ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἔνθα ζητεῖ ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία, ἔτοιμοι ἀεὶ ἵνα τὰ πάντα θυσιάσωμεν ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτῆς καὶ τοῦ θριάμβου τῆς ὀρθοδοξίας· τὴν καλὴν δὲ ταύτην ὁμολογίαν ποιούμενοι ἐνώπιον τῶν σεβαστῶν μελῶν τῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς παρακαλοῦμεν, ὅπως διαβιβάσητε, Σεβασμιώτατε ἅγιε Πρόεδρε, πρὸς τὸν παναγιώτατον ἡμῶν Πατριάρχην τὸ ἄπειρον σέβας καὶ τὴν ἄκραν ἀφοσίωσιν ἡμῶν, πληροφοροῦντες αὐτὸν περὶ τῶν ἀναλλοιώτων καὶ εὐσεβῶν ἡμῶν πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν αἰσθημάτων «ὅτι τῇ δε κείμεθα τοῖς κείνης ῥήμασι πειθόμενοι».

Πάντας δὲ ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι, ἐκλιπαροῦμεν, ὅπως εὐλογήσητε ἡμᾶς καὶ μεταβιβάσητε τὰ ἀκραιφνῆ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ εὐλαβείας πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς τοσοῦτον ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύετε, καὶ περιβάλλητε δι' ἀγάπης καὶ στοργῆς τὸν ἱερὸν τοῦτον Τόπον, ὅστις μετὰ τοσαύτης εὐλαβείας καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑποδέχεται ὑμᾶς. Τὸ χειμαρῶδες τῶν νέων ἰδεῶν ρεῖμα συμπαρᾶσσυρει δυστυχῶς πᾶν ὅ,τι διὰ τῶν αἰῶνων ἐναπελείφθη ὑπὲρ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν νεωτέρων γενεῶν. Αἱ ὑμέτεραι Σεβασμιότητες πιστεύομεν, ὅτι ἐπέισθισαν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, ὅτι ἐσμὲν ἄξιοι καλλιτέρας τύχης καὶ ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῆς κοινωνίας, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην θὰ διακηρύξωσιν εἰς τὸν λαόν.

Ἐκφράζομεν ἐν τέλει ἀπείρους τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, ἣτις ἐν ἡμῖν θὰ μείνῃ ἀλησιμόνητος καὶ ἀξιοσημείωτος εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἀ π ἄ ν τ η σ ι ς

Τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας Φιλαρέτου, Προέδρου τῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς.

Ἐν πρώτοις ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας διὰ τε τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν προσφώνησιν, εἶτα ὠμίλησε περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι αὕτη καθώρισε τὰ ζητήματα, ἅπερ θὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν μέλλουσαν Προσύνοδον.

Λὲν ἀπεφασίσαμεν, εἶπεν, ἀλλ' ἐμείναμεν σύμφωνοι εἰς τὰ συζητητέα θέματα. Εἶπεν ἔπειτα πολλὰ τὰ καλὰ περὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους ὅτι ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ αὐτὸ ὡς κοιτίδα τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τὴν Κιβωτὸν τῶν ἱερῶν παραδόσεων. Συνεχάρη διὰ τοῦτο τοὺς Ἁγιορείτας, ὅτι διὰ τῶν αἰῶνων ὑπερήσπισαν μετὰ θανάτισμοῦ τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ παρουσίασαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ πολλοὺς θεολόγους καὶ διδασκάλους, οἵτινες ὠφέλησαν μεγάλως τὴν Ἐκκλησίαν. Μετὸ τὴν ἄλωσιν μάλιστα, προσέθηκεν, ὁ Ἄθως ἦτο τὸ κέντρον τὸ πνευματικὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἔνθα μετὰ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγιότητος συνεδέετο πάντοτε καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ δὴ ἡ θεολογία. Ταῦτα τὰ δύο πολλοί, λέγει, πλανώμενοι θεωροῦσιν ἀντίθετα. Λὲν ἔχουσιν ὁμοῦ δίκαιον· διότι ἀκριβῶς οἱ μεγαλύτεροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν μοναχοί. Καὶ τὸ ἅγιον Ὁρος παρήγαγε πολλοὺς θεολόγους, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἔρεπια τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, ἔνθα ἐδίδαξεν ὁ μέγας Εὐγένιος καὶ ὁ

Γζέρτζουλης καὶ ἄλλοι, καὶ ἐσπούδαζον 200 μαθηταὶ-μοναχοί. Ἄλλὰ σήμερον μετὰ λύπης παρατηροῦμεν, εἶπεν, ὅτι οἱ Ἅγιοθεῖται δὲν ἔχουσι μίαν Σχολὴν ἀξίαν λόγου, δὲν ἔχουσι τυπογραφεῖον διὰ τὴν ἐκδόσιν τῶν χειρογράφων, δὲν ἔχουσιν ὀργανωμένην τὴν μουσικὴν, ζωγραφίαν καὶ γλυπτικὴν, δηλαδὴ δὲν παρουσιάζουσι τὴν πρέπουσαν πνευματικὴν κίνησιν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὁ ἅγιος Ἡρακλείας ἐπέμενε πολὺ καὶ παρέστησεν ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην νὰ ἰδρυθῶσι τὰ ἐκπαιδευτικὰ ταῦτα ἰδρύματα τὸ ταχύτερον, ὥστε τὸ ἅγιον Ὄρος νὰ καταστῆ πράγματι τέλειον πνευματικὸν κέντρον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἡμερήσιος τύπος ἔγραψε ταῦτα, ἀπὸ καὶ μόνον περιῆλθον εἰς χεῖράς μου.

Ἡ προσύσκεψις τοῦ ἁγίου Ὄρους.— Ἀφίξις ὄλων τῶν Μητροπολιτῶν.— Δηλώσεις τοῦ ἁγίου Λεοντοπόλεως.

Τὴν μεσημβρίαν κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μας τὸ ἐξ ἁγίου Ὄρους ἀναμενόμενον ἀτμόπλοιον «Γεώργιος Τόγιας», τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον οἱ λοιποὶ Μητροπολίται, ἡμέτεροι καὶ ξένοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστὸν, μετέσχον τῆς προσυσκεψέως τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἐκτὸς τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Θυρίκης κ. Γενναδίου, ὅστις θὰ παραμείνῃ εἰς ἅγιον Ὄρος ἐπὶ 15 ἡμέρας εἰσέτι.

Ὁ ἀφικθεὶς χθὲς τὴν πρωΐαν Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως δεχθεὶς σήμερον συντάκτην μας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μάζεστικ» εὐηρεστήθη νὰ μᾶς ἐκθέσῃ ὡς ἐξῆς τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν Προσύσκεψιν.

Αἱ ἐντυπώσεις του

«Διὰ πρώτην φορὰν ποὺ γίνεται ἡ συνάντησις αὐτὴ ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶχομεν τὴν εὐχάριστον ἐκπληξιν ὅτι εὐρέθημεν ὡς ἀδελφοί. Εἶναι δηλαδὴ τὸ πρῶτον εὐχάριστον γεγονός, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη. Τὸ δεῦτερον γεγονός εἶναι ὅτι ὅλοι συνεφωνήσαμεν εἰς τὸ ὅτι ἡ συνάντησις αὐτὴ ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν διοίκησιν ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὅλοι ηὐχρήθημεν ὅπως αἱ συναντήσεις αὗται συνεχισθοῦν. Ἄλλως τε κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐκυβερνᾶτο ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία. Τὸ τρίτον γεγονός ἐσημειώθη ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν καὶ τὰς ληφθεῖσας ἀποφάσεις. Ἐπεκράτησε μία θαυμασία ὁμόνοια καὶ ἡμποροῦμεν νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὅλαι αἱ ἀποφάσεις ἐλήφθησαν δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας.

Ἐσημειώθη ἐπίσης καὶ μία συντηρητικότης εἰς ὅλας τὰς συσκέψεις καὶ ἀποφάσεις. Ἐχαρακτήριζε δηλαδὴ ὅλας τὰς συσκέψεις καὶ ἀποφάσεις ἡ προσκόλλησις εἰς τὸ αὐστηρῶς ὀρθόδοξον πνεῦμα καὶ ἡ πρό τινος σημειωθείσα τάσις πρὸς μεταρρυθμίσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καλῶς ἢ κακῶς ἐννοούμεναι ἐσταμάτησεν ὀριστικῶς.

Εἴμεθα ἐν γένει εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸ ἔργον μας, νομίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἡ καθόλου Ἐκκλησία—διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἀντιπρόσωποι αὐτῆς—θὰ

μείνη εὐχαριστημένη.

Ταῦτοχρόνως εἴμεθα ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔκαμεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἦτο ὁμολογούμενως ἡ φιλοξενία αὕτη ἡγεμονική. Ἐμείναμεν ἐπίσης ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν διάνοιαν τῆς Ἐπιτροπῆς μας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἣτις εἶναι ὁ Ἅγιος Τραπεζοῦντος.

Εἴμεθα συγχρόνως εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν πολὺ φιλάδελφον συμπεριφορὰν ἀπέναντί μας τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς Βατοπεδίου, οἵτινες ἔθεσαν τὴν Μονὴν καὶ ἑαυτοὺς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν ἀπέναντι ἡμῶν τῆς Κοινότητος τοῦ ἁγ. Ὁρους, ἣτις μᾶς ἐκάλεσεν εἰς τὰς Καρυὰς καὶ μᾶς ἔκαμε λαμπρὰν ὑποδοχὴν ἐκδηλώσασα οὕτω τὴν χαρὰν τῆς διότι ἐτιμήθη τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας μὲ τὰς ἐργασίας τῆς Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς.

Δὲν δυνάμεθα ἐπίσης νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας καὶ πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Ἁγ. Ὁρους κ. Χατζηβασιλείου, ὅστις μᾶς παρηκολούθησε καὶ μᾶς παρέσχε κάθε εὐκολίαν, ἣτις ἐξηγοῦντο ἀπ' αὐτόν».

Οἱ Μητροπολίται Λεοντοπόλεως (Αἰγύπτου) καὶ Ἐπιφανείας (Ἀντιοχείας) ἀναχωροῦν διὰ τὰς θέσεις των τὸ Σάββατον ἢ τὴν Κυριακὴν.

(«Νέα Ἀλήθεια» 25 Ἰουνίου 1930)

Γράμμα εὐχαριστήριον τοῦ οἴκουμ. Πατριάρχου πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἡ Προσύνδος τοῦ ἁγίου Ὁρους. — Ἀνακοινωθὲν διὰ τὰς ἐργασίας τῆς.

Ἡ ἐν ἁγίῳ Ὁρει συνελθοῦσα προκαταρκτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐδημοσίευσεν τὸ ἐξῆς ἀνακοινωθὲν:

«Ἡ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου συγκληθεῖσα προκαταρκτικὴ διορθόδοξος ἐπιτροπὴ ἀπειτέλεσθη ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας, πλὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς ὁποίας ὅλαι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἐξέφρασαν τὴν λύπην των. Συμφώνως πρὸς τὸ πρόσθεν εἰς αὐτὴν ἔργον, τουτέστι τὸν καταρτισμὸν τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης προσυνόδου, ἡ προκαταρκτικὴ διορθόδοξος ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα ἐπὶ 16 ἡμέρας ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδρίαις προέβη εἰς τὴν κατόπιν συζητήσεως ὀνομασίαν καὶ καταγραφὴν τῶν θεμάτων τούτων, ἵνα ὑποβαλλόμενα ταῦτα διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας μελετηθῶν προσηκόντως ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀποτελέσουν τὸ πρόγραμμα τῆς προσυνόδου, τοῦ ὁποίου ἡ δημοσίευσίς γενήσεται ἐν καιρῷ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Αἱ ἐργασίαι τῆς προκαταρκτικῆς διορθοδόξου ἐπιτροπῆς διεξήχθησαν ἐν

πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμοφωνίας τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς εὐοίωνος ἀπαρχῆ στενωτέρας συνεργασίας τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασιν, ἀφορῶσι τὴν ὅλην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐνισχύσεως τῶν ὑπαρχόντων ἤδη δεσμῶν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης».
(«Ἔθνος» 25 Ἰουνίου 1930) .

Γράμμα εὐχαριστήριον τοῦ οἴκου. Πατριάρχου πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἁγίου Ὁρους

Ἀριθ. πρωτ. 1474

Σεβαστοὶ Ἐπιστάται καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ

Περιχαρεῖς λίαν ἐκ τῆς αἰσίας διεξαγωγῆς καὶ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τῆς πρὸ τινος ἐν ὧραις ἀγαθαῖς συνελθούσης ἐν τῷ Ἱερῷ αὐτῷ Τόπῳ Γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσάσης εὐοίωνον ἀπαρχὴν τῆς ἔφετῆς τακτικῆς γενικῆς συναφείας καὶ συνεργασίας τῶν ἀδελφῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπ' ἀγαθῷ κοινῷ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, αἰσθανόμεθα ἐνδόμυχον ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπὶ τῷ αἰσίῳ τούτῳ ἀποτελέσματι ἐκφράσωμεν ἰδιαιτέρως ἐνθέρμους εὐχαριστίας καὶ πρὸς τὸν Ἱερὸν Τόπον διὰ τὴν πρόφρονον συναντήληψιν, ἣν καὶ οὗτος ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ἔργου τῆς σπουδαίας ταύτης γενικῆς ἱερᾶς συναθροίσεως παρέσχε διὰ τε τῶν πρὸς τὰς ἀντιπροσωπείας τῶν Ἐκκλησιῶν φιλοφρόνων περιποιήσεων καὶ διευκολύνσεων.

Βαθεῖαν ἀπονέομεν εὐχαριστίαν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς ἐκφράζομεν ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν ἀγαπητὴν ὁσιότητα ὑμῶν διὰ τὴν πολύτιμον συναντήληψιν ἡμῶν, περὶ ἧς ἰδιαιτέρως εὐφημος καὶ εὐγνώμων γίνεται μναία ἐν ταῖς πρὸς ὑμᾶς ἐκθέσεσιν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμεν δι' ὑμῶν καὶ πᾶσι τοῖς αὐτόθι ἱεροῖς σκηνώμασι διὰ τὰς πρὸς τὰ μέλη τῶν Ἱερῶν Ἀντιπροσωποῦν κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτῶν ἐπιδαψιλευθείσας περιποιήσεις.

Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῆ πάντοτε τὸν ἱερὸν Τόπον, ὅπως σὺν τῇ ὁσίᾳ τῶν ἰδίων φροντίδων διεξαγωγῇ ὁσίως καὶ ἐπαινετῶς συντρέξῃ πάντοτε καὶ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἀγαθοῦ.

Ἡ χάρις αὐτοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ἀγαπητῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

α.π.λ'. Ἰουλίου λα'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος πρὸν Θεὸν εὐχέτης
Πατριάρχης Φώτιος

Ἐξ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς, μόνος ὁ μητροπολίτης Ἀχρίδος κ. Νικόλαος μᾶς εὐχαρίστησεν ὡς ἑξῆς:

Πρὸς

Τὸν Πρωτοεπιστάτην τοῦ ἁγίου Ὁρους ὀσιώτατον πατέρα Εὐλόγιον Λαυριώτην

Ὀσιώτατε πάτερ Εὐλόγιε, χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Μεγάλην χάριν μοι ἔκάμετε μετὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, πὺ εἶχετε τὴν καλῶσύνην νὰ μοι στείλητε τὴν μεγάλην φωτογραφίαν τῶν Ὁρθοδόξων ἱερχιερέων μὲ τὰ μέλη τῆς ἱ. Κοινότητος καὶ πολλοὺς ἄλλους ἁγιορείτας. Αὕτη θὰ μοι εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἀνάμνησις διὰ τὸ ἅγιον Ὁρος, ὅπερ ἐκ καρδίας ἠγάπησα, ἀφ' ἧς ἡμέρας μὲ ἠξίωσεν ὁ Κύριος νὰ πατήσω πρώτην φορὰν μὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς μου εἰς αὐτὸ πόδας. Ἡ φωτογραφία αὕτη θὰ μοι ὑπενθυμίξη τὴν μεγαλοπρεπεστάτην ἐκείνην τελετὴν εἰς τὸν τῆς θεομήτορος ναὸν τοῦ Πρωτάτου, ἣν ὑμεῖς πρὸς ὑποδοχὴν εἰς τὰ μέλη τῆς Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς ἔκάμετε. Θὰ ὑπενθυμίξη εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν προσφώνησιν ὑμῶν, ἣτις προὔξενησε δάκρυα εἰς τοὺς παρόντας. Καὶ ἀκομηθὰ μοι ὑπενθυμίξη τὴν βυζαντινὴν ψαλμοδίαν, ἣν ἠκούσαμεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ ἣτις ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν πάντων τὴν χριστιανικὴν ἱστορίαν πορελθόντων αἰώνων, καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ συνέδεσεν ἡμᾶς μετὰ τῆς χαρᾶς ἐκείνων τῶν γεγονότων ὡσεὶ ἦσαν παρόντα. Διὰ τοῦτο πολὺ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν σταλεῖσαν φωτογραφίαν. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἔλαβον καὶ τὸ βιβλίον σας «Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἀθῶ». Ἡ ἀγάπη σας πρὸς τὸ ἅγιον Ὁρος, ἐκεῖ ἐνώπιον προσώπου, τοῦ γνωστοῦ διπλωμάτου τῆς Ἑλλάδος λίαν ἐπιτυχῶς εἶναι ἐκδηλωμένη. Καὶ ἀπήντησεν, ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦ ἁγίου Ὁρους θὰ γείνη παράδειγμα εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν ἔθνῶν. Τοῦτο βεβαίως θὰ ἦτο δυνατόν μόνον, ἐὰν καὶ ἡ Κοινωνία τῶν ἔθνῶν ἦτο φωτισμένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὡς οἱ ἁγιορεῖται πνεύματος, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὸ βιβλίον. Τὸ ἅγιον Ὁρος εἶναι μεγάλη βοήθεια εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ εὐχαὶ τῶν ἁγιορειτῶν βοηθοῦσιν ἀοράτως πᾶσιν ἡμῖν ὀλοφάνερα. Ὅθεν καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, διατελεῖτε ἀδιαλείπτως προσευχόμενοι. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας.

10/23 Σεπτεμβρίου 1930

† Ὁ Μητροπολίτης Ἀχρίδος Νικόλαος

Κατὰ πιστὴν ἐκ τοῦ Σερβικοῦ μετάφρασιν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς μονῆς Χελανταρίου προηγουμένου κ. Ὁνουφρίου

Διὰ τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποδοχῆς δημοσιεύω δύο ἐκθέσεις, ἅς ἀπέστειλα τότε πρὸς τὴν μετάνοιαν μου, τὴν μεγίστην Λαύραν.

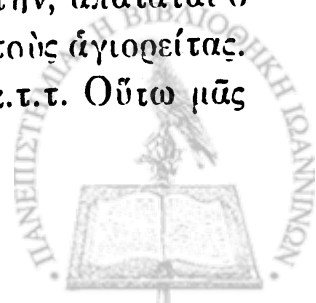
Ἐν Καρραῖς τῇ 8 Ἰουνίου 1930

Τοῖς ἁγίοις ἐπιτρόποις καὶ λοιποῖς προϋσταμένοις ἀγαπητοῖς ἐν Χρι-

στῶ ἀδελφοῖς.

Ἀπειρώς εὐχαριστῶ ἐπὶ συγχαρητηρίοις καὶ εὐχαῖς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος, καὶ θέλω καταβάλλει πᾶσιν προσπάθειαν ὅπως φανῶ ἀντάξιός τῶν προσδοκιῶν. Καθεκάστην λαμβάνω τοιαῦτα συγχαρητήρια ἀπὸ προϋσταμένων τῶν διαφόρων Μονῶν, καὶ ὅταν τηλικαύταις περιφρουροῦμαι εὐχαῖς, πλευσοῦμαι, Θεοῦ συμπλέοντος, πλησίστιος τὸν πλοῦν τοῦ ἐπιστασιακοῦ ἔτους. Ἐπὶ τοῦ σπουδαιότερου ζητήματος τῆς Συνόδου τῶν ἐν Βατοπεδίῳ ἀρχιερέων, δι' ὃ καὶ ἐπεφορτίσθην τὴν διακονίαν ταύτην ἐξαιρετικῶς, θέλω τηρήσει ὑμᾶς ἐνημέρους. Ἴνα μάλιστα ἔλθωμεν εἰς ἐπικοινωνίαν μόνις ἀνελάβομεν τὴν ἀρχὴν ἀπεστείλαμεν τὴν εἰρηνικὴν ἡμῶν ἐπιστολὴν (εἰσέτι δὲν ἐλάβομεν ἀπάντησιν). Εἶτα ἐζήτησα καὶ ἐπικοινωνήσαμεν τηλεφωνικῶς τὴν ἐπομένην μὲ ἐκάλεσαν εἰς τὸ Βατοπεδινὸν Κονάκιον. Ἦτο ὁ πρόεδρος τῆς Συνόδου ἅγιος Ἡρακλείας, ὁ Θεσσαλονίκης (ὅστις μὲ συνεχάρη καὶ δι' ἐπιστολῆς) καὶ ὁ Τραπεζοῦντος, ὅστις καὶ ἔκαμνε τὸν διαγγελέα. Ἀφοῦ ἀλληλοεχαιρετίσθημεν καὶ συνεχάρημεν, ἐπέστησα τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρατυπίας τὸ νὰ μεταβῶσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Βατοπαίδιον. Ὅθεν ἀκολούθως ἀπεφασίσθη ὅπως ἐν σώματι, ὅλη ἡ Σύνοδος κατὰ τὴν ἀναχώρησιν διέλθῃ ἐντεῦθεν, καὶ ἐτοιμάζομεν μεγαλοπρεπῆ ὑποδοχὴν. Πιστεύω, ὅτι θὰ συνεδριάσωμεν μετὰ τῆς Συνόδου καὶ θὰ ἀνταλλάξωμεν πολλὰς γνώμας. Πρὸ ἡμερῶν διήλθον ἐντεῦθεν ἀπερχόμενοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ὅτε ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος καὶ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ ἐπίσκοπος. Ὑπεδεξάμεθα αὐτοὺς προσηκόντως ἐν τῷ Πρωτάτῳ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐφόρει ἐπανωκαμήλαυχον λευκὸν ἐκ μετάξης κατερχόμενον μέχρι τῶν ποδῶν μετὰ σταυροῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς προσκεκολλημένου, χρυσοῦ καὶ διαλίθου, ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐγένοντο αἱ δέουσαι προσφωνήσεις. Εἶναι ἐκ τῶν ἄγαν συντηρητικῶν καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός καὶ τὴν δραστηριότητα, μεταβαίνει εἰς Βαρσοβίαν, ἔνθα θὰ προστῆ Συνόδου 120 ἐπισκόπων, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀγγλικανικὴν Σύνοδον τοῦ Λονδίνου, ἢ Λάμπεθ (εἶναι τὸ ἀρχαῖον ἀρχιεπ. ἀνάκτορον), ὡς συνήθως λέγεται. Εἶναι στόχος τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν ταῖς ὑπερβορείαις γόραις, μικρὸς τὸ δέμας, καὶ ἀσκητικὴ μορφὴ, ἀλλὰ μέγας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σθένος ἀδαμάντινος. Ἄλλον ἀρχιερέα ἐγνωρίσαμεν τὸν πρὸ 3 ἡμερῶν διελθόντα ἐντεῦθεν ἀντιπρόσωπον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Ἐρμουπόλεως (Αἰγύπτου) Νικόλαον (τέως Νουβίας, ὑποψήφιον διὰ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας) μεγαλοπρεπῆς, ὠραῖος, ταπεινὸς καὶ μελεΐγιος, ὡμίλησεν ἐν τῷ Πρωτάτῳ ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τῶν ἀγιορειτῶν. Συνεφάγομεν ἐν τῇ Κοινότητι, ὡμίλησαμεν ἐν ἐκτάσει. Κατεδίδαξε παρηγοσίαν τοῖς Βατοπεδινούσις διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ Ἡμερολογίου. (ἦτο παρὼν καὶ ὁ Βατοπεδινός). Ἐπειδὴ, μᾶς εἶπε, μεταβαίνω εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ συνέδρια μὲ θεωροῦσι νεωτεριστὴν, ἀπατᾶται ὁ κόσμος, εἶμαι συντηρητικὸς καὶ συμφωνῶ κατὰ πάντα μὲ τοὺς ἀγιορείτας. Εἶναι ἀδύνατος ἡ μετὰ τῆς ἀγγλ. Ἐκκλησίας ἔνωσις, κ.τ.τ. Οὕτω μᾶς

ὠμίλησε καὶ ἐμείναμεν πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐνθουσιασμένοι, ἐζήτησε καὶ τοῦ ἐστείλαμεν σήμερον καὶ διαμονητήριον, ὅπερ σημαίνει ὅτι θὰ ἐπισκεφθῆ Μονὰς τινὰς. Κατάγεται ἐξ Ἰωαννίνων. Τὴν Τρίτην θὰ περάσῃ ὁ ἅγιος Θεατείρων ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων μελῶν τῆς Συνόδου μεταβαίνων εἰς τὸ Λάμπεθ. Σήμερον ἦλθεν ὁ τέως συνάδελφος Γέρων Παΐσιος Βατοπεδινός, καὶ μᾶς εἶπε πολλὰ πράγματα καὶ ἐξ ἄλλων δὲ πληροφοριῶν ἐκτίθεται περὶ τῆς Συνόδου τὰ ἐξῆς. Ἐν πρώτοις ἡ παρουσία αὐτῶν τῶν ἀρχιερέων ἐν τῇ Μονῇ, καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἐν γένει μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πλουτεῖ εἰς ἄνδρας ἐναρέτους καὶ θεοσόφους. Ζῶσιν ὡς μοναχοὶ κατὰ πάντα ὥρισαν τὸ ἐδεσματολόγιον εἰς δύο εἶδη φαγητῶν, τὸ πρωτὶ κρέας, τὸ ἐσπέρας ἰχθύας, φιλάττουσιν ἀκριβῶς τὰς νηστείας τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς, ἀφ' οἴου ἤρχισεν ἡ Τεσσαρακοστὴ νηστεύουσιν, ὅπως καὶ ἡμεῖς. Καὶ ἔχουσι πάντοτε εἰς τὴν Τράπεζαν τρεῖς ἐκ τῶν Βατοπεδινῶν προϊσταμένων. Τρώγουσι πρόγευμα, τὸ γεῦμα εἰς τὰς 7, εἰς τὰς 9 ἀναγινώσκουσι τὸν Ἑσπερινόν, καὶ εἰς τὰς 3 τὸ δεῖπνον· εἰς τὸν Ὅρθρον (εἰς τὰς 8) ἐγείρονται ὅλοι. Ἐζήτησαν καὶ παρεχωρήθη αὐτοῖς ἡ ἁγία Ζώνη, ἐν τῇ ἀναγινώσκουσι καὶ ψάλλουσι μόνοι τὰς ἀκολουθίας. Λειτουργοῦσιν ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ 2 εἰς τὸ καθολικὸν τὰς Κυριακάς, ὁ δὲ Ἀρχίδιος Νικόλαος (ἢ ὁ ἄλλος Σέρβος μητροπολίτης) λειτουργεῖ καθεκάστην ἀνεξαιρέτως ἡμέραν ἐν τοῖς παρεκκλησίαις μεθ' ἑνὸς ἱερέως καὶ διακόνου. Τὸ ἐσπέρας ἐξέρχονται εἰς περίπατον μακρυνόν. Τὰ περὶ αὐστηρᾶς φρουρᾶς εἶναι μᾶλλον διαδόσεις. Βεβαίως εἰς τὴν θύραν εὐρίσκονται ὁ φρουρὸς καὶ εἰς τὸ Συνοδικὸν ὁ εἰσηγητὴς, σύνηθη, ὅπου ὑπάγουσιν ἐπισημότητες. Αἱ συζητήσεις ἤρχισαν μετὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Πεντηκοστῆς ἐν τῷ μεγάλῳ Συνοδικῷ τῆς Μονῆς. Ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς, ἣν πάντες σχεδὸν γνωρίζουσι, γίνεται γρηῃσι καὶ τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς. Ἐκεῖνο ὅπερ εὐχαρίστως μὲ διεβεβαίωσεν ὁ ἅγιος Τραπεζοῦντος, εἶναι ὅτι ἐπεκράτησεν εἰς ὅλα τὰ ζητήματα τελεία συμφωνία καὶ ὁμογνωμία ἐπὶ ὅλων τῶν σημείων. Πρωτοφανὲς φαινόμενον, νὰ ἄγωνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος πᾶσαι οἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι! Πολὺ εἰς τοῦτο συνετέλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου, ὃν πάντες χαρακτηρίζουσιν ὡς ἅγιον καὶ μέγαν Πατριάρχην. Τώρα θὰ μὲ ἐρωτήσητε τί ἀπεφάσισαν; Σᾶς ἀπαντῶ, οὐδέν! Μόνον τὸ πρόγραμμα κατήρτισαν τῆς Προσυνόδου καὶ ἔμειναν πάντες σύμφωνοι ἐπὶ τῶν συζητηθησομένων θεμάτων· σήμερον π. γ. εἶχον περὶ διαζυγίου. Δηλ. ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ, εἶναι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ Προσύνδος, ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἢ ἐθνοσυνέλευσις. Βλέπετε ἀπὸ πόσα στάδια καὶ συνέδρια θὰ διέλθῃ μία συζήτησις μέχρις οὗ ἀποκρυσταλλωθῆ εἰς ἀπόφασιν; Φαίνεται ἐπικρατεῖ πνεῦμα ἄγαν συντηρητικόν, καὶ τὰ πάτρια ἀνάγονται εἰς περιωπὴν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνόδου ἅγιος Ἡρακλείας φανερῶς διακηρύττει, ὅτι οὐδεμίαν ἐπαρῆν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρὸς τὴν ἀγγλ. Ἐκκλησίαν. Ἡ ἔνωσις εἶναι ἰδέα χιμαιρική. Τὰ λοιπὰ ἐν τῇ ἐπομένῃ, διότι ἡ ὥρα εἶναι 4 τῆς νυκτὸς καὶ εἰσέτι δὲν ἐδειπνήσῃ καὶ

αὔριον Σάββατον ἔχομεν λειτουργίαν. Νὰ μᾶς στείλετε ὀλίγα μούσμουλα.
Μετ' ἔγκαρδίου ἀδελφικῆς ἀγάπης
Γέρον Εὐλόγιος Λαυριώτης

Υ. Γ. Διὰ ἐπιγραφὴν ἐν τῷ Μετοχίῳ τῆς Θεσσαλονίκης ἐσκέφθην, ἵνα κρατῶμεν αἰεὶ τὴν παράδοσιν, νὰ συντάξω ἐν ἡρωελεγεῖον, ἐξ ἐκείνων ἀπερ θαυμάζομεν εἰς τὰς οἰκοδομὰς τῶν προκατόχων ἡμῶν. Ἐὰν τὸ ἐγκρίνητε τὸ στέλλετε.
Ὁ ἴδιος

Ἐν Καρεαῖς τῇ 15 Ἰουνίου 1930

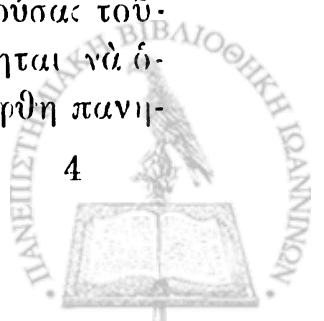
Τὴν ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι. Βεβαιῶν προηγουμένην μου περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων συνεχίζω ἤδη καὶ τελειώνω.

Τὴν παρελθούσαν Δευτέραν ἔληξαν αἱ ἐργασίαι καὶ ὑπεγράφησαν τὸ ἐσπέρας τὰ πρακτικὰ ἐν τῷ Συνοδικῷ τῆς μονῆς Βατοπεδίου, μεθ' ὃ περὶ λύχνων ἀφὰς κατήλθον ἅπαντες εἰς τὸν ναόν, ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὸν νάρθηκα ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ διακόνων ἐνδεδυμένων. Ἡ ἐπιτυχία ἡμῶν τοῦ νὰ ἀνέλθωσιν ἅπαντες οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὰς Καρεὰς ἀποδοτέα εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ παραδελφοῦ μας Ἁγίου Τραπεζοῦντος, μεθ' οὗ ἦλθομεν ἐπανειλημμένως εἰς τηλεφωνικὴν συνεννόησιν. Διότι κατ' ἀρχὰς εἶχον σκοπὸν νὰ διαλυθῶσιν ἐκ τοῦ Βατοπεδίου. Τὴν Κυριακὴν ἐσπέρας εἰδοποιήθην, ὅτι ἀπεφασίσθη ἅπαντες μηδενὸς ἔξαιρουμένου νὰ ἀνέλθωσιν, ἤτοι 15 ἀρχιερεῖς καὶ εἰς διάνομος, ἀμέσως παρηγγείλαμεν εἰς διάφορα μέρη ἰχθύας. Τὴν ἐπομένην ἡ ἱερὰ Κοινότης ἀπεφάσισε νὰ γένηται ἐπίσημος ὑποδοχὴ καὶ τράπεζα εἰς τὸ σχολεῖον, παρακαθημένων ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τῶν κοσμικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, συνέπεσεν ἡ ἀφίξις τῶν ἀρχιερέων μετὰ τῆς ἐορτῆς καὶ πανηγύρεως τοῦ Ἄξιον ἐστίν.

Ἡ ἐκφώνησις συντόμου λόγου ἀνετέθη εἰς τὸν πρωτεπιστάτην Λαυριώτην. Συντόμου, διότι ὁ ἅγιος Πρόεδρος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν 82 ἐτῶν καὶ τῆς ἀσθενείας, κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιορίας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ σταθῇ πολὺ. Ἡ ἀγορὰ καὶ πάντα τὰ ἀντιπροσωπεῖα καὶ κελλία ἐσημαιοστολίσθησαν, αἱ ὁδοὶ ἐδαφνοστολίσθησαν καὶ ἐν γένει αἱ Καρεαὶ παρουσίαζον ὅψιν ἐκτάκτως πανηγυρικὴν. Πάντες μετ' ἀνυπομονησίας ἀνέμενον τὴν παρουσίαν τῶν ἐπισήμων. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς εὐλάβεια ἠϋξάνετο ἐπὶ πλέον διαδοθέντος ἀστραπιαίως, ὅτι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ἐπεκράτησαν οἱ συντηρητικοί! Τὴν Τρίτην ἤκουσαν τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὸ Βατοπέδιον, καὶ μετὰ τὸ κέρασμα ἐκίνησαν ἐν ὄλῳ 30 ἐπίσημοι καὶ οἱ συνοδοὶ αὐτῶν ἔφθασαν εἰς Καρεὰς εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα, ἐνῶ καὶ ἡμεῖς εἶχομεν κερασθῆ. Ὁ κόσμος εἶχε κατακλύσει τὰς ὁδοὺς. Ἡ μὲν Ἱ. Κοινότης ἀνέμενε κάτωθεν τοῦ κωδωνοστασίου, ὅπου καὶ οἱ ἱερεῖς μετὰ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα, καὶ δύο διάκονοι μετὰ κιβώτια θυμιάζοντες.

Ἡ ἐπίστασία ἀνέμενεν ἔμπροσθεν τοῦ σχολείου, διότι οἱ ἐπίσημοι θὰ διήρχοντο ἀπὸ τοῦ Διοικητηρίου, ἵνα φορέσωσι τὰ ἐπανωκαμήλαυχα καὶ τὰ ἐγκόλπια. Ἡ συγκίνησις μας ἦτο ἀπερίγραπτος, ὅταν ἀντικρύσαμεν τὰς σεπτὰς μορφὰς 15 διαπρεπῶν ἀρχιερέων, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἵτινες διέσχίζον ἐν πάσῃ σεμνότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ τὴν ὁδὸν Διοικητηρίου, ὧν ἠγεῖτο ὁ πρῦτανος τῶν καθ' ἡμᾶς θεολόγων, ἡ ἐπιβλητικὴ μορφή τοῦ προέδρου ἀγίου Ἡρακλείας. Ἀλληλοησπάσθημεν, οἱ περισσότεροι τούτων μοὶ ἦσαν γνωστοὶ καὶ φίλοι καὶ ἄλλοι συμφοιτηταί, ὁ ἅγιος Τραπεζοῦντος καὶ ὁ Κερκύρας ἐπετοῦσαν ἀπὸ τὴν χαρὰν, διότι ὑπεδέχετο Λαυριώτης Πρωτεπιστάτης. Στιγμαὶ συγκινητικά! Ὁ σεβαστὸς Πρόεδρος προπορευόμενος καὶ συγκρατούμενος ἔνθεν μὲν ὑπὸ τοῦ Πρωτεπιστάτου καὶ ἐτέρωθεν ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου διοικητοῦ κ. Ζ. Χατζηβασιλείου, ἠυλόγει διαρκῶς τὰ πλήθη, ἐνῶ ἠκολούθει ὁ σεπτὸς τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων χορὸς. Αἱ Καρεαὶ οὐδέποτε εἶδον τοιοῦτον θέαμα, οὐ τὸ μεγαλεῖον ἠῤῥξανε καὶ ἡ λαμπρὰ ἡμέρα. Ἀμα ἐφθάσαμεν πρὸ τοῦ Πρωτάτου, ὁ Πρωτεπιστάτης παρουσίασε τοὺς ἀγίους ἀντιπροσώπους καὶ ὁ Τυπικάρχης ἐφόρεσε τὸν ἅγιον Ἡρακλείας μεγαλοπρεπῆ μανδύαν, καὶ ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ ψαλμωδία: εἰσηγάγομεν τοὺς ἀγίους ἀρχιερεῖς ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἐτακτοποιήθησαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οἱ ἀρχιερεῖς. Ὁ δὲ ἅγιος Ἡρακλείας ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὁ πρωτεπιστάτης πλησίον αὐτοῦ. Μετὰ τὰ τροπάρια καὶ τὰς δεήσεις ἤρχισεν ἡ δοξολογία ὑπὸ τὸν Συνέσιον Σταυρονικητινόν, ὃν ἐξεπίτηδες εἶχομεν καλέσει καὶ ὅστις ἔψαλλε καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν, εἶχομεν δὲ συγκεντρώσει καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ψάλτας τῶν Καρεῶν, ὥστε οἱ δύο χοροὶ ἦσαν πλήρεις. Οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς μετὰ συγκινήσεως παρηκολούθουν τὴν δοξολογίαν. Λέν περιγράφεται! ὁ ναὸς ἐπληροῦτο ὀγγελικῆς μελωδίας, ἤχου φωνῆς ἑορταζόντων! Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ Πρωτεπιστάτης κρατῶν τὴν ράβδον ἔστη ἐν τῇ μέσῳ πρὸ τοῦ ἀγίου προέδρου, ἵνα προσφωνήσῃ καὶ χαιρετίσῃ τοὺς ἐπισήμους. Οὐδέποτε ἠσθάνθη βραυτέραν τὴν εὐθύνην τῶν λόγων μου! ἐκάστη λέξις καὶ φράσις ἔπρεπε νὰ ζυγισθῇ μετ' ἀκριβείας. Ὁμιλεῖ σύμπαν τὸ ἀγιόνυμον Ὅρος πρὸς τοὺς ἐπιλέκτους ἀντιπροσώπους τῶν 4 Πατριαρχείων καὶ λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πρώτην φωνὴν μετὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδον ἀκούεται ἡ φωνὴ τῶν ἀγιορειτῶν ἐπισήμους. Κατὰ τὰς τηλεφ. συνεννοήσεις ὁ ἅγιος Τραπεζοῦντος μὲ εἶχεν εἶπει νὰ μὴ θίξω κανὲν ἐκ τῶν φλεγόντων ζητημάτων (δι' εὐνοήτους λόγους). Ἡ σύναξις ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν συζήτησιν ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει εἰς τὸν λόγον νὰ φανῶμεν, ὅτι ἀγνοοῦμεν τελείως τὸν σκοπόν, δι' ὃν συνῆλθον ἐν Βατοπαιδίῳ, ἀφοῦ οὐδὲν ἠθέλησαν ν' ἀνακοινώσωσι πρὸς ἡμᾶς. Λιὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν σύναξιν τινες (ὁ προκάτοχός μου) πρότεινε εἰς τοὺς διαδρόμους νὰ γραφῇ ὁ λόγος καὶ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Σύναξιν!! Ἀκούσας τοῦτοῦτο εἶπον «τοῦτο γίνεται, Ἄγιοι Λιονουσίου, μόνον ὅταν πρόκηται νὰ ὀμιλήσῃ ἡ Πανοσιολογιότης Σα». Καὶ ἡ πρότασις ἐκείνη ἀπερρίφθη πανη-

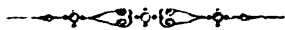

γυρικῶς. Λοιπὸν τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐδέποτε εἶχον εὐρεθῆ εἰς τόσῳ δύσκολον θέσιν. Προκειμένου νὰ ὀμιλήσω καὶ νὰ εὐχαριστήσω μὲν τοὺς ἀρχιερεῖς, νὰ εὐχαριστήσω τὴν Ἱ. Κοινότητα καὶ ὅλον τὸ ἀκροτήριο, ἀλλὰ συγχρόνως κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην καὶ ἱστορικὴν στιγμὴν, νὰ δηλώσω καὶ τὸ φρόνημα τῶν Ἀγιορειτῶν ἦτοι τὴν ἐμμονὴν αὐτῶν εἰς τὰ πάτρια καὶ τὴν ἀποτροπὴν αὐτῶν κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ καὶ καινοτομίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὡς Ἀγιορεῖτης ἐσκέφθην, ὅτι τοῦτο ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ σπουδαιότερον σημεῖον τοῦ λόγου μου καίτοι, ὡς γνωρίζομεν, ἡ Ἐκκλησία δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ συμβουλᾶς παρὰ τῶν μοναχῶν. Ὅλα δὲ ταῦτα ἔπρεπε νὰ λεχθῶσιν, οὕτως ὥστε οὔτε νὰ μὴ προσκρούσω εἰς τὴν φιλοτομίαν τῶν ἀρχιερέων, οὔτε δὲ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Συνάξεως. Κατὰ πόσον ἐπέτυχον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, ἔδειξεν ἡ ἀπάντησις τοῦ ἁγίου προέδρου, ὅστις ἐνῶ ὡς ἐξηγητημένος δὲν εἶχε σκοπὸν, εἰμὴ δύο λέξεις νὰ εἴπῃ, παρεσύρθη ἐκ τῶν... λόγων μου. ὡς ἔλεγεν ἔπειτα ὁ ἅγιος Θεσσαλονίκης, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τελειώσῃ. Εἰς μίαν στιγμὴν μάλιστα τοῦ λόγου μου, γυρίζει καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Καὶ τί νὰ εἴπω ἐγὼ εἰς ὅλα ταῦτα...! ἔδειξαν τὰ θερμὰ τῶν ἀρχιερέων συγχαρητήρια, ἔδειξαν, ἂν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ εἴπω, τὰ δάκρυα αὐτῶν, ὡς μοὶ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Κερκύρας, ἔδειξε καὶ ἡ στάσις τοῦ ἁγίου Διονυσίου ὅστις ἦλθε καὶ παρησιάζετο μὲ συνεχάρη, διότι ὠμίλησα ὡς ἀγιορεῖτης! (φαινεταὶ τινὲς δὲν μὲ θεωροῦν τιν ἀγιορεῖτην), καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐπρότεινε νὰ δακτυλογραφηθῆ ὁ λόγος καὶ νὰ τὸν στείλουν ὅλοι εἰς τὰς μονὰς. Ἐν ἀντίγραφον στέλλω καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ πιστεύω νὰ εἶναι ἐπιεικὴς δι' ἐμὲ ἡ κοίσις Σας, ὅστις πᾶν ὅ,τι πράττω ὡς ἐπὶ πτερυγῶν στηρίζομαι εἰς τὰς εὐχὰς Σας. Μετὰ ταῦτα, προσεκύνησαν τὴν Παναγίαν ὅλοι οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς ἀσκεπεῖς (ὅπερ ἔπραξαν καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν). Μετὰ ταῦτα ἐλάβομεν τὰ ἀναψυκτικὰ καὶ ἐπεσκεψάμεθα τὸν Διοικητὴν. Εἰς τὴν ἐπίσημον Τράπεζαν ἐκαθήσαμεν 50 ἄτομα, ὁ ἅγιος Πρόεδρος εἶχε δεξιὰ τὸν Πρωτεπιστάτην καὶ ἀριστερὰ τὸν κ. Διοικητὴν, φαγητὰ πλούσια (ἔξεῖδη καὶ γλύκισμα 40ανὸν μπακλαβάν, θαυμασίον), Εἰς τὸ τέλος ἔφαλλεν ὠραίους καὶ λιφωνικούς εἰρημούς ὁ Συνέσιος, καὶ ὁ ἅγιος Διονυσίου τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορὸς (ἐπιτυχία!) Τὸ ἑσπέρας προσεκλήθημεν εἰς τὸ Σεράγιον, ἐνθα ὅλοι οἱ μοναχοὶ ὑπεδέξαντο τοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς παρεταγμένοι πρὸ τῆς εἰσόδου μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων, μὲ μανδύαν κ.τ.λ., εἰς τὸν ναὸν ὠμίλησεν ὁ ἅγιος Πρόεδρος διερχομηνεύοντος τοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐπισυνάπτω τὸν λόγον μου καὶ κατὰ σύντομον περίληψιν τὴν ἀπάντησιν ὧδε: (βλέπε ἐπισυννημμένον φύλλον). Τὸ ἑσπέρας πάλιν τράπεζα, μεθ' ἣν ἀπεσύρθησαν δι' ἀνάπαυσιν εἰς τὰ Κονάκια. Τὴν ἐπομένην προυπέμψαμεν τοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς, οἵτινες κατῆλθον καὶ ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς εἰς τοῦ Ξηροποτάμου, ἐνθεν προσεκλήθημεν ὑπὸ τοῦ Βαρλαάμ, καὶ διὰ βενζινοπλοίου ἔφθασαν τὸ ἑσπέρας εἰς τοῦ Γρηγορίου, ὅπου ἔγειναν θυσιά τὰ πάντα καὶ τὸ μεσονύκτιον μετεφέρθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἴσως δὲν θὰ ἔχη σπου-

δαιότερον γεγονός νὰ γράψη ἡ ἱστορία διὰ τὸν τόπον μας. Νὰ ἐβλέπετε εἰς τὰς εὐσείας αἰθούσας τοῦ Σχολείου Ἀρχιερεῖς ἐκ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν συνδιαλεγομένους εἰς διαφόρους γλώσσας! Ὅλους δὲ κατενθουσιασμένους, καὶ ὁμολογοῦντας, ὅτι αὐτὸ εἶναι τέλειον καλογερικὸν κράτος ἦτο καταφανὴς ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος! τοῦτο ἴσχυσε καὶ ἡ χάρις τῆς Θεοτόκου, ὥστε ἐν ταῖς ἀποφάσεσι νὰ ὑπερισχύσουν οἱ συντηρητικοὶ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Ὁ ἅγιος Πτολεμαῖδος μοι εἶπεν ἐμπιστευτικῶς ὅτι ἐκερδίσαμεν τὸ ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ ὅτι τοὺς Σέρβους θελήσαντας νὰ εἰσαγάγῃσι ζήτημα ἀγιορειτικὸν κατετρόπωσαν οἱ ἡμέτεροι. Τέλος ἀνεγνωρίσθη ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ οἴκ. Πατριαρχείου, καὶ πάντες ἠκολούθησαν τῇ συντηρητικότητι αὐτοῦ. Διεκρίθησαν ὁ πρόεδρος διὰ τὴν ἐπιβολὴν, ὁ Τραπεζοῦντος διὰ τὴν σύνεσιν καὶ διπλωματίαν καὶ οἱ Θυατείρων καὶ Κερκύρας διὰ εὐφυΐαν καὶ δραστηριότητα. Ἡ ὀρθοδοξία ἔτι ἅπαξ ἐθριάμβευσεν.

Ὁ Πρωτεπιστάτης Εὐλόγιος Λαυριώτης.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

ΤΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΕΝ ΤΗ ΣΥΝΟΔΩ
ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙ ΤΑΠΗΤΟΣ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ὡς προοίμιον τῆς παρούσης πραγματείας τίθεμεν περικοπὴν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ σοφοῦ μητροπολίτου Καισαρείας Εὐσταθίου Κλεοβούλου πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ζητήσαντα τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τῆς συγκλήσεως Συνόδου τῷ 1872 πρὸς ἀποκήρυξιν τῶν Βουλγάρων.

«...Τηλικούτον φέρε βλάβος ἢ κατάργησις τῶν κανόνων ἐκείνων, δι' ὧν θεσπίζεται ἅπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ συνέχεσθαι εἰς ταυτὸ πάντα τοὺς ἐπισκόπους τῆς περιφερείας ἢ τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ διευθετήσει καὶ καταστάσει τῶν κοινῶν καὶ δυσχερεστάτων ζητημάτων! Οἱ γὰρ δώδεκα μόνοι, οἱ περὶ τὸν Πατριάρχην (λέγω δὲ γνώμην ἐμὴν) οὐκ εἰσὶν ἔν γε τοῖς γενικοῖς καὶ καθόλου οἱ κατὰ τοὺς κανόνας πάντες, οὐδέποτε, πλὴν εἰ μὴ ἐξ ἐντολῆς ρητῆς ἢ ἐγγράφου τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καθὼς δηλοῖ τὸ σαφὲς τῶν κανόνων γράμμα καὶ πνεῦμα, οὐ οὐκ ἂν ὀλιγορήσωμεν ἐπαγγελλόμενοι εὐσεβεῖν κατὰ τοὺς πατέρας, αἱ δ' ἐκ πλειόνων ἔστιν ὅτε συνερχόμενοι καὶ διὰ τοῦτο μεγάλοι ἐπιλεγόμενοι κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὴν ἐν τοῖς κάτω χρόνοις καθορισθεῖσαν καὶ τὰ πολλὰ δωδεκαμελῆ εὐδημον Σύνοδον, αὗται οὐκ εἰσὶν οὔτε οἰκουμ. οὔτε τοπικαί, οὔτε μὴν αἱ κατὰ τοὺς κανόνας ἐνιαύσιαι καὶ γενικαί ἐφ' ὅσον οὔτε προσκαλεῖται οὔτε προερωτᾶται. . οὔτε γνώμην δίδωσιν αὐτοπροσώπως ἢ κατ' ἐντολήν πᾶν πατριαρχεῖον καὶ πᾶσα μητρόπολις καὶ ἐπισκοπή. Εἴρηται δέ μοι καὶ ἄλλοτε προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπιφοιτᾷ οὐκ ὄντως ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους καὶ ὕστερον πατριαρχαῖς καὶ ἀρχιερεῦσιν, ἀλλ' ὄλω τῷ σώματι συνεδρεῦοντι καὶ συσχεπτομένω καὶ συναποφαινομένω συνοδικῶς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ τῆ ἐπιπνοίᾳ τοῦ Θεοῦ Παρακλήτου, εἰ δὲ μήγε, εἶχεν ἂν ἕκαστος τῶν ἐπισκόπων τοῦ κῦρος οἰκουμ. Συνόδου, οἶδα δ' ἔγωγε ὁ μικρὸς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία οὐδέποτε εὐημέρησεν ἐξωτερικῶς, ὀλιγομηθέντων ἢ ἐσθ' ὅπως μεταποιηθέντων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς κανόνων καὶ τύπων. Ἐὰν ἡ Ὁρθοδοξία ἡμῶν ὑπάρχη ἀληθῶς ἢ ἀρχαία... φανερόν ὅτι πάντες οἱ ἀρχαῖοι τύποι αὐτῆς τηρητέοι μέχρι κεραίας». (Ἐκκλ. ἐπιθεωρ. περ. Β΄. τεύχος Γ΄. σ. 180-181).

Πρὶν ἢ ἐξιστορήσω τὰ θέματα, ἀπερ συνεζητήθησαν ἐν Βατοπεδίῳ καὶ τὰ ἀποκρυσταλλωθεῖσας ἀποφάσεις, γράφω περὶ τῆς σημασίας, ἣτις ἀπεδόθη εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας, ἐκλογὴν ὡς τόπου τῆς συνελεύσεως τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος, ἣτις ἐσχολιάσθη εὐμενῶς ὑφ' ὄλον τὸ τύπου ἡμεδαποῦ τε καὶ ἀλλοδαποῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν συνέδρων αὐτῶν. «Ὁφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας καὶ τῶν

ἀγίων, ἐφθέγγετο ὁ μητροπολίτης Ἀχρίδος. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπογραμμίσω, ὅτι ἡ ἱερά Σύνοδος ἡμῶν ἔδωκεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ ὅτι ὡς τόπος τῆς Συνελεύσεως ἡμῶν ὠρίσθη τὸ ἅγιον Ὅρος, ἔδαφος πολλῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μαρτυρίων. Διὰ τοῦτο ὁ νέος οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποδεικνύει, ὅτι τιμᾷ τὸν ἅγιον Τόπον τῆς Θεοτόκου καὶ πιστεύω ὅτι ὁ πατριάρχης Φώτιος ἠθέλησε νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία κατὰ τὰς κρίσιμους ταύτας περιστάσεις δίδει ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς συντηρητικότητος· καὶ δικαίως, καθόσον ἡ Μήτηρ ὀφείλει νὰ εἶναι μᾶλλον συντηρητικὴ ἢ αἰθυγατέρες αὐτῆς» (Πρακτικὰ σ. 49). Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὠμίλησε καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ρουμ. ἐκκλησίας, ὁ ἐπίσκοπος Ρωμῶν Λουζιανός: «Ἡ παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου σύγκλησις τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς... συνέλευσιν ἐν ἁγίῳ Ὄρει παρήγαγεν ἐντύπωσιν βαθυτάτην ἐπὶ τοῦ Ὁρθοδόξου κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ρουμανίας... Πιστοὶ ἐντολοδόχοι ἱερᾶς κληρονομίας, κατατεθειμένης ἐν ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς καὶ παραδόσεσι καὶ τιτῆς ἱεροῖς Κανόσι, δὲν θὰ ἀποστραφῶμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐν καθαρῷ συνειδότητι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν οὔτε ἐν ἰῶτα ἕκ τε τῆς ἁγίας ἡμῶν διδασκαλίας καὶ τῆς σεπτῆς ἡμῶν παραδόσεως» (σ. 46-47). Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἑλλην. Ἐκκλησίας, ὁ τε Σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος καὶ ὁ Κερκύρας Ἀθηναγόρας (νῦν οἰκ. Πατριάρχης), δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξαρθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τῶν προλαλησάντων, οὔτε περὶ συντηρητικότητος ἐλάλησαν οὔτε περὶ ἁγίου Ὄρους, ἀλλ' ἠρκέσθησαν εἰς τοῦτο: «ἐνετάλημεν ὑπὸ τοῦ... ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου (νὰ ἔχωμεν κατὰ τὰς συζητήσεις ὡς γνώμονα) τὰ δόγματα, τὰς παραδόσεις καὶ τὸ καθόλου πνεῦμα τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (σ. 48). Ἐκκλίναντες ἅπαξ ἐλαφρᾷ τῇ γνώμῃ τῶν πατροπαραδότων, σπύσαντες ν' ἀποβάλωσι τὸ πάτριον ἡμερολόγιον, δὲν ἐγκρίνουσιν ἤδη ὡς τόπον συνελεύσεως τὸν Ἄθω, ὅπερ ἐμμένει ἀκλινῶς εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, διὸ καὶ δὲν ἐπεκρότησαν τὴν λαμπρὰν ταύτην γνώμην περὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους ὡς θεόθεν προωρισμένου εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τόπου διὰ συνοδικὰς συνελεύσεις καὶ δυστυχῶς εἰς τὴν πεπλανημένην ταύτην ἰδέαν ἐμμένουσι μέχρι σήμερον. Λησμενοῦσιν οἱ ἱεράρχαι τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι πᾶσαι αἱ οἰκουμενικαὶ καὶ τοπικαὶ σύνοδοι συνῆλθον εἰς τόπους τῷ Θεῷ καθιερωμένους, πλὴν τῆς ἑ' ἡτικῆ καὶ Πενθέκτη καλεῖται, αὕτη συνεκροτήθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ βασιλικοῦ τρούλλου, ἥτοι ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν ἀνακτόρων, καταλήγουσιν εἰς τρούλλον κατὰ τὸν τύπον τῶν ἱερῶν ναῶν. Σήμερον μόνον ὁ Ἄθως εἶναι τόπος ἐν τῇ ἱστορίᾳ καθηγιασμένος, χωρὸς κειχωρισμένος τοῦ πολυταράχου κόσμου, ἐν ᾧ ὡς ἐν θεοσώστῳ κιβωτῷ ἐσώθησαν ἀπ' αἰώνων ὅλαι αἱ ἱεραὶ παραδόσεις καὶ τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν· εἶναι τὸ πολυτελέστατον βυζαντινὸν θησαυροφυλάκιον, καὶ ἵνα εἴπω κάλλιον, εἶναι αὐτὸ τὸ βυζάντιον, ὅπερ ἀναζῆ πάντοτε εἰς ἀκμὴν καὶ καταπλήσ-

νά δώσωμεν ζωὴν καὶ νά διευκολύνωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἠθικῶν ἐκείνων κανόνων, οἵτινες ἕνεκα τῆς ἀβελτηρίας τοῦ κόσμου φαίνονται ὡς νεκρὸν γράμμα καὶ ὅπως θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐπεκράτησε κατὰ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, εἰς ἃς ὁ ρυθμιστὴς καὶ ἡγεμὼν νοῦς ἦτο ὁ ἀποκρισάριος Χρυσάνθος, πολὺ σκεπτόμενος καὶ ὀλίγα λέγων. Ὁ ἄνθρωπος καὶ διαπρεπὴς ἱεράρχης θὰ ἦτο πλέον ἐπωφελὴς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐὰν δὲν ἦτο πείσμων καὶ κρυφίνους εἰς ὑπερβολὴν καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐγωϊστὴς, παρασκηνακῶς μᾶλλον ἢ ἐμφανῶς ὀρθῶν καὶ ἐνεργῶν, ὅπερ προέδιδεν οὐχὶ ἀγαθὴν βουλήν· «ὁ ὀμιλῶν παρησιᾶ εἰρηνοποιεῖ», αὐτὸ εἶναι τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, τὸ ἄλλο εἶναι κοσμικόν, ἢ λεγομένη πολιτικὴ κακοτεχνία καὶ πλάνη.

Ταύτην τὴν ιδέαν ἐσχημάτισαν οἱ ξένοι σύεδροι περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸ τὸ ἀρνητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα ἦτο αἰτία νά ἀποτύχη οἰκτρῶς εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἐμπιστευτικὰς ἀποστολὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ὡς ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἐκτοτε ἤρχισε νά καταρρέῃ τὸ καθεστῶς. Περὶ τῶν ξένων ἀντιπροσώπων συμπληρῶν προσθέτω καὶ τὰ ἐξῆς: Ἦσαν πάντες εὐλαβεῖς καὶ συντηρητικοὶ ἱεράρχαι καὶ ἐβίωσαν ἐπὶ ἓνα σχεδὸν μῆνα εἰς τὸ Βατοπέδιον ὡς φανατικοὶ μοναχοὶ συμμορφούμενοι τελείως πρὸς τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς λειτουργοῦντες καθεκάστην, προσευχόμενοι καὶ νηστεύοντες καὶ ἐν γένει «ἀγιάζοντες καὶ ἀγιαζόμενοι». Βυθυτάτην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἢ πρὸς τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν προσήλωσις καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ ἱερομάρτυρος (ἦτο ἐγκάθειρκτος καὶ ὡς ἤκουσα ἀπέθανεν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῶν κομμουνιστῶν) Πολωνίας Διονυσίου. Τοῦτον ἐγνωρίσαμεν ἰδιαίτερος παρουσιασθέντα, κατὰ τὴν πρόωρον ἀναχώρησιν, ἐν τῇ Ἰ. Κοινότητι. Μικρὸς τὸ δέμας, μορφὴ γλυκεῖα, ἀσκητικὴ, εἰς ἣν προσέδιδεν αἴγλην τὸ λευκὸ ἐπανωκαμήλαυχον. Ἡ ἡρεμος αὐτοῦ ὄψις μετεβάλλετο καὶ ἐταράσσετο ὅλος ὁσάκις ἀνέφερε τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ἡγέτας τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας διὰ τὸν συστηματικὸν καὶ ἐξοντικὸν διωγμὸν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἄλλος μάρτυς καὶ ὁμολογητὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἀρχίδος, ὅστις φανατικὸς ἐθνικιστὴς ¹⁾ ἔπαθε πολλὰ μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Πατριάρχου Γαβριὴλ, φυλακισθεὶς καὶ ἐξορισθεὶς κατὰ τὸν εὐρωπ. πόλεμον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν (καίτοι γερμανομαθὴς). Ἐν τῇ Συνόδῳ ἦτο ὁ ἡγέτης τοῦ σλαβικοῦ συνασπισμοῦ. Δὲν ἠδυνήθη μέχρι τέλους νά συγκαλύψῃ τὸν ἐθνικισμὸν του, ἀφοῦ ὡς πρῶτον ζήτημα προῦβαλε τὴν ἄρσιν τοῦ βουλγ. σχίσματος. Οἱ ἡμέτεροι, προεξάρχοντος τοῦ Χρυσάνθου, ἐν ἀρχῇ ἀντέτειναν καὶ ἠρνήσαντο νά

(¹) Μοὶ ἐπροξένησεν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν ἡ στάσις του ἀπέναντί μου ὡς μητροπολίτου Κορυτσᾶς ἐπειδὴ ἡ σερβ. Ἐκκλησία δὲν ἀνεγνώριζε τὴν σύνοδον τῆς αὐτοκεφάλου ἁλβ. Ἐκκλησίας, ζητήσασα νά ἔχῃ καὶ αὐτὴ συνέδρον χωρὶς νά ὑπάρχωσι Σέρβοι ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ μὴ εἰσακουσθεῖσα. Κατὰ τὴν τριετὴ διαμονήν μου ἐν Κορυτσᾷ, καίτοι ἐγεινιάζομεν, εἰς οὐδεμίαν ἐπαρῆν ἠθέλησε νά ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ! Μηδὲν ἄγαν, κάμνω δὲ γνωστὸν ὅτι ὅτε ἦτο εἰς τὸ Βατοπέδι καθ' ἐκάστην Κυριακὴν μετέβαινε καὶ ἐλειτούργει εἰς τὴν σερβικὴν μονὴν τοῦ Χιλιανδαρίου.

συζητήσωσιν. Ὁρθῶς ὁ Λεοντοπόλεως ἀντετάχθη καὶ ὑπεστήριξεν, ὅτι δὲν ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀποκρούσωσι τὴν πρότασιν. Μετὰ διήμερον ἀναβολὴν συνδιασκεψάμενοι κατ' ἰδίαν ἔφερον τὸ θέμα ἐπὶ τάπητος καὶ τότε ἀπεφάσισαν καὶ παρέπεμψαν αὐτὸ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἵνα διεξαγάγῃ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς βουλῆς Ἐκκλησίας καὶ οὕτως, ὡς γνωστόν, ἐπὶ Βενιαμὴν ζῶντος ἔτι, ἐπλήθθη τὸ ποθούμενον παρὰ πάντων τῶν ὀρθῶς καὶ χριστιανικῶς σκεπτομένων, ἢ ἄρσις τοῦ σχίσματος. Ἐν Ἐδιμβούργῳ εἰς τὸ χριστιαν. συνέδριον εἶχον συζητήσει τῷ 1937 κατ' ἰδίαν τὸ θέμα μετὰ τοῦ τότε μητροπολίτου Σόφιας Στεφάνου καὶ ἐθαύμασα τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην—ἔμεινα κατὰ πλῆκτος—ἦν δύναται νὰ διακρίνῃ τις εἰς πᾶσαν γραμμὴν ἐν ταῖς ἐκφωνήσεσι πρὸς τὸν πατριάρχην, ὅτε ἐκεῖνος προσῆλθεν εἰς τὰ πατριαρχεῖα ν' ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ νὰ ἐξαιτήσῃται συγγνώμην. Μᾶς ἔδωκεν ἐν λαμπρὸν πρὸς μίμησιν παράδειγμα. Ὡς πρὸς τὸ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡμερολογίου ἐπληροφορήθησαν ἤδη κατὰ πρώτην φορὰν οἱ σύεδροι, ὅτι ταύτην, πολὺ πρὸ τοῦ πατριάρχου Μελετίου, εἶχε προτείνει ὁ τῶν Σέρβων Δημήτριος, (ἴσως διὰ τοὺς ἄλλους, διότι αὐτὸς τε καὶ οἱ μετὰ ταῦτα πατριάρχαι διετήρησαν καὶ διατηροῦσι τὸ παλαιόν). Πολλάκις ἐγένετο ἀπόπειρα ἀνακινήσεως τοῦ ἀγιορειτ. προβλήματος, ἦτοι τοῦ ἀναδιοργανισμοῦ τοῦ καθεστῶτος κατὰ τὰς σλαβικὰς ἀντιλήψεις, ἀλλ' ἀπεκρούσθη.

Καὶ ἤδη προβαίνω εἰς σταχυολογίαν τῶν σπουδαιοτέρων μερῶν τῶν ἐν Ἰκωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ οἴκ. Πατριαρχείου δημοσιευθέντων τῷ 1930 «Πρακτικῶν».

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ

τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου.

1ον Τὸ ζήτημα τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Προκαταρκτικὴ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ, ἀναγράψασα τοῦτο πρῶτον ἐν τῷ Καταλόγῳ, παρακαλεῖ τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅπως πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Προσυνόδου ἐνεργήσῃ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ παρουσία ἐν αὐτῇ κατὰ τινα τρόπον καὶ ἀντιπροσώπων τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, προερχομένων εἴτε ἔσωθεν εἴτε ἔξωθεν τῆς Ρωσσίας.

2ον Στενωτέρα σχέσις καὶ ἐπαφὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἐν οἷς ἡ ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις διαφόρων ἀποστολῶν ἐκ κληρικῶν, καθηγητῶν τῆς θεολογίας καὶ ἱεροκηρύκων, χάριν πληρετέρας ἐπικοινωνίας. Δραστηριωτέρα συνεργασία τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασι πνευματικῶν, ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ὀρθοδόξων λαῶν.

3ον Μύρφωσις τοῦ Κλήρου (Θεολογικὴ καὶ Ἱερατικὴ) καὶ ἡ ἀνάγ-

κη τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξουδετερουμένης πάσης ἀντιθέτου τάσεως.

4ον Μελέτη τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας καὶ βελτιώσεως αὐτῆς.

5ον Ἐξεύρεσις τῶν μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ μοναχικοῦ βίου εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ κάλλος καὶ τὴν λαμπρότητα διὰ τε τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μοναστικούς κανόνους καὶ διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς πάλαι δρώσεως αὐτοῦ: Ἐπιστημονικῆς, φιλανθρωπικῆς, ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς καλλιιεργείας τῶν ἱερῶν τεχνῶν.

6ον Ἐξεύρεσις τρόπου συνεργασίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἀθεϊσμοῦ καὶ τῶν διαφόρων πεπλανημένων συστημάτων, οἷον: Μασονισμοῦ, Θεισοφισμοῦ, Πνευματισμοῦ κ.τ.λ.

7ον Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει, ἦτοι:

α) Σχέσεις ἐν πνεύματι ἀγάπης, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον «πάντα ἐλπίζει», μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν (Ἀρμενίων, Κοπτῶν, Ἀβυσσηνῶν, Χαλδαίων, Ἰακωβιτῶν, Παλαιοκαθολικῶν, Ἀγγλικανῶν), ὅσοι τείνουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων.

β) Σχέσεις προφυλάξεως καὶ ἀμύνης κατὰ τῶν ἑτεροδόξων, οἵτινες ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν καὶ προσπαθοῦσι καθ' οἷονδῆποτε τρόπον νὰ βλάψωσι τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ρωμαιοκαθολικισμὸς—Οὐνιτισμὸς, Προτεστάντισμὸς—Μεθοδισμὸς, Βαπτισταί, Χιλιασμὸς κ.τ.λ.

8ον Μελέτη τοῦ ζητήματος ποῖοι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν θὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ βαπτίσματος, ποῖοι διὰ χρίσματος καὶ ποῖοι δι' ἀπλοῦ λιβέλλου πίστεως.

9ον Κωδικοποίησις τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Κανονικῶν Διατάξεων, ἵνα τύχωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως τῆς οἰκουμενικῆς Συνόδου.

10ον Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ὡς πρὸς τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου, ὡς πρὸς τοὺς λόγους Διαζυγίου καὶ ὡς πρὸς τὴν νόμιμον τούτων διαδικασίαν. Ὡσαύτως μελέτη τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἔὰ ἐπιτευχθῆ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ὁμοιόμορφος ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι προᾶξις ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

11ον Λιοργάνωσις τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων κατὰ τρόπον, εἰ δυνατόν, ὁμοιόμορφον ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ καταρτισμὸς ἐκκλησιαστικῆς ποινικῆς Δικονομίας.

12ον Μελέτη τρόπου ἐκλογῆς τῶν Ἀρχιερέων καὶ δὴ τῶν πρώτων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συμφωνοτέρου πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνους.

13ον Μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐξεύρεσις τοῦ τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν

ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

14ον Ἐνιαία κατὰ τὸ δυνατὸν διάταξις τοῦ τυπικοῦ, συμφώνως τῇ Ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει.

15ον Μελέτη καὶ ἐξεύρεσις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δέον νὰ ἐνισχυθῇ μετὰ τῶν Ὁρθόδοξον λαῶν ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς πολιτισμὸς, ὑφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ.

16ον Μελέτη τῶν μέσων πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ παράδοσιν Βυζαντινῆς τέχνης ἐν ταῖς διαφόροις αὐτῆς ἐκφάνσεσιν, ἴτοι ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ, εἰκονογραφίᾳ, Ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τῇ τέχνῃ τῶν Ἱερῶν Ἀμφίων καὶ Σκευῶν. Μεθ' ὃ ἀποφασίζεται ὅπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπολειφθέντων ἐκ τοῦ Καταλόγου θεμάτων συνεχισθῇ αὔριον, καὶ προσευχῆς τελεσθείσης, ἡ Συνεδρία διαλύεται. (σ. 143-146).

Μετὰ τὸ ἐπίσημον αὐτὸ διάγραμμα τῶν συζητηθησομένων κεφαλαίων τῆς προσυνόδου, ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐπιθύμει νὰ μάθῃ καὶ τὴν γνώμην τῶν καθ' ἕκαστον Ἐκκλησιῶν, ἣν κατ' ἐντολὴν αὐτῶν ἀνεκοίνωσεν ἐκάστη ἀντιπροσωπία καὶ οὕτως προῖδεαζόμεθα ἀρκούντως ἐκ τῶν διαπιστευτηρίων τούτων, τὴν στάσιν αὐτῶν ἐν τῇ μελλούσῃ προσυνόδῳ.

Συνεδρία Α'.

Ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Φιλαρέτου καὶ παρόντων ἀπάντων τῶν σεβασμιῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, συνήλθε τὸ πρῶτον ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ εἰς Συνεδρίαν ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, σήμερον, 8ην Ἰουνίου τοῦ Σωτηρίου ἔτους 1930, Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ὥραν 5 1/2 μ.μ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος, κηρύττων τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδρίας, προσφωνεῖ ὡς ἑξῆς:

Σεβάσμιοι Ἀδελφοί!

Ἡ μεγάλη πατριαρχικὴ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἐκπληροῦσα πόθον καὶ ἀνάγκην, πολλαχόθεν πολλαχοῦ ὑποδειχθεῖσαν, τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς στενωτέραν αὐτῶν ἐπαφὴν καὶ σύσφιγξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἐνότητος τῆς ἀγίας ἡμῶν ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἐκάλεσε τὰς κατὰ μέρος ὀρθόδοξους Ἐκκλησίας νὰ ἀποστείλωσιν ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην σταυροπηγιακὴν καὶ πατριαρχικὴν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἄθω ἵνα ἐν μέσῳ τῆς ἡρέμου καὶ γαλήνιου αὐτῆς ἀτμοσφαιρας, ἡσύχως καὶ ἡρέμα, ὑπὸ τύπον ἐπιτροπῆς, μελετήσωμεν τὰ τυχόν ταράττοντα τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μεγάλα ζητήματα καὶ καταρτίσωμεν τὸ πρόγραμμα τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ προσυνόδου.

Αἱ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι ἐκτιμήσασι τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματός, ὁμοθύμως ἀπέστειλαν τοὺς σεβασμίους αὐτῶν ἀντιπροσώπους. Ὑστερεῖ μόνον ἡ προσφιλεῖς ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας, δεινῶς κλυδωνιζο-

μένη υπό ἐσωτερικῶν ἐρίδων καὶ διαιρέσεων. Εὐχηθῶμεν, ὅπως ὁ Κύριος, ὁ ἐπιτιμῶν τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, ἀποδώσῃ τὴν γαλήνην εἰς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν. Γηθόσυνοι χαιρετίζοντες ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τὴν χορείαν τῶν σεβασμίων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος στηρίξῃ ἐν τῇ ἀγάπῃ τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ κατευθύνῃ αὐτὸ εἰς δόξαν Αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας».

Τῆς προσφωνήσεως ταύτης μεταφρασθεῖσης ἀμέσως εἰς τὴν ρωσικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος, λαβὼν τὸν λόγον ἀντιφωνεῖ ὡς ἑξῆς: «Νομίζω, ὅτι δύναμαι νὰ ἐκφράσω ἐκ μέρους ἀπάντων τῶν συνελθόντων ἐνταῦθα ἀγίων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τὰς θερμὰς τούτων εὐχαριστίας διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον, ὃν ἐπεδείξατο ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, καλοῦσα αὐτὰς εἰς σύσκεψιν ἐπὶ σπουδαιοτάτων τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων. Ἡ σύσκεψις αὕτη ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως μέγαν ἱστορικὸν διὰ τὴν ἀγίαν ἡμῶν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν σταθμὸν, καὶ δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς θέλει βοηθήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ ἡμᾶς νὰ φέρωμεν εἰς αἴσιον πέρασ τὸ ἔργον ἡμῶν εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγαπητῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.»

Εἶτα ὁμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ρωμᾶν Λουκιανὸς ὡς ἀκολούθως:

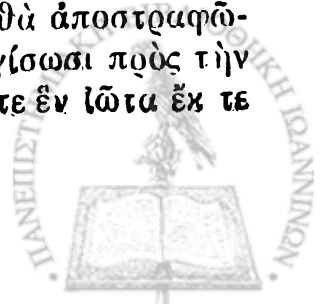
«Ἡ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σύγκλησις τῶν Αὐτοκεφάλων Ὄρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς προπαρασκευαστικὴν συνέλευσιν ἐν ἀγίῳ Ὄρει, παρήγαγεν ἐντύπωσιν βαθυτάτην ἐπὶ τοῦ Ὄρθοδόξου Κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ρουμανίας.

Ὁ μέγας πόλεμος, λόγῳ τῶν ἀναποφεύκτων αὐτῶν διαταράξεων καὶ ἀνωμαλιῶν, ἀπὸ τε ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἐνεφάνισεν ἐν τῇ ζωῇ τῶν λαῶν προβλήματα νέα, ὧν τὴν ἐπίλυσιν ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ.

Οὕσα δὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μία, ὀφείλει καὶ ἐν τῇ ἐπιλύσει τῶν διαφορῶν αὐτῆς προβλημάτων νὰ ἀκολουθήσῃ μέθοδον ἐνιαίαν, ἵνα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ᾧσι βεβαιότερα καὶ ἀσφαλέστερα.

Τὸ πατριαρχεῖον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἀποστέλλον ἡμᾶς εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην Συνέλευσιν, καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ πατριάρχης Μύρων, παλαιὸς καὶ ἀτρόμητος ἐργάτης τῆς ἰδέας νέας οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἔδωκαν ἡμῖν, ὡς ἀκολουθητέον σκοπὸν, τὴν εἰρήνην ἐν Χριστῷ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, τ. ἔ. τὴν εἰλικρινῆ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν πλησίον.

Πιστοὶ ἐντολοδόχοι ἱερᾶς κληρονομίας, κατατεθειμένης ἐν ταῖς ἀγίαις Γραφαῖς, τῇ παραδόσει καὶ τοῖς ἱεροῖς Κανόσι, δὲν θὰ ἀποστραφῶμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐν καθαρῷ συνειδότητι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν οὔτε ἐν ἰῶτα ἐκ τε

τῆς ἀγίας ἡμῶν διδασκαλίας καὶ τῆς σεπτῆς ἡμῶν παραδόσεως.

Συναθροισθέντες σήμερον, κατόπιν μεγάλου διαλείματος εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην συνέλευσιν, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἃς δεηθῶμεν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἵνα καὶ ἐφ' ἡμᾶς καταπέμψῃ τὸ Πανάγιον καὶ ζωοπάροχον αὐτοῦ Πνεῦμα πρὸς φωτισμὸν καὶ ἐνίσχυσιν ἡμῶν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας».

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Πολωνίας κ. Διονύσιος εἶπε ταῦτα:

«Ἐξ ὀνόματος τῆς πολωνικῆς Ἐκκλησίας προσαγορεύω τὴν Συνέλευσιν ταύτην, ὡς ὄρατὴν ἔκφρασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐνότητος τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκροτηθεῖσαν τῇ χειραγωγίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις, ὡς ἐκ τῆς ἀρχαιότητος κατέχει τὸ ἰδιάζον αὐτῇ πνεῦμα.

Ἡ πολωνικὴ Ἐκκλησία, ὡς νεορὰ αἰσθάνεται ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα λάβῃ πνευματικὴν βοήθειαν καὶ συμβουλὰς. Διὸ καὶ ἐθεώρησα καθῆκον ἱερὸν νὰ ἐμφανισθῶ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν παροῦσαν Συνέλευσιν, ὅπως ἐξ αὐτῆς ἀντλήσω τὸ πνεῦμα τῆς οἰκουμενικῆς ὀρθοδοξίας. Νῦν παρ' ἡμῖν προετοιμάζεται ἡ ἡμετέρα τοπικὴ Σύνοδος, εἰς ἣν θὰ μεταφέρω τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς Οἰκουμενικῆς ὀρθοδοξίας, ὅπως ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας στηρίζεται καθ' ὁλοκληρίαν ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς Οἰκουμενικῆς Ὀρθοδοξίας.

Εἶθε τὸ ἔργον ἡμῶν νὰ περατωθῇ ἐπιτυχῶς διὰ τὴν προσύνοδον, καὶ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐπισκεφθῇ διὰ τῆς συγκλήσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀκμὴν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»

Ὁ Σεβασμιώτατος Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος λέγει τάδε:

«Καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἣν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ ἀγ. Κερκύρας κ. Ἀθηναγόρα ἡσθάνθη ἰδιάζουσας ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν ἐκ τῆς συγκλήσεως τῆς παρούσης Συνελεύσεως, τῆς ὁποίας τὴν μεγάλην σπουδαιότητα ἀνέπτυξαν ὁ τε Σεβασ. πρόεδρος καὶ οἱ προλαλήσαντες ἅγιοι ἀδελφοί. Εὐχόμενοι ἵνα πλήρως ἐπιτύχῃ ἡ ἱερὰ ἡμῶν ἀποστολὴ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν δαψιλῶς σήμερον, ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἐπεκαλέσθημεν, δηλοῦμεν, ὅτι πᾶσαν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοῦτο θὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν, ἔχοντες ὡς γνώμονα τῶν ἡμετέρων σκέψεων καὶ συζητήσεων, ὡς ρητῶς ἐνετάλημεν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τὰ δόγματα, τὰς παραδόσεις καὶ τὸ καθόλου πνεῦμα τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.»

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ἀχιίδος κ. Νικόλαος, ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ ἀν' ἐκλήθη εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην καὶ ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ ἐπὶ τῇ καταρατικῇ ἀπαν-

τήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου προέδρου, συνεχίζει οὕτως:

«Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἡμῶν κ. Βαρνάβας καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπέστειλαν τὸν Σεβασμιώτατον Ἐπίσκοπον Τιμοκίου κ. Αἰμιλιανὸν καὶ ἐμὲ ὡς Ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην προπαρασκευαστικὴν Σύσκεψιν. Ἄλλ' ὁ πατριάρχης ἀποστέλλει ἅμα καὶ τὸν ἀδελφικὸν αὐτοῦ ἀσπασμὸν πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἁγίους Ἀντιπροσώπους τῶν Αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν κλασικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς ὁποίας, ἡ σημασία ἔγκειται ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν ἄνευ ἀριθμοῦ θυσιῶν ἐν τῇ μακροῶνι αὐτῆς ὁδοιορῖα καὶ πρὸς ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ὡς Ἀντιπροσώπους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Σερβίας ἐνετείλατο ἡμῖν νὰ ἐργασθῶμεν καὶ συνεργασθῶμεν μεθ' ὑμῶν μετὰ μεγάλης εἰλικρινείας καὶ μετ' ἐλπίδων ζωηρῶν, ἄνευ σφιντισμοῦ, ἄνευ φιλοδοξιῶν καὶ τοῦτο διὰ μίαν αὔριον καλύτεραν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ προξενήσῃ ἀπογοήτευσιν εἰς τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ μεγάλη ρωσικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀντιπροσωπεύεται ἐνταῦθα. Πάντες ἡμεῖς ἐκπροσωποῦμεν τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὀρθοδοξίας, ἐνῶ ἡ Ρωσσία ἀποτελεῖ τὰ τρία τέταρτα αὐτῆς. Τοῦτο βεβαίως μειοῖ τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τῶν συσκέψεων καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν. Παρὰ ταῦτα ὀφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας καὶ τῶν ἁγίων. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπογραμμίσω, ὅτι ὡς τόπος τῆς Συνελεύσεως ἡμῶν ὠρίσθη τὸ ἅγιον Ὄρος, ἔδαφος πολλῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ὄρθοδοξίας καὶ μαρτυρίων. Διὰ τοῦτο ὁ νέος οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποδεικνύει, ὅτι τιμᾷ τὸν ἅγιον Τόπον τῆς Θεοτόκου καὶ πιστεύω, ὅτι ὁ Πατριάρχης Φώτιος ἠθέλησε νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἡ Μητὴρ Ἐκκλησία κατὰ τὰς κρίσεις ταύτας περιστάσεις δίδει ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς συντηρητικότητος. Καὶ δικαίως καθ' ὅσον ἡ Μητὴρ ὀφείλει νὰ εἶναι μᾶλλον συντηρητικὴ ἢ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. Εὐχόμεθα ὅπως ἡ Συνέλευσις αὕτη εὐλογηθῇ καὶ ὀδηγηθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου αὐτῆς».

Ὁ Σεβασμιώτατος Πτολεμαῖδος κ. Κελαδίων ὁμιλεῖ οὕτως:

«Μετὰ τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλίστου κομίζομεν, ὡς ἀντιπρόσωποι Ἱεροσολύμων, τὴν εὐλογία τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ προκαθημένου Αὐτῆς πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου κ. Δαμιανοῦ καὶ συνεννοῦμεν τὰς εὐχὰς ἡμῶν μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν συγκεντρωθέντων ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ, ὅπως ὁ Ὑψιστος φωτίσῃ ἡμᾶς διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἵνα αἰσίως καὶ εἰρηνικῶς ἐπιτελέσωμεν τὴν ἱερὰν ἡμῶν ἀποστολήν. Θὰ εἶμεθα ὄντως εὐτυχεῖς, ἂν διὰ τῆς ὁμονοίας, εἰλικρινοῦς συμπνοίας καὶ ἀλληλοβοηθείας κατορθώσωμεν νὰ θέσωμεν τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος, ὅπερ θὰ ἀνεγείρῃ ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῇ πανορθόδοξος προσύνοδος, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐκλείᾳ τῆς ὅλης ἡμῶν Ὄρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ὁ Σεβασμιώτατος πρόεδρος παρακαλῶν νὰ τῷ ἐπιτραπῇ παρατήρη-

σις ἐπὶ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχίδου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, δηλοῖ, ὅτι ἐν εὐκαίρῳ χρόνῳ θὰ δώσῃ τὰς ἀπαιτούμενας ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ κατάστασιν, ἐπαναλαμβάνων καὶ αὐθις νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ μὴ ἐμφανίσει ἐν τῇ Συνελεύσει ταύτῃ Ἀντιπροσώπων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας.

Ὁ Ἅγιος Ἀρχίδος δευτερολογῶν, λέγει ὅτι οἱ λόγοι του σχετικῶς πρὸς τὴν Ρωσσίαν, δὲν ἐνεῖχον τὴν σημασίαν διαμαρτυρίας, ἀλλὰ τὴν ἐκφρασὴν λύπης ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ Ἀντιπροσώπων τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἐν βεβαιότητι, ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο συμμερίζονται πάντες οἱ παριστάμενοι Ἀντιπρόσωποι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

Ἡ δὴλῶσις αὕτη γίνεται δεκτὴ παρ' ὄλων.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐπιφανείας (Χαμά) κ. Ἰγνάντιος, λαβὼν τὸν λόγον, λέγει:

«Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἀποτείνω καὶ ἐγώ, ὡς ἔπραξαν τοῦτο καὶ οἱ λοιποὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, θεομὸν πρὸς τὴν ὁμήγουριν ταύτην χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τῆς χηρευούσης ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱεράν αὐτῆς Σύνοδον ἁγίων ἀδελφῶν.

Ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας, ὡς γινώσκει ἕκαστος ὑμῶν, διατελοῦσα ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἐν πένθει βραεῖ, ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ Μεγάλου αὐτῆς Πατριάρχου, τρισμακαρίστου Γρηγορίου τοῦ Α', εὗρίσκειται ἐν μεγάλαις δυσκολίαις ἕνεκα διαφόρων λόγων. Ἐπὶ τῇ προσκλήσει ὁμῶς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀνεκουφίσθη ἀληθῶς καὶ ἀνεζωογονήθη ὑπὸ πολλῶν χρηστῶν ἐλπίδων, ὅτι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ ἀρωγῇ καὶ ταῖς εὐχαῖς τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν θὰ ἐπιτύχῃ νὰ ἐξέλθῃ τῶν δυσχερειῶν καὶ νὰ ἐκλέξῃ τὸν Ἀρχηγὸν Αὐτῆς. Οἱ Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου Ἀντιοχείας, οἵτινες ἀπέστειλάν με ἐνταῦθα ὡς Ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ἀποστέλλουσι τὸν ἀδελφικὸν αὐτῶν ἀσπασμὸν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀντιπροσώπους τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν. Εὐχονται δ' ἐγκαρδίως ὑπὲρ κατευοδώσεως τοῦ ἔργου καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξύψωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἣν ἐπεκαλέσθημεν κατανυκτικῶς σήμερον, ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς». (σ. 45·51).

Εἰς τὸ ἐπόμενον τρίτον μέρος θὰ ἐξετάσωμεν τὰ κεφαλαιωδέστερα ἐκ τῶν παραπεμπομένων εἰς τὴν προσύνοδον ζητημάτων, τινὰ μάλιστα ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου μέχρι κατὰ τὴν διαρρεύσασαν εἰκοσαετίαν ἔχουσι λυθῆ. Ἐκ τῶν πρὸς συζήτησιν ἐναπολειφθέντων ἐπέσυραν τὴν προσοχὴν ἡμῶν τὸ ἦν περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου. Τὸ 7ον σχέσις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους. Τὸ 13ον μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπό-

φασιν. Εἰς τοῦτο θέλομεν καταδείξῃ δι' ἀντιρρήτων ἀποδείξεων, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον τὸ ἡμέτερον δὲν εἶχεν ἀνάγκην διορθώσεως, διορθωθὲν ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς οὓς παρέπεμψεν αὐτὸ ἡ Α' Οἶκ. Σύνοδος πρὸς καταρτισμὸν τοῦ «Αἰωνίου Πασχαλίου», ὃπερ ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε ὁ παλαιοημερολογισμὸς ἦτοι τὰ 250 ἔκ. τῶν ὀρθοδόξων, κατ' οὐδὲν δὲ αἱ παρελθούσαι 16 ἑκατονταετηρίδες μετέβαλον τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐφορᾷ καὶ θὰ ἐφορᾷ τὸ Κυριώνημον Πάσχα, ὅπως ὥρισεν ἡ ἁγία ἐκείνη καὶ θεοκήρυκτος σύνοδος, ἐπομένως διορθώσεως ἔχει ἀνάγκην τὸ παπικὸν ἡμερολόγιον ἦτοι τὸ νέον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ παπικῇ καὶ ταῖς τούτῳ ἀκολουθούσαις νὰ γένηται παλαιόν, «μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια ἃ οἱ πατέρες ἔθεντο»

Τελευταῖον θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ προτιθέμενον ἐν πολλοῖς ἄρθροις ζήτημα τῆς στενωτέρας ἐνώσεως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἣν διετάραξαν δύο τινά, ὁ ἐθνικισμὸς καὶ ὁ αὐτοκεφαλισμὸς, καὶ τείνουσι νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν τελείως. Ἐπιθυμῶ εἰς τὰ κεφάλαια ταῦτα ἄπερ ἀπὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου ἀνακυκλῶ εἰς τὴν μνήμην, νὰ συνενέγκω τὸν ταπεινὸν μου ἔρπον, ἐὰν ἡ θεία πρόνοια μοι χαρίσῃ ἡμέρας καὶ ὑγίαιαν.

† Ὁ Κορυθαῖος Εὐλόγιος Κουρίλας

ΤΑ ΔΙΑΜΕΙΦΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΩΝ & ΤΟΥ ΤΕΡΣ ΔΙΟΙΚ. κ.Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΥ

Γραπτὴ καταγγελία κατατεθεῖσα ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀγ. Ὁρους τῆς 4ης Αὐγούστου 1949

Καταγγέλω τὸν κ. Ἱ. Παναγιωτάκον ὁστις ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Κράτους δὲν ἐσεβάσθη καὶ κατεπάτησε τοὺς νόμους αὐτοῦ διὰ τῶν ἐνταῦθα ἀναγεγραμμένων μερικῶν ἀξιοποιῶν αὐτοῦ πράξεων :

1) Παρεκώλυσε τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως ἐν τῇ Ἱ. Μ. Παντοκράτορος ἐναντίον τοῦ προηγ. Νικολάου ποινικῆς πράξεως, ἐπεμβὰς αὐτοπροσώπως καὶ κατὰ σκανδαλιώδη τρόπον.

2) Ἐπίσης ἐπενέβη εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως πυροβολισμοῦ κατὰ τοῦ καθηγουμένου αὐτῆς ἀρχιμ. Χαλαμπους (καταγγελία αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς Ἱ. Κοινότητος κλπ.) καὶ τῆς δικαστικῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

3) Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἱ. Μ. Ξηροποτάμου διὰ πράξεις ἀναγομένης εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην (καταγγελία τῆς Ἱ. Κοινότητος διαδικοστικῆ).

4) Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἱ. Μ. Ξενοφάντος ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς παραιτήσεως τοῦ τέως Ἡγουμένου αὐτῆς ἀρχιμ. Καισαρίου καὶ Γ. Δαμιανοῦ καὶ Γ. Ἀβερκίου, καὶ

5) Τῆς ἐπαπειλῆς ἐναντίον τῶν ἀντι-

προσώπων τῆς ἱεροκοινοτικῆς ἐπιτροπῆς ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσίου καὶ Σεραφεῖμ ἀγ. Παύλου.

6) Τῆς τρομοκρατίας ἐναντίον τῶν ἀντιπροσώπων Ἰβήρων προηγ. Χρυσάνθου, Ξηροποτάμου Γ. Ἡσυχίου, Ξενοφάντος Τοποτηρητοῦ, Γ. Ἰωακείμ, τῆς ἀπειλῆς κατὰ τῶν Κ' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱ. Μονῶν διὰ τὴν ἐλευθέραν ἔκφρασιν τῆς γνώμης αὐτῶν ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι.

Καταγγέλω τὰς ὀλίγας ἀξιοποιήτους ταῦτα πράξεις, ὡς καὶ δωροδοκίαν αὐτοῦ παρὰ τοῦ τυροκέμου Κ. Μάτζου διὰ λογαριασμὸν τῶν κτηνοτρόφων διὰ δρχ. 3.000.000 καὶ μυρίων ἔσων ἄλλων ἀξιοποιῶν πράξεων τὰς ὁποίας θέλει φέρῃ εἰς φῶς διοικητικὴ ἢ δικαστικὴ ἀνάκρισις.

Καταγγελία πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν κ. Διομήδην πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Τσαλδάρην, πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλέγου Ἀθηνῶν.

Ἐν Καρυαῖς Ἀγ. Ὁρους 4/8/1949

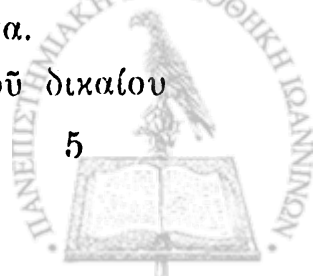
Ὁ ἀντιπρόσωπος
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας
Προηγούμενος Πλάτων

Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς
«Διπλῆς Συνάξεως». — Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἐθῶ

Ὅταν ἐγγράφομεν τὸ ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ», τόμ. ιε', (ἀνατ. σ. 4—12) ἄρθρον ἡμῶν, ὅπερ ἐδημοσιεύσαμεν κατὰ παράκλησιν, τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς τότε ἐποχῆς φίλου προηγουμένου κ. Χρυσάνθου Ἰβηρίτου, δὲν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τῷ πρὸς τὴν ἱ. Κοινότητα ἐνστάσεις τοῦ τέως διοικητοῦ τοῦ ἀγ. Ὄρους κ. Π. Παναγιωτάκου, ἅπερ καὶ ἐτυπώσαμεν ἔπειτα (ἀνατ. σ. 20—21) καὶ αἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ κατωτέρω ὑπομνήματος. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ ὑπουργεῖον ἀπεδέξατο ἀσυζητητὴ τὰς ἀπόψεις ἡμῶν, ὡς μὲ διεβεβαιώσατο ὁ τότε διευθύνων τὸ τμήμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν κ. Παπᾶς, ὅστις καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν διοικητὴν νὰ μὴ κωλύσῃ τὴν συνέλευσιν τῆς συνάξεως. Εἰς τὴν ἱ. Κοινότητα ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ἐπὶ τῇ τεθείσῃ παρ' ἡμῶν βίασι προσεπάθει νὰ ἄρῃ τὰς ἐνστάσεις τοῦ διοικητοῦ, ἀντιπροσωπεύοντος ἐν τούτῳ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας τῶν πέντε ἀντιπροσώπων τῆς ἱ. Κοινότητος, ὄθουμένων εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ δικηγόρου των κ. Γεροχρήστου. Τῇ 30—10—50 ἔγραφεν : «..... ἡ παρατήρησις Ἑμῶν αὕτη εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς ἐπισήμους γραπτὰς τε καὶ προφορικὰς δηλώσεις τῆς Ἑμετέρας Ἐξοχότητος περὶ τοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, τὸ ὅποιον ὑπονοεῖ ἡ παρατήρησις Ἑμῶν, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐρειδομένη ἡ καθ' ἡμᾶς ἱερὰ Κοινότης ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ Σεβαστοῦ Βασιλικοῦ Ἑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τοὺς Ἡμετέρους ἀπεσταλμένους Καθηγουμένους τῶν ἱερῶν Μονῶν Καρκαλλοῦ καὶ ὁσίου Γρηγορίου ἀρχ. κ.κ. Παῦλον καὶ Βησσαρίωνα ἀπεφάσισε τὴν σύγκλησιν τοῦ ἐν λόγῳ Σώματος καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς μονίμου στεγάσεως τῆς Διοικήσεως, ὅπερ θεωροῦμεν σοβαρώτατον καὶ δι' ἄλλα παρόμοια ζητήματα, χηρῶντα εὐρείας καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης διὰ τὰ ὅποια ἀρμόδιον Σῶμα εἶναι ἡ Διπλῆ ὑπὸ τὴν ἣν μέχρι σήμερον ἐλειτούργησε μορφὴν, ὡς ἐνισχυμένη ἱερὰ Κοινότης καὶ δι' ἐκτάκτων πληρεξουσίων τῶν ἱ. Μονῶν τῆς ὁποίας αἱ ἀποφάσεις εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν ἱερὰν Κοινότητα.

Τὴν νομιμότητα τούτου τὴν ἐστηρίξαμεν ἐπὶ τοῦ ἐθιμικοῦ δικαίου

καθ' ὕμειραν ἔκφρασιν καὶ εἰς τὴν πολυχρόνιον ὑπαρξιν καὶ λειτουργίαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐλύθησαν κατὰ καιροῦς σοβαρώτατα πάσης φύσεως ζητήματα, ὡς ἡ σύνταξις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ Μετοχιακόν, διὰ τῆς συμβάσεως τῶν ἱερῶν Μονῶν μετὰ τοῦ Κράτους περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν Χαλκιδικῇ κτημάτων χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀδελφῶν προσφύγων, τὸ περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν περὶ τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Πρωτάτου οἰκημάτων τῶν ἱερῶν Μονῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀρχαίου τοῦτου ἐθνικοθρησκευτικοῦ μνημείου ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ τὸ τῆς ἀνεγέρσεως ἱεροκοινοτικοῦ κτιρίου, τὸ τῆς συνεργασίας τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας διὰ τὴν λύσιν πολλῶν ζητημάτων πνευματικῆς καὶ διοικητικῆς μορφῆς, τὸ περὶ λειτουργίας τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς ὑπὸ τύπον ἱερατικῆς τοιαύτης καὶ ἄλλα. Ἐλειτούργησε δὲ κανονικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 διὰ σχετικοῦ κανονισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης συνεκαλεῖτο Διπλῆ περιοδικῶς ὁσάκις παρουσιάζοντο σοβαρὰ ζητήματα ὡς τὸ Κελλιωτικὸν καὶ καθ' ὑπόδειξιν καὶ εὐλογίαν τῆς Μεγάλῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐπεκράτησεν εἰς τὸν ἱερὸν ἡμῶν Τόπον καὶ εἰς τὴν συνείδησιν παντὸς Ἀγιορείτου ἢ χρησιμότης τοῦ θεσμοῦ τούτου τῆς ἐκτάκτου δηλονότι ἱερᾶς Διπλῆς Συνάξεως ἐν ζητήμασι σοβαροῖς διοικητικοῖς, οἰκονομικοῖς, καὶ ἐθνικοῖς. Εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν ὑπάγεται τὸ Ἱερὸν ψήφισμα τὸ συνταχθὲν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1913 ἀποκρουστικὸν τῆς διεθνοποιήσεως τοῦ ἀγίου Ὁρους κατὰ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ρωσίας γενόμενον καὶ «ὑπογραφὴν ἐν τῷ ἱστορικῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου ἐνώπιον τῆς Σεπτικῆς καὶ ἀγίας εἰκόνης τοῦ «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ» τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς ὑπερμάχου Στρατηγοῦ.» ἀναναφερόμενοὶ δὲ καὶ ἀνατρέχοντες ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν πρὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπικρατήσεως τῆς μοναρχικῆς ἐν Ἄθῳ ζωῆς, ἐπισυνάπτομεν δημοσίευμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορυθαῶς κ. Εὐλογίου Κουρίλα εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸν κ. Παναγιωτάκον δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ» ἀριθ. 168—170 Αὐγούστου—Ὀκτωβρίου 1950.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ ἀγίου Ὁρους Ἄθῳ.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης εὐηρεστήθη κατόπιν νῦ μᾶς ἀπευθύνῃ τὸ ἐξῆς γράμμα:

Ἀριθ. πρωτ. 186/163

Καρυαὶ τῆ 20 Νοεμβρίου 1950

Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κορυτσᾶς κ. κ. Εὐλογίῳ Λαυριώτῃ

Ἡ Ἱ. Κοινότης ἐν τούτοις παρ' ὄλην τὴν ἀντίδρασιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκάλεσε Διπλὴν Σύναξιν τὴν 7 Νοεμβρίου, ἐξ ἧς ὅμως ἀπουσίασεν ἡ πεντάς, ἀλλ' ἀποφαίνεται ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει καὶ μελλοντικῶς ὡς ἀνεκὰθεν τὰς ἐργασίας της ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ τούτου κειμηλίου τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους, πρὸς σύνταξιν τῆς σχετικῆς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα ἀπαντήσεως πρὸς τὴν Διοίκησιν τοῦ ἁγίου Ὄρους, μὲ κοινοποιήσιν ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἐξουσιοδοτεῖται ἡ αὐτὴ ὡς ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ, ἣτις παρακαλεῖται νὰ συντάξῃ αὐτὴν ἐπειγόντως.

Σεβασμιώτατε,

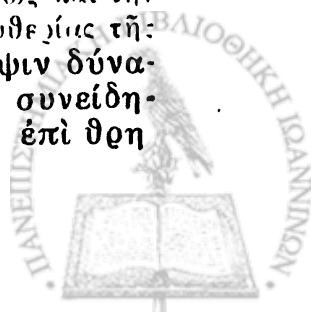
Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, ἐκφράζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου διὰ τὰς ὑλὲς αὐτοῦ καταβιβλομένας προσπαθείας, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον Σας ὑπὲρ πάντος ζητήματός του.

Δὲν παραλείτομεν νὰ γνωρίσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ὅτι δι' ἐτέρας ἀποφάσεως τῆς Ε. Δ. Ι. Συνάξεως διωρίσθη Νομικὸς Σύμβουλος τῆς κατ' ἡμᾶς ἱερᾶς Κοινότητος διὰ κάθε παρουσιαζομένην ὑπόθεσιν, ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς κ. Θ. Τσάτσου μετὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦμεν, ὅπως συνεργάξεσθε, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἁγιωνύμου ἡμῶν Τόπου τῆς κοινῆς ταύτης πνευματικῆς ἡμῶν πατριδος, ἀλλὰ καὶ πρὸς δόξαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμεθα τὴν δεξιὰν τῆς Ὑμετέρας ἀγαπῆτῆς καὶ σεβαστῆς ἡμῖν Σεβασμιότητος διατελοῦμεν,

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἄθω »¹⁾

¹⁾ Ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Θεμιστοκλέους Τσάτσου, ἐγκρατεστάτου τοῦ νομοκानονικοῦ δικαίου ἐπιστήμονος, ἐθεωρήθη παρὰ πάντων ἐπιτυχία πρώτης τάξεως. Θρησκευόμενος ἐξ οἰκογενειακῆς παραδόσεως ἐδημοσίευσεν τῷ 1939 τὴν πρωτότυπον ἐργασίαν: «Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἱερᾶς οἰκονομίας» ὡς πρὸς τὰ ἱερά καὶ θρησκευτικὰ κέντρα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἧς θεωρεῖται ὡς δυνάμιον πρώτης τάξεως ἐπὶ θέματος περὶ οὗ ἐλάχιστα στοχαστικῶς ἐγνωρίζομεν, ἀφήνω ἄλλα πονήματα τοῦ ἀκαταπόνητου ἀνδρὸς καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν «εἰσήγησιν ἐπὶ τῶν ἀρθ. ὠν 1 καὶ 2 τοῦ Συντάγματος, ἦν περὶ ὧς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος ὑπέβαλε τῷ 1946 εἰς τὴν ἀναθεωρητικὴν βουλήν (Ἄθῆναι 1946, 8ον σ. 58) ἐνταῦθα ἀπέδειξε καὶ ὡς Ἑλλῆν πατριώτης καὶ ὡς τέκνον γνήσιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητος καὶ τὰ ἄρθρα ἐπιστημονικὰ ἐφόδια ὡς καὶ τὴν διαλεκτικὴν δεινότητα αὐτοῦ. Θυμᾶσαι εἶναι τὰ ἐν σελ. 18 περὶ ἐλευθερίας τῆς θρησκ. συνειδήσεως εἰρημένα: «ὅτι εἰς οὐδεμίαν πρᾶξιν ἢ παραλείψιν δύναται νὰ ἐξαναγκασθῇ τις ἀντιβαίνουσαν εἰς θρησκευτικὴν αὐτοῦ συνείδησιν» «ὅτι οὐδεὶς ὑφίσταται περιορισμὸς εἰς τὸ συνεταίριζεσθαι ἐπὶ θρη

Τὴν πρὸς τὸν Διοικητὴν ἀπάντησιν ἐπισυνάπτομεν χάριν τῆς ἱστορίας ἀμέσως καὶ εἰς ἕν σημεῖον ἔχομεν ἀντίρρησιν, ἐν ᾧ λέγεται, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐαιμοκρατίαν τῷ 1944 «καθ' ἣν συνεκλήθη Διπλῆ καὶ τριπλῆ καὶ ἐσώθη τὸ ἅγιον Ὅρος ἐκ τῆς λαίλαπος ταύτης». Οἱ συντάκται βεβαίως ἠθέλησαν νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐνταῦθα «σχῆμα λιτότητος» καὶ πάντως κατ' εὐφημισμὸν ἔγραψαν ταῦτα, διότι πάντες οἱ «ἐν Ἱεροσολύμοις παροικοῦντες... οἶδαμεν τὰ γενόμενα» καὶ τὰ πρακτικὰ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν θαυμάζομεν τῶν Ρώσων ἀντιπροσώπων τὴν διορατικότητα, οἵτινες κατεψήφισαν τὰ ἀποφασισθέντα, καίτοι ἰκανοποιοῦν πλήρως τὸν προαιώνιον αὐτῶν πόθον καὶ ἔβλεπον «τὴν προσδοκίαν τοῦ Ἰσραήλ!» ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ Ἰσραήλ διὰ τῆς λόγῃς εἰσέβαλε, ταῦτα ἀπεποιήθησαν... Τὰ ἀνωτέρω παρέλκουσιν, ἐὰν οἱ συντάκται ἐννοῶσι τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ 1944. Τὸ ἔγγραφο φέρει ἡμερομ. 7-11-50 καὶ ἀριθ. πρωτ. 173/150 ἔχει ὧδε:

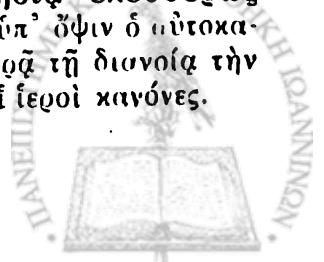
Ἐξοχότατε κ. Διοικητά,

Διὰ τοῦ παρόντος ἡ Ἐκτακτος Διπλῆ ἱερὰ Σύναξις ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρῃ Ὑμῖν τὰ κάτωθι:

Ὁ ἱερός ἡμῶν Τόπος, Ἐξοχότατε, ὡς γνωρίζετε, συνελεῖα μιᾶς ἀποφάνσεως τοῦ προκατόχου Ὑμῶν κ. Παναγιωτάκου περὶ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶ Συνάξεως, τοῦ παναρχαίου τούτου Σώματος τοῦ ἀγιωνύμου ἡμῶν Τόπου, τῆς ὁποίας τὴν νομιμότητα διημφεσβήτησεν, ἀνεφέρθη ἐπανειλημμένως πρὸς τὸ σεβιστὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν βασιλικῶν Ὑπουργεῖον (Διεύθυνσιν Ἐκκλησιῶν) δι' ἱεροκοινοτικῶν ἐπιτροπῶν μεταβασῶν εἰς Ἀθήνας διὰ τὸ οἰκονομικὸν καὶ ἄλλα ζητήματα αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ τρέχον ἔτος—ἐξ ὧν ἡ ἐφετεινὴ ἱεροκοινοτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπετέλεσθη ἐκ τῶν Καθηγουμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν Καρακάλλου καὶ Ὁσίου Γρηγορίου ἀρχιμανδριτῶν Παύλου καὶ Βησσαρίωνος—ὡς καὶ ἡ πρόσφατος ἀναφορὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἀπανητικῶς τῷ ἐγγράφῳ αὐτῆς ὑπ' ἀριθμ. 112 ἐ. ἔ. σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν Ἐκτακτὴν Διπλὴν Ἱερὰν Σύναξιν καὶ διαπνεόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ οἶον καὶ τοῦ προκατόχου τῆς πνεύματος.

Εἰς τὰς διὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς ἱερᾶς Κοινότητος ἐνεργείας πρὸς τὸ σεβαστὸν Β. Ὑπουργεῖον, εἶχομεν τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ, ἐκτεθείσας προφορικῶς πρὸς τούτους, καθ' ἃς δύναται νὰ συνέρογηται ἡ Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις κατὰ τὸ ἐπισημῆσαν κανάρχαιον ἔθιμον. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν ἀπόψεων τοῦ σεβ. Ὑπουργείου, διὰ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καταχωρηθειῶν

σκευτικοῖς σκοποῖς:» ... «ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ προβαίῃ μόνος ἢ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτοῦ κατ' οἶκον ἢ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐλευθέρως εἰς τὴν τέλεσιν τῆς θείας λατρείας». Πῶς δὲν ἔλαβε ταῦτα ὑπ' ὄψιν ὁ αὐτοκασίγνητος αὐτοῦ, ὅστις μετὰ τοῦ καθηγ. Ράμου συνέταξε ἐλαφρᾷ τῇ διανοίᾳ τὴν «Γνωμοδότησιν» πρὸ ὀλίγων μηνῶν, δι' ἧς ἀνατρέπονται ἄρδην οἱ ἱεροὶ κανόνες.

προφορικῶν τε καὶ γραπτῶν δηλώσεων Αὐτῆς, τὰς ὁποίας ἠρμηνεύσαμεν ὡς συμπιτούσας πρὸς τὰς διὰ τῶν ἀπεσταλμένων ἡμῶν μεταδοθείσας τῇ ἱερᾷ Κοινότητι τοιαύτας καὶ ἔδοξάσαμεν τὸν Πανάγαθον Θεὸν καὶ τὴν προστατίδα καὶ Ἐφορον τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου Κυρίαν Θεοτόκον, μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἤρθη τὸ ἐπὶ τοῦ προκατόχου Ὑμῶν κ. Παναγιωτάκου δηγιουργηθὲν ζήτημα περὶ τῆς Ε.Δ.Ι. Συνάξεως.

Κατόπιν ὅθεν τούτων συνελθοῦσα ἡ Ε.Δ.Ι.Σ. προσκλήσει τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, δι' ἐπίλυσιν σοβαρωτάτων ζητημάτων τοῦ ἁγιωνύμου Τόπου καὶ ἐπιθυμοῦσα ἵνα ἀρθῇ ἅπαξ διαπαντός πᾶσα παρεξήγησις προξενηθεῖσα ἐκ τοῦ προκατόχου Σας κ. Παναγιωτάκου, ἐθεώρησεν ἐπιβεβηκυῖα ὅπως ἀλευθύνῃ πρὸς τὴν Ὑμειτέραν Ἐξοχότητα τὸ παρὸν ὑπόμνημα, προσάπτουσα καὶ τὰ ἄδρᾶ Αὐτῆς ἐπιχειρήματα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ παναρχαίου θεσμοῦ τῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν αἱ ἱεραὶ Μοναὶ ἀτενίζουσιν μετὰ πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην ὡσὰκις παρουσιάζονται σοβαρὰ διὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ζητήματα καὶ ὡσὰκις ὑπὸ δεινῶν χειμάζεται περιστάσεων, ὅπως συνέβη ἐσχάτως καὶ ἐν ἔτει 1944 κατὰ τὴν ἐαυμοκρατίαν, καθ' ἣν συνεκλήθη Διπλῆ καὶ Τριπλῆ καὶ ἐσώθη τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκ τῆς λαβύρας ταύτης. Πάντα ταῦτα τὰ σοβαρὰ ζητήματα ἢ διαρκῆς ἱερὰ Κοινότης δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιμετωπίσῃ μόνη τῆς. Ἴνα μὴ κουράσωμεν Ὑμᾶς, Ἐξοχώτατε, μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὠφελιμοτάτων ὑπηρεσιῶν ἃς προσέφευρον ἡ Ε. Δ. Ι. Σύναξις εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀναφέρομεν ὀλίγας τινὰς περιπτώσεις, τὰς ἐξῆς:

1) Ἐταλαιπωρεῖτο τὸ Ἅγιον Ὄρος μετὰ κελλιωτικὰ ζητήματα καὶ προσέφυγεν ἡ ἱερὰ Κοινότης πρὸς τὴν Μητέρα ἡμῶν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τὸ 1906, ἣτις ἀπήντησε διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ Πατριαρχείας Ἰωακείμ Γ' ἀριθμ. 4827/14.7.1906 «... Σκέψις καὶ αὐθις γενομένης Συνοδικῆς, προαγόμεθα διὰ τῆς παρουσίας ἐντετασθῆναι τῇ ὑμῶν ὁσιότητι, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ὅπως συγκαλέσῃ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον ἑκτακτον γενικὴν συνέλευσιν τοῦ τόπου, ἀποτελουμένην ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων πάντων τῶν ἡγουμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ εἴ τινας ἑτέρου σοβαροῦ προσώπου, ἀπολαύοντος τῆς γενικῆς ὑπολήψεως, ἢ συνέλευσις δὲ αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη ὡς προσήκει τῆς ἐξετάσεως...»

2) Τὸ 1913 ὅποτε ἐκινδύνευσε τὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ διεθνοποιηθῇ διὰ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, ἐν τῷ ἱστορικῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου, συνετάχθη τὸ ἱερὸν ψήφισμα πρὸς τὰς συμμάχους δυνάμεις καὶ ἐσώθη τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκ τῆς ἀπειλῆς ταύτης.

3) Διὰ τῆς Ε.Δ.Ι. Συνάξεως ἐλύθη τὸ Μετοχιακὸν ζήτημα ἐκχωρηθέντων τῶν μετοχίων τῶν ἱερῶν Μονῶν εἰς τὸ Κράτος πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀδελφῶν προσφύγων.

4) Ὡσαύτως ἐν ἔτει 1947, παρακαθημένης τῆς τριμελοῦς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας καὶ τοῦ τότε διοικητοῦ, ἡ Ε.Δ.Ι. Σύναξις ἠσχολήθη μετὰ τὴν ἐπίλυσιν πλείστων ὄσων σοβαρῶν ζητημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ἀπὸ

τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἐντεῦθεν ἡ Ε.Δ.Ι. Σύναξις ἐπέλυσε πλείοτα ὅσα ζητήματα ὡς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς αὐτῆς ἀναφέρονται.

Ὁ Μητροπολίτης Κορυθῶς κ. Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ» ἐν ἐκτίσει ἀναφέρει τὰς ὑληρεσίας, ἃς προσέφερον ἡ ἑκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν.

Ἐπὶ τούτοις καὶ αὐθις ἐκφράζοντες τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας δι' ὅσας καλλιπεῖς φράσεις ἀνεκοινώσατε ἐν Συνεδρίῳ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως Αὐτῆς καὶ ἐν γένει δι' ὅσας τὰς ἀνακοινώσεις Σας, ἐν αἷς ἐμφαίνηται τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, διατελοῦμεν, μετ' ἑξαιρέτου τιμῆς καὶ εὐχῶν.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ Ἐκτάκτῳ Διπλῇ Ἱερᾷ Συνάξει πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν καὶ Εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω.

Γνωμοδοτήσεις περὶ τῆς συνταγματικῆς θέσεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως

Ἐπειδὴ ἡ ἀντιπολίτευσις διῆσχυρίζετο, ὅτι συνταγματικῶς, ἐφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ Κατ. Χάρτῃ, δὲν εὐσταθεῖ ἡ Διπλῆ Σύναξις, ἡ Ἱ. Κοινότης προὐκάλεσε τὴν ἐξῆς γνωμοδοτήσιν, εἰς ἣν ἐβοήθησε καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης.

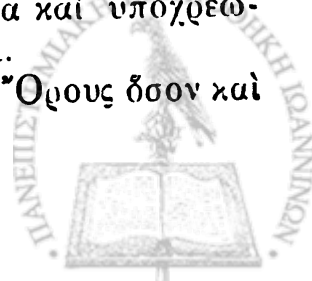
Ὁ Διοικητὴς τοῦ ἁγίου Ὁρους ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τὸ κάτωθι ἀπὸ 31.5.49 καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτοκόλλου 388 ἔγγραφον :

«Λαβόντες τὰ ὑπ' ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῶν σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἧς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωῆτιδος κοινότητος, ὅστις καὶ θὰ καλῆται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» κατ' ἐπίκλησιν τοῦ ἀρθ. 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἁγ. Ὁρους, ὡς τοιοῦτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Παν. Γερ. Βασιλείου Καρακαλλινοῦ, ὑτινος ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπειγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσιν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὄργανα τῆς Β. Χωρ/κῆς διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἶτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἐπειδὴ τόσον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Ν. Δ/τος τῆς 10.9.1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἑκτακτος Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως μηδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωῆτιδι κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσον κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ

τὸ ἀπὸ 10/9/26 Ν. Δ)γμα τὸ κυρῶσαν αὐτόν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ νόμῳ μνείας περὶ τῶν συνιστώντων τὸν θεσμόν νομίμων προϋποθέσεων, ἤτοι ιδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκὸς) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθηκόντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 36 τοῦ Κ. Χ. Ἁγίου Ὁρους, προβλεπόντος περὶ τρόπον καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινῶν ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἁγ. Ὁρους» ἀορίστως καὶ ἄνευ ἀπαραιτήτου μνείας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθεισῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιοῦτου θεσμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσῶν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνὸς τοιοῦτου θεσμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων ἐκτὸς τοῦ ἁγ. Ὁρους, εἰ ἀορίστως παντάπασι μὴ προσδιορίζουσῶν ὑπαρξίν θεσμοῦ κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν, τὸ κατὰ τὸν Κ. Χ. ἁγίου Ὁρους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἕκτακτος Διπλῆ Ἱ. Σύναξις.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἔννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ τούτῳ Τόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκύσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ὑμετ. Πανασιολ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ριθέντος μοναχικοῦ σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἕκτακτος Διπλῆ Ἱ. Σύναξις καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ.Χ. ἁγίου Ὁρους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ.Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας παρακαλέσαι αὐτὴν ὅπως ὅσον οἶόν τε τάχιστον συνεροχόμενῃ καὶ μελετῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὡδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριβείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χάρτου ἁγ. Ὁρους συλλήβδην προβλεπόμενα». (τούτων οὕτως ἐχόντων προβάλλονται δύο ἐρωτήματα).

Ἐρωτήματα: Ἡ ἕκτακτος Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις ὑφίσταται νομίμως; καὶ ποίαν ἔχει σημασίαν ἢ μὴ καιροχρῶσις τοῦ τοιοῦτου θεσμοῦ διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τοῦ κυρῶσαντος αὐτόν Ν.Δ. τῆς 10.9.26;

Ἀπάντησις: Ἡ προσάρτησις (ἔνταξις) τοῦ ἁγίου Ὁρους εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν εὐρεν. ἰσχύον ἐν αὐτῷ καθεστῶς προνομιακὸν καὶ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου ἀναλλοίωτον. Τὸ καθεστῶς τοῦτο ἢ ἑλληνικὴ πολιτεία ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ αὐτοπεριορίζουσα τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἀρμοδιότητα.

Ὁ τοιοῦτος αὐτοπεριορισμὸς προσέλαβε συνταγματικὴν μορφήν τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἀπὸ 22 Σεβρίου 1926 Σύνταγμα, τοῦ ὁποῦ αἱ διατάξεις ἐπανελήφθησαν ἄνευ οἰασδῆποτε μεταβολῆς εἰς τὸ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1927 Σύνταγμα. Τέλος αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς 3 Ἰουνίου 1927

διειρηθήσαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Συν/τος τῆς 1ης Ἰουνίου 1911, δυνάμει τῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1935 Ζ' συντακτικῆς πράξεως.

Εἰς τὰς ρηθείσας συνταγματικὰς διατάξεις καθορίζεται, ὅτι διατηρεῖται τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἁγίου Ὄρους καθεστῶς. Τοῦτο μάλιστα ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς, ἦτοι:

1) ἐν ἄρθρῳ 109. Ἡ γερσόνησος τοῦ Ἁθῶ... ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τούτου καθεστῶς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ...»

2) ἐν ἄρθ. 110. Τὸ ἅγιον Ὄρος διοικεῖται κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ κλπ. καὶ

3) ἐν ἄρθ. 111. Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων κλπ...

Συνελπῶς τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς ὑφίσταται σήμερον ἐκ τῆς συναντήσεως τῆς πολιτειακῆς ἐπιταγῆς τῆς προσοδιδούσης τὴν τυπικὴν ἰσχὴν καὶ τὸ κῶρος εἰς τοὺς συνιστῶντας τὸ καθεστῶς τοῦτο κανόνας πρὸς τὰ καθορίζοντα τὸ περιεχόμενον τῶν τοιούτων κανόνων παλαιὰ προνόμια, τυπικά, ἔθιμα καὶ παραδόσεις.

Ἐν ἄρθ. δὲ 111 τοῦ 1927 τοῦ Συντάγματος ὁρίζεται ὅτι:

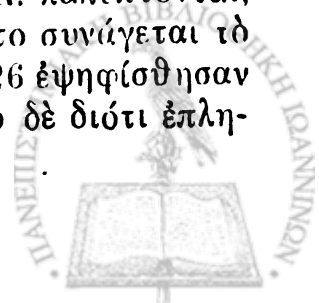
«Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ ἁγίου Ὄρους, τὸν ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσιν ἱεραὶ μοναί, ἐπικυρῶνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων».

Προκίπτουσιν ὅθεν τὰ ἑξῆς ζητήματα: Πρῶτον ἐὰν ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 10/16 Σεπτεμβρίου Ν.Δ. κυρωθεὶς Καταστατικὸς Χάρτης δύναται νὰ νοηθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἄρθ. 111 τοῦ Συντάγματος ὡς ὑφιστάμενος καὶ δεύτερον ἐὰν ὁ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου ὑφιστάμενος καταστατικὸς Χάρτης εἶναι κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ δεσμευτικός.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω δύο ἐρωτημάτων ὑπεστηρίχθη καὶ παρ' ἡμῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ ἑξῆς γνώμη (βλ. Θεμ. Τσάτσου καὶ Μιλτ. Βολονάκη. Ἡ ἀπονομὴ τῆς Δικαιοσύνης ἐν ἁγ. Ὄρει, ἐν Ἀρχεῖῳ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, Δ 3, σελ. 213).

Ἐπὶ τοῦ πρώτου μὲν:

Τὸ ζήτημα γεννᾶται κυρίως, διότι τόσον ὁ Κ. Χάρτης ὅσον καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Ν. Δ/γμα εἶναι προγενέστερα τοῦ Συν/τος τοῦ 1927 ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ προσωρινῶς ἰσχύσαντος Συν/τος τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1926. Ἐν τούτοις οὐδὲν πρωθύστερον δημιουργεῖται, ἐὰν γίνῃ δεκτὸν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Κ. Χάρτης καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Ν.Δ. καλύπτονται, ὡς ἐὰν εἶχον ἐκδοθῆ μετὰ τὸ Σύν/μα τοῦ ἄρθ. 111. Τοῦτο συνάγεται τὸ μὲν ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 ὡς καὶ τὸ τοῦ 1926 ἐψηφίσθησαν ἐν ὄψει τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ δὲ διότι ἐπλη-

ρώθησαν πάντως ὡς πρὸς αὐτὸν ἅπαντες οἱ ὄροι τοῦ ἄρθ. 111 προκαταβολικῶς, ὀρισθέντες, προφανῶς ἐν οὐχί τυχαία συμπτώσει, πρὸς ὅ,τι ἐτηρήθη ὡς πρὸς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς 10 Μαΐου 1924. Ἄλλως τε τὸ Ν.Δ. τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926, τὸ κυρωτικὸν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἐξεδόθη ἐπικειμένης τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινῶς ἰσχύσαντος Συν/τος τῆς 22 Σεπτεμβρίου τοῦ 1926 καὶ βάσει τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 106—110, ὧν αἱ διατάξεις ἐλανελήφθησαν εἰς τὰ ἄρθρα 109—112 τοῦ Συν/τος τοῦ 1927 καὶ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ νῦν ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἐν ἄρθ. 111 ὀρίζεται σαφῶς, ὅτι ἐνεργεῖται ἢ ἐπικύρωσις ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλ' ἔχει καθιερωθῆ ὅτι ἢ νομοθετικὴ ἐπικύρωσις ἀναπληροῦται διὰ Νομοθετ. Διατάγματος.

Επὶ τοῦ δευτέρου δέ:

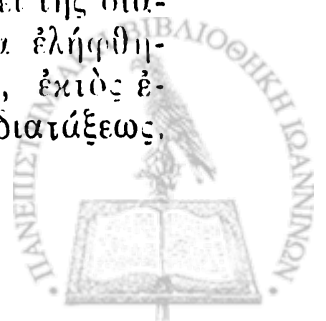
Κατὰ τὸ ἄρθ. 111 τοῦ Συν/τος τοῦ 1927, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1935 Ζ' Συντακτ. Πράξεως ὀλεπτομερῆς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορειτικῶν Καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸν ὁποῖον συμπράττοντος τοῦ Ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ Εἴκοσι Ἰεραὶ Μοναί, ἐπικυροῦν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ Συνταγματικὸς Νομοθέτης ἠθέλησε τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀγιορειτικοῦ Καθεστώτος πρὸς ἄρσιν οἰασδήποτε ἀμφισβητήσεως καὶ ἐφ' ὅσον εἰς τὴν τοιαύτην ἄρσιν τῶν οἰονδήποτε ἀμφισβητήσεων ἐγκεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτου προφανές εἶναι, ὅτι τὸν τοιοῦτον καθορισμὸν ἠθέλησε δεσμευτικόν.

Εἰς ὅσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἐξετέθησαν ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον ἐρώτημα οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, ἀλλ' ἀναφερόμεθα εἰς τὴν τότε ἐκτεθεῖσαν γνώμην. Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ἐρώτημα δέον νὰ ἀποσαφηνισθῇ ποία ἢ ἔννοια τοῦ δεσμευτικοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀγιορειτικοῦ Καθεστώτος διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἡ ἀντίληψις ἢ διέπουσα τὸ ἔγγραφο τοῦ Διοικητοῦ, τὸ εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς παρούσης καταχωρούμενον, εἶναι ὅτι ἢ γενομένη τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, καθεστώτος διατύπωσις εἶναι ὄχι μόνον **δεσμευτικὴ**, ἀλλὰ **καὶ πλήρης καὶ ὀριστικὴ**, τῆς πληρότητος καὶ ὀριστικότητος ἀπορροουσῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς δεσμευτικῆς αὐτοῦ ἰσχύος.

Ἄλλ' ἢ δεσμευτικὴ τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, Καταστατικοῦ Χάρτου ἰσχύς μὴδὲ κατ' ἐννοιολογικὴν ἀνάγκην συνεπάγεται μὴδὲ κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγὴν προσκίᾳται τὴν ἰδιότητα τῆς **πληρότητος** καὶ τῆς **ὀριστικότητος**.

Δεσμευτικὸς εἶναι ὁ Καταστατικὸς Χάρτης, διότι πᾶσα ἀμφισβήτησις τενομένη ἐκ διατάξεως κειμένης ἐν τούτῳ, δέον νὰ ἐπιλυθῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἄνευ συνδρομῆς εἰς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν συνταξάντων τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, ἐκτὸς ἐὰν ἢ τοιαύτη ἀναδρομὴ γίνεται πρὸς ἐρμηνείαν τῆς κειμένης διατάξεως.

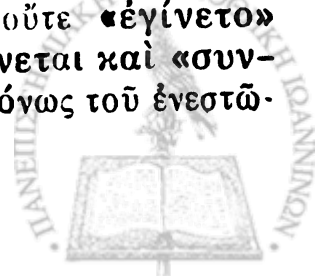
Δηλαδή ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι περιελήφθη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, εἶναι ἀπαράδεκτον,

Ἄλλ' ἐὰν προκύψῃ ζήτημα δυνάμενον νὰ ἐπιλυθῇ κατὰ τὰ ἰσχύοντα εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, ὅχι ὁμῶς καὶ κατὰ τοὺς περιλαμβανομένους εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην κανόνας, διότι ἐκ παραδρομῆς ἢ ἀβλεψίας ἢ καὶ ἐξ οἰσodήποτε ἄλλης αἰτίας δὲν περιελήφθη εἰς τὸν Καταστ. Χάρτην ἐπιταγὴ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὰ ἰσχύοντα κατὰ τὸ Ἀρχαῖον Καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, πῶς δέον νὰ ἐπιλυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο; Ἐὰν μὲν κρατήσῃ ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος δέον νὰ ἐπιλυθῇ τὸ ζήτημα βάσει τῶν ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι διατάξεων καὶ μόνον, ἐφαρμοζομένων τῶν πλησιαιτέρων αὐτοῦ διατάξεων εἰς τὸ γεννηθὲν ζήτημα κατ' ἀναλογίαν.

Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος δυναμένη νὰ τηρηθῇ προκειμένου περὶ καθεστῶτος ἐδραζομένου ἐπὶ εὐρέων καὶ ποικίλων νομοθετικῶν κειμένων, εἶναι δυσχερὲς νὰ τηρηθῇ προκειμένου περὶ καθεστῶτος ἐδραζομένου εἰς ἓν σχετικῶς σύντομον κείμενον νόμον. Διὰ τοῦτο διεσπλάσθη ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ ἡ γνώμη ἡ ἀπορρίπτουσα τὴν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Κ. Χάρτου ἀναδρομὴν εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἀρχαῖον Καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἤχθη εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν «ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ρητὴ διάταξις τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ρυθμίζουσα εἰδικῶς θέματα, θὰ ἰσχύσωσι κατ' ἀνάγκην αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῆς χώρας καὶ οὐχὶ τὸ παρελθὸν δίκαιον τοῦ ἁγίου Ὁρους» (βλ. Σ. Σολιώτη, Θ., ΜΗ' σελ. 72 καὶ Π.Ι. Παναγιωτάκου Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Μοναχ. Πολιτεύματος ἐν ἁγίῳ Ὁρει, ἐν Ἀρχεῖῳ κλπ. σελ. 110 ὑποσημ. 2).

Ἄλλ' ἡ ἀποψις αὕτη ἢ στηριζομένη εἰς τὴν δοθὴν διαπίστωσιν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος δὲν δύναται νὰ ἔξῃ ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀποκρούουσα τὴν ἀναδρομὴν εἰς τὸ «παραελθὸν δίκαιον τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἀντιτίθεται κατὰ τοῦτο εἰς τὸν θεμελιώδη κανόνα περὶ τηρήσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεστῶτος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τὸν τρεῖς ἐπαναλαμβανόμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς πληρότητος. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὀριστικότητος καταπεσοῦσης τῆς ἀρχῆς τῆς πληρότητος καταλίπτει ἄφ' ἑαυτῆς, διότι ὀριστικότης δυσχερὴς νοεῖται ἄνευ πληρότητος. Πρὸ παντὸς ὁμῶς ἡ ἀρχὴ τῆς ὀριστικότητος ἀντιτίθεται καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ γράμμα τοῦ ἀρθρ. 111 τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 111 «ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἁγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ ἁγίου Ὁρους τὸν ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσι ἱεραὶ Μοναί, ἐπικυρώνουν δὲ τὸ Οἶκουμ. Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων».

Οὕτε «συνέταξα ν» οὔτε «θὰ συντάξουν» οὔτε «ἐγένετο» οὔτε «θὰ γίνῃ», «ὀρίζει τὸ Σύνταγμα, ἀλλ' ὀρίζει». γίνεται καὶ «συντάσσουν» χρησιμοποιοημένου χαρακτηριστικῶς καὶ ἐπιμόνως τοῦ ἐνεστῶ-

τος διαρκείας.

Κατ' ἀκολουθίαν καὶ σήμερον καὶ αὐριον καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἰσχύῃ ἢ προμνησθεῖσα συνταγματικὴ διάταξις δύναται νὰ γίνῃ «ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων» τηρουμένων τῶν συνταγματικῶν ὀρισμῶν.

Ὁ τοιοῦτος λεπτομερὴς καθορισμὸς δύναται νὰ εἶναι πρὸ παντὸς συμπληρωματικὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπανορθωτικὸς, ὡςάκις προκύβει μετὰ βεβαιότητος καὶ σαφῶς ὅτι ἐγένετο προηγουμένως σφάλμα κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Ἀρχαίου Καθεστώτος τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Οὕτω καθορισθείσης τῆς νομικῆς θέσεως τοῦ ἐν ἀρχῇ τεθέντος νομικοῦ ἐρωτήματος δύναται τοῦτο νὰ ἐπιλυθῇ εὐχερέστερον.

Ἡ Ἑκτακτὸς Διπλῆ Ἱερὰ Σύναξις εἶναι ἀγιορειτικὸς θεσμὸς, ἢ ὑπορξίς τοῦ ὁποίου δὲν ἠμφοσθητήθη πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου. Ἡμφοσθητήθη κατὰ πόσον ὑφίσταται μόνον μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ὑπὸ τε τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Πατριαρχείων καὶ τοῦτο ἐπειδὴ δὲν μνημονεύεται ἐν αὐτῷ. Ἐρευνητέον ὅθεν ποία ἢ ἔννοια τῆς μὴ ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτῳ μνείας τοῦ θεσμοῦ τούτου. Παραμεριζομένης τῆς συσχέσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου πρὸς τὸ ἀρθρ. 111 τοῦ Συντάγματος λογικῶς ἐμφανίζονται δύο ἐκδοχαί· ἡ μνεία μόνον ὡς τίτλου καὶ μηδὲν πλέον ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτῳ τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἢ σημαίνει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ ἢ σημαίνει, ὅτι ὁ νομοθέτης τὸν ἐλησμόνησε χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τῷ ἀποδοθῇ πρόθεσις καταργήσεως αὐτοῦ.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἢ θέλησις τοῦ νομοθέτου προδήλως συγκρούεται πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιταγὴν περὶ τηρήσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεστώτος τοῦ ἁγίου Ὁρους. Ἡ συσχέτισις ὅθεν τοῦ ἀρνητικοῦ τούτου δεδομένου ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου πρὸς τὴν συνταγματικὴν ἐπιταγὴν ἐμποδίζει τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν, διότι ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ νόμου μεταξὺ περισσοτέρων ὀφείλει κατ' ἀρχὴν νὰ προτιμήσῃ τὴν ἐκδοχὴν, ἢ ὁποία προσαρμόζει τὸν ἐρμηνευόμενον κανόνα εἰς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ δικαίου, ἐκείνης ἢ ὁποία δὲν προσαρμόζει τὸν ἐρμηνευόμενον κανόνα εἰς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ δικαίου. Τοῦτο δὲ ἀποβίνει ἀπόλυτον ὡςάκις ἢ μὴ ἐκδοχὴ εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἢ ἄλλη δὲν εἶναι. Κατὰ συνέπειαν ἀποκλειομένου νὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τὴν κατάργησιν τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἀπομένει μόνον ἢ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ νομοθέτης τυχαίως ἠγνόησε τὸν θεσμόν. Ἐρευνητέον ὅθεν ποῖον εἶναι τὸ νομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἀγνοίας. Ἡ δὲν ἐμποδίζει ἢ τοιαύτη ἀγνοία τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ ἢ συντρέχει περίπτωσις συμπληρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, δοθέντος ὅτι καὶ κατὰ τὸ γράμμα τοῦ Συντάγματος—ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη—ἢ συμπλήρωσις συγχωρεῖται, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου μὴ κεκτημένου ὀριστικότητα.

Ἄλλ'—ὡς ἐξετέθη ὡσαύτως—ὁ Καταστατικὸς Χάρτης δὲν ἐνέχει

οὐδὲ πληρότητα. Τοῦτο δὲ καταδεικνύεται προκειμένου ἀκριβῶς περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἐκ τοῦ ζητήματος τοῦ ὁποίου θὰ προέκυπτε—καθ' ἃ τὸ Σύνταγμα συγχωρεῖ—ἐὰν ἀπεφασίζετο ἡ συμπλήρωσις ἢ ἡ διόρθωσις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ἐπὶ τῷ τέλει τῆς τελειότερας διατυπώσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεστῶτος τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ποῖον ὄργανον θὰ συνέτασσε τὰς συμπληρωματικὰς καὶ διορθωτικὰς τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου διατάξεις; Ἡ παραδοχὴ ὡς ἀρμοδίου ἐιέρου ὄργανου πλὴν ἐκείνου, ὅπερ συνέταξε τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἀπεδέχθη ἐξ ὀνόματος τοῦ ἁγίου Ὁρους τὰς ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις, προσκρούει εἰς τὴν ἀπαράβατον καὶ συνταγματικῶς κατωχυρωμένην ἀρχὴν τῆς διατηρήσεως ἀναλλοιώτου τοῦ ἀρχαίου καθεστῶτος τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἡ κατ' ἀκολουθίαν θὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως δὲν ἔπαισεν ὑφιστάμενος ἢ γενομένου δεκτοῦ, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ἔπαισεν ὑφιστάμενος θὰ καταστῆ ἀδύνατος ἢ ἐφεξῆς ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 111 τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ τοῦτο ἤθελε καταστήσει τὸν κοινὸν νομοθέτην, τὸν ἄγνοήσαντα τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἰκανὸν νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν θεμελιώδους κανόνος, τοῦθ' ὅπερ ἀπαράδεκτον. Δὲν ἀπομένει ἕθεν ἄλλη νομικὴ λύσις πλὴν τῆς παραδοχῆς ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως οὐδέποτε ἔπαισεν ὑφιστάμενος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1951

Ὁ Γνωμοδοτῶν Θ. Α. ΤΣΑΤΣΟΣ

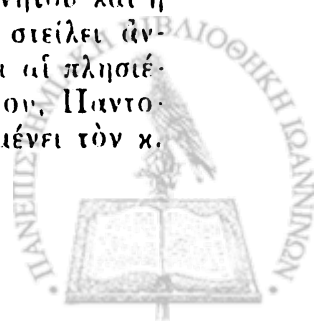
Τοιοῦτοτρόπως ἐξασφαλίζεται ὁ θεσμὸς τῆς Διπλῆς ἐκτάκτου Συνάξεως καὶ ἀναγνωρίζεται τὸ κῆρυξ καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, περὶ οὗ δύναται νὰ λεχθῆι τοῦτο, ὅτι μόνον τὰ πολιτικὰ συστήματα τὰ ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἐνὸς λαοῦ στηριζόμενα καὶ διὰ τῆς μακρᾶς παραδόσεως καθιερωθέντα δύνανται νὰ καταστῶσι μόνιμα. Τοῦτο διὰ πολλῶν ὑπεστηρίξαμεν ἐν τῇ διαληφθείσῃ διατριβῇ ἡμῶν. Εἶναι ἀξιωματικόν, ὅτι τόσον προσφαλῆς ἦτο ὁ θεσμὸς τῆς Διπλῆς ἐν Ἀθῶν, ὥστε ἐνίστε ἐγένετο καὶ τριπλῆ, καὶ ἐλέχθη, ἀλλὰ καὶ τετραπλῆ. Εἰς τὰ διασωθέντα πρακτικὰ, τὰ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ Χουσνῆ πασᾶ, διοικητοῦ Θεσσαλονίκης συνταχθέντα, ἀναφέρεται, ὅτι συνῆλθον 60 ἀντιπρόσωποι, ἀλλ' ὁ δαϊμόνιος ἐκεῖνος ἐξωμότης Τουρκοκρῆς ἐζήτησε νὰ γίνωσιν 80, καὶ οὕτως ἔχομεν μίαν ἀναβίωσιν τῶν μεγάλων ἐκείνων συνάξεων, καθ' ἃς συνετάχθησαν τὰ Τυπικὰ τοῦ ἁγίου Ὁρους. Εἶναι δὲ ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ Χουσνῆ (1860) τὸ πρωτόπλασμα τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου. Κατ' αὐτάς, κατὰ τὴν πολυθρόλητον δίκην τῶν «καυσίμων», ἐγένετο λόγος περὶ ἐκτάκτων συνάξεων τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τῶν συνηγόντων τοῦ Χατζηπάνου, ὅτι παρεγράφη τὸ ἀδίκημα, διότι δὲν κατηγγέλει εἰς τὴν κανονικὴν τῆς Βουλῆς σύνοδον, καὶ ἤδη εἶχον παρέλθει τρεῖς τοιαῦται, ἀλλ' ὁ κατήγορος βουλευτῆς Γ. Μαῦρος (πρόην ὑπουργὸς τῆς Δι-

καιοσύνης) κατὰ τὰ τρακτικά τῆς δίκης «ἀμφισβητεῖ, ὅτι παρῆλθον ἤδη τρεῖς βουλευτικαὶ σύνοδοι, διότι ἡ μία σύνοδος ἦτο ἕκτακτος συγκληθεῖσα λόγῳ τῆς παραιτήσεως τῆς κυβερνήσεως Πλαστήρα καὶ δὲν δύναται καὶ νὰ θεωρηθῇ σύνοδος... εἶναι τρόπον τινὰ αὐτόματος (γράφει ἕκτακτος)... ὅπως αὐτόματος σύνοδος πρέπει νὰ θεωρηθῆται, ὅταν κατὰ τὸ σύνταγμα καλεῖται ἡ Βουλὴ νὰ κυρώσῃ διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου τίθεται ἐν ἰσχύϊ ὁ στρατιωτικὸς νόμος» (Καθημερινὴ 13—2—51, σ. 4). Σαφέστερον διετύπωσε τοῦτο ἡ «Βραδυνή» 12—2—51: «Διὰ τὴν περὶ παρελεύσεως τριῶν βουλευτικῶν συνόδων ἐνστάσιν ὁ κ. Μαῦρος λέγει, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐργάζεται κατὰ τρεῖς τρόπους: εἴτε τακτικῶς κατὰ τὸ Σύνταγμα, εἴτε ἕκτάκτως καὶ τρίτον δυνάμει συνταγματικῆς διατάξεως καλεῖται ἀμέσως, συνεπῶς καὶ αἱ τρεῖς αὗται αἰτίαι, ἐτόνισεν ὁ κ. Μαῦρος, δὲν ἔχουν προβλεφθῆ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. Ὁ νομοθέτης προέβλεψε μόνον τὰς τακτικάς, συνεπῶς δὲν ἔχουν ἔκτοτε πραγματοποιηθῆ τρεῖς βουλευτικαὶ σύνοδοι. Ἐπίσης ἐτόνισεν, ὅτι διαρκούσης μιᾶς τῶν τριῶν βουλευτικῶν συνόδων ἡ Βουλὴ ἠσχολήθη μὲ τὴν ὑπόθεσιν. Κατὰ ταῦτα γίνονται ἕκτακτοι σύνοδοι καὶ συνέρχεται ἡ Βουλὴ κατ' ἔθιμον καθιερωθὲν διὰ τοῦ χρόνου χωρὶς νὰ θεωρηθῆ τοῦτο ἀντισυνταγματικόν, ὅπως ἔγραψεν ὁ τέως διοικητὴς τοῦ ἁγίου Ὄρους φίλος κ. Π. Παναγιωτάκος περιορισθεὶς βεβαίως εἰς τὸ γράμμα καὶ οὐχὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Καταστατικοῦ διὰ τὴν Διπλὴν Σύναξιν.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἄθῳ.—Θαλασσινὴ περιπέτεια

Διὰ νὰ στερεώσωμεν τὸν θεσμόν τοῦτον ἐνηργήσωμεν καταλλάλως καὶ ἐπέισαμεν τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Σοφοκλῆν Βενιζέλον, ὅπως ἀφήσῃ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν καὶ ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ, καίτοι ἐν μέσῳ χειμῶνι, ἐπίσκεψιν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος. Ὅταν ἐλάβομεν τὴν συγκατάθεσιν διεμνήσαμεν νὰ συγκροτηθῇ Διπλὴ Σύναξις διὰ νὰ προβάλλῃ τὰ αἰτήματα καὶ συζητήσῃ μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀκολουθούντων αὐτῷ ὑπουργῶν τῶν σπουδαιότερων ὑπουργείων τὰ δέοντα γενέσθαι, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἐπρόκειτο νὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίου ἐπιτροπῆς ἀποφασισθεῖσαν βοήθειαν τοῦ Μάρσαλ ἐξ 26 000.000.000 δραχμῶν ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐγκρίσεως καὶ ὑπὸ τοῦ ἀμερικανοῦ ἀντιπροσώπου. Τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν ἐξοικονομήθη ἐκ τῶν ἐλληνικῶν κονδυλίων χάριν τοῦ ἁγίου Ὄρους. Δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀσυνήθων ἢ σύγκλησις ἕκτάκτου Συνάξεως δεδωμένον, ὅτε ἡ Ἱ. Κοινότης εἶλε διαλυθῆ ἤδη πρὸ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων. Τῷ 1915 κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ἦτοι τὸν Ἰανουάριον, ἀνηγγέλθη, ὅτι ὁ Γεν. διοικητὴς τῆς Μακεδονίας Θεμ. Σοφούλης ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ εἰς Ἄθῳ διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν συμβαινόντων ἐν Λαύρᾳ, ὅπου εἶχεν ἀνακηρυχθῆ ὑπὸ τῶν πατέρων τὸ Κοινόβιον καὶ συνεκλήθη ἐπειγόντως ἡ Σύναξις καὶ ἐφθασαν ἐν μέσῳ ραγδασιότατων βροχῶν δύο ἀντιπρόσωποι ἐξ ἑκάστης μονῆς, ἀλλὰ τότε διετάχθησαν οὗτοι καὶ προσήλθον· ἀπεδείχθη δὲ ὅτι εὐκολώτερον ὑπακούουσιν οἱ μοναχοὶ ἢ ἐξ ἰδίας προαιρέσεως κάμνουνσι τὸ καθήκον. Αὐτὸ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου καὶ ἡ Διπλὴ σύναξις δὲν κατηρτίσθη. Ἐν τούτοις οἱ πλείονες τῶν μονῶν εἶχον στείλει ἀντιπροσώπους, ἀλλὰ καὶ αὗται οὐχὶ πᾶσαι διπλοῦς. Εἶναι περίεργον, ὅτι αἱ πλησιέστεραι ἑλληνικαὶ διὰ τῆς ἀπουσίας ὡς ἡ τοῦ Ἐσφιγμένου, Κουτλουμουσίου, Παντοκράτορος, Σταυρονικήτα, ἡ δὲ τοῦ ἁγίου Παύλου διεμήνυσεν, ὅτι περιμένει τὸν κ.

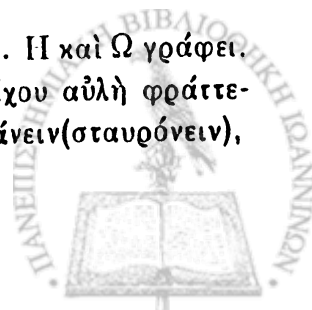

Βενιζέλον νὰ ὑπάγη ἐκεῖ, ὥσπερ σκοπὸς τῆς ἐλευσεώς του ἦτο νὰ ἐπισκέπτηται τὰς μονὰς καὶ δὴ τὴν τοῦ ἁγίου Πύλου, ἣτις κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ ὑψηλοῦ κόνου δηλ. εἰς τὸ ἀπογειότατον σημεῖον.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἀνεχώρησε διὰ Θεσ)νίκην προτίτερον καὶ εἰς τὰς 12 Ἰαν. ἐκλήθημεν ἐκ Θε)νίκης νὰ εἵμεθα ἐκεῖ εἰς τὰς 13, ὡς ἂν θῶν μετὰ τοῦ κ. Θ. Τσάτσου, διὰ νὰ ἐκκινήσωμεν διὰ τὴν τοῦ Βατοπέδιου. Ἐρθᾶς μὲν ἀεροπορικῶς καὶ εὐρομεν τὸ αὐτοκίνητον τοῦ κ. προέδρου νὰ μᾶς ἀναμένῃ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Εἰς τὸ Κυβερνεῖον εἶχον συγκεντρωθῆ περι αὐτὸν πέντε οἱ φίλοι του καὶ μόλις ἀνήλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐδόθη τὸ σύνθημα καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιβάντες 2-3 δεκάδων αὐτοκινήτων εὐρέθημεν ἔξωθεν τῆς πόλεως κατευθυνόμενοι πρὸς τὸν Στρυμωνικὸν κόλπον. Ὁ καιρὸς ἦτο μὲν συννεφώδης, ἀλλὰ δὲν ἔβρεχε καὶ ὁ ὁρίζων ἦτο καθαρός. Ἐξετείνετο τὸ βλέμμα εἰς τὰς εὐφόρους ἐκεῖνας πεδιάδας διακοπτομένας, ὅτε μὲν ὑπὸ λιμνῶν καὶ ποταμίσκων, ὅτε δὲ ὑπὸ λοφίσκων καὶ χαμηλῶν βουνῶν, πέραν δὲ διεκρίνομεν τὰ Κερδύλλια, τὴν Κερκίνην καὶ τὰ ὄρη τῶν Σερρῶν. Δεξιόθεν, ἀφοῦ ἀφήσαμεν τὸν Χορτιάτην, ἀνεμένομεν νὰ ῥίψωμεν τὰ βλέμματι πρὸς τὰς ὑψηλὰς ὄροστοιχίας τοῦ Σταυροῦ, τῆς Βαοβάρας καὶ τοῦ Νεοχωρίου, αἵτινες καταλήγουσιν εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ μετὰ τὴν μεταλλοφόρον Στρατονίκην ἐθαυμάσαμεν καὶ τὰ δασώδη ὄρη τοῦ Κακκάβου. Ἡ δημοσίαι ὁδὸς ἀκολουθεῖ ἀκριβῶς τὴν Ἐγνατίαν ὁδόν, ἣτις διὰ τῶν Μακεδονικῶν τειπέων (εἰς πολλὰ σημεῖα διερχόμενοι τὴν ἐπιμήκη καὶ στενὴν ταύτην διόδον διακρίνομεν φρουριακὰ ἐρείπια καὶ κατὰ διεξοδὸν πρὸς τὴν θάλασσαν τὸν ἐνετικὸν πύργον καλῶς σωζόμενον) καταλήγει εἰς τὴν θάλασσαν ὅπου ὁ Σταυρός, ὃν πολλοὶ νομίζουσιν, εἶναι τὰ Στάγαιρα, ἡ πατρὶς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου. Τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω, ἀλλ' ἐν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ὀνομασία εἶναι προχριστιανική, σταύρα μέχρι σήμερον ἐν Χαλκιδικῇ λέγονται οἱ ἐκ δρυὸς φραγμῖται, πάσσοι, ἐσχισμένοι εἰς δόγας, ἀλλ' ὁ πάσσαλος εἶναι τὸ παλούκι καὶ τὴν σταύρωσιν λέγει ὁ λαὸς παλούκωμα, καὶ τοιοῦτος ἦτο τὸ πρῶτον ὁ σταυρικὸς θάνατος.¹⁾ Εὐτυχῶς ὅπου μᾶς ἐδίωξεν ἡ βροχὴ ἐκ τοῦ Σταυροῦ, ἄλλως αἱ ἐκ τῶν χωρίων συγκεντρωθεῖσαι ἐκεῖ ἐπιτροπαὶ δὲν ξεκολλοῦσαν εὐκολὰ ἀπὸ τὸν κ. πρόεδρον, ὅστις ἐν τῇ ἀγαθότητί του ἤθελε νὰ ἀκούσῃ ὅλων τὰ παράπονα.

Ἐπεβιάσθημεν ἐν τάχει εἰς τὰς λέμβους καὶ μόλις ἀνήλθομεν εἰς τὸ πολεμικὸν πλοῖον (ναρκαλιευτικόν) ἡ βροχὴ ἔπιασε γιὰ καλὰ. Ὁ πρόεδρος μὲ πλησιάζει καὶ μοὶ συγγαίρει διότι εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰερισσοῦ ἀντετάχθην θέλοντα νὰ πείσῃ αὐτὸν νὰ γυρίσωμεν εἰς τοὺς ἐκλογεῖς του. Εἶναι ἀξιοσημεῖωτον τὸ ἐπιχείρημα, ὅπερ προέβαλον διὰ νὰ ἀναχαιτήσω τὸν κ. Βενιζέλον τῆς ἐπισκέψεως εἰς Ἰερισσόν, ὅπερ ἐὰν ἐγένετο ἦτο ἀδύνατον νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Βατοπέδιον. Ἐγὼ, ὅστις παιδιόθεν ἐγνώρισα τὴν Ἰερισσὸν πολὺ περισσότερον ἀπὸ πάντα ἄλλον ἀγιορείτην, ὑπεστήριζον εἰς τὴν δημαρχίαν τοῦ Σταυροῦ, ὅτι κεῖται εἰς τὸν ἄλλον

¹⁾ Ὁ κλεινὸς τῆς Θε)νίκης ἀρχιεπίσκοπος Εὐστάθιος ἐν Ἰλιάδ. Η καὶ Ω γράφει. ὅτι τὰ κατὰ παραφθορὰν σταύρα λεγόμενα, «οἷς ὅσα καὶ ἐρκίφ τοῖχου αὐλῆ φράττειται εἶεν ἂν οἱ σταυροὶ καὶ οἱ σκόλοpes ἢ χάρακες» καὶ ρῆμα σταυράνειν (σταυρόνειν),

κόλπον, τὸν Σιγητικόν, κατεξανέστη! ὁ δυστυχὴς βουλευτὴς, ἀλλ' ὁ πρόεδρος προσεῖχεν ἐμέ· ὅταν ἐννόησα τὴν σύγχυσιν ἢ ἀπόφασιν εἶχε ληφθῆ. Ἦτο ἐνδεδειγμένη ἡ παράκρουσις, διότι ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοὺς ἐν Βατοπεδίῳ συγκεντρωθέντας ἐπισήμους ἀγιορείτας. Ἄλλος ἀπέδωκε τοῦτο εἰς «κόλπον» τοῦ Βενιζέλου, εἰσηγηθέντος μοι ταῦτα διὰ τὴν ἀποφύγη τὴν προσέγγισιν εἰς Ἱερισσόν, ὅπερ δὲν εἶναι ἀληθές, μᾶλλον ἦτο οἰκονομία Θεοῦ διὰ τὴν φθάσωμεν εἰς τὸ Βατοπέδιον τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν. Πλέομεν παραλιακῶς, διότι ὁ Νότος μαίνεται· διακρίνομεν τὴν Ὀλυμπιάδα (ἐπ' ὀνόματι τῆς ἡρωϊκῆς συζύγου βασιλίσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κτισθεῖσαν, χωρίον ὀνομαζόμενον κοινῶς Λυμτζάζδα), λιμὴν καὶ σταθμὸς ξυλείας¹⁾. Ἐπειτα τὴν μεταλλοφόρον **Στρατονίκην** (κ. Στρατόνι), τὸ ὄρος **Κάκκαβον**, ἐκ τῆς κακκάβης, δένδρου κοκκοφόρου ἱαματικοῦ καθ' Ἱπποκράτην. Κάτωθεν τὸ πάλαι ἐπεξετείνετο ἀγλαδόκαμπος καὶ οἱ Χιλιανδαρινοὶ μῦλοι καὶ προσωτέρω ὁ ἀσφαλὴς λιμὴν τῶν «Ἁγίων Θεοδώρων», σταθμὸς ξυλανθράκων. Πρὸς τὸ Μ μέρος τοῦ Κακκάβου εἶναι τὸ **Γομάτι**, χωρίον κείμενον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαίας Μονῆς ἀνηκούσης εἰς τὴν Λαύραν, ὅθεν ἔπειτα ὀνομάσθη καὶ τὸ ἐν Δήμῳ μετόχιον αὐτῆς. Ἐσχατὸς κοσμικὸς τόπος ἐγγὺς τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι ἡ Ἱερισσὸς, ἣτις «δίδει καὶ παίρνει» ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ Ἄθω, κειμένη ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἀκάνθου καὶ παρὰ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Ξέρξου. Σώζονται εἰσέτι ἕλην τοῦ αὐλάκος, ὡς γράφει ὁ Γερμανὸς Vesihpek τῷ 1928, τὰ δὲ Ἀθωνικὰ ἔγγραφα συχνῶς παρενεύρουσι τὴν τοπωνυμίαν **Προαύλαξ**, καὶ ὁ λαὸς ὑπὸ τὸν τύπον **Πρόβλακας** διέσωσε μέχρις ἡμῶν τὴν ὀνομασίαν διὰ τὴν ἀντικαταστήσουν οἱ νεοἕλληνες ὀνοματοθέται εἰς Νέα Ρόδα, ἅπερ ματαίως ζητεῖ τις ν' ἀνακαλύψῃ ἐκεῖ παραπεισθέντες ὑπὸ τοῦ Vasmer, ὅστις θέλει σλαβικὴν τὴν καταγωγὴν τῆς λέξεως! **Ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ μέχρι τοῦ Πρόβλακος, ὅλα τὰ προαναφερθέντα ὀνόματα εἶναι ἀρχαῖα ἑλληνικά.** Ρίπτω ἐν βλέμμα πρὸς τὸν στρουμιτικὸν κόλπον (τῆς Κοντέσσης ἢ τοῦ Ὄρφανι παλαιότερον καὶ τουρκ. Τζάγεζι) καὶ πέραν πρὸς τὸ χρυσοφόρον Παγγαῖον, ἀναπολῶ τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν τῶν τόπων αὐτῶν μετὰ τῆς λοιπῆς Χαλκιδικῆς καὶ πληροφοροῦμαι, μᾶλλον ἐξ ἀνεκδότων πηγῶν, ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων βλοβάρων διάλυσιν τῶν μοναστικῶν κέντρων τῆς Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, οἱ μοναχοὶ πρόσφυγες κατέλαβον τὰς γονίμους ἐκτάσεις τῆς Χαλκιδικῆς μέχρι τοῦ Στρουμιόνος ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου μέχρι τῶν προθύρων τῆς Θ/νίκης. Ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῶν Ἀθωνικῶν Μονῶν πολλῶν δεκάδων τὰ ὀνόματα εὕρισκω εἰς τὰ μέρη ταῦτα καὶ δὴ περίξ τοῦ ὑψηλοῦ Χολομῶντος (Holy Mount — ἅγιον Ὄρος). Οἱ μοναχοὶ μετὰ τὴν ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα ἐκκαθάρισιν τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῶν πειρατῶν προχώρησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸν Ἄθωνα καὶ τότε τὰ μοναστήρια τῆς Χαλκιδικῆς ἐγένοντο μετόχια τοῦ ἁγίου

¹⁾ Ἡ ξυλεία ἐνταῦθα καταβιβάζεται κυρίως ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ὄρεσειᾶς τῆς Βαρβάρας καὶ τοῦ Νεοχωρίου.

“Ορους καὶ νῦν περιήλθον εἰς τοὺς Θοῤῃκας καὶ Μικρασιάτας πρόσφυγας. Ὁ πολιτισμὸς, ὃν διέσπειραν ἐνταῦθα οἱ ἀγιορεῖται ἐπεξηγεῖται ἐκ τῆς διατηρήσεως τῆς ἑλλην. γλώσσης καὶ τῶν ἑλλην τοπωνυμῶν, ἐνῶ δὲ συμβαίνει τὸ αὐτὸ πέραν τῶν Σερρών καὶ τῆς Θεσ)νίκης. Εἶναι ζήτημα ὅμως, ὅπερ δέον νὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς Ἑλληνας πολιτικούς, ἐὰν εἰς τὰς δυστεκμάρτους τύχας τῆς Μακεδονίας, τὰς ὁποίας μόνον ἡ ὀξυδέρχεια τοῦ Ἑλευθ. Βενιζέλου ἐμάντευσεν, ὡς ἀλλαγῶν ἐγράψαμεν, θὰ διατηρηθῇ ἡ γλῶσσα ἄνευ τῶν ἐθναπωστόλων μοναχῶν.

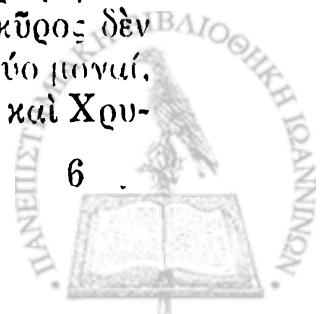
Σχεδὸν παρεκίμπτωμὲν τὴν Ἱερισσόν, ὅτε πλησιάζων με ὁ κ. Τσαῦτσος μοι λέγει: «τίσθε τώρα ἰδιαιτέρως τὸν κ. πρόεδρον νὰ τῷ ὁμιλήσῃς διὰ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα» καὶ εἶχον ὑπ’ ὄψιν ἐν φλέγων, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε τὴν ἄνεσιν ἐν Ἀθήναις νὰ με ἀκούσῃ. Ἀλλὰ μόλις ἠρχίσασμεν ἔρχεται ἐντονος ὁ νεοφώτιστος φιλελεύθερος βουλευτῆς Φύβίας κ. Κακαράς, ἰατρὸς δὲ τὸ ἐτάγγελα ὁ ἀνήρ. «Κύριε πρόεδρε, δὲν πᾶμε καλά, ὁ καιρὸς ἀγριεύει, τὸ βαρόμετρον κατεβαίνει, πρέπει νὰ στρέψωμεν διὰ τὴν Ἱερισσόν!» Δευτέρα ἀπόπειρα, ἴσως καθ’ ὑπόβλην τοῦ βουλευτοῦ Χαλκιδικῆς. Ὁ ἰατρὸς «πήγαμε ἤρχονταν» ἐκνευρισμένος μεταδίδων τὸν τρόμον εἰς τοὺς ἐπισημοὺς συνόδους. Ἀλλ’ ὁ πρόεδρος τὸν ἐστιμάτησεν εἰπὼν, «ἐγὼ θὰ ἀκούσω τὸν Σεβασμιώτατον, καὶ κανένα ἄλλον». Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε καὶ ἐκόπασεν ὁ σφοδρὸς Νότος ἔπαισε δὲ καὶ ἡ βροχή, ἐξῆλθον πάντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐθαύμαζον τὰς βιθυποτασίνας τοῦ Ὄρους ἀκρωρείας. Ἐδῶ ὅλη ἡ ὄρεινὴ διάτλιται ἔχει τὰς καλλιτεχνικὰς γραμμὰς καὶ τέρει τὴν ὄρασιν. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει, ὅταν μετὰ τὸ Βατοπέδιον ἀντικρύξῃ τις τὸν γιγαντιῶν τοῦ Ἀθῶνος κῶνον. Ἐκεῖ τὸ φυσικὸν μεγαλεῖον εἶναι τραγικόν, σὺν τῷ θαυμασμῷ ἐμποιεῖ καὶ τινα φρίκην, ὅτε μάλιστα καλύπτεται ὑπὸ συστρεφομένων καὶ μετὰ ἰλιγγιώδους ταχύτητος κινουμένων, συστειρωμένων καὶ διασπωμένων νερῶν, ὅπως συνέβη ὅτε τὴν ἐπομένην ἐκινήσαμεν διὰ τὴν Λαύραν. Τέλος ἐπρόβαλεν ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ θεαματικὴ μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, θαυμασμὸς καὶ ἔκστασις καταλαμβάνει τοὺς κατὰ πρότερον ἀντικρύξοντας αὐτήν. Ὁ πλαγιασμὸς τοῦ ἐδάφους οὐ μόνον παρέχει τελείαν τὴν κάτοψιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλεον, τῶν διαστημάτων τῆς αὐτῆς ἔξαφανιζομένων καὶ ἐνουμένων εἰς ἓν ἀδιάσπαστον σύμπλεγμα ὄλων τῶν κτιρίων, ἴσως μόνον ἐκ τῶν λοιπῶν μονῶν ἡ τοῦ ἁγίου Πιντελεήμονος ἔχει προμοιον θέαμα. «Αὐτὸ εἶναι τὸ Βατοπέδι; ἀναφωνεῖ ἐκπληκτος ὁ κ. Βενιζέλος, μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ ὠραῖο μοναστήρι, ἀπέραντο, μεγαλοπρεπέστατο!» καὶ ἴστατο προσηλωμένος καὶ ἐκστατικὸς, ἕως οὗ ἔφθασεν ἡ λέμβος τῆς μονῆς μετὰ τὸν προϊστάμενον αὐτῆς γέροντα Ἰγντίων καὶ τὸν ἐπιστάτην τῆς ἱ. Κοινότητος Πορφύριον Δοχειαρίτην. Τὰ περαιτέρω δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐπαναλάβω, ἀφοῦ ἐξετέθησαν διὰ τῶν ἐφημερίδων, αἵτινες εἶχον στείλει ὁ—β ἀνταποκριτὰς. Εὗρον τὴν εὐκχερίαν νὰ σχολιάσωμεν εὐρύτατα καὶ μετὰ πολὺ χάριν τὴν ἀνατροπὴν τῆς λέμβου, ὅπου ἐτέβαιναν ὁ στρατηγὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων κ. Ναπ. Ζέρβης καὶ ὁ πρεσβευτῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν κ. Ζαμσαρίας.

Εἰς τινα ἐφημερίδα εἶδον ἐν συνόψει ἐκτιθέμενα τὰ συζητηθέντα θέματα, ἀλλ’ ἐγὼ δὲν ἠδυνήθην νὰ λάβω ἀντίγραφα, καὶ τοιαῦτα νομίζω δὲν ἐκρατήθησαν, ἐφ’ ὅσον ὁ γραμματεὺς δὲν παρίστατο. Ἐντύπωσιν ἔκαμεν ἡ παρὰλειψις τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου νὰ δώσῃ ἐπίσημον ἀνακοινωθέν. Ὁ δὲ πρωτεπιστάτης ἠρξέσθη νὰ δημοσιεύσῃ τὸν λόγον τοῦ μόνου. Δὲν γνωρίζω τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, ἀλλ’ ὁ κ. Πρόεδρος εἶπεν ἀμετάθετον ἀπόφασιν νὰ συνεχίσωμεν. Ἐν τούτοις ἀντιτάχθη ὁ καιρὸς καὶ σφοδρὸς βροχὰς ἐξηγέθη, ὅτε ἐκινήσαμεν ἐκ τῆς τοῦ Βατοπεδίου πρὸς τὴν Λαύραν. Εἶπεν ἀνειλημμένην ὁ κ. Βενιζέλος ὑποχρέωσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ τάξιμον τοῦ μακαρίτου πατρός του, μὴ δυνηθέντος τῷ 1930, ἔνεκα καὶ τότε τρικυμίας ν’ ἀποβιβασθῇ εἰς Λαύραν καὶ ἀποτίσῃ φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἁγ. Ἀθανάσιον, ὅστις μετὰ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ στρατηγοῦντος ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τοῦ ἀραβ. ζυγοῦ τὴν πολυπαθῆ Κρήτην. Τοῦτο ἔπεισε περισσότερον τὸν πατρώζοντα υἱὸν διὰ τὸ ταξίδιον καὶ παρενεβλήθη ἔπειτα καὶ τὸ ζήτημα τῆς διαθέσεως τῆς μαρσαλλικῆς βοήθειας.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΑΓΩΝΟΣ

Πρᾶξις ἀξιωματικῆς τῆς Α' ἐφετεινῆς Δισενιαυσίου
Συνάξεως.—Οἱ σύεδροι ἤρθησαν εἰς περιωπὴν καὶ
ἀνεδείχθησαν ἀξιοὶ τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς, αὐστηροὶ
θεματοφύλακες τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων.—
Τί προηγῆθη; — Τὰ παραλειπόμενα.

Θεωρῶ ἑμαυτὸν ὡς ἀγιορεῖτης λίαν εὐτυχῆ, διότι ἠξιώθην νὰ ἴδω
ἔστεμμένους ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας τοὺς ἐπὶ τριετίαν ὄλην διεξαγομένους
ὑπὲρ διατηρήσεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως ἀγῶνας, οὓς διεξήγαγε μετὰ σθένους
ἡ ἱερὰ Κοινότης καὶ ἐπεκύρωσεν ἢ μετὰ τὸ Πάσχα συνελθοῦσα Δι-
σενιαύσιος. Εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἐπεστρατεύθη καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης καὶ ἡ-
γωνίσθην ἀνενδότης ἐνταῦθα παρὰ τῆ Κυβερνήσει, ἐπεσκεψάμην δὲ πρὸς
τὸν αὐτὸν σκοπὸν δις τὸν ἱερὸν Τόπον διὰ καλλιτέραν συνεννόησιν, μὴ
φεισθεὶς δαπάνης καὶ κόπου, ἰδίᾳ τὸ τελευταῖον ταξίδιον δι' ἐμὲ ἦτο τολ-
μηρὰ ἀπόφασις, καθότι κατ' αὐστηρὰν τοῦ θεράποντός με διαταγὴν ἔπρε-
πε νὰ ἀπόσχω τελείως πάσης σωματικῆς τε καὶ πνευματικῆς ἐργασίας.
Ἴσως θὰ εἶχον ἤδη ἐξυγιανθῆ, ἐὰν ἤκουον τὸν ἰατρόν. Δὲν ἀποκατεστά-
θην εἰς τὴν ὑγείαν μου ἀκόμη τελείως. Παρ' ὅλα ταῦτα κάμνω ἄλλην πα-
ράβασιν διὰ νὰ γράψω τὸν ἐπίλογον τοῦτον καὶ νὰ θέσω τὸν κολοφῶνα
εἰς τὸ ἐπιτευχθὲν μέγα κατόρθωμα, ἀποδίδους τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τοὺς
πρωτεργάτας. Ἠλπίζομεν ὅλοι, ὅτι ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ κ. Παναγιωτά-
κου θὰ ἠκολούθει τὰς ὁδηγίας τοῦ κέντρου, καὶ θὰ ἀφήσῃ τοὺς Πατέρας
νὰ κάμουν ὅ τι βούλονται εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς. Ἄλλ' ὁ κ. Κουράσης
ἦτο ἄλλοπρόσαλλος, ἄλλα ἔλεγε καὶ ὑπέσχετο καὶ ἄλλα ἔπραττε συνεργα-
ζόμενος πάντοτε μετὰ τῆς μειονότητος τῶν ἀντιπροσώπων καὶ αὐτὸ ἐγένε-
το αἰτία ν' ἀνακληθῆ, καὶ νὰ ληφθῆ ἡ ἀπόφασις νὰ μὴ στέλλωνται
πλέον ἔξω τῆς καρριέρας, ἀλλὰ συμφώνως τῷ Κατ. Χάρτη ἐκ τῶν τοῦ ὑ-
πουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων διοικηταί. Ὅταν δὲ οὗτος ἐτόλμη-
σε καὶ νὰ γράψῃ ἐπισήμως πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα ὅτι αἱ «ἀποφάσεις
σωμάτων (ἔνν. ἡ Διπλῆ), ἅτινα καὶ συμφώνως τῷ Καταστ. Χάρτη καὶ τῷ
Νομ. διατάγματι, τῷ κυρώσαντι τοῦτον, οὐδὲν νόμιμον ἔρεισμα, περίβλη-
μα ἢ κῦρος ἔχουν», αὕτη κατεξανέστη καὶ γράφει αὐτῷ τὰ ὑπὸ ἡμερομ.
30—10—50 (βλ. σ. 65). Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν ἀρχῇ ὁ τόπος εὐρέθῃ δυ-
στυχῶς διηρημένος εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα. Εἰς τοῦτο συνετέλεσαν
ξένα στοιχεῖα, ἀπερ' ἐξεμεταλλεύοντο ὡς δικηγόροι τὸν τόπον διηρημένον,
ἀλλὰ κυρίως βάσιν εἶχεν ἡ ἀντιπολίτευσις τῆς πεντάδος τὰ γραφόμενα
τοῦ κ. Παναγιωτάκου, τότε διοικητοῦ τοῦ ἀγ. Ὄρους, οὗ τὸ κῦρος δὲν
ἦτο μικρόν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὑγιοῦς πλειονοψηφίας ἦσαν αἱ δύο μοναί,
Λαύρας καὶ Ἰβήρων διὰ τῶν γενναίων ἀντιπροσώπων Πλάτωνος καὶ Χρυ-

σάνθου τῶν προηγουμένων. Τοῦ δευτέρου, ὅστις εἶναι ὁ Μαικήνας τῆς Ἱ. Κοινότητος εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, δημοσιεύω χάριν τῆς ἱστορίας δύο ἐπιστολάς:

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΙΒΗΡΩΝ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ
ΑΘΩΣ

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἰβήρων τῇ 22/2/1950

Τῷ
Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Κορυθῆς καὶ καθηγητῇ
τοῦ Πανεπιστημίου Κυρίῳ Κυρίῳ Εὐλογίῳ

Πολυσέβαστέ μοι,

Μὲ τὸ θάρρος πού μ' ἐμπνέει ἢ πρὸς μετὸν ταπεινὸν ἀγιορείτην καλωσύνη Σας καὶ ἡ ἀνάμνησις ὠρισμένων περιπτώσεων καὶ δυσκολιῶν τῆς ζωῆς μου εἰς τὰς ὁποίας μὲ ἐνεθαρρύνετε καὶ μὲ ἐνισχύσατε ἠθικῶς, καὶ μ' ἐπροστατεύσατε ἀδικηθέντα παρὰ τοῦ ἁγ. Θεσσαλιώτιδος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός μου ὡς ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Κοινότητος 1933—1937, μὲ τὸ θάρρος λέγω αὐτὸ προσφεύγω πρὸς Ὑμᾶς πρῶτον, ὅπως ὑποβάλω τὰ αἰσθήματά μου βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, καὶ δεύτερον ὅπως ἐπικαλεσθῶ τὸ ἐνδιαφέρον Σας ἐπὶ σοβαρωτάτων ἀγιορειτικῶν ζητημάτων τῶν ἀπασχολούντων τὴν ἱερὰν Κοινότητα μελλόντων δὲ ν' ἀπασχολήσιν καὶ τὴν ἔκτακτον Διπλὴν Ἱ Σύναξιν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔχετε παρακολουθήσει μίαν διάστασιν μεταξὺ ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τοῦ διοικητοῦ ἁγίου Ὁρους κ. Παναγιωτάκου, ἐξ ἧς ἐδημιουργήθησαν τὰ ὡς ἄνω σοβαρὰ ζητήματα, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸ Σὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (Νομικὴ ὑπηρεσία). Ἴδου ταῦτα:

1) Ὁ κ. Παναγιωτάκος καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ διὰ τῶν ἐκδόσεών του «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου» τεύχος 2ον μὲ τὸν τίτλον «Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Μοναχικοῦ πολιτεύματος κ.λ.π.» ἀμφισβητεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ ἁγίου Ὁρους νὰ διορίζῃ Ἐπίτροπον αὐτοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, ὡς διετήρει τοιοῦτον ἐν Κων)λει μὲ μίαν ἀνακριβεστάτην πληροφορίαν ὅτι ὁ τοιοῦτος ἦτο σινηθέστατος λαϊκὸς ἢ ἀρχιερεὺς, μηδέποτε

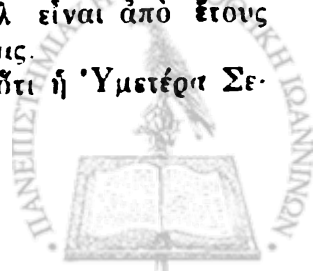
ὅμως ἀγιορείτης!!! καὶ ἠμπόδισε τὴν ἀποστολὴν τοῦ διορισθέντος ὡς ἐπιτρόπου Βασιλείου τοῦ Καρακαλλινοῦ.

2) Ἀπεφάνθη περὶ τοῦ σώματος τῆς ἔκτακτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως ὅτι τοῦτο δὲν ἔχει νομικὸν λόγον ὑπάρξεως μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Κ. Χ. συνελθὼν ὡς ἐθνοσυνέλευσις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ μόνον αὐτὸν καὶ ἔπρεπε νὰ παύσῃ ὑφιστάμενον.

3) Δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὰς ἱερὰς Μονὰς καὶ τὴν ἱερὰν Κοινότητα δηλοῖ ὅτι κατόπιν τῶν ἀποτυχιῶν τῶν δύο ἀποστολῶν τῆς ἱερᾶς Κοινότητος εἰς Ἀθήνας διὰ τὴν λύσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς καὶ ἄλλων ζητημάτων (ἐπιτιχέσεται ἦσαν αἱ ἐνέργειαι δι' αὐτῶν, ἱκανοποιήσασαι πλήρως τὰς προβλέψεις καὶ ἐλπίδας ἡμῶν) δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τοῦντεῦθεν τὴν ἀποστολὴν τοιούτων ἀλλὰ αὐτὸς θὰ χειρίζεται τὰ πάσης φύσεως ζητήματά μας.

Ἐχομεν ἤδη συγκαλέσει ἔκτακτον Διπλὴν Ἱ. Σύναξιν ἣτις μέλλει ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὰ ζητήματα αὐτά, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως ἀποδειχθῶμεν ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀδύνατοι νὰ ἀναζητήσωμεν καὶ προτάξωμεν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα ὅσα μᾶς δίδουν οἱ πρὸ τοῦ Κ. Χ. κανονισμοὶ καὶ ἄλλα ἱστορικὰ ἔγγραφα. Ἀγιορεῖται οἱ δυνάμενοι νὰ συντρέξουν τὴν Ἱ. Κοινότητα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων τούτων εἶναι: Ἰγνάτιος, Ἀλέξανδρος, Ἰλαρίων, Βατοπαιδινοί, οἱ ἡγούμενοι τῶν Ἱ. Μονῶν ἁγίου Παύλου καὶ Διονυσίου, οἱ ζηλωταὶ τῆς διατηρήσεως τῶν θεσμῶν καὶ οὐδεὶς ἄλλος κατ' ἐμέ. Ὁ ἡμέτερος ἀρχιμανδρῆτης Μισαῆλ εἶναι ἀπὸ ἔτους κληνῆρης ἐξ ἡμιπληγίας.

Ὅθεν ἐσκέφθην ὅτι ἡ Ὑμετέρα Σε-

λῶν ἀλλὰ δι' αὐτοῦ.

Δὲν ἤθελον δὲ αἱ ἀντιδράσασαι διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν Ἱ. Μονοῖ τὴν συζήτησιν αὐτῶν, ἵνα φανοῦν εὐάριστοι εἰς τὸν κ. Παναγιωτάκου, α) ὡς ἐνθαρρύνοντι αὐτὰς εἰς τὴν χωριστικὴν τῶν ἐνέργειαν διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀσυναγκροτήσεως διὰ τῆς ἐπικοινωνίας του μετὰ τῶν δικηγόρων αὐτῶν Γέρο—Χρήστου καὶ Μαγιακού, καὶ διὰ τὰς εὐνοϊκὰς ἀποφάνσεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου ἐπὶ ζητημάτων τῶν Ἱ. Μονῶν Βιτοπαιδίου, Κοιτλουμουσίου, Ξηροποτάμου καὶ Σίμωνος Πέτρας κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ὅχι μόνον τὴν Διπλὴν ἐματαιώσαν, ὡς προανέφερα, ἀλλὰ συνεχίζουσαν μίαν προμελετημένην ἀντίδρασιν καὶ ἐν τῷ σώματι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἀποφαινόμενοι περὶ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Παναγιωτάκου καὶ καταδικάζοντες αὐτήν, ἐνῶ τοῦ τελευταίου ἡ ἀπόφρασις μένει ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (Νομικὴ ὑπηρεσία) εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ τελευταία ἀπεστάνθη δι' ἐγγράφου τῶν ἀπεσταλμένων τῆς ἡγουμένων Μονῶν Διονουσίου καὶ ἁγίου Παύλου κατὰ τὸ π. ἔτος καὶ δι' ἰδίου τῆς πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον τοῦ ἐγγράφου τῶν ἀπεσταλμένων δι' αὐτοῦ ἀντικρούονται αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων τοῦ κοινῆς Ἐπιτρόπου καὶ ἄλλων.

Ἡ προσπάθεια τῶν ἐπτὰ στρέφεται περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, πῶς νὰ ἀτονίσῃ ἡ ἄμυνα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος κατὰ τῶν αὐθαιρεσιῶν καὶ σκέυωριῶν τοῦ κ. Παναγιωτάκου. Ἡ Ἱερὰ Κοινότης μετὰ τὴν ματαιώσιν τῆς Διπλῆς ἔδοκίμασε νὰ ζη-

τήσῃ ἐγγράφως τὰς γνώμας τῶν Μονῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Διπλῆς καὶ νὰ δοθῇ ἐντολὴ νὰ προωθήσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα ζητοῦσα ἀπάντησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπ' αὐτῶν. Οἱ ἐπτὰ ἀγρίως ἀντέδρασαν μὴ ἀνεχόμενοι οὔτε ὑπόμνησις νὰ γίνῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, φρονοῦντες ὅτι πρέπει ν' ἀναμείνωμεν.

Διὰ πάντας τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ ἐπειδὴ δὲν βλέπω τὸν τρόπον πῶς νὰ περάσῃ ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι πρότασις περὶ ἀναθέσεως εἰς Ἑμᾶς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀπόψεών τῆς, φρονῶ ὅτι θὰ προσφέρετε μίαν ἔτι μετὰ πολλῶν ἄλλων εἰς τὸ παρελθὸν πολῦτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, προβαίνοντες εἰς ἀποκρούσιν τῶν ἀπόψεων τοῦ Παναγιωτάκου ὑπὸ τύπον κριτικῆς τοῦ τελευταίου ἔργου του τῆς ἐρμηνείας τοῦ Κ. Χ. Τὸ ἔργον τοῦτο τὸ συνέγραψεν ἐν πάσῃ σπουδῇ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δικαιωθῇ ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Φρονῶ ὅτι μία ἐνέργεια τῆς Ἑμετέρας Σεβασμιότητος μετὰ τὴν αὐθεντίαν καὶ τὸ κύρος Σας ἐπὶ τῶν ἀγιορειτικῶν ζητημάτων θὰ ἀναγκάσῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν του ἐπὶ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος καθεστωτικῶν ζητημάτων καὶ θὰ κόψῃ τὴν ὄρεξιν τοῦ Παναγιωτάκου νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος καὶ θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ ἓνα αὐθαίρετον Διοικητὴν.

Ἀποστέλλω Ἑμῖν καὶ πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν διάστασιν μεταξὺ Ἱ. Κ. καὶ Διοικητοῦ. 1)

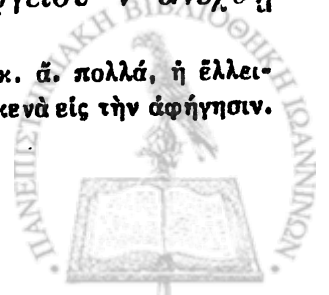
Καὶ ἐξαιτούμενος τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Σας κοτισπάζομαι τὴν δεξιάν Σας μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Προηγ. Χρῦσανθος Ἰβηρίτης

Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἡ κατάστασις ἐξακολουθεῖ ἡ ἴδια καὶ ἡ διαίρεσις ὀργιάζει εἰς βάρος ἀνυπολογίστων τοῦ Ὄρους συμφερόντων. Ὁ διορισμὸς τοῦ Κουράση ἐπεδείνωσε τὰ πράγματα, «κατ' οὐσίαν συντρέξαντος μὲ διαφόρους τὴν παράταξιν ταύτην (τῆς Πεντάδος), κατὰ δὲ τύπους παρουσιαζομένου ὡς ἐκτελοῦντος ἐντολὴν τοῦ ὑπουργείου ν' ἀνεχθῇ

1) Ἐν τούτοις δὲν ἔλαβον κανὲν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τῶν διορισθειῶν παρὰ τῆς

Κοινότητος ἐπιτροπῶν κ. ἄ. πολλά, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων ἀφίνει κενὰ εἰς τὴν ἀφήγησιν.

Διπλῆν με συμβουλευτικὸν χαρακτήρα.» ¹⁾ Κατὰ στρεβλὴν ἀντίληψιν τῶν ἐνταῦθα εὐκολώτερον θὰ ἠδύνατο ὁ διοικητὴς νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος, οὔσης αὐτοτελοῦς σώματος καὶ ἀνεξελέγκτου. Οἱ ἔκτακτοι ἔρχονται εἰς τὰς Καρεὰς καὶ ἀποφασίζουν καὶ φεύγουν καὶ οὔτε νὰ χαιρετήσῃ αὐτοὺς ὁ διοικητὴς προλαμβάνει, ἐπομένως συναλλαγὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἰς διάστημα 2—3 ἡμερῶν. Εἰς τὸν διοικητὴν ἐν πάσῃ περιπτώσει συνέφερον ἡ διάστασις καὶ ἐπρότεινε διὰ τὴν νομιμοποίησιν, ἣν ἐπεζήτησαν καὶ αἱ 5 μοναί, νὰ διορισθῇ διμελὴς ἐπιτροπὴ, ἣτις ὑπὸ τὰς ὁδηγίας του θὰ ἐπετύγγανε τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Διπλῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἠθέλεε διὰ τοιούτων μέσων νὰ στερεώσῃ τὴν θέσιν του κλονιζομένην. Ἴδου τί ἔγραφεν ἐν Ἀθήναις ἔγκριτος ἔφημερίς.

Ἀντὶ ἀπαντήσεως.

«Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν ἀναγνώστου μας, διαμαρτυρομένου, διότι ἓνα σχόλιον τῆς «Ἐστίας» διὰ τὴν ἀρχικὴν ὑπόδειξιν ὡς Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐνὸς ὑποψηφίου, τὸν ὁποῖον ἐβάρυναν ὠρισμένα κατηγορία, συνετέλεσεν ἴσως εἰς τὸ νὰ διορισθῇ ἀντ' αὐτοῦ ἄλλος, ὁ ὁποῖος βαρύνεται ἀπὸ πολὺ σοβαρώτεραις ἠθικαῖς καὶ ἐθνικαῖς κατηγορίας. Καὶ προσθέτει ὁ ἐπιστολογράφος μας, ὅτι, ἐνῶ ὁ πρῶτος ὑποψήφιος θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ ἐναντίον του κατηγορίαί, αἱ ἀναγραφῆσαι ὄντως εἰς τὸ ποινικόν του μητρώον ἀνεφέροντο μόνον εἰς ἓνα οἰκογενειακόν του ἀτύχημα, δὲν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ τὸ ἴδιον διὰ τὸν διάδοχόν του.

Ἐχομεν νὰ ἀπαντήσωμεν σχετικῶς, ὅτι εἰς τὸ ἄπλοῦν ἐκεῖνο ἐρώτημα τῆς «Ἐστίας» οὐδέποτε ἐδόθη οἰαδήποτε ἐπίσημος ἀπάντησις. Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ἠμπορεῖ νὰ βαρύνῃ τὴν διατυπώσασαν τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἔφημερίδα ἢ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπόλυτον ἀνικανότητα μιᾶς φαύλου Κυβερνήσεως, ὅπως ἀντιληφθῇ ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους». («Ἐστία» 1—8—50)

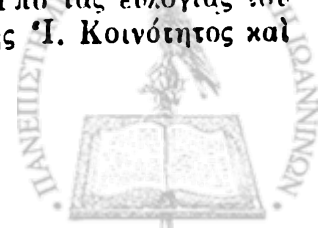
Ἄλλ' ἤκουσεν ὅτι ὁ Τόπος ἔχει καταλλήλους ἀντιπροσώπους νὰ ἐνεργήσουν παρὰ τῇ Κυβερνήσει, τὸν ἄγιον Κορυτσᾶς καὶ τὸν νομικὸν σύμβουλον κ. Θεμ. Τσαῖτσον. Ἄλλ' ἢ κατὰ Νοέμβριον συνελθοῦσα Διπλῆ, ἐν ἣ ἀντεπροσωπεύοντο 15 μοναί, ἵνα μὴ φανῇ ὅτι δὲν δέχεται τὴν ὑπεσχημένην συνδρομὴν ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν τὸ αἰτηθὲν ὑπόμνημα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Διπλῆς, ἣν θὰ ὑπέβαλλε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. «Ἄλλ' ἀντελήφθημεν, ὅτι εἶχε λόγους καὶ ὑπολογισμοὺς ν' ἀναστείλῃ τὴν προώθησιν του δικαιολογῶν τὴν στάσιν του με μίαν πρόχειρον δικαιολογίαν, καθ' ἣν ἀναμένει τὰς ἀπαντήσεις τῶν μονῶν, αἵτινες δὲν ἀπήντησαν εἰς τὰ ἐρωτήματα του περὶ τῆς Διπλῆς, ἐνῶ ἀπηυθύνσαμεν αὐτῷ ἔγγραφον τοῦ σώματος με τὰς ἀπόψεις τῶν 15 μονῶν ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων του.» Τὸν ἐγνωρίζομεν, ἀλλὰ δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὸν διορισμὸν

¹⁾ Τὰ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν προέρχονται ἐξ ἰδιωτικῶν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολῶν μελῶν τῆς Ἱ. Κοινότητος. Ἐνταῦθα ὀφείλω νὰ σημειώσω, ὅτι ἐπὶ τῶν συνεννοήσεων μετὰ τοῦ διοικητοῦ καὶ τῆς Κυβερνήσεως σπουδαία ὑπῆρξεν ἡ δράσις τῶν ἐκ τῶν ἐκτάκτων τῆς Συνάξεως μελῶν, τῆς ἐκλεκτῆς ξυνορίδος τῶν καθιγουμένων τῆς τε τοῦ Καρκαλλοῦ κ. Παύλου καὶ τοῦ Γρηγορίου κ. Βησσαρίωνος, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τῶν τῆς τοῦ ἁγίου Παύλου καὶ τοῦ Διονυσίου.

του διαθέτοντες αὐτὸν τὸν πρωθυπουργὸν κ. Πλαστήραν, ὃν εἶχεν ἐξυπηρετήσῃ ἄλλοτε. Πνέων λοιπὸν τὰ μένεα, ἀγοῦ μὲ ἐπλησίασε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὲ προσεταιρισθῇ, ἐστράφη πρὸς τινὰ δυσηρεστημένον ἐναντίον μου πρὸς στιγμὴν ἀντιπρόσωπον, ἀλλ' ἀπέτυχεν οἰκτρῶς εἰς τὸ σατανικὸν τοῦτο ἔργον. Τότε ἡ Ἱ. Κοινότης μοὶ ἀπέστειλε τὸν ἐν σ. 67 δημοσιευθέντα διορισμὸν προσελικυρῶν τὴν πρὸς ἐμὲ ἄκραν ἐμπιστοσύνην ἐκτελοῦσα τῆς Ἱερᾶς Διπλῆς Συνάξεως ἀπόφασιν. Ἄλλ' ὅποια ἢ στάσις τῶν πέντε τῆς μειονοψηφίας ἀντιπροσώπων ἐν ταῖς ἀποφάσεσι τῆς Διπλῆς ἐφ' ὅσον ἀπεῖχον τῶν συνεδριάσεων «αἱ ὅμοιαι ὁσάκις τίθεται ζήτημα ἐκτελέσεως τῶν εἰλημμένων ἀποφάσεων τῆς Διπλῆς, τὰς ὅποιας ἐκτελεῖ ἡ Ἱ. Κοινότης, καταχωροῦν ἐπιφυλακτικὰς γνώμας, καθ' ἃς, ἐφόσον τὸ σῶμα τοῦτο δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ Κ. Χ., δὲν τὸ ἀναγνωρίζουν», καὶ ἐν τῇ πράξει συνεφώνει πρὸς αὐτὰς καὶ ὁ Κουράσις· διὰ τοῦτο προκειμένου περὶ τῆς ἀποφασισθείσης ὑπὸ τῆς διπλῆς μισθώσεως τοῦ Ἰβηρ. μεγάρου πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτοῦ, δι' ἣν ἐπὶ ἔτος σχεδὸν ἠγωνίζετο, δὲν ἠθέλην ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγγράφῳ ν' ἀναφέρῃ τοῦτο ἡ Ἱ. Κοινότης ὡς ἀπόφασιν τῆς Διπλῆς! Ὅπερ καὶ ἐγένετο καὶ οὕτως αὕτη ὑπέκυψεν εἰς τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας, ἣν ἐξεδήλου ὁ διοικητής. Κρατῶν οὕτω ὁ Κουράσις διηρημένην τὴν Κοινότητα εἰργάζετο ἐξ ἄλλου πρὸς αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων του συχνὰ καὶ ὁπότε τοῦ κάπνιζε νὰ ἐμφανίζηται ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς Ἱ. Κοινοῦτος, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους μάλιστα ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας, λαμβάνων τὸν λόγον καὶ γνωμοδοτῶν καὶ οὕτω καταντήσας ἄλλος βασιλικὸς ἐπίτροπος, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἡ Κοινότης νὰ λαμβάνῃ ἄνευ τῆς παρουσίας του σοβαρὰς ἀποφάσεις. Καὶ ὅμως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς εἶδομεν καὶ συνειργάσθημεν μετὰ δεκάδος διοικητῶν, σπανίως οὗτοι ἐθεῶντο ἐν τῇ συνάξει, γνωρίζω δὲ καὶ τινὰς, οἵτινες οὐδέποτε ἐπάτησαν τὸ κατόφλιον. Κατάπληξιν μοὶ ἔκαμεν ἐσχάτως, ὅτε λαβὼν τὸ πληρεξούσιον παρὰ τῆς Κοινοῦτος διὰ τὸ μετοχ. ζήτημα, ἔγραφον ν' ἀποστείλῃ ἀντίγραφον καὶ πρὸς τὰ ἐνδιαφερόμενα ὑπουργεῖα, ἐλάβανον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ Κοινότης δὲν ἀλληλογραφεῖ, εἰμὴ διὰ τοῦ διοικητοῦ. Μοὶ ἔγραφον, «ὅτι ἐπιδιώκει ν' ἀποκτήσῃ δικαιώματα πλεόν τῶν διαγραφόμενων ἐν τῷ Κ. Χ. 1) Προκάλεσεν ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα ἐντελλόμενον, ἵνα πᾶν ἔγγραφον αὐτῆς καὶ τῶν ἱερῶν μονῶν πρὸς πᾶσαν ἀρχὴν διαβιβάζεται διὰ τῆς διοικήσεως. Ἐγένετο ἀπάντησις καθ' ἣν ἡ Ἱ. Κοινότης καὶ αἱ μοναὶ θ' ἀλληλογραφοῦν ὡς μέχρι τοῦδε»· καὶ ἐπιφέρει ὁ ἐπιστολογράφος: «Ἔχομεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι πολλὰ ἔγγραφα του πρὸς

1) Καὶ ὅμως πταίει αὕτη ἡ Ἱερὰ Κοινότης καλοῦσα αὐτὸν ἐπισήμως, ἵνα κηρύσῃ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς (βλ. τὸ Α' πρακτ. τῆς 27—1—51, ἐνθα ἐπισφραγίζων οὗτος τὸν ὄντως ἐπίκαιρον λόγον αὐτοῦ εἶπεν: «ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ... κηρύσσω τὴν ἐναρξιν τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱ. Κοινοῦτος καὶ τῆς παρουσίας συνόδου»).

τὴν Ἱ. Κοινότητα, ἐν οἷς ἀναφέρει, ὅτι κοινοποιοῦνται καὶ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, δὲν κοινοποιοῦνται, οὔτε δυνάμεθα νὰ ἐλέγξωμεν τί γράφει. Ἐνας λόγος σοβαρὸς διὰ τὸν ἱερόν μας Τόπον νὰ ἔχη ἐν Ἀθήναις ἐκπρόσωπόν του ὑπὸ οἰανδήποτε μορφὴν διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰ ζητήματά του καὶ νὰ δύναται νὰ παρακολουθῇ τὰς ἐνεργείας καὶ εἰσηγήσεις τῆς διοικήσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων του».

Εἰς τὰς 7 Νοεμβρίου 1950 ἡ Ἱ. Κοινότης ἐκάλεσε δι' ἐπείγοντα ζητήματα τὴν Διπλὴν καὶ μετὰ κόπου πολλοῦ κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ τὴν νόμιμον ἀπαρτίαν (14 τακτικοὶ καὶ 15 ἔκτακτοι). Τὸ Α' θέμα ἦτο ἡ ἐξεύρεσις κτιρίου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς διοικήσεως τοῦ ἁγ. Ὁρους. Τὸ Β' ἡ ἀπάντησις τοῦ διοικητοῦ περὶ τῆς νομιμότητος τῆς Διπλῆς συνάξεως, ἔχουσα ὧδε:

«Πανοσιολογιώτατοι,

Ὡς διεπίστωσα ἐσχάτως ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντων ὑμῶν ὁμολογεῖται, αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱ. Κοινότητος χωλαίνουν, ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ βλάβῃ τῶν συμφερόντων τοῦ ἁγιωνύμου ὑμῶν Τόπου καὶ τῶν πολλαπλῶν ἐκκρεμῶν θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς θέματος καὶ πάλιν τῆς «Διπλῆς» καὶ ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις καὶ πάλιν προθύμως ἐπιθυμεῖ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν νόμιμον πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν, ὅπως γνωρίσητε ἡμῖν ἐγγράφως τὸ ταχύτερον δυνατὸν 1) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν θέλουν νὰ ἐπιβάλουν Διπλὴν μὲ ἀυθύπαρκτον καὶ νόμιμον ὑπόστασιν. 2) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν ἐπιθυμοῦν Διπλὴν ἔχουσαν μόνον συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα καὶ 3) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι δὲν ὑφίσταται πλέον Διπλὴ ὑπὸ οἰανδήποτε μορφῆν;

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀθῶ (Τ. Σ.) Ν. Κουράσης»

(Τὸ ἐρώτημα εἶναι σχῆμα προλήψεως, εἶναι παγίς ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ).

Ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἔκτακτος Διπλὴ Ἱερὰ Σύναξις ἀποφαίνεται ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, ὅτι θέλει ἐξακολουθῆσαι καὶ μελλοντικῶς, ὡς ἀνεκάθεν, τὰς ἐργασίας της ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ τούτου κειμηλίου τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Ἔθνους. Πρὸς σύνταξιν τῆς σχετικῆς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα ἀπαντήσεως πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἀγίου Ὁρους, μὲ κοινοποίησιν Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἐξουσιοδοτεῖται ἡ αὐτὴ ὡς ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ, ἣτις παρακαλεῖται νὰ συντάξῃ ταῦτα ἐπείγοντως.

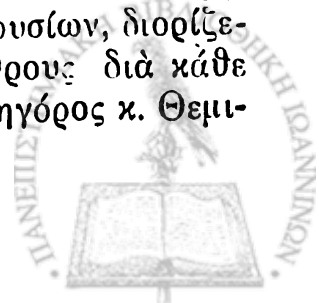
Ὁ ἅγιος Πρωτεπιστάτης Προηγ. κ. Γρηγόριος Λαυριώτης ἀναφερόμενος εἰς τὴν στάσιν τῶν ἀπουσιαζόντων ἐκ τῆς παρούσης Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως Ἱερῶν Μονῶν, ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἐπὶ τοῦ φαινομένου τούτου, ὅπερ εἶναι ἀντίθετον, λέγει, τῶν ἔκπαλαι καλῶς κρατούντων ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ἡμῶν Τόπῳ ἱερῶν θεσμίῶν καὶ παραδόσεων. Ἐπὶ τῆς συστάσεως ταύτης ἡ Ε.Δ.Ι.Σ. ἐπεφυλάχθη νὰ λάβῃ ἀπόφασιν μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.»

Εἶτα κληθεῖς ἐπισήμως ἐν τῇ συνεδριάσει ὁ Διοικητὴς καὶ προσφωνηθεῖς ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς περὶ τῆς Διπλῆς :

« Ἐπιλαμβάνομαι ἤδη τοῦ τρίτου θέματος. Ἡ Διοίκησις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου οὐδὲν ζήτημα δυνάμενον νὰ διατάραξη τὴν συνεργασίαν ἐδημιούργησεν. Ἡ ἀμφοβήτησις Διπλῆς Συνάξεως ἐιέθη παρὰ προκατόχου ἡμῶν. Σὰς διαβεβαιῶ, ὅτι δέον νὰ πεισθῆτε, ὅτι ἡ Διοίκησις ἐμφορεῖται καὶ προσωπικῶς καὶ λόγῳ ἐκτιμήσεως τῆς καταστάσεως ἀπὸ τὰς καλλιτέρας διαθέσεις καὶ ἐπιθυμίαι, ὅπως ἀρθῆ ἐκ τοῦ μέσου τὸ θέμα τοῦτο. Καὶ σὰς διαβεβαιῶ, ὅπως εἶμαι ὑποχρεωμένος καὶ ἐκ συνειδήσεως τοῦ καθήκοντος νὰ τηρήσω τὸν ὄρκον μου πρὸς τήρησιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν νομίμων κατὰ τὸν ἴσον καὶ ἴδιον τρόπον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαβιβάσω εἰς τὴν προϋσταμένην μου Ὑπηρεσίαν τὴν ἀπόφασίν σας περὶ διατηρήσεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι βιασθήκατε. Τὸ Ὑπουργεῖον εἶπε νὰ συνέλθετε συμβουλευτικῶς. Ὑμεῖς διὰ τῆς σημερινῆς σας παρουσίας δηλώνετε καὶ διὰ τῶν ἀπαντήσεών τῶν Ἱ. Μονῶν ὅτι ἐπιθυμεῖτε ἡ Διπλῆ νὰ ἔχῃ τὴν παλαιὰν μορφήν. Δὲν μένει παρὰ νὰ βοηθήσω, καὶ ἐγὼ καὶ σεῖς, νὰ νομιμοποιήσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν καὶ πίστιν σας, ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζεται τὸ φαινόμενον καὶ τῆς μεταξὺ τῶν Ἱ. Μονῶν διαιρέσεως. Τὸ Κράτος μετὰ συμπαθείας καὶ στοργῆς ἀποβλέπει εἰς τὴν σύμπνοιάν σας καὶ εἰς τὴν ἐπ' ἀγαθῶ καὶ προόδῳ συνεργασίαν σας. Πρὸς τούτοις παρακαλῶ ὅπως συστήσητε Ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ συνεργασθῆ μαζί μου διὰ τὸ ὡς ἄνω θέμα ».

Ὡς εἴ θέμα τῆς Ἐκτάκτου ἦτο «ὁ διορισμὸς Νομικοῦ μονίμου Συμβούλου ἐν Ἀθήναις». Ἐνταῦθα ὡς μὴ ὄφειλεν ἐκ περισσοῦς, δὲν ἀποκρύπτω, ἐκτιμήσεως ἀνεμίχθη καὶ τὸ ὄνομά μου καὶ ἐγένετο πρότασις νὰ συμψηφισθῶ ὡς σύμβουλος καὶ συνεργάτης τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου. Τὸ πρῶγμα παρ' ὄλην τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ ἀγίου ἀντιπροσώπου τῆς τῶν Ἱβήρων ἦτο βεβιασμένον καὶ παράτυπον, διότι δὲν προειδοποιήθησαν περὶ τούτου κατὰ τὴν τάξιν αἱ Μοναὶ καὶ ὁρθῶς οἱ πληρεξούσιοι Κουτλουμουσίου καὶ Γρηγορίου ἐχαρακτήρισαν τὴν πρότασιν «ὡς ἐκτὸς θέματος». Ἐν τούτοις αὕτη ὑπερεψηφίσθη (βλ. τὸ γράμμα ἀνωτέρω ἐν σ. 67) καὶ εὐχαρίστως ἀπεδεξάμην τὸν διορισμὸν, μόνον καὶ μόνον, ἵνα ἐξυπηρετήσω τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Εἰς ἐν πρῶγμα δὲν εἶχε δίκαιον ὁ ἀγαπητὸς μοι καθηγούμενος τοῦ Γρηγορίου, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐπιτρόπου ἵνα ζητηθῆ ἡ ἔγκρισις τοῦ ὑπουργείου, ὅτι δὲ χωρὶς νὰ εἶμαι νομικὸς γνωρίζω κάλλιστα νὰ υπερασπίζομαι τὰ ζητήματα, εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν. Παρὰ ταῦτα αἱ μοναὶ συνήνεσαν καὶ ἐδικαιώθη ὁ κ. Χρυσάνθος. Ἴδου ἡ ἀπόφασις. «Κατόπιν ἐμπεριστατωμένης καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συζητήσεως καὶ ἀποφάνσεων τῶν πληρεξουσίων, διορίζεται ὡς Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἀγίου Ὁρους διὰ κάθε παρουσιαζομένην ὑπόθεσιν, δι' ἣν καὶ θὰ ἀμείβεται ὁ δικηγόρος κ. Θεμι-

στοκλήης Τσάτσος βουλευτής και πρόην Ὑπουργός. Οἱ Λαύρας και Κωνσταμονίτου θέλουν ὡς Νομικὸν Σύμβουλον τὸν δικηγόρον κ. Μ. Βολωνάκη. Οἱ δὲ Κουτλουμουσίου και Ἐσφιγμένου ἔχουν τὴν γνώμην νὰ διορισθῆ ὁ κ. Βαμβέτσος. Προτάσει τοῦ πληρεξουσίου τῆς Ἱ. Μ. Ἰβήρων ἐγκρίνεται, ὅπως εὐαρεστηθῆ δι' ἐπὶ τούτῳ γράμματος ἡμῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορυτσᾶς κ. Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης, διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καταβαλλομένας προσπαθείας του και νὰ παρακληθῆ δι' ἑτέρας ἐπιστολῆς ἡμῶν, ὅπως συνεχίσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του ὑπὲρ τῶν ζητημάτων αὐτοῦ, ἐν συνεργασία μετὰ τοῦ ἄρτι διορισθέντος νομικοῦ ἡμῶν Συμβούλου κ. Θ. Τσάτσου. Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου θεωροῦν τὴν πρότασιν ταύτην ὡς οὐσαν ἐκτὸς θέματος. Οἱ δὲ ὀσίου Γρηγορίου ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σταλῆ μόνον εὐχαριστήριοις πρὸς τὸν «ἅγιον Κορυτσᾶς». (βλ. σ. 67).

Ὁ ἡγέτης τῆς μείζονος ἀντιπρόσωπος τῆς Λαύρας μοὶ ἀπέστειλε «διὰ τὴν ἱστορίαν» τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὴν Κοινότητα διαμαρτυρίαν, ἣν καταχωρίζω ἐνταῦθα εἰς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Βενιζέλου ἀνωτέρω σ. 77 εἰρημένων. Δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω ἐν τούτοις διατί τὴν ἀνεκάλεσε.

Πρὸς τὴν Στὴν Ἱ. Κοινότητα

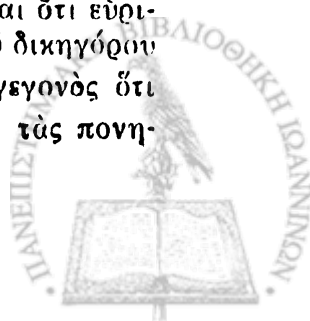
Εὐσεβάστως ὑποβάλλω τὴν παροῦσαν μου διαμαρτυρίαν παρακαλῶν νὰ γνωσθῶσι τὰ αἷτια ὅπως μὴ γίνῃ ὡς ἔρεπεν ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Σ. Βενιζέλου και τῶν ἄλλων Ὑπουργῶν ἐν τῇ Ἱ. Μ. Βατοπαιδίου, οἵτινες φιλοτίμως ἤλθον εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου και διαπιστώσων και θεραπεύσων κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ἀνάγκας του.

Ἰδιαιτέρως ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν ἐπροέκνησεν εἰς ὅλους τοὺς ἁγ. Ἀντιπροσώπους ἡ προσπάθεια τοῦ ἀντιπροσώπου και ἐπιστάτου Γ. Πορφυρίου Δοχειαρίου, ἀποδιώκοντος τοὺς Ἀντιπροσώπους Παντοκράτορος, Σίμωνος Πέτρας κ.λ.π. ὅπως μὴ προσέλθουν και γίνῃ ἀπαρτία και ληφθοῦν ἀποφάσεις διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου και διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου ἂν και ὁ Ἱ. ἡμῶν τόπος ἔπραττε τὸ καθήκον του.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱ. Μ. Κωνσταντινου μεταβῆς εὔρε τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας ἐν τῷ ἀντι-

προσωπείῳ τῆς Ἱ. Μ. Δοχειαρίου ἀναμείνοντα ὀδηγίας τοῦ δικηγόρου Γεροχρήστου. Τὸν δικηγόρον δὲ Γεροχρήστον ὤρισε και ἡ Ἱερὰ Ἐπιστολὴ ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν και τὸ Ἁγ. Ὄρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου. Αἱ πέντε Μοναὶ ἀντιδρῶσαι εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, Βατοπαιδίου, Ξηροποτάμου, Παντοκράτορος Δοχειαρίου και Σίμωνος Πέτρας, αἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν και τὰς ὀδηγίας τοῦ δικηγόρου κ. Ἀθ. Γεροχρήστου, ἔφεραν τὸν χωρισμὸν τοῦτον.

Τὸ ἴδιον συνέβη και ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου ὅπου καλέσαντες τὸν Γ. Ἰγνάτιον ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συσκεφθῶμεν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱ. ἡμῶν τόπου, συνητήσαμεν τὴν τελείαν αὐτοῦ ἄρνησιν ὅτι ἡ Ἱ. Κοινότης διελύθη και οὐδὲν ἀντιπροσωπεύει ὅτι δὲ αἱ Μοναὶ ἀποστείλασαι τοὺς διπλοῦς μάλιστα ἀντιπροσώπους των, οὐδὲν ἐσήμαινε διὰ τὸν Γ. Ἰγνάτιον. Τὸ γεγονός εἶναι ὅτι εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ δικηγόρου κ. Γεροχρήστου. Καὶ εἶναι γεγονός ὅτι τὸς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τὰς πονη-

ράς, ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου εἶναι οἷα ἀναφαινόνται τὰ ἔργα ἡμῶν. Ἐπίσης φανερόν εἶναι ὅτι καὶ τὸ Κράτος τὸ ἐποπτεῦον ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων του, δὲν ἔχει ἀντίληψιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεών του διὰ τὴν Ἱεράν ταύτην παρακαταθήκην τῆς Ἑλλ. φυλῆς. Ἀπόδειξις ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ. Ὁ ὑφυπουργὸς κ. Πιπινέλης καὶ ἡ Κυβέρνησις Τσαλδάρη, Διομήδους καὶ Σοφούλη μᾶς ἔστειλε τὸν Ρ. Πύργον καὶ Π. Παναγιωτάκον, ὁ δὲ Ὑφυπουργὸς κ. Πολίτης καὶ ἡ Κυβέρνησις Πλαστήρα—Βενιζέλου μᾶς ἔστειλαν τὸν κ. Κουράσην ὅστις ἐν τῇ Ἱ. Μ. Βατοπαίδιου κατὰ τὴν ἔλευσιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπεδύθη τὸν ὑπάλληλον τραπέζης. Ἀλλὰ πρέπει ὁ τόπος οὗτος νὰ εἴρῃ τὸν προσρισμόν του. Ὅλοι οἱ ξένοι ἴστανται μὲ δέος θαυμάζοντες τὸ κόσμημα τοῦτο τῆς Ἑλλ. Ἐπικρατείας καὶ τῆς Ἑλλ. Ὁρθοδοξίας καὶ μόνον ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐπίγνωσιν τοῦ θησαυροῦ τούτου τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς μᾶς ἐνεπιστεύθη διὰ νὰ μᾶς δοξάσῃ καὶ δι' ἡμῶν γνωστὰί γίνονται αἱ θεῖαι αὐτοῦ ἀλήθειαι· θέλομεν δὲ δώσει λόγον τῆς τοιαύτης μας καταπτώσεως καὶ ἀμελείας.

Ἀνάγκη νὰ συσχεφθῶμεν καὶ ἀξιοποιήσωμεν ὅσα δι' ὀλίγων συνεζητήσαμεν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ Ὑπουργῶν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱ. ἡμῶν Τόπου, τῶν μισθωμάτων, τοῦ ἁγίου. γραμματοσήμου, τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, τῶν ὑπαρχόντων ἐφοδίων τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν δασῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προϊόντων ἀντιπυρικών λωρίδων, δασικῶν ὁδῶν κλπ. καὶ δι' ὑπομνήματός μας διὰ τοῦ Νομικοῦ ἡμῶν Συμβούλου καὶ τοῦ

Μητροπολίτου Κορυτσᾶς φέρομεν ὑπ' ὄψει τῆς Κυβερνήσεως δοθέντος, ὅτι αὕτη ἔχει ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν πρὸς ἐπίλυσιν τούτων, διότι εἶναι φοβερόν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. Γεροχοῦστος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ νὰ κατευθύνουν τὸν Ἱερόν τούτον Τόπον. Γράφει οὗτος εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ξενοφώντος ὅτι κατώρθωσε νὰ ἀποδώσῃ λευκὸν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Δαμιανὸν καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν προσπάθειάν του ταύτην (καὶ βεβαίως) εἶναι δὲ ὁ Δαμιανὸς ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 σεσημασμένος ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἀσφαλείας καὶ μὲ σωρείαν καταδικῶν εἰς τὴν πλάτην του. Τὸν τοιοῦτον ὅμως ὁ κ. Γεροχοῦστος διειτρήσει μὲ τὰς προσπάθειάς του προϊστάμενον τῆς Μονῆς καὶ τοῦ Ἀγ. Ὁρους καὶ τοιουτοτρόπως ἐπιπλέει καὶ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ

Διὰν φιλαδέλφως

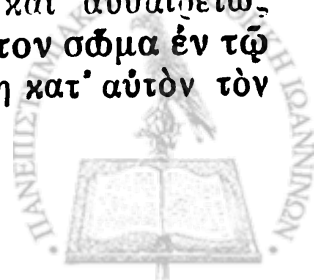
**Ὁ Μεγίστης Λαύρας Προηγούμενος
Πλάτων**

Τῇ παρακλήσει τῆς Ἱ. Κ. ὅπως ἀποσύρω ταύτην καὶ ἐπιληφθῶμεν τῆς συντάξεως ὑπομνήματος πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν ἀτέσσερα ταύτην.

Μὴ δυνηθέντες ἐκ τῆς ἀντιγνωμίας νὰ συμφωνήσωμεν συνεπεῖα τῶν 5 καὶ τῶν συνακολουθούντων τὸν Γεροχοῦστον, ἐκαλέσαμεν τὴν Διπλῆν, ἐρήμην τῶν 5 Μονῶν. Ταῦτα διὰ τὴν Ἱστορίαν καὶ διὰ τὴν συστηματικὴν ἀντίδρασιν, διὰ τε τὰ χριστιανικὰ καὶ ἐθνικὰ μας ἰδεώδη. Ἐπηκολούθησεν ἡ Πατρ. Ἐξαρχία καὶ τὸ ἔργον της, τὸ ὅποιον ἐδυσκόλευσεν ὁ Γ. Ἰγνάτιος καὶ ὁ Διοικητὴς ἔσον ἠδυνήθησαν ἀλλ' ὅλα ἦλθαν καλὰ καὶ ἄς ἐλπίσωμεν ἔτι καλλίτερα.

Πρῶην. Πλάτων

Μετὰ παρέλευσιν σχεδὸν τριμήνου ἢ Ἱ. Κοινότης τῇ 20—3—51 μᾶς ἀπευθύνει τότε τὸ γράμμα, ὅπερ μοι ἐνεποίησεν ἀληθῶς κατάπληξιν, διότι αὕτη ἀπορρίψασα μετὰ τῶν ἐκτάκτων ἀντιπροσώπων (δὲν μοι ἐστάλη τὸ πρακτικόν) τό τε ἱστορικὸν ὑπόμνημά μου καὶ τὴν γνωμάτευσιν, δι' ἣν τοσοῦτον ἐμοχθήσαμεν μετὰ τοῦ κ. Θ. Τσάτσου, «ἐχάραξεν ἰδίαν ὅλως ἀντικειμένην» γραμμὴν, ἐκφέρουσα καινοφανῆ καὶ πρωτόκονιστα διδάγματα ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως καὶ αὐθαιρέτως ἀποφαινομένη, ὅτι εἶναι ἀνύπαρκτος ἡ Διπλῆ ὡς τρίτον σῶμα ἐν τῷ καθεστῶτι τοῦ Ὁρους! Δυστυχῶς τὸ ζήτημα ἐτάφη κατ' αὐτὸν τὸν

τρόπον, καὶ οὔτε ἐγένετο λόγος πλέον περὶ Διπλῆς οὔτε καὶ ἀπάντησις ἐδόθη. Μετὰ τοῦτο καταχωρίζομεν καὶ τὸ πρὸς τὸν Βενιζέλον γράμμα περὶ τῆς Διπλῆς, τὸ ἕτερον εἶναι περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ τόπου. Καὶ τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῆς Λαυριωτικῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ προηγούμενου Πλάτωνος, ὅστις, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ προσεταιρισθῇ τὴν ἀντιπολιτευομένην Πεντάδα τῶν ἀντιπροσώπων, κατειργάσθη χεῖρονα αὐτῆς εἰς βάρος τῶν καθεστώτων.

Π Ρ Ο Σ

Τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Κορυτσᾶς
Κύριον Κύριον ΕΥΛΟΓΙΟΝ

Σεβασμιώτατε Δέσποτα,

Κατ' αὐτὰς εἶχομεν Διπλῆν Σύναξιν ἐπὶ δύο κυρίως ζητημάτων, 1) τῆς γνωματεύσεως τοῦ κ. Τσάτσου καὶ 2) τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου.

Ἐπ' αὐτῶν αἱ ἀπόψεις μας ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς δύο ὑπομνήματα, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν τῷ κ. Τσάτσῳ καὶ ἀντίγραφα ἐσωκλείομεν τῇ παρούσῃ καὶ δι' Ὑμᾶς, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως συνδράμητε τὸν κ. Τσάτσον ἐφ' ὅσον παραστῇ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἀναπτύσσοντες καὶ προφορικῶς τὰς ἐν αὐτοῖς ἀπόψεις μας ἢ καὶ ὅ τι ἄλλο νομίζετε συντελεστικὸν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν αἰτημάτων μας.

Εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς, ὡς θὰ ἴδητε, ἀντὶ τῆς ἐπιστημονικῆς γραμμῆς, ἣν ἠκολούθησεν ὁ κ. Τσάτσος ἐν τῇ γνωματεύσει του, ἣς ἔχετε γνῶσιν, ἡ Ἱερὰ Διπλῆ Σύναξις ἐχάραξεν ἰδίαν ὅλως ἀντικειμένην τοιαύτην, καὶ ἐκθέτει ἐν τῷ ὑπομνήματι ὅσα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ τῆς ἱστορίας γνωρίζει καὶ πιστεύει.

Ἐλπίζομεν νὰ συμφωνῆτε καὶ Ὑμεῖς μὲ τὰς ἀπόψεις μας, καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀπλῆς πλὴν σαφοῦς καὶ ἀναντιρρήτου ταύτης τοποθετήσεως τοῦ ζητήματος θέλομεν εὖρει τὴν δικαίαν του λύσιν. Ἐχόντες ὁμῶς πείραν, ὅτι οἱ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐν τῇ λεπτολογίᾳ των, «φοβοῦνται φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος» καὶ χάριν τῆς «τιμῆς τῶν ὅπλων» θὰ θελήσῃν κάποιαν συμβατικὴν λύσιν δεχθῆτε, ὡς γράφομεν καὶ εἰς τὸν κ. Τσάτσον, νὰ τιτλοφορεῖται τοῦ λοιποῦ ἀντὶ «Διπλῆ Ἑκτακτος Ἱερὰ Σύναξις τοῦ Ἁγ. Ὁρους Ἄθω» «Διπλῆ Σύναξις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω» καὶ οὕτως ἀρθῇ καὶ ἡ ἐλάχιστη ὑπόνοια, ὅτι θέλομεν τὴν «Διπλῆν» ὡς ἀυθύπαρκτον σῶμα καὶ τρίτην κατάστασιν.

Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου πολλαπλοῦ ὑπομνήματος λάβετε τὸν κόπον καὶ ἐνεργήσητε τὴν προώθησιν τῶν ἐν αὐτῷ ἔστω καὶ μὲ ἀργότερον ρυθμὸν, πρὸς ἱκανοποιητικὰς λύσεις.

Ἐπὶ τούτοις ἐξαιτούμενοι τὰς θεοπευθεῖς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος διατελοῦμεν μετὰ φιλαδελφίας.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω.

Ἀριθ. πρωτ. 81/42

Καρυαί 18—3—51

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ.κ. Σοφ. Βενιζέλον

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

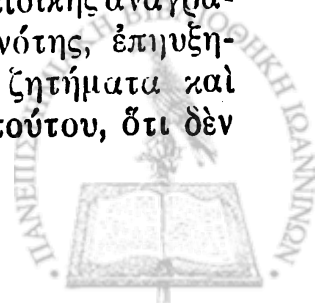
Τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ἀπασχολεῖ ἀπὸ διετίας, τὸ ζήτημα τῆς ἐγκυ-
ρότητος ἢ μὴ τῆς παρ' ἡμῖν λεγομένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξε-
ως. Ἐὶς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνέκυψεν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 388)49 ἐγγράφου τοῦ
τέως Διοικητοῦ κ. Παναγιωτάκου πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, δι' οὗ τῇ
ἐδηλοῦτο ὅτι αἱ ἐνέργειαι καὶ ἀποφάσεις τῆς Διπλῆς Συνάξεως εἶναι ἄ-
κυροι καὶ ἀνενέργητοι ὡς προερχόμεναι ἐκ σώματος μὴ ἀναφερομένου ἐν
τῷ Καταστατικῷ Χάρτι καὶ συνεπῶς ἀνυπάρχοντος.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Κοινότης θορυβηθεῖσα ἐκ τῆς ἀπροόπτου καὶ ὄλως πρω-
τακούστου ταύτης ἀποφάνσεως τοῦ κ. Διοικητοῦ, ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ καὶ
ἐξηγήσῃ αὐτῷ γραπτῶς καὶ προφορικῶς ὅτι ἡ Ἱερὰ Διπλῆ Σύναξις, ὑφι-
σταμένη ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον μέρος τοῦ
ἀρχαίου καθεστώτος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, καὶ ὑφ' οὐδενὸς προσεβλήθη τὸ κῦ-
ρος αὐτῆς ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους, ὡς καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κ.
Χάρτου. Τοῦναντίον μάλιστα ὁσάκις παρουσιάζοντο δύσλυτα καὶ σπου-
δαῖα ζητήματα, τῇ προτροπῇ καὶ τῆς πολιτικῆς Διοικήσεως, ἐκαλεῖτο Δι-
πλῆ Σύναξις πρὸς ἐγκυρωτέραν ἐπίλυσιν αὐτῶν παρεκάλει δὲ ἐν τέλει ὁ-
πως συμφώνως τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ Ν. Δ)τος παραπέμψῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸ
Σὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Βασιλικῶν Ὑπουργεῖον πρὸς νομικὴν ἀπόφαν-
σιν ἐπὶ τῆς διαφωνίας.

Ἐπ' αὐτῶν ὁ κ. Παναγιωτάκος, ὡς εἰκάζομεν, οὐδὲν ἐνήργησεν οὐδὲ
ἀπήντησεν εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα, καὶ οὕτω λόγῳ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὸ ἀ-
λάθητον τῶν ἀπόψεών του, καὶ τῆς κρατούσης τότε ἀνωμαλίας ἐν τῇ χώ-
ρᾳ παρέμεινεν ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα καὶ παραμένει εἰσέτι, δημιουργήσαν ὡς
μὴ ὄφειλε σχίσμα ἐν τῇ ἐνότῃ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν μὲν 15 ἐξ αὐ-
τῶν θεωρούμενων ἔγκυρον τὴν Διπλῆν Σύναξιν καὶ προσερχομένων ὁσά-
κις προσκαλοῦνται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, τῶν δὲ ἐτέρων 5 ἀλεχόν-
των ἕως ὄτου, ὡς λέγουσιν, ἀποφανθῆ νομικῶς τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον.

Ἡ κατάστασις αὕτη κ. Πρόεδρε, δὲν δύναται καὶ δὲν συμφέρει ἀπὸ
πάσης ἀπόψεως νὰ παραταθῆ περισσύτερον καὶ διὰ τοῦτο ἀναφερόμεθα
πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως δώσῃ ὅσον τά-
χιον τὴν ἐμπρέπουσαν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Λαμβάνομεν δὲ τὴν τι-
μὴν ἵνα ἐκθέσωμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰς ἡμετέρας ἀπόψεις.

Ἡ Διπλῆ Σύναξις, κ. Πρόεδρε, δὲν εἶναι ἀνυπάρχον καὶ αὐτοτελὲς
σῶμα ὡς τὸ ἐνόησεν ὁ κ. Παναγιωτάκος, ὥστε νὰ δεῖται εἰδικῆς ἀναγρα-
φῆς ἐν τῷ Κατ. Χάρτι, ἀλλ' εἶναι αὕτη αὕτη ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἐπιρυξη-
μένη καὶ ἐνισχυμένη δι' ἰσαριθμῶν μελῶν ὁσάκις σοβαρὰ ζητήματα καὶ
ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ἀπασχολοῦν Αὐτήν. Ἀπόδειξις δὲ τούτου, ὅτι δὲν

δύναται νὰ συνέλθῃ αὐτοδικαίως ὡς ἡ Τακτικὴ καὶ ἡ Δισενιαύσιος, δὲν ἔχει ἰδίαν σφραγίδα ὡς αὗται, ἀλλὰ συνέρχεται μόνον βουλήσει καὶ προσκλήσει τῆς Ἱ. Κοινότητος, συνεδριάζει μετ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ «Πρωτεπιστάτου» ἀποφασίζει μόνον διὰ εἴκοσι ψήφων καὶ σφραγίζει τὰ ἔγγραφα τῆς διὰ τῆς αὐτῆς Σφραγίδος τῆς Ἱ. Κοινότητος. ¹⁾

Ἐπίσης ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ τέως Διοικητοῦ ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφή τῆς Συνάξεως ταύτης εἰς τὸν ἰσχύοντα Νόμον συνεπιφέρει ἀκυρότητα, ὅχι μόνον δὲν εὐσταθεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μας, καὶ διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον, ἀλλ' ἠθέλεν ὀδηγήσει κατ' ἀναπότρεπτον συνέπειαν εἰς τὸν ἄτοπον συλλογισμόν ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Καταστατικὸς Χάρτης εἶναι ἀκυρὸς, ἐφ' ὅσον συνετάγη ὑπὸ τῆς Διπλῆς Συνάξεως, οὐδαμοῦ ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἰσχύουσιν «Γενικοῖς Κανονισμοῖς» ἀναγραφομένης.

Θέλομεν τὴν Διπλὴν Σύναξιν, Σύναξιν τῆς Ἱ. Κοινότητος, διότι εἶναι κατοχυρωμένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἁγίου Ὄρους ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, ὡς καθαρῶς ἀρχαῖον ὅσον καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, καθεστῶς. Θέλομεν αὐτὴν διὰ λόγους ὑψίστης ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας διότι αὕτη συνέταξε τοὺς «Γενικοὺς Κανονισμοὺς» αὕτη συνήγειρεν ὡς μίαν ψυχὴν τὸν ἀγιορειτικὸν κόσμον ὑπὲρ τῆς ἀδισπλάστου ἐνότητος μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, αὕτη συνέταξε τὸ μνημειῶδες πρὸς τοῦτο ψήφισμα ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ αὕτη διὰ τῶν ἐκτάκτως συνελθόντων γηραιῶν καὶ Σεβασμιωτάτων Καθηγουμένων καὶ Προϊσταμένων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ὠρχίσθη ἐν τῷ Ἱστορικῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου καὶ ἐνώπιον τῆς Ἐφρεστίου καὶ θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὅτι τὸ Ἁγιον Ὄρος ὑπὸ τὸ ἀναλλοίωτον αὐτοῦ ἀρχαῖον καθεστῶς, θέλει μείνει αἰωνίως ἠνωμένον καὶ ἀναπόσπαστον τμήμα τῆς Μητρὸς Πατρίδος. Θέλομεν αὐτὴν διότι αὕτη συνέταξε τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους, αὕτη διεχειρίσθη τὸ Μετοχιακὸν ζήτημα καὶ μετ' ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους συνέταξε τὸν πρὸς τοῦτο εἰδικὸν Νόμον, αὕτη ἐπέλυσε καὶ ἐρρῦθμισε πλεῖστα ὅσα ζητήματα πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κ. Χάρτου καὶ τελευταίως τόσον καρποφόρος συνειργάσθη μετὰ τῆς Σεπτῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Κράτους διὰ τὴν εἰρήνευσιν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καὶ ἐπίλυσιν ἀπὸ μακροῦ χρονιζόντων ζητημάτων του. Θέλομεν τέλος αὐτὴν ἵνα δύνανται καὶ παρακάθηνται εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἱ. Κοινότητος οἱ Καθηγούμενοι καὶ ἀνώτεροι Προηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν ὡσάκις Πατριαρχικαὶ Ἐξαρχίαι, Ἀνώτατοι Ἀρχηγοὶ τοῦ Κράτους καὶ ἡ Ὑψηλὰ ἕνα πρόσωπα ἔρχονται εἰς τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον, καθ' ὅτι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των δὲν δύνανται νὰ εἶναι τακτικὰ μέλη αὐτῆς.

Πρέπει πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ

¹⁾ Αὐτὰ εἶναι πρωτάκουστα καὶ ἀπορῶ τίς ἐχθρὸς καὶ ἐπίβουλος τοῦ καθεστῶτος ὑπέβλεπε σκοπίμως ταῦτα ἀκριβῶς ἀνατρέπουσι τὴν γραμμὴν, ἣν μέχρι τοῦδε ἠκολούθησεν ἡ Ἱ. Κ.

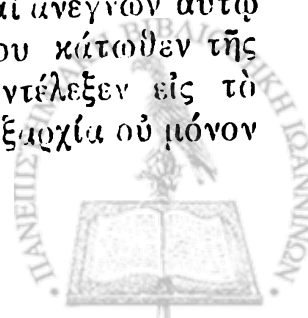
τῆς φιλότατης Πατρίδος νὰ ὑφίσταται ἡ ἱστορική Διπλῆ Σύναξις, ἵνα καὶ πάλιν εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, αἵτινες δὲν ἀπολείπουν εἰς τὸν δημόσιον βίον τῶν αἰωνοβίων Ὁργανισμῶν νὰ συνεγείρῃ (sic) τὰς ἠθικάς, θρησκευτικάς καὶ ἐθνικάς δυνάμεις τοῦ ἀγιορειτικοῦ κόσμου καὶ συνεχίξῃ τοὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων προκατόχων μας.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι κατ' οὐδὲν προσκρούει εἰς τὸν ἰσχύοντα Κ. Χάρτην ἢ Διπλῆ αὕτη Ἑκτακτος Σύναξις τῆς Ἱ. Κοινότητος, καὶ ἐλπίζομεν θερικῶς ὅτι τὰς ἀπόψεις καὶ πεποιθήσεις μας ταύτας συμμεριζόμενον τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον μας θέλει ἀποφανθῆ ὑπὲρ τοῦ κύρους αὐτῆς, τοῦ μηδέποτε μέχρι σήμερον προσβληθέντος καὶ θέλει συντόμως ἀπαντήσῃ ἡμῖν περὶ τούτου πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου ἡμῶν Θεοῦ καὶ τῆς Προστάτιδος Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πρὸς τιμὴν τοῦ θεοσώστου ἐλληνικοῦ Κράτους μας, τοῦ ἐλθόντος «οὐχ ἵνα καταλύσῃ, ἀλλ' ἵνα πληρώσῃ» τὸ προνομιακὸν καθεστῶς τοῦ ἱεροῦ Ἐθνος, καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης καὶ ἐνότητος ἐν ἡμῖν εἴπερ ποτε ἢ ἄλλοτε ἀναγκαίως εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι καὶ πεποιθήσει ταύτῃ διατελοῦμεν, τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προΐστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐθω.

Ποῦ ὀφείλεται ἡ ὑπαναχώρησις αὕτη τοῦ ἀντιπροσώπου Λαύρας, ὅστις μετὰ τοσαύτης δραστηριότητος ἠγωνίσθη κατὰ τὸ α' στάδιον τῶν συζητήσεων ὑπὲρ τῆς Διπλῆς, εἶναι ἄγνωστον. Ἐλθὼν μετὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1951 εἰς τὸν οἶκόν μου εἰς παρατήρησιν περὶ παλινορίας μοὶ ἀπήντησε: «τί νὰ ἔκαμνον, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ ἡ Πατρ. Ἐξαρχία μᾶς ἐπολέμησεν. Εἶχε τοιαύτα; ὀδηγίας ἀπὸ τὸ κέντρον!» Ἐγραψα ἀμέσως πρὸς τὸν Πατριάρχην τὴν 8 - 10 - 51 τὸ ἐξῆς: «Ἡ διαίρεσις τῶν ἱερῶν μονῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς Συνάξεως, περὶ οὗ πολλὰ ἐπρόξαμεν καὶ ἐδημοσιεύσαμεν ἐσχάτως εἰς τὴν «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκην», ἐγκυμονεῖ νέον κίνδυνον περὶ διεθνοποιήσεως τοῦ ἁγ. Ὄρους Καὶ ἡ ἁγία Πατριαρχ. Ἐξαρχία ἐτάχθη πρὸς τὴν μειονοψηφίαν, δηλοῦσα, ὅτι τοιαύτην ἐντολὴν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐνταῦθα μὲ διεπίστωσαν τ' ἀντίθετα, ἅπερ καὶ εἰς τὸν διοικητὴν ἔχουσι συστήσει ἀπὸ πέρυσι **νὰ μεῖνῃ τὸ καθεστῶς**». Τοῦτο, τὸ πρὸς τὸν Παναγιώτατον γράμμα, ἀνέγνων εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἧς ὁ ἀξιότιμος διευθυντῆς κ. Γρίβας μὲ διεβεβαίωσεν, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ἐλέχθη πρὸς τὴν Ἐξαρχίαν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἀνέλαβε καὶ ἔστειλε τὸ γράμμα μου μὲ τὸν φάκελλον τοῦ ὑπουργείου. Πάλιν ἐπεφοίτησεν ὁ Πλάτων καὶ ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῆ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Συνεζητήσαμεν τὸ ζήτημα καὶ ἀνέγνων αὐτῷ ἐν ἀντιγράφῳ (ἐνθυμοῦμαι καὶ τὸ μέρος, εἰς τὴν αὐλήν μου κάτωθεν τῆς κληματαριῆς) τὸ γράμμα πρὸς τὸν οἰκουμενικόν· οὐδὲν ἀντέλεξεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Καὶ ὁμῶς εἰς τὰ πρακτικὰ βλέπω, ὅτι ἡ Ἐξαρχία οὐ μόνον

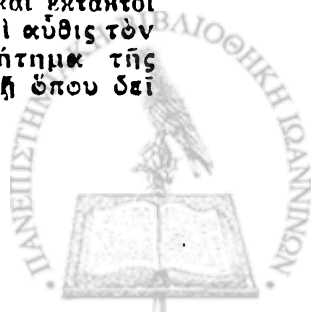

δὲν ἐπολέμησεν, ἀλλὰ καὶ συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς Διπλῆς καὶ κατώρθωσε μάλιστα νὰ λάβῃ μέρος καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ ἀνέλαβε νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς αἰσίαν τοῦ ζητήματος λύσιν. Ἴδου τὸ σχετικὸν μέρος τῆς συνεδρίας 30 - 5 - 51.

«Ἀναλύεται τὸ ὅλον ἱστορικὸν τοῦ ἀπὸ διετίας δημιουργηθέντος ζητήματος. τοῦ Σώματος τῆς παλαιόθεν. ὑφισταμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς ἰ. συνάξεως, τονίζεται, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο λόγῳ τοῦ διχασμοῦ. τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ τῆς. ἐκκρεμότητος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ σεβ. β. β. ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐθεσεν ἡ διοίκησις τοῦ ἁγ. Ὄρους τὸ θέμα, δὲν ἐξέδωκε τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἐγέννησεν ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ἱεροῦ Τόπου ταλαιπωρίαν καὶ δυσχέριαν, ἣν ἐκ τῆς ἐγγὺς ἐπικοινωνίας εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσῃ καὶ ἡ σεβ. πατρ. Ἐξαρχία... ὑποβάλλεται πρὸς αὐτὴν θεορμὴ παράκλησις, ὅπως ἐνημεροῦσα προσηκόντως περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ τὴν σεπτὴν μητέρα Ἐκκλησίαν, συγχρόνως προσέλθῃ εἰς. ἐνεργείας. παρὰ τῷ. ὑπουργεῖω, ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα εὖρη ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς τὴν ἐπιβαλλομένην. νομικὴν διευθέτησιν καὶ λύσιν». 1) Κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου ἀναχωρῶν ἀφῆκέ μοι καὶ ἄτακτά τινα πρακτικὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐκτάκτου Συνάξεως. Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ εἰς κρίσεις περὶ τούτου, ἀφήνω ἕκαστον νὰ κρίνῃ τὰ ἀσυμβίβαστα ταῦτα. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ μὲ οἰκτίρῃ, πᾶς ἐγγεφρων, διότι περιεπλάκην εἰς τοιοῦτον ἀχαρὶν ἀγῶνα καὶ ἔρχομαι εἰς σύγκρουσιν καὶ πρὸς τοὺς διαρρηγνυομένους ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τοῦ Τόπου ἐκείνου, παρ' ὧν ὅμως ἀνέμενον εἰλικρινεστέρην διαγωγὴν πρὸς συνάδελφον ἐν Μετανοίᾳ καὶ γηραιὸν ἱεράρχην. Χάριν τῆς ἱστορικῆς ἀλληλουχίας ἠναγκάσθην νὰ παρενείρω τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἐπεισόδιον, ἵνα ὁ ἀναγνώστης ἐννοήσῃ πῶς κατέληξεν οὕτως εἰς δεινὸν ὀλίσισμα καὶ ἀνακόλουθον εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς πράξιν.

Ἡ διαγωγὴ τοῦ διοικητοῦ Κουράση καὶ τὰ διατυμπανιζόμενα σκάνδαλα ἠνάγκασαν τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀποστείλῃ δι' ἀνακρίσεις ἐπὶ τόπου τὸν διευθυντὴν Πέτρον Δασκαλόπουλον καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν τούτου ὁ Κουράσης ἀνεκλήθη. Ἐπρόκειτο λοιπὸν ν' ἀντικατασταθῇ. Δωδεκάς ὑποψηφίων παρήλαυνε διὰ τῶν ὑπουργ. προθαλάμων. Ἦτο καιρὸς πλέον ὁ νέος διοικητὴς νὰ λάβῃ καὶ τὴν προκριματικὴν λύσιν περὶ τῆς Διπλῆς. Εὐτυχῶς τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ τῶν Ἐξωτ. Ὑπουργεῖω διηύθυνεν ὁ ἀξιότιμος κ. Γρίβας, ἀνὴρ εὐγενέστατος, εὐσεβέστατος καὶ τιμιώτατος, ἔχων ὡς βοηθὸν τὸν νῦν διοικητὴν τοῦ ἁγ. Ὄρους κ. Κωνσταντόπουλον μὲ τὰς ἰδίας πεπροικισμένον ἀρετάς. Τότε ἔμαθον, ὅτι δὲν εἶχον γνῶσιν οὔτε τοῦ ἱστορικοῦ ὑπομνήματος, οὔτε δὲ καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως —εἰς τοῦτο ὑπόλογος εἶναι ἡ Ἰ. Κοινότης ὑπὸ Πλάτωνος ρυμουλκομένη—.

1) Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Δανιὴλ προηγ. Δοχειαρίτου, «ποῖαν θέσιν ἀπὸ ἀπόψεως καταστ. χέρτου. ἔχει ἡ παρούσα σύναξις; Ὁ κ. διοικητὴς ποιεῖται τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν: «Εἶναι γνωστὸν πῶς ἐδημιουργήθη ζήτημα νομιμότητος τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς ἰ. συνάξεως ὡς μὴ προβλεπομένης ἐν τῷ Κ. Χ. Τόμ. ὑπουργεῖον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἡ διοίκησις ἔθεσε τὰς σχετικὰς ἀπόψεις, ἀπεφάνητο, ὅτι νόμῳ Διπλῆ σύναξις δὲν ὑφίσταται, καίτοι ἡ ἐπὶ τούτῳ ἐγγραφὸς ἀπάντησις τοῦ ὑπουργείου δὲν ἔχει εἰσέτι φθάσει εἰς τὴν διοίκησιν. Ἡ παρουσία τῆς σεβ. πατρ. Ἐξαρχίας καὶ ἡ ἀνάγκη, ἵνα μελετηθῶσι τὰ ἐπείγοντα σήμερον θέματα τοῦ ἰ. Τόπου. ἐπέβαλον τὴν ἐξοικονόμησιν, ἵνα κατὰ νομ. παραχώρησιν μετάσχῃσι. καὶ ἔκταντοι τῶν ἱερῶν μονῶν ἀντιπρόσωποι...». Ὁ σεβασμ. ἁγ. πρόεδρος εὐχαριστεῖ καὶ κύθις τὸν διοικητὴν διὰ τὴν δήλωσιν ταύτην ἀναφορικῶς δὲ πρὸς τὸ ἐκκρεμὸν ζήτημα τῆς νομιμότητος τῆς Β.Δ.Ι. Συνάξεως δηλοῖ ὅτι ἡ πατρ. Ἐξαρχία θὰ ἐνεργήσῃ ὅπου δεῖ διὰ τὸν αἰσίαν τερματισμὸν τοῦ ζητήματος». Συνεδρ. 12 - 5 - 51.

Ὅταν ἔλαβον ταῦτα καὶ ἐμελέτησαν, ἐλείσθησαν τελείως ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ὅτι τὰ τῆς Διπλῆς Συνάξεως πρέπει νὰ μείνωσιν ἀπαραγάρρακτα. Ἦτο εὐτύχημα διὰ τὸν Τόπον ἡμῶν, ὅτι ἐψηφίσθη διοικητῆς ὁ κ. Κωνσταντόπουλος τεθέντος ἐν ἰσχύει πλέον τοῦ σχετ. ἀρθροῦ τοῦ Κ.Χ. ὅστις τὸν διοικητὴν ὀρίζει ἐκ τῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὑπὸ πολλῶν παρεκλήθην καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν νὰ μεταβῶ εἰς τὸν Ἄθω, ἴσως ἢ παρουσία μου ἐπὶ 13 ἔτη ἀπουσιάσαντος συντελέσῃ εἰς καλὸν τι ὑπὲρ τοῦ Τόπου. Οὔτε τὸ ἐπισφαλὲς τῆς ὑγείας μου οὔτε τῆς ὁδοιπορίας τὸν μόχθον ὑπολογίσας ἔφθασα αἰσίως. Μετὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα ἐθεώρησα καθήκον νὰ ἐπισκεφθῶ τινὰς τῶν Μονῶν, ὅσας δὲν εἶδον ἐρχόμενος καθ' ὁδὸν διὰ νὰ προσυεννοηθῶ μετὰ τῶν προεστώτων. Εἶτα ἐπικειμένης τῆς Συνάξεως μόνος ἔφθασα εἰς Καρεὰς διανύσας ἐπὶ ὑπόξυγιον τὸ ἐπτάωρον τῆς ἀποστάσεως, ὁδὸν τραχείαν καὶ κινδυνώδη. Ἐν τῇ μονῇ εὕρισκόμενος δὲν εἶχον λάβει γνῶσιν ποῖον τὸ θέμα τῆς Δισενιαυσίου. Ὁ Προηγ. Πλάτων, πρῶτος ἐπίτροπος, παρὰ τὰ συμπεφωνημένα ἀφ' ἐσπέρας νὰ συνοδοιπορήσωμεν, ἔφυγε λίαν πρωτὶ χωρὶς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ. Ἡ συνάντησις μετὰ τῶν ἀγίων ἀντιπροσώπων ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ἱ. Κοινότητος μοι ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξω τὸ θέμα. Ἡ-ξευρον βεβαίως, ὅτι δὲν ὠμίλου ὡς Λαυριώτης, ἀλλ' ὡς σύμβουλος αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ἄλλως θὰ μὲ ᾄκτιρον. Ἡ πρότασις τῆς Λαύρας, φεῦ! ἦτο πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Διπλῆς. Τὸ ξμαθον, ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὴν μονὴν ἀπὸ τὰ πρακτικά. Ἡ Δισενιαύσιος ἐκαλεῖτο πρὸς σύνταξιν κανονιστικῶν διατάξεων, πρὸς διευθέτησιν τῶν δικαιοδοσιῶν τῆς Διπλῆς, ἣτις ἐθεωρεῖτο κατηρηγμένη ὑπὸ τοῦ συντάξαντος τὴν πρότασιν· αὐτὴ εἶναι ἡ θεμελιώδης ἐννοια τῆς κανονιστικῆς διατάξεως, ἔρχεται νὰ πληρώσῃ ἔλλειψιν ἢ κενόν τι ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ πολιτεύματος. Τὴν σημασίαν ταύτην ἀντελήφθη πλήρως ὁ ἀγγίνους καθηγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ ὁσίου Γρηγορίου κὺρ Βησσαρίων, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς Δισενιαυσίου καὶ ἔθεσε τὰ πάντα εἰς τὴν θέσιν. Οὗτος συναντήσας τὸν Πλάτωνα ἐποίησατο αὐτῷ δριμυτάτας παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀμελέτητον αὐτὴν πρότασιν τῆς Λαύρας καὶ συνέστησεν αὐτῷ ν' ἀνακαλέσῃ πάραυτα, διότι θὰ ἀπορριφθῇ παμψηφεί. Αὐτὸ θὰ τῷ ἔλεγε κάθε νουνεχίης, ἐὰν συνεβουλεύετο, ἐὰν δὲν εἶχε τὸ αὐταρχικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἐγωπάθειαν. Ἐγὼ κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, διαβλέπω ὅτι ὁ προηγούμενος Πλάτων δὲν ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ δύο ἔτη ἐρωτώμενος καὶ ἀνενδότως εἰργάσθη ὑπὲρ ἀναστηλώσεως τῆς Διπλῆς, ἦν τελευταῖον, τίς οἶδε πόθεν παραγόμενος ἢ τινὰς σκοποὺς ὑπηρετῶν, ἐζήτησε ν' ἀνατρέψῃ. Νὰ ὑποθέσω, ὅτι ἦτο στρατήγημα διὰ νὰ παγιδεύσῃ τοὺς ἀντιδρωῶνας; δὲν τὸ πιστεύω, διότι δὲν ἐξηγοῦνται τὰ προηγούμενα— εἶναι σειρὰ ἀλληλενδέτων πράξεων πρὸς διαβουκόλησιν τῶν ἄλλων καὶ ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς πρώτης ὁρηθῆς βίσεως.— Τέλος τὸ τρόπαιον ἀνήκει εἰς τὸν κοινοβιάρχην Γρηγοριάτην — καὶ ἡ Λαύρα ὀφείλει τὴν

τιμήν εἰς αὐτὸν — ὅστις πρῶτος ἔσπευσε νὰ συμβουλευῆ τὸν Πλάτωνα ν' ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν. Ἐν Λαύρα ἐν τούτοις ἐπανηγύριζον τὰ ἐπινίκεια, διότι διὰ τῆς προτάσεώς της ἔσωσε τὴν Διπλῆν, ἀλλὰ θὰ τὴν ἔσωζεν ἡ Λαύρα ἐὰν δὲν ἀνεκάλει, ἄρα τὴν ἔσωσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες τὴν ἠνάγκασαν ν' ἀνακαλέσῃ. Ὁρθῶς ποιῶν ὁ ὀξυδερκής Προηγ. Γρηγόριος δειμὺς ἐπετέθη κατὰ τοῦ Πλάτωνος, διατί ν' ἀνακαλέσῃ, ἐφ' ὅσον, ὡς ὑπεσχνεῖτο συντάξας τὴν πρότασιν, ὅτι αὐτὴ ψηφισομένη θὰ ἔσωζε τὸν θεσμόν καὶ ἐνόμιζεν ἀφελέστατα ὅτι θὰ εὐθέτει ἡ Δισενιαύσιος ἐκεῖνα τὰ ἐξωφρενικὰ ἄπερ, ὡς εἶδομεν, ἐγραφοντο πρὸς τὸν Πρόεδρον κ. Βενιζέλον. Καλῶς ποιῶν ὁ κατοκίγαθος Προηγούμενος κῦρ Χρύσανθος Ἰβηρίτης, ὅστις μέχρι τινὸς ὑπῆρξεν ὁ Μιακήνας τοῦ Λαυριώτου ἡγέτου ἐν τῇ Ἱερᾷ κοινότητι, ἐγκατέλειπεν αὐτόν, ὅταν ἔβλεπε λοξοδρομήσαντα καὶ ἀπεδοκίμαζε τὴν ἐριστικὴν αὐτοῦ τάσιν. Ἡ ἀντιπολίτευσις ἔθεσεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν βίαιον, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἐνὶ τῷ Κ. Χ. ἡ Διπλῆ, πρέπει ἐξάπαντος νὰ πείσωμεν τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι τηροῦντες τὸν θεσμόν, ὡς ἀνεκάθεν, δὲν παρανοιοῦμεν, δὲν ἀντιστρατευόμεθα πρὸς τὸ Σύνταγμα ἐπομένως δὲν κατεπολέμει κατ' οὐσίαν τὸν θεσμόν, ἀλλ' ἤθελε τὴν διασφάλισιν αὐτοῦ. Εἰς τοῦτο οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ψέξῃ αὐτήν. Ὅταν εἶδεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις συγκατένευε νὰ διατηρηθῇ ὡς εἶχεν ἀνεκάθεν ὁ θεσμός, κατεξάνεστη κατὰ τῆς προτάσεως τῆς Λαύρας, ἥτις σκοπὸν εἶχε νὰ μειώσῃ τὸ κῦρος αὐτῆς, νὰ κολοβώσῃ αὐτήν καὶ νὰ τὴν κάμῃ συμβουλευτικὸν σῶμα τῆς Κοινότητος. Ἀποφαινεῖται λοιπὸν ὅτι ἡ μὲν μείζων ἐνήρξατο τοῦ ἀγῶνος, ἡ δὲ ἐλάσσων ἀπεπεράτωσεν αὐτόν, ἥτις διὰ τῆς ἐπιμονῆς της ἔπεισε τὴν Κυβέρνησιν. ἡ δὲ δόξα ἀνήκει εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ὄλους ἐν τῇ Δισενιαυσίῳ τῆς 24 — 4 — 52. Ἴδου τὸ κείμενον.

Μεθ' ὃ ἡ Ἱερὰ Δισ. Σύναξις ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου θέματος αὐτῆς ἥτοι «Περὶ ψηφίσεως κανονιστικῆς διατάξεως πρὸς κατοχύρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως» προτάσει τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγ. Λαύρας. Οἱ πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν Μεγίστης Λαύρας, Ἰβηρίων καὶ Δοχειαρίου διὰ μακρῶν ἐκθέτουσιν τὰ τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ὅπου ἀπὸ τοῦ ἔτους 972, ποῦ συνετάγη τὸ πρῶτον Τυλικὸν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καὶ ἐντεῦθεν, ὅσάκις παρουσιάζοντο σοβαρὰ καὶ ὑψίστα διὰ τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ζητήματα, συζητοῦντο σὶ Ἡγούμενοι καὶ Προϊστάμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ μετὰ τῇ Κεντρικῇ Ἀρχῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν ἐξάρχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, συνεσκέπτοντο καὶ ἐπέλυον τὰ ζητήματα ταῦτα. Ὅτι, ἐὰν ἔστη μὲν τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπὶ τόσους αἰῶνας μέχρι σήμερον, ἐτηροίχθη μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ Ἱεροῦ τούτου Σώματος, καὶ ὅτι πολλὰ τὰ ὠφέλη κατὰ καιροὺς ἐπέφερε τοῦτο εἰς τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον.

Ὅτι ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ ἐντεῦθεν ἐλειτούργησε κανονικῶς τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐπλήσαν πλείστα ὅσα σπουδαῖα

ζητήματα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, διὰ ταῦτα κατέστη πλέον συνείδησις εἰς ὅλους ἡμᾶς τοὺς Ἁγιορείτας ὅτι ἡ Ἐκτακτος Διπλῆ Ἱ. Σύναξις ὑφίσταται καὶ θὰ ὑφίσταται, θεία συνάρσει, ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἐπομένως οὐδεμία κανονιστικὴ διάταξις δύναται νὰ ψηφισθῆ ἀπὸ τὴν Ἱ. Δισ. Σύναξιν διὰ τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ ἐν κοντολογία διὰ πολλῶν ἄλλων λεχθέντων ὑπὸ τῶν προρρηθέντων πληρεξουσίων Ἀντιπροσώπων, διατρανοῦται ἡ πίστις τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου πρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο.

Ἐν συνεχείᾳ καὶ οἱ ἄλλοι πληρεξούσιοι Ἀντιπρόσωποι, τῶν ὑπολοίπων Ἱερῶν Μονῶν, συμφωνοῦντες, διετράνωσαν τὴν πίστιν αὐτῶν πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως, ὡς μόνης ἀρμοδίας καὶ ἰκανῆς πρὸς ἐπίλυσιν ὑψίστων διαφορῶν ζητημάτων τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ὅσάκις κατὰ καιροὺς παρουσιάζονται τοιαῦτα. Κατόπιν τούτου ἤρχισαν ν' ἀποφαίνονται οἱ πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν ὡς κάτωθι.

Ὁ Μεγίστης Λαύρας, ὅτι ἐφ' ὅσον μετ' εὐχαριστήσεως βλέπει τὴν σύμπνοιαν καὶ συμφωνίαν ἀπασῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν περὶ διατηρήσεως τοῦ Ἱεροῦ Σώματος τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως, ἡ Ἱερὰ αὐτοῦ Μετάνοια ἀποσύρει τὴν πρότασιν αὐτῆς περὶ ψηφίσεως κανονιστικῆς διατάξεως, συνεχιζομένης τῆς ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας αὐτῆς ὡς μέχρι σήμερον καὶ ἐφ' ἑξῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας. Ὁ ἅγιος Βατοπαιδίου καταθέτει τὴν ἑξῆς γραπτὴν γνώμην. « Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Βιτοπαιδίου ἐπιφυλάσσεται καὶ δηλοῖ, ὅτι μόνον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις καὶ ἐπὶ σοβαρωτάτων ζητημάτων δέχεται νὰ καλῆ ἡ Ἱ. Κοινότης ἐκτάκτους πληρεξουσίου, τῶν Μονῶν ὑπὸ τύπον Ἐθνοσυνελεύσεως πρὸς ἀνταλλαγὴν σχέσεων καὶ λήψιν σχετικῶν ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεων καὶ τούτων ἐξαγγελλομένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ». Οἱ Ἰβήρων, Χιλιανδαρίου, Διονυσίου, Κουτλουμουσίου, Παντοκράτορος, Ξηροποτάμου, Δοχειαρίου, Καρακάλλου, Φιλοθέου, Σίμωνος Πέτρας, Ἁγίου Παύλου, Ξενοφῶντος, Γρηγορίου, Ἐσφιγμένου, Ρωσικοῦ, καὶ Κωνσταμονίτου, ὅτι ζήτημα Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως δὲν ὑφίσταται, ἐπομένως νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ὑφισταμένη, καθ' ὃν τρόπον ὑφίστατο μέχρι σήμερον κ.τ.λ.

Συγχαίρων καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς ἅπαντας τοὺς Ἁγιορείτας ἡγουμένους, προΐσταμένους τε καὶ γέροντας ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ νίκῃ εὐχομαι ἀπὸ ψυχῆς, ὅπως ὁ ἅγιος Θεὸς πρεσβείαις τῆς ἐφόρου τοῦ Ἱεροῦ Τόπου κυρίας Θεοτόκου ἐπιδαψιλεύῃ ὑμῖν πάντοτε τοιαύτας νίκας ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτοῦ.

Η ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΛΙΤΑΝΕΙΑ
Τῆς Παναγίας «Ἄξιον ἔστιν» ἐν Καρεαῖς κατὰ τὴν
δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα.

Ἱστορικὸν ὑπόμνημα ἀνέκδοτον.

«Σὺ Χριστέ, τοῖς ἔμοις ποθεινοτάτοις τέκνοις, οὓς ἀδελφοὺς
καλέσαι ἠϋδόκησας, τῆς ἐμῆς ἐκδημίας γενοῦ παραμύθιον».
(Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ λόγος δεύτερος εἰς τὴν Κοίμησιν)

Ἐν Ἄθῳ πέρυσιν εὐρισκόμενος ἤκουσα τὰ ἐπεισόδια, ἅπερ συνέβησαν τὸ Πάσχα κατὰ τὴν περιφορὰν τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, διότι τινὲς ἐπρότειναν νὰ διέλθῃ καὶ διὰ τῆς Σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου—ρωσικὸς κολοσσὸς κυριαρχῶν τῆς πρωτεύουσῃς τῆς ἁγιορ. πολιτείας, τὸ λεγόμενον Σεράγιον—ὁ ἀρχιερεὺς ὁ εὐρεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἱερᾶς ποιμπῆς, ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ Κιόσκι, ἠναγκάσθη νὰ ξεφορέσῃ διὰ νὰ μὴ καινοτομήσῃ. Πρὸ ἐτῶν, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ, εἶχον ἀναγνώσει περιγραφὴν τῆς λιτανείας ταύτης, γενομένην ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ βυζαντιολόγου Γαβριὴλ Millet καὶ διηπόρουν τότε τίνα σχέσιν ἔχει τὸ θέμα τοῦτο μὲ τὴν βυζαντ. τέχνην, ἣν θεραπεύει ὁ Γαλάτης οὗτος. Ἀφότου ὁ κ. Millet συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἀναγέννησις τῆς βυζαντ. τέχνης ἐν Ἄθῳ ἀνήκει εἰς τοὺς Σέρβους συνειργάζετο σιενῶς καὶ μετὰ τῶν Ρώσων, βλ. observation de l'auteur (Mission Millet-Boskovic 1934) ἐν Athos pl. 95. Ἀσφαλῶς τώρα πείθομαι, ὅτι ἦτο ἐπιστρατευμένος νὰ ἐξυπηρετήσῃ ξένους ἀνομολογήτους σκοπούς. Ἐκ τούτου λαμβάνω τὸ ὑνδύσημον νὰ δημοσιεύσω τὸν ἐπίσημον κώδικα τοῦ Πρωτάτου, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἡ διαδρομὴ τῆς λιτανείας. Καὶ ἕτερος λόγος μὲ ᾤθησεν εἰς τοῦτο. Κατ' αὐτὴν εἰς τοὺς διαφόρους σταθμοὺς γίνονται ἐκφωνήσεις ποικίλαι καὶ εὐχαὶ διάφοροι πρὸς ἀποτροπὴν νόσων καὶ ἐπιδημιῶν ἐπιπολαζουσῶν εἰς τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν καλλιεργουμένην φύσιν ὡς καὶ εἰς τὰ ζῶα. Ἐπειδὴ δὲ αἱ λιτανεῖαι ἐν τῇ ἐλλαδικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐπληθύνθησαν καὶ θεωροῦνται ἀπαραίτητοι εἰς κάθε πανηγυρίζοντα ναόν, δύνανται νὰ ὑποδειγματίζωνται ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης λαμβάνοντες οἱ ἀρμόδιοι εὐχὰς καὶ τροπάρια καὶ οὕτω νὰ ποικίλωσι τὴν μονοτονίαν, ἧτις παρατηρεῖται εἰς τὰς λιτανεῖας ταύτας ἐπὶ μίαν καὶ πλέον ὥραν, καθ' ἣν ἢ διέρχονται ἐν σιωπῇ ὡς εἰς κηδεῖαν ἢ ἐπαναλαμβάνωσι τὸ τροπάριον τοῦ ἐορταζομένου ἁγίου.

Ἐγρᾶφον ἐν Ψυχικῷ τῇ 9 τοῦ Ἰανουαρίου 1953
† ὁ Κορυθαῖς Εὐλόγιος Κουρίλας

Κώδ. ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἁγίου Ὁρους Ἄθῳ
ἀποκείμενος χαρτ. 0,22X0,16, φ. 74

(φ. 3α) Τάξις γινομένη τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρεῶν τῇ νέᾳ δευτέρᾳ εἰς τὴν λιτὴν.

Ἀκολουθία τῆς λαμπρᾶς τῆς νέας δευτέρας· γίνεται δὲ λίαν ταχύτι-

ρον ἢ λειτουργία διὰ τὴν λιτὴν. Καὶ μετὰ τὸ δοῦναι τὸ ἀντίδωρον, κρούσαντες τῶν σημαντήρων (sic) ἐξερχόμεθα ἐν τῷ νόθῳ μετὰ τῆς εικόνης τῆς θεομήτορος καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων εἰκότων, καὶ τοῦ ἁγίου καὶ σεπτοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τῶν τιμίων ξύλων τοῦ σταυροῦ. Προευτρεπισθέντος τοῦ σκήπτρου ὡς τοῦ θεόνου τῆς ἁγίας εἰκόνης καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι φορεμένοι, ποιεῖ ὁ πρῶτος ἱερεὺς εὐλογητόν. (φ. 3β) Μετὰ τὸν εὐλογητόν τὸ Χριστὸς ἀνέστη μετὰ τῶν στίχων καὶ τῆς συναπτῆς· καὶ οὕτως ἀρχόμεθα τὸν κανόνα τῆς λαμπρᾶς καὶ τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν ἰδιομέλων καὶ Εὐαγγελίων, ψαλλομένων εἰς τὴν λιτὴν τοῦ Πρωτάτου κατὰ τάξιν τοῦ καθ' ἐνὸς ἁγίου. Ὁ κανὼν τῆς ἀναστάσεως εἰς ζ', καὶ τῆς Θεοτόκου εἰς η', καὶ ἐξερχόμενοι πάντες εἰς τὴν λιτὴν μετὰ σημαντήρων καὶ τοῦ σκήπτρου ἀρχεται ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα, ᾧ δὴ α' ἤχος α' ὁ εἰρμὸς Ἐναστάσεως ἡμέρα κτλ.

(φ. 4α) Ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου: Ἐναστάντα κατιδοῦσα κτλ.

(φ. 4β) Ἀπερχόμενοι δὲ εἰς τὸ ἱβηρικὸν κονάκιον καὶ ἐκεῖ εἰσελθόντες εἰς τὸν ναὸν ψάλλουσι τὸ Δοξαστικόν: Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ πόλις Θεσσαλονίκη. Καὶ νῦν, Ἐναστάσεως ἡμέρα, Εὐαγγέλιον τὸ εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ ἁγίου, εἴτα μνημονεῦει συνήθως ὁ διάκονος. Εἴτα ἐκεῖθεν ἀπερχονται εἰς τὸν πύργον τοῦ Μακροῦ ¹⁾, καὶ εἰσελθόντες ἐν τῷ ναῷ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου. Ἦχος πλ. β' (φ. 5α) Ἰεραρχῶν τὴν καίλονην κτλ.

(φ. 5β) Καὶ νῦν, Ἐναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκεῖνο ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ.

(φ. 6β) Ὁ διάκονος: Ἐπέλεσον ἡμᾶς ὁ Θεός. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τρίτου (φ. 7α) καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ πάντες δίδεται ὑπὸ τοῦ οἰκοκύρου πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ἀνά κλάσματος ἄρτου καὶ ἐξ ἐνὸς ποτηρίου οἴνου, καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι ψάλλομεν, ᾧ δὴ γ' ὁ εἰρμός: Δεῦτε πόμα πίωμεν καινὸν κτλ.

(φ. 7β) Τῆς Θεοτόκου: Ἐπὶ τὴν ἀκήρατον ζωὴν κτλ.

(φ. 8α) Καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα ἐν τῇ τοῦ Κουτλουμουσίου Μονῆ. Καὶ αὐτοὶ πάλιν οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι φορεμένοι ἐξέρχονται ἔξω τῆς πύλης τοῦ κάστρου καὶ συναπαντῶνται ἀλλήλοις μετὰ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων καὶ ἀσπάζονται· καὶ εἰσερχόμενοι πάντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, κρουόντων πάντων τῶν σημαντήρων μετὰ καὶ ἄλλης παρασκευῆς καὶ τῶν ἱερέων ψαλλόντων, εἰσέρχονται ἐν τῷ ναῷ καὶ ἀρχονται ψάλλειν τὸ ἰδιόμελον τῆς Μεταμορφώσεως. Δόξα ἤχος πλ. β' Προτυπὸν τὴν ἀνάστασιν.

Καὶ νῦν, Ἐναστάσεως ἡμέρα. Εἴτα τὸ Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Τῷ καιρῷ ἐκεῖνο παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην.

(φ. 9β) Εἴτα μνημονεῦουν τὸν ἡγούμενον σὺν τῇ ἀδελφότητι. Ὁμοίως καὶ (φ. 10α) αὐτοὶ μνημονεῦουν τὸν Πρῶτον τῶν Καρεῶν, καὶ οὕτω

¹⁾ Ἀπερχόμενοι εἰς τὸ ἱβηρικὸν - τοῦ Μακροῦ ἐπὶ τῆς φᾶς.

γίνεται απόλυσις. Καὶ ἐξελθόντες τῆς ἐκκλησίας καθέζονται πάντες, καὶ δίδουσι ¹⁾ οἱ τῆς Μονῆς ἀδελφοὶ καθ' ἑνὸς ἀνὰ κλάσματος ἄρτου καὶ ἐν ποτήριον οἴνου πᾶσι τοῖς τῶν Καρεῶν ἀδελφοῖς, καὶ οὕτω ἐξέρχονται τῆς Μονῆς μετὰ κρότων καὶ ὕμνων καὶ ἀπέρχονται ἐν τῷ τοῦ Ραβδούχου πύργῳ ψάλλοντες. Ὡδὴ δ' ὁ εἰρμός. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς.

(φ. 11α) Τῆς Θεοτόκου: Ὁ διαπλάσας τὸν Ἀδάμ.

(φ. 11β) Καὶ ἐρχόμενοι ἐν τῷ τοῦ Ραβδούχου πύργῳ, καὶ εἰσελθόντες ἐν τῷ ναῷ ψάλλουσι ²⁾ τὸ Ἰδιόμελον τῆς Θεοτόκου. Ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε θεόνυμφε Δέσποινα.

Καὶ νῦν. Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά.

(φ. 12β) Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες, καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀλυπίου, ἡγουν εἰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ψάλλοντες: Ὡδὴ ε' ὁ εἰρμός.

(φ. 13α) Ὁρθρίσωμεν ὀρθρου βαθέος.

Τῆς Θεοτόκου: Φωτίζεται θείαις ἀκτίσιν.

(φ. 13β) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀλυπίου. Δόξα, ἦχος δ'.

Τῷ τριττῷ τῆς ἐρωτήσεως. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα.

(φ. 14α) Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους.

(φ. 15α) Καὶ μνημονεύει ὁ διάκονος ὡς ἔθος καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσοστόμου, ψάλλοντες τὴν αὐτὴν φδὴν, ἡγουν τὴν πέμπτην.

(φ. 17α) Ὡδὴ ε' ὁ εἰρμός: Ὁρθρίσωμεν ὀρθρου βαθέος.

Τῆς Θεοτόκου: Φωτίζεται θείαις ἀκτίσιν.

(φ. 17β) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσοστόμου. Δόξα πλ. β' Ὅσιε τρισμάκαρ, ἁγιώτατε πάτερ. ὁ ποιμὴν ὁ καλός.

(φ. 18α) Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα.

(φ. 19α) Καὶ μνημονεύει ὡς ἔθος. Εἶτα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τὴν εὐχήν.

Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐν λιταν[ε]ίαις

[Εὐχὴ α'] Εἰς πληγὴν θανατικοῦ

Ποίημα τοῦ ἁγιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυρ Φιλοθέου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ τῶν οἰκτιρισμῶν ἀνεξάντλητος πηγὴ.

(φ. 22α) Εἶτα λαβὼν ³⁾ ὁ ἱερεὺς τὸν σταυρὸν εὐλογεῖ σταυροειδῶς κατὰ ἀνατολὰς καὶ δύσιν, ἄρκτον τε καὶ μεσημβρίαν ⁴⁾, λέγων ἐκ τρίτου. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

¹⁾ Κῶδ. δίδωσιν. ²⁾ Ψάλλουσι. ³⁾ λαβόν. ⁴⁾ δύσεως, ἄρκτου τε καὶ μεσημβρίας.

Και οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου σταυρὸν, ψάλλοντες ᾠδὴν ζ' ὁ εἰρμός. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.

(φ. 22β) Τῆς Θεοτόκου: Ἄνῆκται τὸ πάλαι κρατούμενον ¹⁾.

(φ. 23α) Δόξα, ἦχος πλ. β'. Πρῶτος ἐν μάρτυσιν ἐδείχθης καὶ ἐν διακόνοις.

(φ. 23β) Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην ἄνθρωπος τις ἦν οἰκοδεσπότης

(φ. 24β) **Εὐχὴ β' τοῦ αὐτοῦ**

Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν ἐνώπιόν σου πανάγαθε Δέσποτα.

(φ. 28α) Καὶ εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς μὲ τὸν τίμιον σταυρὸν, ὡς προέφημεν, καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρὸν ἄνωθεν τοῦ πνευματικοῦ παπᾶ κὺρ Σάββα, ψάλλοντες ᾠδὴν ζ' ὁ εἰρμός. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος.

(φ. 29α) Τῆς Θεοτόκου: Νεκρώσας ὁ υἱὸς σου τὸν θάνατον.

(φ. 29β) Καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι εἰς τὸν σταυρὸν ἄνωθεν τοῦ πνευματικοῦ παπᾶ κὺρ Σάββα, ψάλλομεν. Δόξα, ἦχος β'.

Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριὴλ τῇ κεχαριτωμένῃ σήμερον.

(φ. 30α) Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέλαβεν Ἐλισάβετ.

(φ. 31β) Καὶ μνημονεύει ὁ διάκονος.

Εὐχαὶ ἕτεραι εἰς ἀνομβρίαν, τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου κὺρ Φιλοθέου

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν γ' εὐχὴν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζῶντι καὶ ἐνυποστάτῳ σου Λόγῳ.

(φ. 34β) Καὶ εὐλογεῖ ὡς προείπομεν σταυροειδῶς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ πάλιν ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ Καπροῦλι σταυρὸν, ψάλλοντες: Ὡδὴ η' ὁ εἰρμός: Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα.

(φ. 35α) Τῆς Θεοτόκου: Ἦλθε διὰ σοῦ εἰς τὸν κόσμον ὁ Κύριος.

(φ. 35β) Καὶ πάλιν ἐρχόμενοι εἰς τὸν τοῦ Καπροῦλι σταυρὸν, ψάλλομεν: Δόξα, ἦχος πλ. β'. Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων, λειτουργεῖ Κυρίου, ἄνερ ἐπιθυμιῶν, σκεῦος ἐκλογῆς, στῦλε καὶ ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλησίας.

(φ. 36α) Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εἶτα τὸ Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας . . . ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας.

(φ. 37α) Ὁ διάκονος: Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός . . . Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους . . . Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς [λέγει] τὴν δε τὴν εὐχὴν τοῦ αὐτοῦ (Φιλοθέου) ἢ παρ' ἄλλοις τοῦ Καλλίστου: [Εὐχὴ δ']

¹⁾ Καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου σταυρὸν ψάλλομεν (ἐπανάληψις).

Κύριε. Κύριε, ὁ διὰ τοῦ σοῦ προφήτου Ἡλιοῦ λύσας τὸν αὐχμόν.
(φ. 40β) Εἶτα εὐλογεῖ ὡς σύνηθες μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ σταυροειδῶς καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου σταυρὸν ψάλλοντες (ἐπαναλαμβάνεται ἢ ἡ' ᾠδή).

(φ. 42α) Καὶ ἀπερχόμενοι εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου σταυρὸν ψάλλομεν τὸ Ἰδιόμελον, Ἦχος πλ. δ'. Τῶν μοναστῶν τὸ πλήθη. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. (φ. 42β) Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ.

(φ. 43α) Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες.

(φ. 43β) Καὶ τὴν ε' εὐχὴν τοῦ αὐτοῦ (Φιλοθέου) ἢ παρ' ἄλλοις τοῦ Καλλίστου. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, οἶδαμεν, ὅτι ἀνάξιοι τυγχάνομεν.

(φ. 46β) Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς . . . ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Τρύφωνος.

(φ. 50α) Δέησις εἰς τὸν ἅγιον Τρύφωνα. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀνάξιοι δούλοι σου. (φ. 50β) Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων.

Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες, καὶ εὐλογεῖ ὡς ἔθος σταυροειδῶς.

(φ. 51α) Ἐνταῦθα γίνεται ὀλίγη ἀνάπαυσις τῶν ἀδελφῶν, ὑπὸ δὲ τῶν οἰκούντων ἐν τῇ τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου μονῇ, ἀνὰ κλέσματος ἄρτου καὶ ἐνὸς ποτηρίου οἴνου ἐπιδίδεται πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ¹⁾

(φ. 51β) Καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρὸν τὸν Ζωγραφίτικον ψάλλοντες. ᾠδὴ θ' Μεγαλυνάριον . . . φωτίζου, φωτίζου. κτλ.

(φ. 52β) Καὶ τῆς Θεοτόκου: Συμφώνως Παρθένε, σὲ μακαρίζομεν πιστοί. (φ. 53α) Καὶ ἀπερχόμενοι εἰς τὸν σταυρὸν τὸν Ζωγραφίτικον, ψάλλομεν: Δόξα, Ἦχος πλ. α'. Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: (φ. 53β) Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον.

(φ. 54β) Εὐχὴ ἐπὶ ἀπειλῇ ¹⁾ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν [εὐχὴ ε']. Πάλιν σοῦ, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότης μνήμη παιδείας. (φ. 56α) Ἐκφώνησις: Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν. Ὅτι ἐλεήμων . . . καὶ ἀπόλυσις. Καὶ οὕτως ἀπερχόμεσθ' ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Σάββα μονῇ εἰς τὸν πύργον ψάλλοντες πάλιν τὴν θ' ᾠδὴν. Καὶ ἀπερχόμενοι ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Σάββα μονῇ ψάλλομεν: Δόξα, Ἦχος πλ. δ'. Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη.

(φ. 56β). Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, πάντα μοι παρεδόθη.

(φ. 57α) Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός . . . Ὅτι ἐλεήμων . . . καὶ ἀπόλυσις. Καὶ πάλιν μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ψάλλοντες κατερχόμεθα εἰς τὸ Ἐρηροποταμινὸν κονάκι, (φ. 57β) καὶ φθάνοντες εἰς τὸ Ἐρηρ. κονάκι ψάλλομεν. Ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου Δημητρίου, Δόξα Ἦχος α'. Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ. (φ. 58α) Καὶ ἀπὸ τὸ Ἐρηροποταμινὸν κονάκι κατερχόμεσθ' ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τοῦ

¹⁾ πάντων τῶν ἀδελφῶν ²⁾ ἀπειλῆς

Πρωτάτου, ψάλλοντες ¹⁾ τὰ Στιχηρά, ἤχος πλ. α'. Ἀναστήτω ὁ Θεός... Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον. κτλ.

(φ. 59α). Δόξα ἤχος πλ. β'. Τῇ ἀθανάτῳ σου κοιμήσει.

(φ. 59β). Καὶ νῦν: Ἀνάστασεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: (φ. 60α). Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἀναστᾶσα Μαριάμ.

(φ. 61α). Ὁ διάκονος ²⁾ μνημονεύει τοῦ πρώτου καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν, οἷς ³⁾ καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ οἴνου παρέχουσιν, ἢ ἄλλο τι κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ οὕτω γίνεται ἀπόλυσις.

Εἰς δὲ τὴν τράπεζαν γίνεται μεγάλη παράκλησις τοῖς ἀδελφοῖς. (φ. 61β)

(Οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ τραπέζῃ ἀναγινώσκειται.

Διήγησις περὶ τῆς λιτῆς τῆς γενομένης τῇ νέᾳ δευτέρᾳ ἐν ταῖς Καραῖς ⁴⁾ τοῦ Πρωτάτου, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἐξίσκιον θαῦμα. Εὐλόγησον.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ, ὡς ἐπηγγείλατο ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, οὕτως ⁵⁾ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἔδειξε σημεῖα καὶ τέρατα εἰς λυσιτελίῃ (sic) καὶ ὠφέλειαν πάντων ἡμῶν, ὡς αὐτόπαι γενομένοι ἐπὶ τοιούτου (φ. 62α) τελεσιουργοῦ θαύματος, ὅπως ἴδωσι καὶ ἡ ἐσχάτη γενεὰ καὶ δοξάσωσι τὸν Θεόν, καὶ τῶν θείων πατέρων τὴν παράδοσιν φυλάξωσιν, ὅτι ὁ μὴ διαμένων εἰς τὰ ὅρια τῶν πατέρων ἐπικατάρατος, δῆλον ἐν τῷ ἀγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ἐστὶ παρὰ τῶν πάλαι θείων πατέρων καὶ παράδοσις.

Μετὰ τὴν αὖριον τῆς λαμπρᾶς Κυριακῆς τῇ δευτέρᾳ καὶ τῇ τρίτῃ λιτὴ γίνεται ἐκτὸς τῶν μοναστηρίων μετὰ σκήπτρων καὶ θείων εἰκόνων λαμπροφοροῦμένων ἱερέων καὶ διακόνων μετὰ μανουαλίων (φ. 62β) καὶ μετὰ τῆς τοῦ σύμπαντος μοναχικοῦ ὁμηγύρεως ψαλλόντων τῆς λαμπρᾶς τὰ μελλήρματα ⁶⁾ ἄσματα, καὶ εὐωχίαν παρακλήσεως ἐν εἰθισμένοις τόποις ποιουμένων ⁷⁾, ὡς καὶ τῷ Πρωτάτῳ δηλονότι. Τὸ δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἀγίου Ὄρους, ἦτοι τῷ Πρωτάτῳ οὕτως ἐκτελεῖται. Τῇ δευτέρᾳ πρωτὶ συνάζονται ἅπαντα ἡ σκήτη τῶν Καραῶν καὶ λειτουργία γίνεται ταχύτερον. Εἴθ' οὕτω μετὰ τὸν ἀγιασμόν κρούονται ἅπαντα τὰ σήμαντρα, καὶ ἀπέρχονται ἅπαντες μετὰ χαρᾶς καὶ ὑμνωδίας εἰς τὸν πύργον τοῦ Μακροῦ ⁸⁾, ἄδουσι καὶ εὐαγγελίζονται τὰ συνήθη. Εἶτα ποιοῦσι παράκλησιν πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς· αὐθις ἀπέρχονται εἰς τὴν ἱερὰν καὶ μεγάλην μονὴν τοῦ Κουτλουμουσίου, καὶ ἐκεῖ ὁμοίως ὕμνους καὶ εὐωχίαν ἀπολαμβάνουσιν·

¹⁾ ψάλλομεν. ²⁾ διάκων. ³⁾ ὄν. ⁴⁾ εἰς ταῖς Καραῖς. ⁵⁾ οὗτος. ⁶⁾ μελήρματα. ⁷⁾ εἰς ἡθισμένοις... ποιούμενοι. ⁸⁾ Μακροῦ, ἐλέγετο καὶ Μακροῦ «πλησίον Κουτλουμουσίου νῦν κελλίον τοῦ ἀγίου Νικολάου (Φιλοθ, χειρογρ. παρ' Οὐσπένσκη III 323· καὶ ἐν παλαιότεροις ἐγγράφοις ἀναφέρονται ἡγούμενοι (Actes d' Esphigmenou VII 254,22 τῷ 1316 actes de Chilandar I, 59 σ. 3) πρὸβλ. καὶ Πατρια ἐν Νέφ Ἑλληνομν. Θ' 221: «Κελλίον καλούμενον παλαιὸς πύργος τιμώμενον εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς Λαύρας κατὰ τὸν δρόμον τῆς μονῆς Κουτλουμουσίου ἄνωθεν τοῦ πλησιάζοντος ὕδατος», ἦτοι τὸ νῦν τοῦ Κουκουζέλη ἐπιλεγόμενον. Ἄλλ' ἄνωτ. εἶδομεν ὅτι ἐψάλλετο τοῦ ἀγίου Νικολάου τροπάριον.

εἶτα καὶ αὐτοὶ τὸ σκῆπτρον καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἀπολαμβάνουσι μετὰ ἱερέων καὶ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων ἀπέρχονται εἰς τοῦ Ραβδᾶ τὸν πύργον· εἶτα εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀλυπίου, αὐθις εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσοστόμου (φ. 63β) εἶτα εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος. Ἐκεῖ καὶ σημεῖον ἔδειξεν ὁ Θεὸς ἑξαίσιον τοῦ τότε τρέχοντος ἔτο[υ]ς ζις' (1508). Τότε τὸ κελλίον ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Στεφάνου οἱ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου ἐκρατοῦσαν εἰς πρόσωπα τέσσαρα (ἴσως: τρία) ὡς ἔθος παρὰ τῷ Πρώτῳ εἰλήφασιν· καὶ οἱ ἐν αὐτῷ οἰκοῦντες μοναχοὶ ἔκλεισαν τὸ κελλίον καὶ ἐκρύβησαν, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν οὐ προσήνεγκαν τὰ πρέποντα. Οἱ δὲ μετὰ τῆς λιτῆς ἅπαντες ἐνόμισαν, [ἴτι] εἰς τὸ μοναστήριον λ[ε]λπουσιν· ὑμνήσαντες οὖν ὡς εἰκὸς, ἀπῆλθον εἰς τὸν σταυρὸν (φ. 64α) τοῦ ἁγίου Τρυφῶνος· καὶ ὡς ἔθος ὑμνήσαντες καὶ εὐωχίαν ἀπέλαβον. Εἶτα εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Καπροῦλι καὶ τοῦ Ψαρᾶ ὁμοίως· αὐθις εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου τὰ ὅμοια εἰλήφασιν· εἶτα εἰς τὸν πύργον τοῦ ἁγίου Σάββα ὑμνήσαντες καὶ παράκλησιν δαψιλῶς ἀπέλαβον. Εἰθ' οὕτως ἀπῆλθον εἰς τὸ καθολικὸν τοῦ μεγάλου Πρωτάτου (τὴν ἐκκλησίαν)· καὶ καταφωτίσαντες ἐν λαμπᾶσι, τὰ σήμαντρα ¹⁾ καὶ τὰ σίδηρα κρούσαντες ὕμνους καὶ ψαλμοῦδας τῷ Θεῷ ἀνέπεμψαν. (φ. 64β) Εἶτα εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Μέσης εὐωχίαν μεγάλην ἀπέλαυσαν δαψιλῶς, καὶ τῶν βασιλέων [z]ῆ[ν] φήμη[ν] μετὰ τοῦ Πρώτου καὶ τῶν ἀπάντων ἐξεφώνησαν ὡς εἰκὸς. Εἶτα ἀναστάντες ὡς θέμις, ὁ Πρῶτος τοὺς πάντας ἐπέπεμψε μετ' εὐλογίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως. Οὕτως ²⁾ ἀπῆλθον ἅπαντες μετὰ χαρᾶς εἰς τὰ ἴδια. Ὅθεν εἰς τὸ ἐπιόν[τα] ἔτος αὐθις ὡς εἰκὸς ἀπῆλθον εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ εὐρόντες τοὺς γέροντας ἐκ τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς ποτινοῦντας, (φ. 65α) καὶ τὴν λιτὴν μετὰ κηρῶν καὶ θυμιαμάτων εὐλαβῶς προϋπήνησαν, [καί] μετὰ τὴν εἰθισμένην [εὐλογίαν] ὑμνωδίαν καθίσαντες ἅπαντες· οἱ δὲ γέροντες καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐκ τῆς προλεχθείσης μονῆς τοῦ Διονυσίου ἐξέβαλον τὰ ἑαυτῶν καμηλαύχια ³⁾ καὶ πεσόντες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἰτοῦντες λύσιν καὶ συγχώρησιν ἐκ πάντων, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν λέγοντες: κατὰ τὸν πέρυσι καιρὸν ἐκρύβη[θη]μεν ἐκ τῆς λιταν[ε]ίας, καὶ ὑμᾶς ἐκρίναμεν καὶ ἐμυκτηρίζαμεν φάγους καὶ οἰνοπότας ἐκαλοῦμεν, καὶ τὴν τάξιν αὐτὴν ἄνομον ἐλέγαμεν, (φ. 65β) καὶ ἐσπέρας ἐδαιπνοῦμεν γαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι· ἐξαίφνης δμβρος ἀθρόως καὶ γάλαζα ⁴⁾ ὑπέπεσε, καὶ ἡμεῖς τὸ Κύριε ἐλέησον ἐπειπόντες, καὶ ἀναστάντες τῆς τραπέζης ἀπῆλθομεν ἀναπα[υθ]ῆναι. Τὸ δὲ πρῶτ' ἐπιφωσκούσης ἡμέρας ἐξήλθομεν ἰδεῖν τὴν γενομένην συμφορὰν· καὶ ὁρῶμεν ἅπαντα ἠφανισμένα, ἀμπελῶνας, ὀπώρας καὶ κήπους· καὶ κατασκοπεύσαντες τὰ πέριξ ⁵⁾ κύκλῳ τῶν γειτονευόντων ἡμῶν, καὶ ἦσαν σῶα καὶ εὐθαλῆ, καὶ οὐδόλωσ' τὸ οἶνον οὐν κακῶς ἔχοντα, οὐδέ τινος ἀνιαροῦ πράγματος (sic), μόνον τὰ ἡμέτερα ἅπαντα ἠφανισμένα καὶ ἀπωλεσμένα παντελῶς·

¹⁾ σήμανδρα. ²⁾ ὡς. ³⁾ τῶν . . . καμηλαυχιῶν. ⁴⁾ χαλαζή. ⁵⁾ περί.

(φ. 66α) καὶ τότε ἐπέγνωμεν τὴν ἁμαρτίαν ἡμῶν [καὶ] τὴν θεήλατον παίδευσιν τὴν εἰς ἡμᾶς γινομένην, καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὸ μοναστήριον ἡμῶν τοῦ Διονυσίου, καὶ τὰ συμβεβηκότα ἅπαντα ἀνηγγείλαμεν. Τότε τοῦ καιροῦ ἐκείνου παρῆν καὶ ὁ κύριος Νήφων, ὁ παναγιώτατος καὶ οἰκουμενικός πατριάρχης, καὶ τοῦτο ὡς ἤκουσεν ἠγανάκτησε λίαν τὴν ἀνομίαν ταύτην ποιήσαντες (sic), καὶ βαρὺν κανόνα τοῖς μοναχοῖς ἐκείνοις δέδωκεν, εἰπὼν πρὸς αὐτούς: (φ. 66β) «οἱ μυκτηρήσαντες μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου τὴν παράδοσιν, ὅλον τὸν σῖτον τοῦ μοναστηρίου ἀπώλεσαν, καὶ παραβάται γεγόνασι τοῦ πατρὸς αὐτῶν· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς τῶν τοσούτων ἁγίων πατέρων νενομοθετημένα καὶ παραδεδομένα κατεκρίνατε καὶ ἀπώσατε, δι' ὅ¹⁾ καὶ τὴν ἅπασαν κυβέρνησιν τοῦ κελίου ἀπώλεσατε, καὶ τὴν ἀρὰν τῶν πατέρων, ὃν κατεκρίνατε, ἀπολάβετε. Οὐκοῦν εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος (φ. 67α) λάβετε ἅπασαν διακονίαν ἐκ τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὡς εἰκὸς εὐωχήσατε αὐτούς, καὶ ἀναπαύσατε καὶ ἐκ πάντων λάβετε συγχώρησιν, καὶ μηκέτι οὕτω πρᾶσ[σ]ετε πονηρὸν ποτε», ὃ καὶ πεποιήκασιν καὶ συγχώρησιν ἐκ πάντων ἔλαβον· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου.

Ἐν ὑστέροις δὲ καιροῖς καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου ἀπώσαντο τὴν τῶν ἁγίων πατέρων ταύτην συνήθειαν, λέγοντες ὅτι ἡμεῖς μοναστήριον μέγιστον ἐσμέν, καὶ ὀφείλομεν ἰδίως λιτανεύειν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα μοναστήρια ²⁾, καὶ τὴν ἀρχαίαν ταύτην παράδοσιν τῶν πατέρων οὐ ποιοῦμεν. Τοίνυν καὶ ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Πρωτάτου καὶ ἐκ τῶν κελίων καὶ εὐθύς ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς· ἐξάπινα γὰρ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ἠπείρου οἱ ἀλλόφυλοι [ἐξεληθόντες] πυρκαυστον τὸ καράβι αὐτῶν σὺν τῷ καρραβοδόχῳ καὶ τὰ ἄλλα πάντα παρέδωκαν, καὶ ἄλλαι πολλαὶ πληγαὶ ἐπισυνέβησαν ³⁾ τῇ μονῇ, καὶ ὄρατῶς καὶ ἀοράτως ἔδαπανᾶτο ⁴⁾ καὶ ἐθλίβοντο οἱ μοναχοὶ [ἀπό] ταῖς κακώσεσιν. (φ. 68α) Καὶ τότε[ς] ἐν ταῖς πολλαῖς θλίψεσιν ἐμνήσθησαν τὸν Θεὸν καὶ ἐταπεινώθησαν καὶ ἐπέστρεψαν ⁵⁾ εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ τὸ ἐξῆς ⁶⁾ λιτανεύσαντες ὁμοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ὡς πρῶην σὺν αὐτοῖς ἐνώθησαν (sic) καὶ ἐπορεύθησαν. Ἄλλ' οὖν πάλιν ἐγεν[ν]ήθησαν ὡς τόξον στρεβλὸν κατὰ τὸν προφήτην, καὶ ἠκολούθησαν ταῖς πρώταις παραβάσεσι· τότε τοιγαροῦν χείρονα τῆς πρώτης παιδείας ἀπέλαβον, καὶ ἡ πρόσφατος δόμησις ⁷⁾ τῆς τραπέζης σὺν τοῖς ἑτέροις κτίσμασι τῆς μονῆς ἐκτὸς (φ. 68β) καὶ ἐντὸς κατέπεσον ἀθρόως ὡς τὰ Ἱερουζούντια τεῖχη· μᾶλλον ⁸⁾ καὶ διπλῶς τὰς παιδεύσεις ἀπέλαβον· διὸ σαφῶς καὶ ἀριδῆλως ἔγνωσαν τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν παίδευσιν τὴν πρώτην καὶ τὴν ἐσχάτην, ὑφ' οὗ καὶ ἐπεστράφησαν καὶ εἶπον: «Κύριε ἐμνήσθημέν σου ἐν ταῖς θλίψεσι», καὶ ἐμετενόησαν καὶ εἶπον, ὅτι Κύριε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔτι μὴ γένοιτο ἐξ ἡμῶν καὶ μεθ' ἡμᾶς

¹⁾ δι' οὗ. ²⁾ ὡς καὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων. ³⁾ ἄλλαις πολλαῖς πληγαῖς ἐπανάβησαν. ⁴⁾ ἔδαπανᾶτω. ⁵⁾ ὑπέστρεψαν. ⁶⁾ τῶν ἐξῆς. ⁷⁾ καὶ τὴν πρόσφατον δόμησιν. ⁸⁾ μάλα.

γενέσθαι ¹⁾ τοιοῦτον οὐδὲ παρὰ ²⁾ τῶν μεταγενεστέρων ἡμῶν ἀδελφῶν τοιοῦτο τολμήση τις ³⁾ αὐτῆς ποιῆσαι, ἡμεῖς ἀνάιτιοι, καὶ αὐτοὶ (φ. 69α) ὄψονται καὶ πενηθήσονται ὡς αἴτιοι τοῦ κακοῦ.

Οὐκοῦν, πατέρες καὶ ἀδελφοί, δεῦτε πάντες σὺν ἡμῖν εἶπατε: «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, ὡς ἐποίησας ἡμῖν. Καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ εὐθειᾶ αἱ ὁδοί σου· καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς, καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες. Καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων (φ. 69β) ἡμῶν Κουτλουμουσίου, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνειρηθήσαμεν, οὐδὲ ἐποίησαμεν, καθὼς ἐνετείλαντο οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται, ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένη καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπρός». (φ. 70α) Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί καὶ πατέρες τὰ εἰκότα ἐσορτάσωμεν καὶ πανηγυρίσωμεν μετὰ πάσης εἰρήνης καὶ εὐταξίας, ὅτι οὕτω προστάζει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγων: «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ εἰμι»· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι ἅγιος, ὡς καθαρὸς, πρέπον εἶναι νὰ γενῶμεν καὶ ἡμεῖς ἅγιοι καὶ καθαροὶ διὰ νὰ τὸν ἀρέσωμεν, διὰ νὰ τὸν εὐφραίνωμεν καὶ διὰ νὰ τὸν εὐαρεστοῦμεν· ὅτι ἂν καὶ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ κατορθώσωμεν, καὶ τὸν Θεὸν δὲν ἀρέσουν, τίποτε δὲν ὠφελοῦμεσθὲν ἀπὸ ἐκεῖνα, διότι κάλῃα εἶναι ὀλίγη (φ. 70β) ὁσίς μετὰ ἰλιρότητος καὶ χαρᾶς, καθὼς λέγει ὁ Σολομών, παρὰ πολλή ⁴⁾ ὁσίς μετὰ γογγυσμοῦ, ἤγουν κάλῃα εἶναι ὀλίγαις ἀρεταῖς με συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην καρδίαν, καθὼς λέγει ὁ προφήτης Δαβὶδ, νὰ ἀρέσουν τὸν Θεόν, παρὰ πολλὰς ἀρεταῖς με ὑπερηφάνειαν καὶ κενοδοξίαν νὰ μὴ ταῖς δέχεται ὁ Θεός. Ἀλλὰ ἄμποτες ὁ Θεὸς μᾶς ἐκαταξίωσε καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σημερινὴν λαμπρὰν ἁγίαν ἡμέραν, αὐτὸς νὰ μᾶς ἀξιῶσθαι νὰ φθάσωμεν καὶ τοῦ ἐπερχομένου καιροῦ (φ. 71α) λαμπροφροεμένοι με τὸ Χριστὸς ἀνέστη, με ὑγιεῖαν, με σωτηρίαν, με ψυχικὴν καὶ σωματικὴν εὐερίαν, ἀπὸ μὲν ἐχθροῦς ψυχικοῦς, ἀταράχου· καὶ ἀνεπηρεάστους ἡμᾶς διαφυλάξῃ καὶ ἐλευθερώσῃ, ἀπὸ δὲ τοὺς σωματικοῦς νὰ μᾶς ἐξελευτρώσῃ ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· ἐδῶ μὲν νὰ περάσωμεν εἰρηνεμένοι καὶ τετιμημένοι ἐκ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ψυχικῶς καὶ σωματικῶς, ἐκεῖ δὲ νὰ ἀξιωθῶμεν τῆς στάσεως τῶν ἁγίων, τῆς λαμπρότητος τῶν ἀγγέλων, τῆς μερίδος τῶν δικαίων τῆς τρυφῆς τῶν ἐκλεκτῶν, (φ. 71β) τῆς τιμῆς τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων Χριστῶ ἁγίων, καὶ τῆς αὐτοῦ ⁵⁾ βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἧς γένοιτο πάντα ἡμᾶς· ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τριημέρου ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Θεοῦ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς

¹⁾ μεθ' ἡμῶν γενέσθω. ²⁾ μετά. ³⁾ τολμήσωσιν. ⁴⁾ πολύ. ⁵⁾ αὐτῆς.

τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰῶνων. Ἀμήν.

Ἀκολουθεῖ μονόγραμμα δυσξύμβλητον: «Ἐλαβε τέλος (;) εἶτα: ξηνθυλω 5310017001 τὸ παρόν».

Ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τῶν παραφύλλων δι' ἄλλης χειρὸς:

«† Ἀνεκαινίσθι εἰ παρούσα φυλάδα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ προτάτου, 1769 ἀπριλίου 15 δηασίνδρομης καὶ ἐξόδου Κοσμὰ ιερομονάχου τανὴν ὀνομαζόμενος θασίτης καὶ ἐστὼ εἰς ἐνδιξην». Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται δι' ἑτέρας χειρὸς καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον: Ἐν τέλει φ. 72β. Τὸ ἐξῆς εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν (τὸν Σέρβον). Δοξαστικὸν εἰς ἦχον πλ. β'.

Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον καὶ ἐν οὐρανοῖς ἄνθρωπον Θεοῦ. τοῦ κόσμου τὴν εὐκοσμίαν, τὴν τρυφήν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀρετῶν, τῶν ἀσκητῶν τὸ καύχημα, Σάββαν τιμήσωμεν· πεφτυτευμένος γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐξήνθησε δικαίως, καὶ ὡσεὶ κέδρος ἐν ἐρήμῳ ἐπλήθυνε τὸ ποίμνιον Χριστοῦ τῶν λογικῶν προβάτων, ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ. 1)

Φύλλα ἄγραφα ἀνὰ τρία ἐν ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει, ἐν οἷς μόνον αἱ εἰρημέται σημειώσεις κεῖνται. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ φ. 15β 16.

Στάχωσις βυρσίνη μετ' ἐκτυπωμάτων.

109-144 εἶτα
το "Κριτικὸν ἔργον
καὶ τὸν ἅγιον Σάββαν
Ἄποστολὴν καὶ τὸν ἅγιον
Σάββαν

